

BİNBİR GECE MASALLARI

BİNBİR GECE MASALLARI

Cilt 05

Anonim

Fransızca Nüshasından Çeviren

ALİM ŞERİF ONARAN

Yapıtın Özgün Adı

كتاب ألف ليلة وليلة

KİTĀB 'ALF LAYLA WA-LAYLA

Yapıtın İngilizce Adı

**ONE THOUSAND AND ONE NIGHTS
(ARABIAN NIGHTS)**

ISBN: 975-414-155-X

İlk Baskı: AFA Yayınları – Eylül 1992

Tarayan: Remaver

E-Kitap: spiderh

*Kitabın tümünü değilse de, sevinç ve gülüşlerden
örölmüş bu kitabı, Şehrazat'ın Doğu için yaptığını,
hatta daha fazlasını, yarın Batı toprakları için
yapacağına inandığım Fransız genç kadın dostum
LUCIE DELARUE'nün
(Mme J.C.M.)
ellerine bırakıyorum
J.C.M.*

Kamerrüzzaman ile Tüm Ayların İçinde En Güzeli Olan Budur¹ Hatun Öyküsü

Artık sabrı kalmamış olan küçük Dünyazat, büzüldüğü halıdan kalkarak Şehrazat'a: "Kardeşim, senden vaadettiğin, sadece adını işitmekle bile zevk ve heyecandan titrediğim öyküyü bize anlatmakta acele etmeni rica ediyoruz" demiş.

Şehrazat da kızkardeşine gülmüş ve ona "Olur! Ancak başlamak için, şahın uygun karşılmasını bekliyorum" demiş.

Bunun üzerine Şah Şehriyar, Şehrazat ile evlilik gereği her zaman yaptığı şeyi o gece de ivedi tamamlayarak, o da bu öyküyü merakla beklediğinden, kendisine:

"Ey Şehrazat, kuşkusuz, memnunlukla bana, vaadettiğin pericelik² öyküye başlayabilirsin!" demiş.

Şehrazat da hemen şu öyküyü anlatmış:

İşittim ki, ey bahtigüzel şah, eski zamanlarda, Halidan ülkesinde, adı Şhriman olan, kudretli bir orduya ve hatırı sayılır zenginliklere sahip bir Şah varmış. Ama bu Şah'ın, dıştan bakılınca mutlu görünmesine ve yasal dört karısı dışında yetmiş gözdesi bulunmasına karşın, çocuktan yoksun olduğundan yüreği sızlıyormuş; çünkü, yaşı epeyce ilerlemiş ve kemiği iliği kurumaya başlamış ve Allah, ona saltanat tahtında ardılı olacak bir oğul vermemiş imiş.

1 *Budur*: Ayların içinde en güzel ay anlamında olan Bedr-ül-Budur'un kısaltılmış şekli (Ç.)

2 *Pericelik*: İhtişamlı dekorlar arasında tabiat üstü olaylar gösteren sahne eseri.

Şah bir gün, büyük vezirine gizli acılarını açmaya karar vermiş ve onu çağırarak kendisine "Ey vezirim, bunca şiddetle acısını çektiğim bu kısırlığı neye bağlayacağımı bilmiyorum!" demiş. Büyük vezir bir saat kadar düşünmüş; sonra başını kaldırarak Şah'a "Ey Şah, gerçekte, çok ince bir sorun var önümüzde ve bunu ancak tüm güçlerin sahibi Tanrı çözebilir! İyice düşündükten sonra, soruna ancak tek bir yoldan çare bulunduğunu anladım!" demiş. Şah da, ona "Nedir o?" diye sorunca; vezir "Şu: Bu gece, hareme girmeden önce, ibadetin gereklerini dikkatle yerine getirmeye özen göster. Tutkuyla abtes aldıktan sonra ve yüreğini iyiliksever Tanrı'nın iradesine terk ederek ibadetini tamamla! Bunu izleyerek seçeceğin eşlerinden biriyle birleşince, Tanrı'nın yardımıyla verimlilik sağlarsın!" demiş.

Vezirin bu sözlerini işiten Şah Şehriman "Ey bilgelikle konuşan vezir, bu sözlerinle bana hayran olunacak bir çare gösteriyorsun!" demiş. Ve bu önerisinden dolayı büyük vezire çok teşekkürler ederek ona bir onur giysisi armağan etmiş. Akşam olunca, dini görevini dikkatle yerine getirdikten sonra, haremde, eşlerinin içinden en gösterişli kalçalı, bakire ve de en genç olanını seçmiş; ve o gece onunla birlikte yatmış. O anda ve o saatte birdenbire onu hamile bırakmış. Ve günü gününe dokuzuncu ayın sonunda, eşi ona, büyük sevinçler içinde borular ve fifreler³ ve ziller çalarken, bir erkek çocuk doğurmuş.

Doğan çocuk öylesine güzel bulunmuş ve öylesine aya benziyormuş ki, babası, hayran olarak ona, Kamerüzzaman⁴ adını vermiş.

3 *Fifre*: Yanlamasına çalınan, altı tane deliği olan, tahtadan bir tür flüt.

4 *Kamerüzzaman*: Çağın Ayı (M.)

Kamerrüzzaman'ın Doğuşu
(A. B. Houghton)

Ve gerçekten bu çocuk, yaratılan şeyler içinde en seçkini imiş! Özellikle, delikanlı olup da güzellik tüm çiçeklerini on beş yaşının üstüne serpince, onu gören herkes büyülenmiş. Yaşını aldıkça, gerçekten, eşi bulunmazlığın son sınırlarına ulaşmış; gözleri Harut ve Marut meleklerinkinden daha büyüleyici, bakışları Tagut'unkinden daha baştan çıkarıcı, yanakları da lalelerden daha hoş olmuş. Boyu poşuna gelince, şeker kamışının sapından daha bükülgen ve ipek bir iplikten daha inceymiş. Kalçaları ise, öylesine belirgin biçimde ağırmış ki, kıpırdayan bir kum yığını- nı andırırmış ve bülbüller onu görünce, ötmeye koyulurlarmış.

Bundan dolayı onun, bunca narin olan boyuna karşın onu izleyen bu ağırlıktan dolayı şikâyette bulunmasından ve bu ağırlıktan bıkararak, çoğu zaman, kaba etinin yuvarlarına dargın bakmasına şaşmamalıymış.

Bununla birlikte, güllerin tüveyci⁵ kadar taze ve akşam rüzgârı kadar tatlılığını sürdürüyormuş; Ve zamanın şairleri, gözlerine çarpan güzelliği, uyum içindeki dizelere dökmeye çalışıyorlar; bunların binlercesi arasında aşağıda örneklerini verdiklerimizi besteleyerek şarkıya döküp söylüyorlarmış:

İnsanlar onu görünce "Ah! Ah!" diye haykırırlar; onu gördüklerinde alnında güzelliğin çizdiği "Tek güzelliğin kendisi olduğuna tanıklık ederim!" sözcüklerini okurlar.

Dudakları, gülerse, kırmızı akiktir; tükürüğü erimiş baldır; dişleri bir inci dizisi; saçları, âşıkların yüreğini sokan akrepler gibi şakaklarında siyah kıvrımlar yaparak yuvarlanırlar.

5 *Tüveyç*: Çiçek tacı (Çiçeklerin üreme organlarının çevresinde türlü renkte yaprakçıklardan oluşan ve böcekleri çeken organ).

Ayın hilali, tırnaklarının bir kırpıntısından oluşur! Ama titreyen gösterişli kalçası, ama ardındaki yuvarların üstündeki çukurlar; ama boyunun bükülgenliği! Bunlar tüm sözcüklerin üstündedir!

Dolayısıyla Şah Şehriman da oğlunu çok severmiş; öylesine ki, ondan bir an bile ayrılamazmış. Ve onun, niteliklerinin ve güzelliğinin fazlalığında dağılıp gitmesinden korkar, bu yüzden daha yaşarken onu evermeyi ve ardından geleceklerin varlığından güven duymayı istemiş. Bu düşünce, günün birinde, her zamankinden fazla zihnini yormuş; ve fikrini açtığı büyük veziri ona "Üstün bir görüş! Çünkü evlilik, huyu tatlılaştırır!" diye yanıt vermiş. Bunun üzerine Şah Şehriman, baş hadımağasına "Git, oğlum Kamerüzzaman'a benimle konuşmaya gelmesini söyle!" demiş. Ve hadımağası buyruğu kendisine ulaştırır ulaştırmaz Kamerüzzaman, babasının huzuruna gelmiş ve kendisine saygıyla barış diledikten sonra, babasına itaat eden bir çocuğa yaraşır biçimde başını alçakgönüllülükle eğip saygı duruşunda bulunmuş...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama Yüz Yetmiş Birinci Gece Olunca

Demiş ki:

Babasına itaat eden bir çocuğa yaraşır biçimde, alçakgönüllülikle gözlerini yere eğmiş.

Bunun üzerine Şah Şehriman ona, "Ey Kamerüzzaman, oğlum, senin mürüvvetini görmek ve düğün kurarak yüreğimi ferahlatmak için de seni evlendirmek istiyorum!" demiş.

Babasımın bu sözlerini duyunca Kamerüzzamân'ın son kertede rengi atmış ve değişik bir sesle, ona "Bil ki, baba, evlilik için içimde hiçbir eğilim duymuyorum ve ruhum kadınlara hiçbir yakınlık hissetmiyor. Çünkü, onlara karşı içimden gelen bir nefretin ötesinde, bilgelerin kitaplarında kadınların kötülüklerinden ve hainliklerinden söz eden öyle şeyler okudum ki; şimdi, onlara yaklaşılmaktansa ölmeyi yeğlerim! Ve zaten, onlar hakkında en değerli şairler de şöyle demiştir:

Baht'ın bir kadını kendine bađladıđı kiři, ne kadar talihsizdir! İçine girip kapanacađı çelikle perçinlenmiř bin kalesi olan bile yenik dūřmūřtūr! Bu yaratıđın hileleri onu kamıřlar gibi silkip atar!

Ah! Ne talihsizdir bu adam! İhanetin siyah sūrmeyle irileřtirilmiř gūzel gōzleri ve ađır örgülerle örūlmūř gūzel saçları vardır; ama ruhuna, bođazına kadar yūkselen o kadar çok acılar yıđar ki, nefesi kesilir!

Bir diğerisi de şoyale demiştir:

Kadınlarda diye anılan bu yaratıkları soruyorsunuz benden! Siz beni ne yazık ki onun verdiđi zararların bilincinde ve edindiđim tūm deneyleri kullanarak bilgi ve gōrgū kazanmıř gōrūyorsunuz!

Ne sōyleyeyim size ey genç kişiler?... Kaçın onlardan! Başıma karlar yağdı, gōrūyorsunuz! Onların sevdasının bende başarılı olup olmadığını artık kendiniz bulun!

Ve bir başkası da şoyale demiştir:

Taptaze olduğu sōylenen bakireler bile, akbabaların reddettiği bir cesetten başka bir şey değildir!

Geceleyin ona sahip olduđunu sanırsın, ūnkū narin bir edayla asılsız gizemler fııldar sana! Hatadır ona inanman! Ertesi gūn kalçaları ve en iyi saklanmış yer-

leri senden başkasına ait olacaktır!

O bir han gibidir, ey dostum, inan bana! Her gelene açıktır! İstersen onun içine gir; ama ertesi gün çık ve bir daha dönmeksizin yoluna git! Eğer akılları başlarındaysa, sırası gelince başkaları da orada yer tutup sonra da bırakır giderler!

Dolayısıyla baba, davranışımın seni çok üzeceğini bilmeme karşın, beni evlendirmeye zorlarsan, kendimi öldürmekte tereddüt etmem!" demiş.

Şah Şehriman, oğlunun bu sözlerini işitince, şaşırıp kalmış ve son kertede üzülmüş; ve gözünün önünde ışık karanlığa dönüşmüş. Ama oğluna karşı büyük bir sevgi beslediğinden ve onun dertlenmesine neden olmak istemediğinden, ona sadece "Kamerüzzaman, bu konuda asla ısrar etmek istemiyorum, görüyorum ki senin hiç hoşuna gitmedi. Ama sen henüz genç olduğundan, düşünmek ve seni evlenmiş ve çoluk çocuk sahibi olmuş görmenin bende yaratacağı sevinci de gözönüne almak için vaktin var!" demiş.

Ve o gün, ona bu konuda artık başka şey söylememiş; ama onu pehpehlemiş ve güzel armağanlar vermiş; ve bir yıl süresince böyle davranmış.

Ama bir yıl geçtikten sonra, yeniden oğlunu çağırtmış; ve ilk defasında olduğu gibi ona, "Benim önerimi hatırlıyor musun, Kamerüzzaman; ve senden istediğim meseleyi ve evlenerek beni nedenli sevindireceğini düşündün mü?" demiş. Bunu duyan Kamerüzzaman babasının önünde yerlere kadar eğilmiş ve ona "Baba, senin nasihatlarını nasıl unuttur ve Allah bana itaati ve saygıyı emrederken, sana itaat göstermekten nasıl ayrılırım? Ama uygun

bir evlilik için, bu sürede uzun boylu düşündüm; ve her zaman-
kinden fazla, eskilerin ve çağdaşların kitaplarının ne olursa ol-
sun kadından sakınılmasını, çünkü onların hilebaz, budala ve
nefret uyandırıcı olduklarını açıklayarak sağladıkları destekle bu
fikre yakın bulmadım kendimi! Allah, eğer gerekiyorsa, ölüm
yoluyla da olsa beni onlardan korusun!" demiş.

Bu sözleri duyunca, Şah Şehriman, bu kez de, daha fazla ısrar
etmenin ya da çok sevdiği oğlunu itaatsizliğe zorlamanın zararlı
olacağını anlamış. Ama duyduğu acı öylesine büyük olmuş ki,
kırılmış olarak ayağa kalkmış, büyük vezirini çağırtmış ve ona
"Ey vezirim, çocuk sahibi olmak isteyen babalar ne kadar çılgın-
dır! Sadece dert toplarlar ve düş kırıklığına uğrarlar! İşte Kame-
rüzzaman da, geçen senekinden de fazla, kadınlardan ve evlen-
mekten kaçmaya kararlı! Başıma gelen ne felakettir benim, ey
vezirim! Bunun çaresi var mıdır acaba?" demiş.

Bunun üzerine vezir, başını eğmiş ve uzun uzun düşünmüş; son-
ra başını kaldırıp Şah'a "Ey zamanın Şah'ı, işte başvurulacak çare:
Bir sene daha sabret; o zaman, meseleden ona gizlice söz e-
decek yerde, tüm emirlerini, vezirlerini ve mahkemenin ileri ge-
lenleriyle sarayındaki görevlileri topla! Ve hepsinin önünde, ge-
cikmeksizin onu evlendirmeye karar verdiğini açıkla! O zaman
bu saygın topluluk önünde sana itaatsizlik etmeyi göze alamaz;
ve işitip itaat ettiği cevabını verir!"

*Anlatisının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görmüş ve
yavaşça susmuş.*

Ama Yüz Yetmiş ikinci Gece Olunca

Demiş ki:

"... ve sana işitip itaat ettiği cevabını verir!" demiş.

Büyük vezirin bu konuşmasını duyan şah, öylesine memnun olmuş ki "Vallahi! İşte gerçekteşebilir bir fikir!" diye haykırmış. Ve vezire en güzel onur giysilerinden birini vererek kıvancını kanıtlamış. Bundan sonra da belirli bir zamana kadar sabır göstermiş, o zaman da söz konusu toplantıyı yaparak, oğlu Kamerüzzaman'ı çağırımış ve delikanlı, kendisiyle aydınlanan salona girmiş; ve çenesinde de nasıl bir ben varmış, bilmeniz! Ve geçip giderken nasıl bir koku saçıyormuş! Babasının önüne gelince, eğilerek elleri arasındaki yeri üç kez öpmüş; ve ayağa kalkarak ilkin babasının kendisine seslenmesini beklemiş. şah ona "Çocuğum, bil ki, seni bu topluluğun ortasına, şanına layık bir hatunla evermek ve ölmeden önce torunuma kavuşma zevkine ulaşmak karanda olduğumu bildirmek üzere getirttim!" demiş.

Kamerüzzaman babasının bu sözlerini işitince, büyük bir hidde-te kapılarak orada bulunanların hepsinin şaşkınlık içinde gözlerini yere dikmelerine ve şah'ın son sınırına kadar onurunun kırılmasına neden olan hakaret dolu bir yanıt vermiş; şah da herkesin içinde böylesi bir hakareti duymazlıktan gelemeyeceğinden, korkunç bir sesle oğluna "Babalarına saygı göstermeyip itaatsizlik etmenin çocuklara neye mal olduğunu görecekisin!" diye haykırmış. Ve hemen muhafızlara, oğlunun kollarını arkadan bağlayarak huzurundan çıkarmalarını ve onu sarayın bitişiğindeki harap kaledeki eski kuleye kapatmalarını buyurmuş. Bu buyruk hemen yerine getirilmiş. Ve muhafızlardan biri, Emir'i gözetlemek ve ihtiyaç halinde çağrısını yanıtlamak üzere kapıda kalmış.

Kamerüzzaman böyle kapatıldığını görünce, çok kederlenmiş ve kendi kendine "Babama itaat edip sırf onun hoşuna gitsin diye evlensem daha iyi olmaz mıydı? O zaman, hiç değilse, dertlen-

mekten ve bu eski kulenin üstündeki zindana atılmaktan kurtulurdum! Ah lanetli kadınlar, hâlâ benim bahtsızlığımın başlıca nedeni olmaktadır!" demiş. Kamerüzzaman'ın başına gelenler buymuş.

Şah Şehriman'a gelince, dairesine çekilmiş ve bunca sevdiği oğlunun o anda yalnız, mahzun ve mahpus, belki de umutsuz olduğunu düşünerek, sızlanmaya ve ağlamaya başlamış, Çünkü oğluna duyduğu sevgi çok büyükmüş ve bu sevgi ona, kendisini halk önünde suçlu duruma düşüren hakareti unutturuyormuş. Bu yüzden, kendisine bu toplantı fikrini veren vezire alabildiğince kızmış; ve de onu çağırarak kendisine "Suçlu olan sensin! Senin felaket getiren önerin olmasaydı, çocuğuma karşı sert davranmaya zorlanmayacaktım! Hadi şimdi konuş bakalım! Ne yapmalı bundan sonra? Söyle? Çünkü, şimdi yüreğimin ateşi olan oğluma ıstırap çektiren ceza fikrine kendimi alıştıramıyorum!" demiş.

Bunun üzerine vezir ona "Ey Şah, onu içeride sadece on beş gün bırakma sabrını göster! Göreceksin, senin arzuna nasıl boyun eğecek!" demiş. Şah da "Emin misin?" diye sormuş. Vezir "Hiç kuşkusuz!" diye cevap vermiş. Bunun üzerine Şah birçok kez iç çekmiş ve gidip yatağına uzanmış; orada uykusuz bir gece geçirmiş; çünkü onun en büyük sevinci olan bu tek oğul için yüreği atıp duruyormuş; oğlunun yanında yatarak kollarını ona yastık edip uyurken yüzüne bakmaya alıştığından, zaten çok az uyurmuş. O gece de boyna bir o yana, bir bu yana yatağında dönüp durmuş; ama gözlerini yummayı başaramamış. Ve işte Şah Şehriman'ın durumu da böyleymiş.

Yeniden Emir Kamerüzzaman'a dönersek, onun durumu da şöyleymiş:

Gece olunca, kapıyı tutan köle elinde yanan bir meşaleyle içeri girmiş, onu yatağın ayak ucuna koymuş; zaten odaya Şah'ın oğ-
lu için rahat bir yatak yerleştirmeye özen göstermiş imiş; ve bu-
nu yapınca, çekilip gitmiş. Bunun üzerine Kamerüzzaman ayağa
kalkmış, abtes almış, Kuran'dan bazı sureler okumuş ve geceyi
geçirmek üzere soyunmaya başlamış. Üstünde sadece bir göm-
lek kalacak şekilde tamamen soyunmuş, alnını da mavi ipekten
bir atkıyla çevrelemiş. Ve bu haliyle, her zamankinden fazla, on
dördüncü gecesindeki ay kadar güzel olmuş; yatağına uzanmış

ve babasını ne denli üzdüğünü düşünecek yerde, derin bir uykuya dalmakta gecikmemiş.

Oysa, yer ve gök ecinnilerinin yerleşmiş bulunduğu bu eski kulede, o gece başına gelecekleri bilmiyor, hatta kuşku bile duymuyormuş! Gerçekten...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama Yüz Yetmiş Altıncı⁶ Gece Olunca

Demiş ki:

Gerçekten, Kamerüzzaman'ın kapatıldığı kule, uzun yıllardan beri terk edilmiş ve eski Romalılar zamanından kalmış bulunuyormuş; ve bu kulenin altında, aynı şekilde çok eski ve yine Romalılar döneminden kalma bir kuyu bulunuyormuş; ve işte bu kuyu Maymune adlı genç bir ifriteye barınak oluşturuyormuş.

Yeraltı cinlerinin belli başlılarından olan Maymune, kudretli ifrit Dimriyat'ın kızıymış; iblisin torunlarından olan ifrite kendisine özgü ve ailesinden gelen erdemleriyle tüm ecinni kızları içinde bilinmez bölgelerde ünlü, Müslüman dinine inançlı ve çok hoş bir ifrite imiş.

O gece, geceyarısına doğru, ifrite Maymune, âdet edindiği üzere hava almak için kuyudan çıkmış; oradan gönlünü çeken herhangi bir yere gitmek üzere gök katlarına doğru hafifçe uçmaya başlamış. Ve tam kulenin tepesini aşmak üzere iken, oradan bir

⁶ Bundan önceki gecelerde anlatılanlar, Arapça metinde, birkaç satırı geçmediğinden, öyküyü sırf sık sık ve birbirine yakın aralıklarla kesmemek için, kaldırdım. Bundan böyle aynı durumun ortaya çıktığı her kez, aynı şey yapılacaktır (M.)

ışık sızdığını görerek çok şaşırımış; oysa o mevkide yıllardan beri hiçbir Şey görmüyormuş. Bu durumda kendi kendine "Bu ışığın orada nedensiz olarak bulunmadığı kesin! İçeri girip ne olduğuna bakmak gerek!" demiş. Sonra bir dönüş yaparak kuleye girmiş. Yatakta uyuyan yarı çıplak delikanlıyı görünce uğradığı tutkulu şaşkınlığı anlatmaya kelimeler yetersiz kalır! İlkin ona daha iyi bakmak için parmak uçlarında yükselerek ayakta durmuş; sonra bu dar odada kendisine sıkıcı gelen kanatlarını toparlayarak yavaş yavaş yaklaşmış. Delikanlının yüzünü örten örtüyü kaldırmış ve güzelliğine şaşıp kalmış. Bir saatlik sürede, onu saran tüm incelikleri keyfince seyredabilmek için uyandırmaktan korkarak soluk almadan öylece kalmış. Çünkü, gerçekte, ondan yayılan sihir, yanaklarının narin kırmızılığı, solgun ve uzamış gölgelerle dolu kirpiklerle donanmış göz kapaklarının ılıklığını görünce; ve kaslarının tapılası biçimde yay gibi oluşu; tüm bunlara cildinin sarhoş edici kokusu ve bedeninin tatlı yansımalarını da katınca; insanoğlunun yaşadığı bütün topraklarda tüm yaşamında yaptığı gezilerde hiç böylesine eşsiz bir güzelliğe rastlamamış olan kibar Maymune çok heyecanlanmış. şairin şu haykırışı aslında sırf ona uygulanmak iinmiş:

Dudaklarımın dokunuşuyla beni çıldırtan gzbebeklerinin karardığını ve tüm ruhumla sevdiğim yanaklarının kızardığını görürüm.

Kendi kendime "Ey kalbim, tutkunu kınamayı göze alacaklara, 'Ey yasaklayıcılar, benim sevgilim kadar güzel olan bir varlık gösterin bana!' de!" diyerek haykırırım!

Böylece, Dimriyat'ın kızı ifrite Maymune, bu harika görünüşle iyice gözlerini doyurduktan sonra "Bu mükemmelliği yaratan Tanrı'ya şükürler olsun!" diye haykırarak Tanrı'yı övmüş. Sonra "Nasıl oluyor da bu delikanlının anası babası harabe halindeki bu kulede onun tek başına kapatılması için ondan ayrılmayı göze almışlar? Yıkıntı yerlerde ve çöllük yörelerdeki benim ırkımdan gelen kötü cinlerin fenalıklarından korkmamışlar mı? Ama, vallahi! Onlar çocukları için kaygı duymamışlarsa, ben Maymune, yemin ederim ki, onu kendi korumama alacağım ve büyüüne kapılarak bunu kötüye kullanmak isteyen tüm ifritlere karşı onu savunacağım!" diye düşünmüş. Sonra Kamerüzzaman'ın üzerine eğilmiş ve onu yavaşcacık dudaklarından, gözlerinden ve iki yanağından öpmüş; onu uyandırmadan örtüyü yeniden üzerine çekmiş ve kanatlarını gererek üst pencereden göklere doğru uçup gitmiş.

Temiz hava soluyup süzülerek uçarak bölgenin ortalık yerine geldiğinde, uyuyan genç adamı düşünüyormuş ki, ansızın yakınında bir yerlerde, hızlı çırpışlardan oluşan kanat sesleri duymuş ve dönüp sesin geldiği yana bakmış. Ve bu gürültüyü çıkaranın, Davut'un oğlu Süleyman'ın üstünlüğünü tanımak istemeyen ve ona inanmayan asi ve kötü türden Dehnaş adlı bir ifrit olduğunu görmüş. Bu Dehnaş, hava uçuşlarında en hızlı ifritlerden biri olan Şamhuraş'ın oğlu imiş.

Maymune, kötü Dehnaş'ı görünce, bu alçağın kuledeki ışığı görerek, gidip orada yapabileceği şeylerden çok korkmuş! Ve hemen, ancak bir atmacanın kıvraklığıyla onun üzerine doğru uçarak gitmiş ve ona saldırıp mahvetmek üzere iken, Dehnaş ona teslim olduğuna dair bir işaret yapmış ve korkudan titreyerek "Ey ecinniler şahının kızı kudretli Maymune; Hazreti Süleyman'ın kutsal yüzüğü ve yüce Tanrı adına, kudretini kullanarak beni mahvetmemeni rica eder, benden yana da hiçbir kınanacak

İfrite, Kamerrüzzaman'ı Uyandırmadan İzlerken
(H. J. Ford)

İfrite Maymune, Prens Kamerüzzaman'ı Uyandırmadan Öperken
(Walter Paget)

davranış görmeyeceğini sana vaadedirim!" demiş. Bunun üzerine Maymune, Şamhuraş'ın oğlu Dehnaş'a "Peki öyle olsun! Seni bağışlıyorum. Ama çabucak bana bu saatte nereden geldiğini, burada ne yaptığını ve buradan nereye gideceğini söyle! Ve de özellikle sözlerinde doğruluktan şaşma, ey Dehnaş! Yoksa kendi ellerimle kanadını yolar, derini yüzer ve kemiklerini kırarak bir yığın halinde seni fırlatır atarım! Yalanlarla benden kurtulabileceğini sanma, ey Dehnaş!" demiş. Bunun üzerine ifrit ona "Ey hanımım Maymune, bana tam da çok olağandışı bir şey işitmiş

olduğum bir anda rastlamış bulunuyorsun! Ama hiç değilse, arzunu doyurursam, beni barış içinde salıvereceğini ve bana, havada, denizde ve karadaki, düşmanım olan tüm ifritlerin kötü niyetlerinden beni koruyacak bir izin belgesi vereceğini vaadet, ey hepimizin şahı korkunç Dimriyat'ın kızı!" demiş.

Bunun üzerine Dimriyat'ın kızı Maymune "Sana, ikisine de dua ve barış dilediğim Davut'un oğlu Süleyman'ın yüzüğündeki mühür üzerine yemin ederim! Ama konuş artık! Çünkü senin serüveninin çok garip olduğunu seziyorum!" demiş. Bunun üzerine Dehnaş ifrit uçuşunu ağırlaştırmış, dönüp Maymune'nin yanına yaklaşmış. Sonra ona serüvenini şöyle anlatmış:

Ey görkemli Maymune, şu anda epey uzaklardaki, Çin'in uç sınırlarında, El-Buhur ve El-Kusur'da saltanat süren Büyük Gayyur'un ülkesinden geliyorum. Orada dört bir yandaki birçok kulenin ortasında bulunan sarayda, cariyeler ile kadınları ve ülkesini koruyan muhafızlarıyla yaşar bu hükümdar! İşte orada, gözlerim, tüm gezilerimde ve dolaşmalarımda hiç görmediğim güzellikteki bir varlığa rastladım. Bu, hükümdarın tek kızı, El-Sitt Budur idi!

Bu hatunun güzelliğini anlatmaya, tüylenir korkusuyla dilimi kullanmam imkânsızdır; bundan dolayı sadece onun niteliklerini yaklaşık olarak saymakla yetineceğim. Şimdi dinle, ey Maymune!

Sana onun saçlarından söz edeceğim! Sonra da yüzünden! Sonra yanaklarından, sonra dudaklarından, tükürüğünden, dilinden, göğsünden, memelerinden, karnından, kalçalarından, sağrısından, ortasından, oyluklarından ve de ayaklarından!

Saçı, ey hanımım! Âşıkların ayrılış anı kadar siyahtır! Ve üç örgü halinde topuklarına kadar inerken aynı zamanda üç geceyi

*İfrite Maymune, İfrit Dehnaş ile Karşılaştığında
(Edmund Dulac)*

birden yaşar gibi olurum! Yüzü! Dostların buluştuğu gün kadar beyazdır! Dolunayın parladığı anda ona bakarsam, aynı anda iki ay görürüm!

Yanakları iki taç yapraklı lale şeklindedir, elmacık kemikleri altındaki cildi kızıl şaraplar rengindedir. Burnu da seçkin bir bıçağın ağzından daha keskindir.

Dudakları, renkli akikten ve mercandandır; dili ki, oynatınca sözsellik sızdırır; tükürüğü üzüm suyundan da daha çok arzu duyurur: En ateşli susuzlukları giderir! Böylesinedir ağzı!

Hele göğsü! Onu yaratan öğünsün! Canlı bir ayartıdır! En has fildişinden, yuvarlak ve elin beş parmağıyla kavranacak çifte göğüsler taşır!

Karnında gölge dolu ve Mısırlı bir Kıpti kâtibin özenli yazısındaki Arap harflerinde görüldüğü kadar uyumla düzenlenmiş çukurlar vardır! Ve karnı bükülgen ve ya Allah! İğ gibi ince bir boya doğum sağlar! Kalçasına gelince.

Kalçası! He, hey! Hatırlayınca titriyorum! Öylesine ağır bir kütledir ki, sahibini, ayağa kalkmak istese oturmaya, yatınca kalkmaya zorlar! Ve ey hanımım, sana ancak şairin şu sözleriyle onun hakkında bir fikir verebilirim:

Gösterişli ve şatafatlı kıcı, destek oluşturduğundan daha narin bir gövdenin özlemindedir!

Benim için olduğu kadar onun için de sürüp giden bir işkence ve heyecan nesnesidir, çünkü ayağa kalkınca onu oturmaya zorlar ve onu düşününce zebbimi daima ayağa kaldırır!

Kalçaları böyledir işte! Ve onlardan, övünülecek iki beyaz mermer halinde tıkız oyluk çıkar; sonra da bacaklar, kibar ayaklar üzerindeki o kadar ağırlığı nasıl taşıdığına akıl erdiremediğim ayaklar gelir.

Orta yerdeki organına ve onun derinliğine gelince, onlardan söz ederken umutsuzluğa düşerim; yine de birinin mükemmel, öbürünün eksiksiz olduğunu söyleyebilirim. Şimdilik dilimin sana açıklayabileceği şeyler bu kadar! Ellerimle tarif etmeye kalksam da, anlattıklarımın görkemini gereğince değerlendirmem mümkün değil!

Ve ey Maymune, Şah Gayyur'un kızı El-Sitt Budur adlı bu genç hatunun durumu aşağı yukarı böyledir, işte! demiş.

Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirlediğini görmüş ve her zamanki gibi yavaşça öyküsünü anlatmayı ertelemiş.

Böylece Yüz Yetmiş Dokuzuncu Gece Olunca

Demiş ki:

Ve Şah Gayyur'un kızı Budur Hatun adlı genç kızın durumu aşağı yukarı böyledir, işte!

Ama aynı zamanda ey Maymune, şunu da söylemem gerekir ki, Şah Gayyur, sana sadece üstün niteliklerini saydığım kızı El-Sitt Budur'u çok severmiş ve de öylesine canlı bir sevgiyle ki, ona her gün bir başka oyalama türü bulmak yaşamının tek zevki olmuş. Ama, bir süredir, onun için, her türden eğlentiye deneyip

bitirmiş bulunuyor, göz kamaştırıcı saraylar yaptırarak ona değişik sevinçler sağlamayı düşünüyormuş. Bir seri halinde yaptırmayı düşündüğü bu saraylardan yedisini inşa ettirerek işe başlamış; bunlardan her biri ayrı üslupta ve ayrı ayrı değerli malzemenle yapılmış imiş. Gerçekten, ilk sarayı tüm olarak billurdan, İkincisini yarı saydam kaymak taşından, üçüncüsünü porselenden, dördüncüsünü tüm olarak mozaik ve değerli taşlardan, beşincisini gümüşten, altıncısını altından ve yedincisini de tüm olarak inci ve elmasla yaptırmış. Ve Şah Gayyur, her sarayı, inşa edildikleri tarza en iyi uyan süslemelerle donatmaktan geri kalmamış; orayı en hoş oturulacak yere dönüştürecek şeylerle, örneğin havuzlar ve bahçelerle donatmış.

Ve işte bu saraylarda, kızı Budur Hatun'u eğlendirmek için, her yıl bir başka sarayda oturtur; böylece bıkmamak zaman bulamamasına ve araya yorgunluk girmeden bir zevkten ötekine geçmesine olanak sağlamış. Ve bunca güzelliğin ortasında genç kızın güzelliği de, öylesine gelişmiş ve üstün bir düzeye gelmiş ki, görünce ben de büyüdüm! İş böyle olunca ey Maymune, Şah Gayyur'un ülkesinin yöresindeki ülkelerin şahlarının, görkemli kalçaları olan bu genç kızla evlenmek için ateşli arzular beslemelerine hiç şaşmamak gerek!

Bununla birlikte, sana, onun bekâreti üstüne güvence vermekte acele etmeliyim; çünkü bugüne kadar babasının kendisine aktardığı tüm önerileri dehşetle reddetmiş; ve her seferinde, yanıt olarak, sadece "Ben kendimin sultanı ve tek sahibiyim! İpekli kumaşların dokunuşuna bile güç katlanan bedenime bir erkek bedeninin sürtünmesini görmeye nasıl katlanırım?" dermiş.

Şah Gayyur da, Budur'a karşı gelmektense ölmeyi yeğ tuttuğundan, ona hiç ses çıkarmaz; ve de komşuları şahların, kendi ülkesinin çok uzaklarından bu maksatla gelen emirlerin dileklerini

geri çevirmek zorunda kalırmış! Hatta bir gün ötekilerden daha genç ve daha kudretli genç bir şah, birçok nişan armağanıyla birlikte onu istemeye gelince, Şah Gayyur ona bundan söz eder etmez; bu kez de aşağılanmış gibi sitemlerde bulunmuş ve "Bu bitmez işkenceleri ortadan kaldırmak için, anlıyorum ki, bana yapacak tek bir şey kalıyor: Şuradaki kılıcı alıp sivri ucunu yüreğime bastırarak sırtımdan çıkarmalıyım! Vallahi! Başvuracak başka kurtuluş yolu yok!" diye haykırmış. Ve gerçekten kendi üzerinde bu şiddetli davranışı yerine getirme niyeti belli olunca, Şah Gayyur öylesine korkmuş ki, dilini tutmuş, ellerini silkelemiş ve gözlerini, beyazını ortaya çıkararak döndürmüş; ve hemencecik Budur'u, biri kendi sultanası olan çok bilge ve deneyimli on kadına emanet etmiş. Ve o andan başlayarak on yaşlı kadın onu bir an bile terk etmemiş ve dairesinin kapısını da nöbetleşe gözetlemişler.

Ve işte, ey Maymune efendimiz, şimdi durum böyle... Ben de her gece gidip hatunun güzelliğini seyretmekten kendimi alamıyorum ve onun görkemli güzelliği karşısında duygularımı geliştiriyorum. Ama, inan ki, üzerine binip eşsiz kalçalarından büyük bir zevk alma ayartılarından da kendimi zorla alıkoyuyorum; ama gerçekten, bu kadar güzel korunmuş bir görkemliliğe, sahibinin rızası olmadan saldırmanın yazık olacağını düşünüyorum. Yalnız, ey Maymune, onu geceleyin uyurken, gizlice seyrediyor, örneğin iki gözünün arasından, hatırı sayılır bir istek bunu şiddetle yapmaya beni itiyorsa da, yavaşça öpüyorum. Kendimi tutuyor, bu kıza zarar vermektense tüm olarak yoksun kalmayı yeğliyorum.

Sana benimle birlikte gelip hiç kuşkusuz seni büyüleyecek ve üstün nitelikleri başını döndürecek olan dostum Budur'un güzelliğini görmeni öneriyorum, bana güvenmeni dileyerek... Haydi ey Maymune, Şah Gayyur'un ülkesine gidelim! El-Sitt Budur'un

güzelliğine hayran olalım!

Hızlı Şamhuraş'ın oğlu Dehnaş ifrit işte böyle konuşmuş.

Anlatısının burasında Şehrazat, günün doğduğunu görmüş ve âdeti gereği yavaşça susmuş.

Ama Yüz Sekseninci Gece Olunca

Demiş ki:

Hızlı Şamhuraş'ın oğlu Dehnaş ifrit işte böyle konuşmuş.

Genç ifrite Maymune bu öyküyü işitince, yanıt verecek yerde, alaycı bir gülüş tutturmuş, ifritin karnına kanadıyla vurarak yüzüne tükürmüş ve ona "Bu sidikli kız hakkındaki görüşlerinle pek iğrençsin! Kendi kendime senin benimle nasıl böyle konuşmaya cesaret edebildiğini soruyorum! Oysa, şunu iyi bil ki, bu kız benim sevdiğim gençle bir an bile karşılaştırılmayı kaldıramaz!" demiş. İfrit de yüzündeki tükürüğü silerek "Ama, ey efendim, ben senin genç dostunun vatlığından bütünüyle habersizim ve senden özür dileyerek, benim hatunumun güzelliğine denk bir durumu olmadığından hiç kuşku olmasa da, onu görmekten başka çare de göremiyorum!" demiş. Bunu duyan Maymune "Sen susar mısın alçak! Ben sana dostumun o denli güzel olduğunu söylüyorum ki, onu rüyada bile görsen, sara nöbetine tutulursun ve bir deve gibi ağzından salyalar saçarsın!" diye haykırmış. Dehnaş da "Ama nerededir ve kimdir bu kişi?" diye sormuş. Maymune "Ey alçak, bil ki o da senin hatununla aynı durumdadır. Benim yeraltı meskenimin bulunduğu yerin üstündeki kulede hapsedilmiş bulunuyor. Ama sakın gidip ben yanında olmadan onu seyredilme ümidine kapılma; çünkü ben senin ba-

yalığını bilirim ve sana bir dervişin kıçının korunmasını bile emanet edemem! Ama ben kendim seni götürüp fikir edinmen için onu göstereceğim; yalnız şunu bil ki, gerçeğe karşı çıkıp yalan söyleme küstahlığını gösterirsen, gözlerini çıkarır ve seni ifritlerin en sefili yaparım! Dahası, eğer benim dostumun senin hatunundan daha güzel olduğu anlaşılırsa, bana büyük bir haraç ödeyeceksin! Ve dürüst olmak için, ben de, tersi durumda sana haraç vermeyi kabul ediyorum!" demiş. Dehnaş da "Bu koşulu kabul ediyorum, Gel benimle, babası şah Gayyur'un ülkesinde El-Sitt Budur'u görelim!" diye haykırmış. Ama Maymune "Ayağımızın altında bulunan kuleye gitmek daha az vakit alır; ilkin gidip benim dostumun güzelliğini değerlendirelim! Sonra bir de karşılaştırma yaparız!" demiş. Bunun üzerine Dehnaş "İşittim ve itaat ettim!" cevabını vermiş. Ve hemen ikisi birden göğün yüksekliğinden, doğru bir çizgi izleyerek kulenin tepesine inip pencereden içeri, Kamerüzzaman'ın odasına girmişler.

O zaman, Maymune, Dehnaş ifrite "Sakin kıpırdama! Ve de özellikle uygun biçimde davran!" demiş. Sonra uyuyan gence yaklaşmış ve o sırada üstünü örten örtüyü kaldırmış. Sonra da Dehnaş'tan yana dönmüş ve ona "Bak, ey alçak! Ve de boylu boyunca yere devrilmemek için dikkat et!" demiş. Dehnaş da başını uzatmış ve şaşkınlıkla donakalmış; sonra yeniden boynunu uzatmış, güzel delikanlının yüzünü ve bedenini uzun uzun incelemiş; sonra da başını sallamış ve "Ey hanımım Maymune, şimdi senin, dostunun güzellikten yana eşsiz olduğunu düşünmekle ne denli bağışlanabilir olduğunu anlıyorum. Çünkü, gerçekten, hiçbir delikanlının bedeninde bu kadar eşsiz bir güzellik görmedim ben; ve sen benim insanoğulları içinde en güzellerini tanımış olduğumu bilirsin! Ama, ey Maymune, onu imal etmiş olan kalıp bir dişi örnek de ortaya koymadan kırılmaz; bu da tastamam Budur Hatun'dur!" demiş.

Bu sözleri duyan Maymune, Dehnaş'ın üzerine saldırmış ve başına indirdiği kanat darbeleriyle bir boynuzunu kırmış ve ona "Ey ifritlerin içinde en çirkin olanı, senin hemen şimdi Şah Gayyur'un ülkesine, Sitt Budur'un sarayına gidip Budur Hatun'u buraya getirmeni emrediyorum; çünkü bu küçük kızın yanına sana eşlik ederek gitme rahatsızlığına katlanmak istemiyorum. Bir kez sen onu buraya getirince, kendisini benim genç dostumun yanına yatırırız ve kendi gözlerimizle karşılaştırma yapanz. Ve de çabuk geri dön Dehnaş; yoksa, gövdeni parçalar, kırlara sırtlanlar ve kargalar yesin diye fırlatırım!" diye haykırmış. Bunun üzerine Dehnaş ifrit, kırılan boynuzunu yerden almış, inleyerek ve kığını kaşıyarak oradan uzaklaşmış. Sonra uzayı mızrak gibi delerek geçmiş ve bir saatlik bir sürede yükü sırtında geri dönmekte gecikmemiş.

Dehnaş'ın sırtında uyumuş olan Hatun'un üstünde sadece bir gömlek varmış ve içinde beyaz bedeni çırpınmaktaymış. Ve çeşitli renkte ipek ipliklerle ve altın tellerle nakışlanmış bu gömleğin geniş yenlerinden birbirine hoş bir şekilde bağlanmış harflerle şu şiir yazılı imiş:

Hayranlarına, "Evet" anlamında bir bakış fırlatmasından onu alıkoyan üç şey vardır: Bilinmeyenin korkusu, bilinenin dehşeti ve onun güzelliği!

Bunu gören Maymune, Dehnaş'a "Öyle sanıyorum ki, sen yolda bu kızla biraz oyalanmışsın çünkü geç kaldın! Çin'in dip taraflarındaki Halidan ülkesine gidip en kestirme yoldan dönmek için yetenekli bir ifrit bir saat bile harcamaz! Zarar yok! Ama bu küçük kızı, dostumun yanına uzatmakla acele et ki incelememizi

İfrit Dehnaş, Prenses Budur'u Kuleye Taşırken
(John Dixon Batten)

yapalım!" demiş. Dehnaş ifrit de, sonsuz bir dikkatle hatunu yavaşça yatağın üzerine uzatmış ve üzerinden gömleğini sıyırmış.

Gerçekten genç kız çok güzelmiş ve tıpkı Dehnaş ifritin tanımlandığı gibi imiş. Maymune de inceleyerek iki genç arasındaki benzerliğin, ikiz olduklarını sandıracak kadar kusursuz olduğunu anlamış; aralarındaki ayrım, sadece göğüslerindeki ve bedenlerinin orta yerindeki organlardaymış. Ama ikisinde de aynı ay gibi yüz, aynı usul boy, aynı yuvarlak ve zengin kalça varmış; yine fark etmiş ki, şayet genç kız, bedeninin orta yerinde delikanlının süsünü oluşturan organdan yoksunsa da, kendi kazancına sayılabacak olan ve cinsiyetini vurgulayan göğsündeki hoş görünümlü iki meme başıyla donanmış bulunuyormuş.

Bunun üzerine Dehnaş'a "Anlıyorum ki, bir an için dostlarımızın birinin diğerinden üstünlüğünü kabulde kararsızlık gösterilmesi mümkündür; ama, aynı eşitlikte güzellik taşıdıklarını söylemek için ya kör ya da senin gibi budala olmak gerek; çünkü bunların biri erkek, öbürü de dişidir; ve de erkek daima kadından üstündür! Sen ne dersin, ey alçak?" demiş. Ama Dehnaş "Ben, bildiğim şeyi iyi bilirim; ve gördüğümü iyi görürüm; ve zaman gözümle gördüğüm şeyin tersini bana inandıramamıştır! Ama, ey hanımım, sen benim yalan söylememi istiyorsan, seni memnun etmek için yalan söyleyeyim!" diye yanıtlamış.

İfrite Maymune, Dehnaş'ın bu sözlerini işitince, öylesine bir hid-dete kapılmış ki, çılgın kahkahalar atmış. Ama basit bir incelemeyle işin içinden çıkılamayacağını anlayınca, inatçı Dehnaş ile uyuşmak üzere ona, "İkimizden hangimizin haklı olduğunu anlamak için belki bir yol vardır; o da esinlenmemize başvurmak-tır! İçimizden hangimiz beğendiğimiz kişiyi övmeye en iyi şiiri söylerse, kuşkusuz gerçeği kendi yanında bulacaktır! Buna katılıyor musun? Yoksa sen sadece yürek inceliği bulunanlara özgü

bu nitelikten yoksun musun?" demiş. Ama Dehnaş ifrit "Bu, tam anlamıyla benim de sana önermek istediğim şeydir! Çünkü babam Şamhuraş bana şiirsel düzenlemeler yapma kurallarını ve en güzel uyum içinde yeğni dizeler söyleme sanatını öğretti. Ama öncelik sende, ey büyüleyici Maymune!" diye haykırmış.

Bunun üzerine Maymune, uyuyan Kamerüzzaman'ın yanına yaklaşmış ve dudaklarının üzerine eğilip onu yavaşça öpmüş ve elleri saçlarında ona bakarak şu dizeleri söylemiş:

Ey dalların esnekliğini aktardığı, yaseminlerin demetlerini sunduğu aydınlık beden! Hangi bakirenin bedeni seninki gibi koku saçar? Gözlerine elmaslar ışığını vermiş; gece, yıldızlarını saçmıştır; hangi kadının gözü seninkiler kadar ateşlidir?

Ağzının kokulu baldan da tatlı öpüşü! Hangi dişinin öpüşü sendeki tazeliğe ulaşabilir?

Oh! Saçını okşamak, etinin üzerinde etimin titreştiğini duymak; sonra da gözlerinde yıldızların yükseldiğini görmek ne güzel!

Dehnaş ifrit, Maymune'nin bu dizelerini duyunca, ifritenin yeteneğine duyduğu saygı kadar, duygularını en uygun ölçeklerde vermiş olmasından dolayı da kendinden geçmenin sınırlarına ulaşırçasına kendinden geçmiş; sonra çırpınmanın son sınırına yaklaşırçasına çırpınmış; ama sonra o da dostu Budur'un üzerine, açık göğüslerine doğru eğilmiş ve incitmeyen bir okşayışla dokunmuş; ve onun büyüünden esinlenerek ve de ona bakarak şu dizeleri okumuş:

Şam'ın mersinleri, ey genç kız, gülerken ruhumu şenlendirirler, ama senin güzelliğin...

Bağdat'ın gülleri, ay ışığında ve şebnemle beslenmiş olarak güldüklerinde ruhumu sarhoş ederler; ama senin çıplak dudakların... Senin çıplak dudakların, ey sevgili ve çiçek açmış güzelliğin, gülümsediklerinde beni deli eder! Ve geri kalan her şey gözden yok olur!

Maymune bu güzelim gazelciği işitince, Dehnaş'da bunca çirkinliğe karşın bunca yeteneği nasıl bulunduğuna...

Anlatısının burasında Şehrazat, gün doğduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama Yüz Seksen İkinci Gece Olunca

Demiş ki:

Bu güzelim gazelciği işitince, Dehnaş'da bunca çirkinliğe karşın bunca yeteneği nasıl bulunduğuna çok şaşmış; ve kadın olmasına karşın, belli ölçüde anlayışla donanmış olduğundan, Dehnaş'a bununla ilgili iltifatlarda bulunmayı savsaklamamış; o da buna çok sevinmiş. Ama Maymune ona "Gerçekte, ey Dehnaş, bu gariip görünüşün altında oldukça ince bir ruhun olmakla birlikte ne şiir sanatında alabildiğine marifet sahibi olduğuna hükmet ne de Sitt Budur'un Kamerüzzaman'dan daha güzel olduğuna!" demiş. Dehnaş da bozular gibi, "Gerçekten böyle mi düşünüyorsun?" diye haykırmış. Kız da "Evet, öyle!" demiş. İfrit "Ben sanmıyorum!" demiş. Kız "Al öyleyse!" diyerek bir kanat darbesiyle gözünün üstüne vurmuş. İfrit "Bu, hiçbir şey kanıtlamaz!" demiş.

İfrite, "Al kıcıma bak, öyleyse!" deyince de "Pek de cılızmiş!" yanıtını vermiş.

Bu sözleri duyunca, iki kat hiddetlenen Maymune, Dehnaş'ın üzerine atılmak ve ona gerçekten müthiş bir kötülükte bulunmak istemiş; ama durumu hemencecik fark eden Dehnaş, pire kılığına girmiş ve sessizce iki gencin yatmakta olduğu yatağa gizlenmiş; Maymune de onları uyandırmaktan korkarak bir çözüm bulmak üzere Dehnaş'a, bir kötülük yapmayacağına dair yemin etmek zorunda kalmış; ve Dehnaş, bu yemin karşısında, kendini korumaya özen göstererek yeniden eski şekline dönmüş. Bunun üzerine Maymune ona, "Dinle beni Dehnaş, ben bu tartışmayı sona erdirmek için bir üçüncü kişinin hakemlik etmesinden başka çözüm yolu göremiyorum!" demiş. O da "Bence de uygun!" yanıtını vermiş.

Bunun üzerine Maymune, ayağıyla yeri tepmiş, açılan topraktan müthiş çirkinlikte korkunç bir ifrit çıkmış. Başında her biri dört bin dört yüz seksen arış⁷ uzunlukta altı boynuzu, ayrıca aynı uzunlukta üç çatal kuyruğu varmış; topal ve kamburmuş; ve gözleri, burnunun olması gereken yerde, yani yüzünün tam ortasında daymış; iki kolundan biri beş bin beş yüz elli beş arış, öteki sadece yarım arış boyundaymış; kazandan daha geniş olan ellerinin uçları da arslan pençesi şeklindeymiş; ve tahtadan nalınlara⁸ sokulu ayakları topallıyor; ve bir filinkinden kırk kez büyük olan zebbi bacaklarından sarkıyor ve zaferle ortaya çıkıyormuş! Ona İblis Ebu Hanfaş'ın oğlu Kaşkaş Bin Fahraş Bin Atraş derlemiştir.

7 Arış: Dirsekten orta parmağın ucuna değin uzunluktaki eski bir ölçü (Ç.).

8 Nalın: Takunya.

Toprak yeniden kapandığında, Kaşkaş ifrit, Maymune'yi görmüş ve hemen önünde yere kapanmış, kollarını birbirine kavuşturarak alçakgönüllülükle önünde durmuş ve ona "Ey efendimiz Dimriyat Şah'ın kızı Maymune, ben senin buyruklarını bekleyen kölenim!" demiş. O da "Kaşkaş, istiyorum ki, şu kötü Dehnaş ile aramızda çıkan tartışmada hakem olasın! Şöyle şöyle bir durum vardır. Şu yatağa baktıktan sonra tam bir tarafsızlıkla, benim dostumun mu yoksa şu genç kızın mı daha güzel olduğunu söyle!" demiş. Bunun üzerine Kaşkaş, başını iki gencin sessizce ve çıplak yatmakta olduğu yataktan yana çevirmiş ve onları görünce öylesine bir heyecana kapılmış ki, sol eliyle başının üzerine kadar dikilen organını kavramış, sağ eliyle de üç çatalı kuyruğunu tutarak raksetmeye koyulmuş. Bundan sonra Maymune'ye ve Dehnaş'a "Vallahi! Dikkat ederek, bunların cinsiyetlerinin ayrılığı dışında güzellikte birbirine denk olduklarını görüyorum! Bununla birlikte, aradaki uzlaşmazlığı gidermek için bir çözüm yolu biliyorum!" demiş. Onlar da "Nedir bu, çabuk söyle bize!" demişler. Kaşkaş "Ama önce izin verin de beni bunca heyecanlandıran şu kız üstüne bir şarkı söyleyeyim!" cevabını vermiş. Maymune "Bunun için zaman yok. Ama şu delikanlı için bir şey söylemek istiyorsan, o başka!" demiş. Kaşkaş da "Bu biraz olağandışı bir şey olur!" deyince; Maymune "Yine de sen bir şeyler söyle, yeter ki söylediklerin kısa ve doğru olsun!" diye yanıtlamış. Bunun üzerine Kaşkaş şu karmaşık ve güç anlaşılır dizeleri okumuş:

İfrit Kaşkaş, Kararsız Kalınca
(H. J. Ford)

Delikanlı, sen bana, tek bir aşkla bağlanınca, çabalar ve kaygıların ateşi söndüreceğini hatırlatıyorsun! Ey kalbim, dikkatli ol!

Bakir dudaklardaki öpücüklerin tadını sev; ama gelecekte uygun bir fırsat yakalarsan, çıkış kapısını asla paslandırma: tuz tadı, kolay kazanılmayan dudaklarda lezzetlidir!

Bunu duyan Maymune, ona "Seni anlamak için kafa yormayacağım. Ama gerçeğin nerede olduğunu bilmenin yolunu söyle bize!" demiş. İfrit Kaşkaş da ona, "Fikrimce, tutulacak tek yol, birbiri ardından onları uyandırmak. Bizim kendilerine görünmediğimiz bir sırada, ikisinden hangisi arkadaşının büyüüne kapılıp ötekine daha ateşli bir sevgi gösterisinde bulunur ve davranışlarında ve hareketlerinde daha büyük bir tutku gösterirse, onu tutanın bahsi yitirdiğine karar verebilirsiniz" demiş. İfrit Kaşkaş'ın bu sözleri üzerine...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama Yüz Seksen Üçüncü Gece Olunca

Söze başlamış:

İfrit Kaşkaş'ın bu sözleri üzerine, Maymune "Ne hârika fikir!" diye haykırmış. Dehnaş da aynı şekilde "Çok iyi bir fikir bu!" diye bağırılmış. Ve hemen yeniden, ama bu kez güzel Kamerüz-zaman'ın boynunu ısırarak üzere, pire haline geçmiş.

Oldukça şiddetli olan bu ısırma üzerine, genç sarsılarak uyanmış ve elini ısırılmış bulunan yere götürmüş; ama doğallıkla bir şey yakalayamamış; çünkü Maymune'nin sessizce katlandığı tüm hakaretlerinin acısını bu yoldan biraz çıkarmış olan ayağına tez Dehnaş, olup biteceğe tanık olmak için hemen göze görünmez ifrit haline dönmüş.

Olup bitenler de hayret uyandıracak şekilde gelişmiş.

Gerçekten, Kamerüzzaman, hâlâ uykusu dağılmamış olarak pi-reyi yakalayamadığı elini aşağı indirirken, bu el, tam da genç kı-zın çıplak kalçaları üzerine düşmüş.

Bu tatlı dokunuş üzerine, genç adam gözlerini açmış, ama duy-duğu heyecandan hemen tekrar kapamış. Ve yanı başındaki tere-yağından yumuşak bedeni ve misk kokusundan hoş soluğu du-yumsamış. Son kerteye ulaşmış ama yatıştırılmaz olmayan şaş-kınlığı içinde, başını kaldırarak yanı başında uyuyan bu bilinme-yen genç kızın güzelliğini seyretmeye başlamış.

Dirseğini yastığa dayayarak ve cinselliğe karşı o güne kadar duyduğu nefreti anında unutarak büyülenmiş gözlerle genç kızın üstün niteliklerini tüm ayrıntılarıyla izlemeye koyulmuş. Onu il-kin, üzeri güzel bir kubbeye örtülü güzel bir hisara, sonra bir in-ciye, daha sonra da bir güle benzetmiş; çünkü kadınlara göz at-mayı hep reddettiğinden ve onların biçimleri ve zarafetlerinin cahili olduğundan, ilk bakışta doğru dürüst kıyaslamalar yap-mıyormuş. Ama sonunda son kıyaslamasının en doğrusu oldu-ğunu anlamakta gecikmemiş; ikinci kıyaslamasını hoş, ilk kıyas-lamasını ise gülünç bulmuş.

Bunun üzerine Kamerüzzaman gülün üzerine eğilmiş ve etinin kokusunu çok tatlı bulmuş; öylesine ki burnunu yüzünün her ya-nına sürterek dolaştırmış. Bu ona o kadar hoş gelmiş ki, kendi

Kamerüzzaman'ın Uyanıp Yanında Yatan Güzel Kızı Görmesi
(Willy Pogany)

kendine "Bir dokunsam nasıl olur, acaba?" düşüncesine kapılmış. Ve parmaklarını incinin çevresinde dolaştırmış ve bu dokunuşun onu ateşlere saldırdığını ve bünyesinin şu ya da bu yanında kıpırtılar ve çarpıntılar uyandırdığını fark etmiş; ve böylece birdenbire uyanan özgürce doyum sağlama ihtiyacını şiddetle duymuş. Ve de "Her şey Tanrı'nın iradesiyle olur!" diye haykırmış; ve Budur ile çiftleşmeye niyet etmiş.

Sonra genç kızı kollarına alarak "Ayağında içdonunun olmaması garip!" diye düşünmüş. Onu bir o yana, bir bu yana çevirmiş ve eliyle yoklamış; sonra, hayranlıkla "Ya Allah! Bu ne iri kalçalar böyle!" diyerek haykırmış. Sonra karnını okşamış ve "Bu, bir yumuşaklık harikası!" diye haykırmış. Sonra kızın memelerini yoklamış, eline alıp okşamış ve iki elini bunlarla doldurmuş; sonra bir şehvet titreyişiyle "Vallahi! Her şeyi olanca tadıyla tatmak için onu kesinlikle uyandırmalıyım! Ama ona bunca dokunduğum halde, nasıl oluyor da hâlâ uyanmamış bulunuyor?" diyerek haykırmış.

Oysa, kızı uyanmaktan alıkoyan, Dehnaş ifritin, Kamerüzzaman'ın işini kolaylaştırmak için onu böylesine ağır bir uykuya daldırma iradesiymiş.

Kamerüzzaman dudaklarını Sitt Budur'un dudakları üzerine koymuş ve onları uzun bir öpücükle öpmüş; kız uyanmadığından ikinci ve üçüncü kez öpmüş; ama onda en küçük bir heyecanlanma belirtisi görmemiş. Bunun üzerine kendi kendine konuşarak "Ey kalbim! Ey gözüm! Ey ciğerim! Uyansana! Ben Kamerüzzaman'ım!" demiş. Ama genç kız en ufak bir kıpırtı göstermemiş.

Bunun üzerine Kamerüzzaman, çağrısının yararsızlığını görerek kendi kendine "Vallahi! Artık daha fazla bekleyemem! Ona sahip olmam, tüm varlığımla içine dalmam gerek! Uyurken bunu

sağlayabilir miyim, bir bakacağım!" demiş.

Hepsi bu kadar! Maymune, Dehnaş ve Kaşkaş da onu izliyorlarmış. Maymune, kendince meraklanmaya ve başarısızlık halinde, bunun sayılamayacağını iddia etmenin bir yolunu bulmaya hazırlanmış!

Böylece, Kamerüzzaman sırtüstü yatmakta olan genç kızın üzerine uzanmış...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görmüş ve her zamanki gibi yavaşça susmuş.

Ama Yüz Seksen Dördüncü Gece Olunca

Demiş ki:

Böylece, Kamerüzzaman sırtüstü yatmakta olan ve üzerinde dağınık saçlarından başka bir şey bulunmayan genç kızın üzerine uzanmış; onu kollarıyla sarmış; yapmak istediği şeyin ilk denemesini yapmaya kalkışmış; ama birdenbire irkilerek kollarını çözmüş ve başını sallayarak "Kuşkusuz bu genç kıza yatağıma sokarak kadınların bende yaratacağı etkiyi denemek isteyen babamın marifetidir bu durum; herhalde kendisi de şu duvarın ardında gözünü bir deliğe uydurarak bunun başarı sağlayıp sağlayamayacağını görmek için beni izlemektedir. Sonra da yarın yanıma gelecek ve bana "Kamarüzzaman, sen evlenmekten ve kadınlardan nefret ettiğini söylüyordun! Peki, bu gece o genç kızla neler yaptın bakalım? Ah! benim bütün mutluluğumun ardılına sağlamak ve tahtımın çocuklarıma geçmesini görmek olduğunu bildiğin halde, evlenmek istemiyor, ama gizlice pekâlâ zina işliyorsun!" diyecek. O zaman bana herkes bir hilekâr ve yalancı

gözüyle bakacak! İyisi mi ben bu gece duyduğum bunca arzuya karşın çiftleşmekten kaçınayım, yarına kadar bekleyeyim; o zaman da bu güzel kızla beni evlendirmesi için babama ricada bulunayım! Böylece babam mutlu olur ve ben de arzumca bu kutsanmış bedene sahip olurum!" diye düşünmüş.

Ve orada, müthiş tedirginlikler duymaya başlamış olan Maymune'nin büyük sevincine karşılık, delikanlının çiftleşeceğini sanarak, sevincinden oynamaya başlamış bulunan Dehnaş'ın hatırı sayılır düş kırıklığına uğramasına neden olacak şekilde Kame-rüzzaman, bir kez daha Sitt Budur'un üzerine eğilmiş ve onu ağzından öptükten sonra, üzerine elmas kakılmış güzel bir yüzüğü küçük parmağından çıkararak genç kızın küçük parmağına geçirmiş ve bundan böyle onu nişanlısı olarak düşünmüş. Kendisine ait yüzüğü genç kızın parmağına geçirdikten sonra da, büyük bir pişmanlık duymasına karşın, sırtını çevirip uyumakta gecikmemiş. Genç kızın parmağındaki yüzüğü de çıkararak kendi parmağına takmış.⁹

Bunu gören Maymune çok sevinmiş, Dehnaş ise perişan olmuş; ama Maymune'ye de "Bu, işin yarısı! Şimdi sıra sende!" demiş.

Bunun üzerine Maymune hemen pire kılığına girmiş ve Sitt Budur'un kalçası üstüne sıçramış, oradan da göbek deliğinin üstüne; oradan da dört parmak aşağıda güller vadisinin üstündeki küçük tepeciğe ulaşıp tüm kıskançlığını ve öcünü topladığı tek bir ısırışla genç kızın canını acıtarak, gözlerini açmasına ve iki elini önüne götürerek şiddetle kışkırttu oturmasına neden olmuş! Yanıbaşında yan yatmış bir genç adamın varlığını fark edince müthiş bir korku ve şaşkınlık feryadı koparmış. Ama, ona doğru fırlattığı ilk bakışla birlikte, korkusunun hayranlığa, hayranlığının zevke ve zevkin de onu çılğınca saran bir sevince dönüşme-

9 Öykünün akışına uygun olarak bu cümle metne tarafımdan eklenmiştir (Ç.)

sini engelleyememiş.

Gerçekten, ilk korkusu geçince "Bahtsız Budur, can ve onurun sonsuza dek tehlikede! İşte yatağında, bugüne kadar hiç görmediğin genç bir adam yatıyor! Nasıl bir gözüpeklik bu! Koşup gelmeleri ve onu pencereden ırmağa atmaları için hadımağalarını çağıracağım! Yine de, ey Budur, bunun, baban tarafından seçilen kocan olmadığını kim bilebilir? Şiddete başvurmadan önce, ilkin ona dikkatle bak, ey Budur!" diye düşünmüş.

Ve işte o zaman Budur, delikanlıya alıcı gözle bakmış ve onun güzelliğiyle gözleri öylesine kamaşmış ki "Ah! Yüreğim! Ne kadar kibar!" diye haykırmış. Ve o anda, kendini tümüyle kaptırarak, delikanlının uyurken gülümseyen ağzı üzerine eğilmiş ve dudaklarına bir öpücük kondurarak "Ne güzel şey Tanrım! Evet, şu uzanıp yatan genci koca olarak istiyorum! Babam onu bana tanıştırmakta neden bu kadar çok gecikti acaba?" diye haykırmış. Sonra titreyerek, genç adamın ellerini kendi ellerinin içine almış ve "Ey kibar dost, ey gözümün nuru, ey ruhum, uyan! Gel, gel de beni kucakla! Gel sevgilim! Hayatım senin olsun! Uyan!" diyerek onu incitmeden uyandırmaya çalışmış.

Ama, Kamerüzzaman, intikamcı Maymune'nin üzerine saçtığı büyüünün etkisiyle, hiçbir uyanma belirtisi göstermemiş; genç Budur, bunun, çağrısına yeterince sıcaklık katmadığını düşünerek, kendi kusuru olduğunu sanmış ve kendisini bililerinin seyredip seyretmediğine aldırmaksızın, uyandığında çabucak sırtına giydiği ipek gömleği aralayarak, genç adamın koynuna girip onu kollarıyla sarmış ve kalçalarını onunkilerle sıkı sıkıya sarmış; ve kulağına, çılgınca "Haydi beni her şeyimle sar! Ne kadar uyumlu ve kibar davranacağımı göreceksin! İşte göğüslerimin nergisi ve karnımın çimliği! Bak ne kadar beğeneceksin! İşte ince okşayışlardan zevk alan göbek deliğim, gel onun zevkine ulaş! Ben-

de ilk beliren meyveleri tatmak istemez misin? Gece, oynaşmalarımız için yeterince uzun değil! Ve sabaha dek birbirimize ne zevkler veririz, kim bilir?..."

Anlatisının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görmüş ve her zamanki gibi yavaşça susmuş.

Ama Yüz Seksen Beşinci Gece Olunca

Demiş ki:

"Ve sabaha dek birbirimize ne zevkler veririz, kim bilir?" demiş.

Ama Kamerüzzaman, hiç uyanmazcasına uykuya dalmış bulunduğundan, cevap vermemeyi sürdürmüştü; bunu gören güzel Budur da, bir an için bunun kendisini şaşırtmak için delikanlının bir hilesi olduğunu düşünerek ve gizlice gülerek, ona "Haydi! Haydi genç dostum! Hile yapmayı bırak! Sakın benim gururumu kırmak için babam bu dersleri sana öğretmiş olmasın! Bu, gerçekten boşuna bir çaba! Çünkü senin güzelliğin, ey narin ve sihirli alageyik, beni aşk esirlerinin en uysalı yaptı, zaten!" demiş.

Ama Kamerüzzaman boyna hareketsiz kaldığından, Sitt Budur, gittikçe daha fazla etki altında kalarak, yeniden "Ey güzelliğin hükümdarı! Bak, ben de güzel sayılırım; yöremde benim sakın ve soğuk güzelliğime hayranlık duyanlar soluk almaktadır! Ve sadece sen, Budur'un sakın bakışında alevler tutuşturmayı bildin! Ey tapınılası çocuk, artık uyanmaz mısın? Uyanmaz mısın artık, söyle bana! İşte ölecek gibi bir halde karşıdayım!" diye haykırmış.

Prens Budur'un Uyanıp Yanında Yatan Yakışıklı Genci Görmesi

Ve genç kız başını delikanlının kollarına dayamış, pek fazla incitmeden boynunu ve kulağını ısırılmış; ama sonuç alamamış. Ve ilk kez ruhunda tutuşan aleve artık karşı duramayarak ellerini genç adamın bacakları ve kalçaları arasında dolaştırmış ve oraları o denli kaygan ve dolgun bulmuş ki, elinin bunların yüzeyinde dolaşmasını engelleyememiş. O zaman, rastlantısal olarak, yolu üzerinde, ara yerde, kendisi için yepyeni bir şeye ulaşmış ve gözleri hayretle açılıp bunun, ellerinin altında her an şekil değiştirmekte olan bir niteliği olduğunu anlamış. İlk pek korkmuş, ama gecikmeksizin onun neye yarayacağını kavramış; çünkü kadınlarda arzunun belirmesi, erkeklerdekinden de yoğundur ve zekâları güzelim organlar arasındaki ilişkileri kavramakta daha kıvraktır. Bunun üzerine, dudaklarıyla genç adamı olanca ateşle öperken, onun zebbini eliyle sarmış ve olacak olan olmuş.

Bundan sonra Sitt Budur, uyuyan dostunu öpücüklerle donatmış; dudaklarının üzerinde öpülmedik yer bırakmamış. Sonra, bir parça ateşi yatışarak, ellerini tutmuş ve ayalarını birbiri ardından öpmüş, sonra onu göğsüne bastırarak kollarıyla boynunu dolaşmış ve cinsel organları karşılıklı bir durumda ve solukları birbirine karışmış olarak, bu kucaklaşma durumunda, gülümseyerek uykuya dalmış.

Bütün bunlar olup biterken, görünmeden onları izleyen ifritler hiçbir hareketi gözden kaçırmamışlar! Ve her şey böylece tartışmaya yer vermeden olup bitince, Maymune, sevincin doruğuna ulaşmış ve Dehnaş da, Budur'un ilgisini en ateşli şekilde belirtmekten geri kalmadığını söyleyip bahsi yitirdiğini de güçlük çıkarmadan kabul etmiş. Ama Maymune, zaferinden emin olunca, bağışlayıcı olmuş ve Dehnaş'a "Bahsi yitirmekle bana vereceğin şeyi sana bağışladım, ey alçak! Ve bundan böyle hava gezilerinde sana tüm güvenliğini sağlayacak özgür geçiş iznini de veriyorum. Ama sakın bunu kötüye kullanma ve uygun biçimde dav-

ranmaktan sakın uzaklaşma!" demiş.

Bundan sonra genç ifrite, Kaşkaş'a dönmüş ve ona, kibarca "Kaşkaş, verdiğin fikirden dolayı sana çok teşekkür ederim. Bundan dolayı seni, ulaklarımın başkanı yaptım; ve bu kararımı onaylaması için babam Dimriyat'ı da göreceğim!" demiş. Sonra da "Şimdi ikiniz, genç kızı alarak onu çabucak babası El-Buhur ve El-Kusur hükümdarı Gayyur'un sarayına taşıyın! Gözlerimin önünde o denli çabuklukla gösterdiği gelişmeden sonra, ona dostluğumu verecek ve bundan böyle geleceğini garanti altına alacağım! Göreceksiniz bu kız güzel şeyler yapacak!" demiş. Ve iki ifrit de "İnşallah!" diye yanıtlamışlar. Sonra...

Anlatisının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama Yüz Seksen Altıncı Gece Olunca

Demiş ki:

Ve iki ifrit de "İnşallah!" diye yanıtlamışlar. Sonra yatağa yaklaşarak genç kızı kaldırıp omuzlarına yüklemişler ve onunla birlikte pek gecikmeden ulaştıkları Şah Gayyur'un sarayına uçmuşlar; ve onu yavaşça yatağına yatırıp her biri kendi yoluna gitmiş.

Maymune'ye gelince, dostunun gözlerini son bir kez öperek kendi kuyusuna dönmüş.

Ve işte bu üçlünün başından geçenler böyleymiş.

Kamerüzzaman'a gelince, sabahla birlikte, sonunda, başı hâlâ geceki serüvenle tutkulu olarak uykusundan uyanmış. Sağına dönmüş, soluna dönmüş; fakat genç kızı bulamamış. Bunun üze-

rine kendi kendine "Gördüğümün, beni denemiş olmak ve de evliliğe itmek için davranan babamın marifeti olduğunu anlamıştım. İyi bir oğul olarak, bekleyip, zamanı gelince onun onayını almalıyım!" demiş. Sonra kapıda yatan köleye seslenmiş; ve ona "Hey! Serseri, uyan!" diye haykırmış. Köle sıçrayarak ayağa kalkmış ve hâlâ yarı uykulu, efendisine çabucak ibrik ve leğen getirmiş. Kamerüzzaman da ibrik ve leğeni alarak ihtiyacını gidermek için helaya girmiş; özenle abdest alıp sabah namazını kılmış; bir parça bir şeyler yedikten sonra oturup Kuran'dan bir bölüm okumuş. Sonra sakin bir halle ve ilgisiz bir tavırla köleye "Savvap, gece gelen genç kızını nereye götürdün?" diye sormuş. Köle afallayarak "Hangi genç kız, ey Kamerüzzaman efendimiz?" diye sormuş. O da sesini yükselterek "Senin kıvırtmadan cevap vermeni istiyorum, rezil herif. Geceyi, yatağında benimle geçiren genç kız nerede?" diye haykırmış. O da "Vallahi! Efendimiz, ben ne genç kız gördüm ne de genç oğlan! Zaten, ben burada, kapı önünde yatarken içeriye hiç kimse giremez!" diye cevap vermiş. Kamerüzzaman da "Allah'ın belası hadımağası, sen şimdi bana karşı çıkıyor ve kanımı kaynatıyorsun, ha? Ah! Alçak! Sana nasıl hile yapılacağını ve yalan söyleneceğini öğretmişler! Sana bir kez daha bana doğruyu söylemeni ihtar ediyorum!" diye haykırmış. Bunu duyan köle ellerini gökyüzüne kaldırarak "Allah tek yüce varlıktır! Ey Kamerüzzaman efendim, bana sorduğundan hiçbir şey anlamıyorum!" diye haykırmış.

Bunun üzerine Kamerüzzaman ona "Yaklaş yanıma alçak!" diye bağırmış. Ve hadımağası yaklaşınca, onu yere yıkıp ayağının altında öylesine çiğnemiş ki hadımağası yellenmiş! Bunun üzerine Kamerüzzaman onu tekmelerle yumruklarla yarı ölü haline gelinceye kadar dövmeyi sürdürmüştü. Haremağası yanıt olarak anlaşılabilir feryatlar koparmaktan öte bir şey söylemeyince Kame-

rüzzaman, ona "Dur biraz!" demiş ve koşup kuyudan su çekmek için kullanılan kalın kenevir urganı getirerek kölenin koltuk altlarından geçirmiş; iyice düğümlemiş ve onu kuyunun deliğine getirip aşağı sarkıtmış ve tüm bedenini suya sokmuş.

Oysa, vakitlerden kış zamanıymış, su hoş olmadığı gibi, hava da çok soğukmuş. Hadımağası çılgınca hapsirarak af dilemeye başlamış. Ama Kamerüzzaman, her defasında ona "Bana gerçeği söylemeden oradan çıkamazsın ve de boğulur gidersin!" diye haykırarak onu birkaç kez suya daldırıp çıkarmış. Bunun üzerine hadımağası "Hiç kuşkusuz söylediğini yapacak!" diye düşünmüş ve "Ey Kamerüzzaman efendimiz, çıkar beni buradan, gerçeği söyleyeceğim!" demiş. Bunun üzerine Emir onu kuyudan çıkarmış ve onun soğuktan çok, korkudan rüzgârdaki bir kamış gibi titrediğini ve dişlerinin birbirine vurduğunu görmüş; üzerinden sular süzülür ve burnundan kan akarken nefret uyandıran bir görünümü varmış.

O an için tehlikeden kurtulmuş olmanın sevincini tadan harem-ağası, bir an bile yitirmeden Emir'e "İlkin izin ver de gidip giysilerimi değiştireyim ve burnumun kanını dindireyim!" demiş. Kamerüzzaman da ona "Defol! Ama zaman yitirme! Hemen geri dönüp bana bilgi ver!" demiş. Hadımağası da koşarak çıkıp gitmiş; saraya ulaşarak Kamerüzzaman'ın babasını bulmuş.

Şehriman Şah o anda "Ey vezirim, yüreğim oğlum Kamerüzzaman'ın durumuyla tedirgin, çok kötü bir gece geçirdim. Narin yapılı oğlumun, berbat durumda olan bu eski kulede başına bir felaket gelmesinden korkuyorum!" demiş. Ama vezir ona "Merak etme! Orada ona hiçbir şey olmaz! Çalımının yatışması ve gururunu terk etmesi için onun orada öylece kalması daha doğrudur" diyerek yanıt vermiş.

Kamerüzzaman Hadımağasını Uyandırırken
(Walter Paget)

Ve tam o sırada hadımağası perişan haliyle yanlarına girmiş ve Şah'ın ayaklarına kapanarak "Ey sultanımız efendim! Felaket senin evine girmiştir! Efendim Kamerüzzaman, bu sabah tamamen çıldırarak uyandı! Ve sana onun çılgınlığının bir örneğini vermek üzere bana, şu ve şu sözleri söylediğini bildiririm! Ve ben Vallahi! Emir'in yanına ne bir genç kızın ne de bir genç oğlanın girdiğini gördüm!" diye haykırmış.

*Hadımağası Şah'ın Huzuruna Çıktığında
(A. B. Houghton)*

Bu sözleri duyunca Şah Şehriman, artık önsezilerinden kuşku duymamış ve vezirine "Allah belanı versin! Bu hata senindir ey köpeklerin veziri! Bana, yüreğimin ateşi olan oğlumu hapsed-

mek gibi uğursuz bir fikri veren sensin! Ah! Köpek soyu, ayağa kalk ve hemen gidip ne olup bittiğini öğren ve bana derhal hesap ver!" diye haykırmış.

Büyük vezir hemen huzurdan çıkmış; yanında hadımağası olduğu halde, tedirginlikler içindeki köleden tüm ayrıntıları öğrenerek kuleye doğru yol almış. Son kertede önlemler aldıktan sonra vezir, ilkin başını, sonra da gövdesini sokarak ağır ağır odaya girmiş. Kamerüzzaman'ı yatağında, sakın bir şekilde oturmuş, dikkatle Kuran okurken görünce çok şaşırılmış!

Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama Yüz Seksen Yedinci Gece Olunca

Demiş ki:

Kamerüzzaman'ı yatağında sakın bir şekilde oturmuş, dikkatle Kuran okurken görmüş. Yaklaşıp en saygılı şekilde selam verdikten sonra, yatağının yanında yere oturmuş ve ona "Bu zift renkli hadımağası bilsen bizi nasıl bir tedirginliğe uğrattı! Düşün bir kez; bu orospu çocuğu, karmakarışık ve uyuz bir köpek halinde gelip senin önünde söylemeye utandığım şeyler söyleyerek bizi ürküttü! Sükûnetimizi öylesine bozdu ki, hâlâ gördüğünüz gibi heyecan içindeyim!" demiş. Kamerüzzaman "Gerçekte, sizin, beni tedirgin ettiği kadar, canınızı sıkmamıştır herhalde! Acaba size gelip ne anlattı?" demiş. Vezir "Allah gençliğini korusun! Allah anlayışını pekiştiresin! Allah ölçüsüz davranışlardan seni irak eylesin! Ve tatsız tuzsuz sözlerden dilini arıtsın! Bu ah-laksız herif senin birdenbire delirdiğini iddia ediyor; güya sen

ona, geceyi bir kızla birlikte geçirdiğini, bunun etkisi altında bulunduğunu ve buna benzer saçma sapan şeyler söyleyerek onu dövdüğünü ve kuyuya sarkıttığını söylüyor! Ey Kamerüzzaman efendimiz, bu sefil zenci adına ne büyük bir edepsizlik değil mi?" demiş.

Bu sözleri duyunca, Kamerüzzaman, anlamlı bir edayla gülmüş ve vezire "Sen, gevezeliklerini bitirdin mi, pis ihtiyar, yoksa sen de mi hamam yerine geçecek olan kuyu suyunda yıkanmak istiyorsun? Sana bildiriyorum ki, babam ve sen sevgilimi, o güzel siyah gözlü, gül yanaklı genç kıızı ne yaptığınızı hemen söylemezsen, hilekârlığını bu hadımağasından da ağır şekilde ödeyeceksin!" demiş. Bunun üzerine vezir, yeniden sonsuz bir tedirginliğin pençesine düşerek geri geri çekilmiş ve "Tanrı'nın adı senin üstünde ve yörende olsun! Ya Kamerüzzaman! Neden böyle konuşuyorsun? Şayet hazımsızlık çekip de bir rüya gördüysen, lütfen onu çabucak kafandan at! Ya Kamerüzzaman, gerçekten söylediklerin akli başında bir insanın söyleyecekleri şeyler değil!" demiş.

Bu sözleri duyan genç adam "Sana bunları kanıtlamak için ey Allah'ın belası şeyh, genç kıızı kulaklarımla değil, şu ve şu gözlerimle gördüğümü ve vücudunun güllerine şu parmaklarımla dokunup onları şu burnumla kokladığımı söylerim. Şunu da al bakalım!" diyerek, vezire savurduğu bir baş vuruşuyla onu yere yıkmış; sonra da vezirin oldukça uzun olan sakalını yakalayarak bileğine dolamış ve gücü elverdiğince, gittikçe artan vuruşlarla onu dövmüş.

Zavallı büyük vezir, sakalının bir bir yolunduğunu görünce, ruhu da kendisine veda ediyor sanmış ve kendi kendine "Şimdi galiba yalan söylemem gerekiyor! Bu genç delinin elinden kurtulmanın tek çaresi bu!" diye düşünmüş; ve ona "Ey efendimiz, se-

ni aldattığım için özür dilerim. Fakat kusur, beni hemen astırmak tehdidi altında söz konusu genç kızın nereye konulmuş olduğunu açıklamamı kesinlikle yasaklayan babana aittir. Ama beni özgür bırakırsan, babana gider ve seni bu kuleden çıkarmasını rica ederim; ve senin bu genç kızla evlendirilmek istediğini anlatırım; hiç kuşkusuz bu haber onu sonsuz sevince boğacaktır!" demiş.

Bu sözleri duyan Kamerüzzaman onu bırakmış ve kendisine "Bu durumda, çabuk git babama haber ver ve aldığın cevabı da hemen geri dönerek bana bildir!" demiş. Vezir kendini özgür hissedince, hemen odadan fırlamış, kapıyı iki kez çevirdiği anahtarla kilitlemiş, kendinden geçmişçesine yırtık giysileriyle taht salonuna koşmuş.

Şah Şehrîman vezirini bu acınacak durumda görünce ona, "Seni acınacak halde ve sarıksız görüyorum! Onuru kırılmış bir durumdasın! Anlaşılan başına hiç hoş gitmeyecek haller gelmiş!" demiş. Vezir de "Benim başıma gelen, senin oğlunun başına gelene bakınca daha az can sıkıcı, ey Şah!" demiş. Şah "Ne olmuş, anlatsana!" diye sorunca: "Kesinlikle delirmiş olduğu açıkça görülüyor!" cevabını vermiş.

Bu sözleri duyan Şah, gözünün önünde ışığın karanlığa dönüştüğünü görmüş ve "Allah yardımcım olsun! Çocuğumun uğradığı deliliğin ne biçim bir şey olduğunu bana anlat!" demiş. Vezir de "İşittim ve itaat ettim!" yanıtını vermiş. Ve Şah'a, yaşadığı sahnenin tüm ayrıntılarını, Kamerüzzaman'ın elinden ne tarzda kurtulabildiğini de açıklayarak anlatmış.

Prens Kamerüzzaman Vezir'i Döverken
(H. J. Ford)

Bunun üzerine Şah, büyük bir hiddete kapılmış ve ona "Ey vezirlerin içinde en uğursuzu! Bana getirdiğin bu haber senin başına bedeldir! Vallahi! Eğer çocuğumun durumu gerçekten böyleyse, bu felaketin ilk nedeni olmuş olan o nefret uyandırıcı nasihatları bana vermiş bulunmanın ne demek olduğunu öğrenmen için seni en yüksek minarede çarmıha germeliyim!" diye haykırmış. Ve vezir ardından gelirken, kuleye doğru ilerlemiş ve Kamerüzzaman'ın bulunduğu odaya girmiş.

Kamerüzzaman babasının içeriye girdiğini görünce, onuru uğruna hemen ayağa kalkmış, yataktan sıçrayarak yanına gelmiş ve iyi bir oğul olarak elini öptükten sonra kolları önünde birbirine kavuşmuş olarak karşısında yer almış. Şah da, oğlunu bunca yumuşak başlı görünce çok mutlanmış ve kollarını boynuna sarak, gözleri sevinç yaşlarıyla dolu, onu, iki gözünün arasından öpmüş.

Sonra yatağın üzerinde onun yanına oturmuş; ve de nefretle vezirden yana bakarak ona, "Şimdi vezirlerin içinde sonunculardan da sonuncu olduğunu anlıyorsun, değil mi? Nasıl gelip de bana oğlumun böyle böyle olduğunu söylersin ve yüreğime korku sallar ve yüreğimi sızlatırsın!" demiş. Sonra da "Zaten şimdi sevgili oğlumun bana vereceği sağduyulu yanıtları kendi kulaklarıyla işiteceksin!" diye eklemiş. Sonra baba sevgisiyle genç adama bakarak, ona "Kamerüzzaman, bu günün hangi gün olduğunu biliyor musun?" diye sormuş. O da "Kuşkusuz! Cumartesidir!" diye yamıt vermiş. Şah, hiddet ve zafer dolu bir bakışla vezire bakmış ve "Duydun, değil mi?" demiş ve sonra sözünü sürdürmüştü:

"Ve yarın, Kamerüzzaman, hangi günde olacağız, biliyor musun?" deyince oğlu "Kesinlikle!" yanıtını vermiş.

Anlatisının burasında Şehrazat, sabahın belirdeğini görerek yavaşça susmuş.

Ama Yüz Seksen Sekizinci Gece Olunca

Demiş ki:

"Kesinlikle! Yarın pazar olacak! Sonra pazartesi; sonra da: salı, çarşamba, perşembe ve nihayet mübarek gün cuma!" demiş. Şah, mutluluğun doruğunda "Çocuğum, tüm kötü gözler senden irak olsun! Bir de bana Arapça'da içinde bulunduğumuz aya ne denir, onu söyle!" demiş. O da "Arapça'da bu aya Zilkade denir, sonra Zilhicce ayı gelir; sonra da Muharrem gelir; onu da Sefer, Rebi-ül-evvel, Rebi-ül-âhir, Cemazi-ül-evvel, Cemazi-ül-ahir, Recep, Şaban ve Ramazan, en sonra da Şevval gelir!" diyerek yanıtlamış.

Bunu duyan Şah, sevincin son sınırına ulaşmış ve oğlunun durumundan dolayı kaygıları dağılıp vezire doğru dönerek suratına tükürmüş ve ona "Senden gayrı deli yok burada! Allah'ın belası ihtiyar!" demiş. Vezir başını eğip cevap vermek istemiş; ama kendini tutup içinden "Hele işin sonunu bekleyelim!" demiş.

Bunu izleyerek Şah oğluna "Evladım, biliyor musun ki, şu vezir ile şu ziftten dökülmüş hadımağası bana gelip, şu şu sözleri taşıyıp bir genç kızın güya geceyi burada seninle geçirmiş olduğunu söylediler! Haydi onların yüzüne yalan söylediklerini haykır!" demiş.

Bu sözleri duyan Kamerüzzaman, acı bir gülüşle Şah'a "Baba, bil ki aslında benim artık bu denli uzayıp gitmiş olan şakalara katlanacak halim kalmadı! Lütfen, beni bu azaptan kurtar artık; bu konuda tek bir sözcük bile söyleme! Çünkü zaten bana çek-

tirmiş olduğun şeylerden bedenimde dayanacak güç kalmadı! Bununla birlikte, baba, artık sana itaatsizlik etmek istemiyorum; yatakta bana eşlik etmesi için yolladığın o güzel genç kızla evlenmeye boyun eğiyorum. Onu tam anlamıyla arzulanır buldum ve onun bir kez görünüşü kanımı hareketlendirdi!" demiş.

Oğlunun bu sözleri üzerine Şah, "Tanrı'nın adı senin üzerinde ve yörende olsun, oğul! Seni kötülüklerden ve çılgınlıktan korusun! Ah! Oğlum, böyle bir dil kullanmak için nasıl bir kâbus gördün acaba? Dünün uzun süren gündüzü ve gecesinde ne yedin ki seni hazımsızlığa uğrattı ve beynine bu kadar kötü etki yaptı? Lütfen çocuğum, sakinleş! Bundan sonra kesinlikle sana karşı çıkmayacağım! Allah evliliğin, evlilik saatinin ve evlilikten bir daha söz edenin belasını versin!" diye haykırmış.

Bunun üzerine Kamerüzzaman babasına "Sözlerin başım üzerindedir, baba! Benim üzerimde paylaşılmış bir eylemin izlerinden çok daha fazla etki bıraktığını sana kanıtlayacağım. Ama, ilkin bana, bu güzel kızla geçirdiğim serüvenle senin hiçbir ilişiyin olmadığına dair yemin ver!" demiş. Şah Şehriman da "Musa ile İbrahim'in Tanrısı, barış ve sağlıkları için güvence olarak yaratıkları arasına elçi olarak Muhammet'i gönderen Allah'ın yüce adına yemin ederim! Amin!" diye haykırmış. Kamerüzzaman da "Amin!" diyerek onun sözünü tekrarlamış. Ama babasına da "Şimdi, genç kızını kollarıma alarak yaşadığım olayın kanıtlarını sana sunarsam, ne buyurursun?" diye sormuş. Şah da "Seni dinliyorum!" demiş. Kamerüzzaman sözünü şöyle sürdürmüştü:

"Baba, eğer biri size gelir de 'Geçen gece sıçrayarak uyandım ve benimle kan dökünceye kadar savaşmaya hazır birini karşımda gördüm. Bunun üzerine, delip geçmek niyetiyle olmadığı halde, kendime karşı, kılıcımı onun çıplak karnına daldırdım. Ve sabahleyin uyandığımda kılıcımın da kan ve köpüğe bulanmış ol-

duğunu gördüm!' dese: Bu konuşmayı yaptıktan sonra sana kanlı kılıcını gösteren bu kimseye ne derdin sen, baba?" diye sormuş. Şah ona "Düşmanın gövdesini görmeden sadece kanın ortada olmasının, bir kanıtın yarısını oluşturduğunu söyledim ona!" demiş.

Bunun üzerine Kamerüzzaman "Baba, ben de bu sabah uyandı-
ğında karnımın alt yanını kan içinde gördüm: Şimdi bile helada
bulunan leğen sana bunun kanıtını verecektir. Ama daha da i-
nandırıcı olan kanıt olarak, işte sana kızın yüzüğü! Benimkine
gelince, gördüğün gibi, artık parmağında yok!" demiş.

Bu sözleri duyunca Şah, helaya koşmuş ve gerçekten söz konu-
su leğenin...

*Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görerek ya-
vaşça susmuş.*

Ama Yüz Doksan Birinci Gece Olunca

Demiş ki:

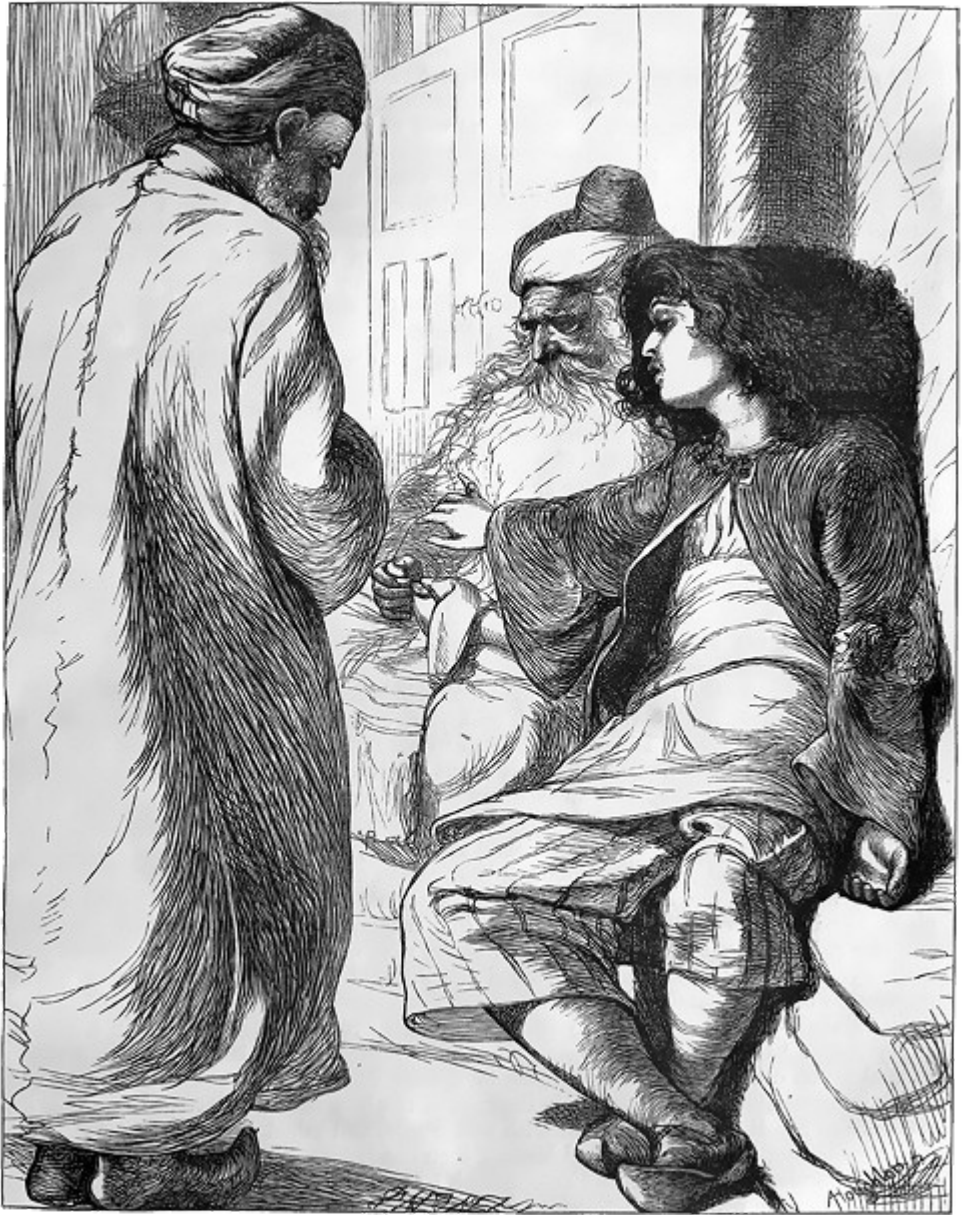
Şah helaya koşmuş ve gerçekten söz konusu leğenin oldukça bü-
yük miktarda kan içerdiğini görmüş ve kendi kendine "Bu, se-
viştiği dışının harika bir sağlığı olduğunun, temiz ve soylu bir
kanı bulunduğunun işaretidir!" diye düşünmüş. Sonra çabucak
yine Kamerüzzaman'ın yanına dönerek "Şimdi hele yüzüğü gö-
relim!" diye haykırmış. Ve onu eline almış; evirmiş, çevirmiş;
sonra da "Bu, benim gerçekten zihnimi karıştıran bir kanıt!" de-
miş. Ve bir saatlik bir süre hiçbir şey konuşmadan öylece kal-
mış. Sonra birdenbire vezirin üzerine saldırarak ona "Bütün bu
karmaşık işler senin başının altından çıkıyor pezevengin oğlu!"

diyerek haykırmış. Ama vezir Şah'ın ayaklarına düşmüş ve Kut-sal Kitap ve İman üzerine yemin ederek bu işle bir ilişiği olmadığını söylemiş. Hadımağası da aynı yemini etmiş.

Bunun üzerine Şah, artık bütün olan bitenleri anlamaktan umudunu keserek oğluna "Bu gizi sadece Allah çözümleyebilir!" demiş. Ama Kamerüzzaman, çok heyecanlanarak, ona "Baba, senden araştırma ve soruşturmalar yaparak anısı ruhumu heyecanlara boğan o çok hoş kızı bana bulmanı yalvararak istiyorum, yoksa ölürüm!" demiş. Şah ağlamaya başlamış ve oğluna "Ya Kamerüzzaman, tek yüce varlık Allah'tır ve gizli olanı sadece o bilir! Bizlere gelince, sen bu umutsuz aşk uğruna, ben de bunun karşısında çaresiz kalmama ağlamaktan başka ikimizin de elinden bir şey gelmez!" demiş.

Sonra Şah, oğlunu elinden tutup saraya götürmüş ve orada onunla birlikte bir odaya kapanmışlar. Şah saltanat sürdüğü ülkenin işleriyle ilgilenmeyi reddediyor; birçok belirgin sevgi kanıtları gösterdikten sonra garip şekilde ortadan kaybolan bir genç kıza karşı ruhunda duyduğu aşktan ötürü sonsuz düş kırıklığı duyarak yatağa düşen Kamerüzzaman ile ağlayıp duruyormuş.

Daha sonra Şah, saraydaki kişilerden ve eşyadan uzakta kalmak için ve sadece çok sevdiği oğlunun derdiyle uğraşmak için denizin ortasında, karaya sadece yirmi arışlık bir dalgakıranla bağlı bir saray yaptırmış ve kendi ve oğlunun kullanımı için, içini eşyayla doldurmuş. Orada ikisi birlikte, gürültü ve tedirginliklerden uzakta ve sadece bahtsızlıklarını düşünerek tek başlarına oturmuşlar. Ve bir parça teselli bulmak için Kamerüzzaman, aşk üstüne güzel kitaplar okumaktan ve esinle dolu şairlerin şiirlerini söylemekten başka yol bulamamış. İşte onlardan biri:

*Kamerüzzaman Yüzüğü Şah Babasına Gösterirken
(A. B. Houghton)*

Ey güllerin savaşında usta dişi savaşçı, muzaffer alnını süsleyen narin ganimetlerin kanı, saçlarını derinliğine kızıla boyar; ve tüm çiçeklerin açtığı toprak, çocuksu ayaklarını öpmek için uzanır önünde!

Ey hatun, ey huri, doğaüstü bedeninin öyle tatlıdır ki, ona dokunan hava, kokusundan büyülenir, eğer meraklı rüzgâr gömleğinin altına sokulursa, orada ebedileşir.

Boyun bosun, ey huri, öyle güzeldir ki, çıplak gerdanındaki gerdanlık kemerin olmadığı için şikâyet eder! Topuklarını çingirakların kavradığı narin bacakların, bileklerindeki bilezikleri kısıktırarak çınlatır!

İşte Kamerüzzaman'ın ve babası Şah Şehriman'ın durumları böyleymiş!

Budur Hatun'a gelince, o da şöyle! İki ifrit onu babası Şah Gayyur'un sarayındaki yatağına yerleştirdikleri sırada gece neredeyse tükenmek üzere imiş. Aradan üç saat geçince şafak sökmüş ve Budur uyanmış. Birlikte olduğuna inandığı sevgilisinin yanında yarı uyanışın o tatlı anını yaşadığını sanıp zevkten gerinerek gülümsüyormuş. Gözlerini açmadan önce, boynuna sarılmak üzere kolunu belli belirsiz uzatınca havadan başka bir şeye ulaşamamış. Bunun üzerine tamamıyla uyanmış ve geceleyin seviştiği genç adamın yanında olmadığını görmüş. Yüreği titremiş, akli neredeyse başından uçar gibi olmuş, büyük bir feryat koparınca içlerinde dadısı da bulunan, ona hizmet etmekle görevlendirilmiş on kadın koşup gelmiş. Çok merak ederek yatağını çevirmişler ve dadısı korkuyla ona, "Hanımım, neyin var senin?" diye sormuş.

Anlatisının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama Yüz Doksan Üçüncü Gece Olunca

Demiş ki:

Dadısı korkuyla, ona "Hanımım, neyin var senin?" diye sormuş. Budur "Bilmiyor gibi bana soruyorsun ha, ey kurnazın teki! Bana, dün gece kollarımda yatan ve tüm gücümle sevdiğim o tapınılası genç adamın ne olduğunu çabuk söyle!" diye haykırmış. Son derecede utanç duyan sütana, söyleneni daha iyi anlamak için boynunu uzatmış ve "Ey hatun, Tanrı seni tüm uygunsuz şeylerden korusun! Bunlar senin konuşmaya alışık olduğun sözler değil! Lütfen biraz daha açık konuş! Ve eğer bunlar eğlenmek için söylediğin sözlerse, bunu da çabucak açıkla!" demiş. Budur, yataktan yarı doğrularak, tehdit eder bir tavırla "Allah'ın belası sütana, dün gece kendi gönlümle bedenimi, yüreğimi ve bekâretimi verdiğim o güzel delikanlının nerede olduğunu hemen söylemeni emrediyorum sana!" diye haykırmış.

Bu sözleri duyunca, sütana, tüm dünyanın gözlerinin önünde daraldığını görmüş; yüzünü elleriyle şiddetle dövmeye başlamış ve öteki dokuz yaşlı kadınla birlikte kendini yerlere atmış; ve hepsi birden açıkça "Ne karanlık bir sabah bu böyle! Ey korkunç talih! Ey yitirdiğimiz mutluluk! Ey katran dünya!" diyerek haykırmaya başlamışlar. Ama, sütana, bir yandan yanıp yakınırken "Ya Sitt Budur, Allah aşkına! Aklını başına topla, soyluluğuna hiç yaraşmayan bu tür konuşmalardan vazgeç" demiş. Ama Budur, ona "Sen susar mısın, lanetli ihtiyar ve siz hepiniz söyler misiniz bana, benimle bütün geceyi geçiren ve göbeğinin altında bende olmayan bir şey bulunduran o siyah gözlü, uçları kalkık yay gibi

siyah kaşlı sevgilimi ne yaptınız?" diye haykırmış.

Sütana ile öteki dokuz kadın onun bu sözlerini işitince, ellerini göğe kaldırmışlar ve "Bu ne utanç! Hanımımızı çıldırmaktan, kötü tuzaklardan ve kem gözlerden kuru yarabbi! Sen, bu sabah, şaka sınırlarını pek aştın!" diye haykırmışlar. Sütana da elleriyle göğsünü döverek "Ey Budur efendimiz, bu nasıl konuşma! Allah seni korusun! Bu alaylı sözler şahımızın kulağına erişirse hepimizi o saat öldürür! Ve hiçbir kudret bizi onun öfkesinden kurtaramaz!" demiş. Ama Sitt Budur, dudakları titreyerek "Sana bir kez daha soruyorum, evet ya da hayır diyerek, bana, bedenimde hâlâ izlerini taşıdığım o genç erkek şimdi nerede bulunuyor? Hemen açıkla!" diye haykırmış. Ve Budur gömleğini yarı açar gibi bir hareket yapmış.

Bu durumu gören kadınlar yüzükoyun yere kapanmışlar ve "Bu genç yaşta aklını oynatması ne kadar yazık!" diye haykırmışlar.

Bu sözleri duyan Budur öylesine bir öfkeye kapılmış ki, hemen duvardaki bir kılıcı yerinden alarak bedenlerine sokmak üzere kadınların üstüne saldırmış. Bunun üzerine, şaşırarak kadınlar, itişip kakışarak ve uluyarak dışarı fırlamış, karmakarışık bir halde ve yüzleri bozguna uğramış olarak Şah'ın dairesine koşmuşlar. Ve sütana, gözleri yaşla dolu, Sitt Budur'un söylediklerini Şah'a anlatmış ve "Eğer kaçıp kurtulmasaydık hepimizi vurup öldürecekti!" diye eklemiştir. Şah da "Anlattığınız müthiş bir şey! Ama siz kaybettiğini söylediği şeyi gerçekten yitirdiğini gözlemlenizle gördünüz mü?" diye haykırmış. Sütana yüzünü parmaklarıyla kapatarak ve ağlayarak "Gördüm! Pek çok kan vardı!" demiş. Bunun üzerine Şah "Bu büsbütün berbat!" demiş. Ayakları çıplak ve başı sadece gece takkesiyle örtülü olduğu halde, Budur'un odasına doğru fırlamış.

Şah kızına çok sert bir bakışla bakmış ve ona "Budur, bu budala ihtiyarların dediğine bakılırsa, sen, bu gece biriyle mi yattın ve üzerinde hâlâ onun izlerini mi taşıyorsun?" diye sormuş. Kız da "Evet, kesinlikle babacığım. Çünkü bunu herhalde sen istemiştin ve de genç adam tam anlamıyla seçkin birisiydi. Sonra onu alıp nereye götürdüğünü bilmek için yanıp tutuşuyorum! İşte benimkini aldıktan sonra parmağıma taktığı yüzük de burada!" diye yanıt vermiş.

Bunun üzerine Budur'un babası olan ve artık kızının yarı deli olduğuna inanan Şah, kendi kendine "Artık deliliğin sınırına ulaşmış bu kız!" demiş. Ve ona "Budur, bana artık bunca garip ve mevkiine hiç yaraşmayan davranışının anlamını söyler misin?" demiş. Bunun üzerine Budur artık kendini tutamamış ve gömleğini baştan aşağı yırtarak ve elleriyle yüzünü döverek hıçkırıklara boğulmuş.

Bunu gören Şah, hadımağalarına ve kadınlara kendine kötülük yapmaması için onun ellerini tutmalarını, yeniden aynı hal olursa zincirlemelerini ve boynuna lale takarak onu odasında pencere kenarına bağlamalarını buyurmuş.

Sonra Şah Gayyur, umutsuzluğa kapılarak ve kızının uğradığı bu deliliği iyileştirmek için ne yapması gerektiğini düşünerek odasına çekilmiş. Çünkü her şeye karşın, kızını eskisi kadar sevmeyi sürdürüyor ve sonsuza dek böyle çılgın kalacağına inanmıyormuş.

Bunun üzerine sarayında, ülkesinin tüm bilginlerini, tabiplerini, yıldızbilimcilerini, sihirbazlarını toplamış ve eski kitapları okuyarak bilgi ve görgü kazanmış kişileri ve de eczacılarını biraraya getirmiş ve hepsine "Kızım Sitt Budur şu ve şu durumdadır. İçinizden hanginiz onu iyileştirirse, onu kendisiyle evlendireceğim ve ölümünden sonra tahtımı ona bırakacağım! Ama kızımın ya-

nına girip de iyileştirmeyi başaramayanların başını kestireceğim!" demiş. Sonra da durumu kentin her yanında ilan ettirmiş ve aynı şekilde yayınlanması için tüm devletlere de ulaklar göndermiş.

Böylece, birçok bilgin, tabip, yıldızbilimci, sihirbaz ve eczacı gelmiş; fakat bunu izleyen bir saat sonra kesilmiş başları sarayın kapısında asılı görülmüş. Ve böylece bir süre sonra sarayın dış duvarında kırk adet tabibin ve eczacının kellesi dizilmiş. Bunun üzerine ötekiler birbirlerine "Kötüye alamet bu! Hastalığın iyileştirilmesi imkânsız!" demişler. Boyunlarını vurdurmak istemediklerinden artık kimse de ortaya çıkmaya cesaret edememiş. Ve işte tabiplere, başarı sağlayamadıkları için uygulanan ceza böyleymiş.

Budur'un durumuna gelince, onun, sütanasının oğlu olan bir süt kardeşi varmış; adı da Marzavan imiş. Bu Marzavan her ne kadar imanı sağlam, tutarlı bir Müslüman imişse de, sihir ve büyüçülük de öğrenmiş ve Hintli ve Mısırlılar'ın bu konudaki kitaplarını okumuş, tılsımlı harfleri ve yıldızbilimi öğrenmiş bulunuyormuş; bunu izleyerek artık kitaplardan öğreneceği hiçbir şey kalmayınca, yolculuklara koyulmuş ve en uzak ülkeleri dolaşmış bulunduğu gibi gizli bilimlerde en bilgili kişilerle de görüşmüş; ve böylece insanlıkla ilgili tüm bilimleri öğrenmiş. Marzavan tam bu sırada ülkesine sağ salim ulaşmış bulunuyormuş.

Kente girerken Marzavan'ın ilk gördüğü şey, sarayın kapısına asılmış olan kırk hekimin kesilmiş başı olmuş; bunun nedenini sorunca, yoldan geçenler ona tüm öyküyü ve bilgisizliklerinden ötürü hekimlerin hak ettikleri ölüme nasıl mahkûm olduklarını anlatmışlar...

*Prens Budur Yüzüğü Babası Şah Gayyur'a Gösterirken
(A. B. Houghton)*

Şah Gayyur Kızı Budur'un Elindeki Yüzüğe Bakarken
(H. J. Ford)

*Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirdiğini görerek ya-
vâşça susmuş.*

Ama Yüz Doksan Dördüncü Gece Olunca

Demiş ki:

... bilgisizliklerinden ötürü hekimlerin hak ettikleri ölüme nasıl mahkûm olduklarını anlatmışlar.

Bunun üzerine Marzavan annesinin yanına girmiş ve dönüşünden dolayı duyulan sevgi gösterileri geçtikten sonra, kendisine meselenin ayrıntılarını sormuş; annesi de öğrendiklerinin doğruluğunu onaylamış; duydukları Marzavan'ı çok üzmüş; çünkü birlikte yetiştirildikleri Budur'u, erkek kardeşlerin kızkardeşleri hakkında duyumsadıkları sıradan sevgilerin çok üstünde bir sevgiyle severmiş. Bir saatlik bir süre bu konu üstünde düşünmüş; sonra da başını kaldırarak annesine "Beni onun yanına gizlice sokabilir misin? Böylece derdinin kaynağını öğrenir ve bir çare olup olmadığını anlarım!" demiş. Annesi de ona "Bu güç bir şey Marzavan! Ama madem ki bunu ne olursa olsun, istiyorsun, öyleyse çabucak kadın kılığına gir ve beni saraya giderken izle!" demiş. Marzavan da hemen orada hazırlanmış ve saraya giderken anasını izlemiş.

Dairenin kapısına ulaştınca, kapıya gözetleyici olarak konan hadımağası, tanımadığı bu iki kişinin içeri girmelerini engellemek istemiş; ama yaşlı kadın onun eline değerli bir armağan sıkıştırılmış ve ona "Ey sarayın başfendisi, hasta bulunan Budur Hatun, bana, şu karşında gördüğün ve onun süt kardeşi olan kızımı görmek arzusunu belirtti! Ey nezaket ehlinin babası, bizi bırak da geçelim!" demiş. Hadımağası da armağandan hoşnut kaldığı kadar bu övücü sözlerden de keyiflendiğinden onlara "Çabuk girin! Ama pek fazla içerde kalmayın!" yanıtını vermiş. İkisi de içeri girmiş.

Marzavan, Hatun'un yanına girince, yüzünü kapatan peçeyi kaldırmış, yere oturmuş ve çarşafının altından bir usturlap, bir büyü kitabı ve bir mum çıkarmış. Budur'u sorguya çekmeden önce yıldız falına bakmak isterken, birdenbire genç kız boynuna atıl-

miş ve onu sevecenlikle öpmüş; çünkü onu kolayca tanımış imiş. Sonra da ona "Ey kardeşim Marzavan, buradaki herkes gibi, sen de mi benim delirdiğime inanıyorsun? Şairin ne dediğini bilmiyor musun yoksa? Şu sözleri dinle, sonra da bunların anlamını düşün:

Derler ki, "Delidir o! Gençliği yitip gitmiştir!" Onlara derim ki, "Mutludur o deliler! Yaşamdan başka türlü zevk alırlar! Ve onların davranışlarına gülen önemsiz kişilerin bu konudaki tutumlarından farklıdırlar!" Onlara başkaca derim ki, "Benim deliliğim bir kurtuluş yoludur ve de sevgilime yaklaşma biçimidir!"

Marzavan bü dizeleri işitince hemen Budur'un sadece âşık olmuş bulunduğunu ve de bunun tek derdi olduğunu anlamış. Ona "Tez kavrayan kişinin anlamak için bir tek alamet görmesi yeter! Bana çabucak öykünü anlat! Allah isterse, senin için bir teselli nedeni ve iyileştirme aracı olurum!" demiş.

Bunun üzerine Budur serüveninin tüm ayrıntılarını anlatmış ki burada yeniden anlatmak bir şey kazandırmaz; sonra da gözyaşlarında boğularak "İşte benim hüznü nasibim bu, ey Marzavan; ve artık gece gündüz ağlamaktan başka kârım yok; ve ancak okuduğum aşk şiirleri ciğerimin yangınına biraz serinletiyor!" demiş.

Bu sözleri duyan Marzavan, düşünmek için başını eğmiş ve bir saat kadar düşüncelere gömülmüş. Sonra başını kaldırmış ve üzüntülü Budur'a "Vallahi! Açıkça görüyorum ki, senin öykün her bakımdan doğru! Ama, gerçekte, durumu anlamam çok güç! Ama arzuladığın doyumunu sağlayarak yüreğini iyileştirebileceğim

Astrolog ve Büyücü Marzavan'ın Çin Şehrine Gelişi

ümidindeyim. Yalnız, Allah için! Ben dönünceye kadar sabrın sana destek sağlamasına gayret et! Ve şundan emin ol ki, yeneden senin yanında olduğum gün, sevgilini elinden tutup sana getireceğim gün olacaktır!" demiş. Ve bu sözleri söyledikten sonra, Marzavan, süt kardeşi Budur'un yanından birdenbire ayrılmış ve aynı gün Şah Gayyur'un kentini terk etmiş.

Bir kez kentin duvarları dışına çıkınca, Marzavan, kentten kente, adadan adaya bütün bir ay süresince dolaşmaya koyulmuş ve her yanda halkın, konuşma konusu olarak, sadece Sitt Budur'un garip serüvenini yeğlediğini işitmiş. Ama bu bir aylık gezi sonunda, Marzavan, deniz kıyısında kurulmuş ve adı Tarap olan büyük bir kente ulaşmış ve artık halkın Sitt Budur'dan söz etmediğini görmüş; ama, orada da, aksine, o ülkelerin hükümdarının oğlu, adı Kamerüzzaman olan bir emirin başından geçen garip serüvenden başka bir şeyden söz edilmiyormuş. Marzavan bu serüvenin ayrıntılarını anlattırması ve bunların her bakımdan Sitt Budur konusunda bildiklerine uyduğunu görmüş; ve hemen bu hükümdarın oğlunun nerede bulunduğunu öğrenmiş. Ona bu yerin, epeyce uzak olduğunu ve oraya iki yoldan gidildiğini söylemişler: Biri karadan, öbürü denizden! Kamerüzzaman'ın bulunduğu Halidan denen bu ülkeye kara yolundan altı ayda ulaşılır; deniz yolundan ise, sadece bir ayda gidilir. Bunun üzerine Marzavan kararsızlık duymadan doğruca Halidan ülkesinin adalarına gitmek üzere yola çıkan bir gemiyle deniz yolunu yeğlemiştir.

Marzavan'ın bindiği gemi tüm yolculuk boyunca uygun bir rüzgârla yol almış; ama ülkenin merkezi olan kentin karşıdan görüldüğü gün, hatırı sayılır bir fırtına denizi karıştırmış ve gemiyi havaya kaldırarak sivri bir kayaya vurup onarılmaz biçimde parçalamış. Ama Marzavan, öteki yetenekleri arasında yüzmeyi de çok iyi biliyormuş; böylece, tüm yolculara karşın, geminin

kırılarak denize düşen direğine yapışarak kurtulan tek kişi olmuş. Ve güçlü bir akıntı onu, doğruca, Kamerüzzaman'ın babasıyla birlikte oturmakta olduğu sarayın bulunduğu kara parçasına doğru sürüklemiş.

Baht, tam o sırada Şah'a ülkenin durumu üzerine bilgi vermeye gelen büyük vezirin denize bakan pencereden deryayı izlemesini istemiş. Vezir bir direğe tutunarak öylece karaya yaklaşan genci görmüş; kölelerine gidip ona yardım etmelerini ve genci, üstünü değiştirecek giysiler verildikten ve içine ferahlık versin diye bir bardak şerbet içirildikten sonra, kendisine getirmelerini buyurmuş.

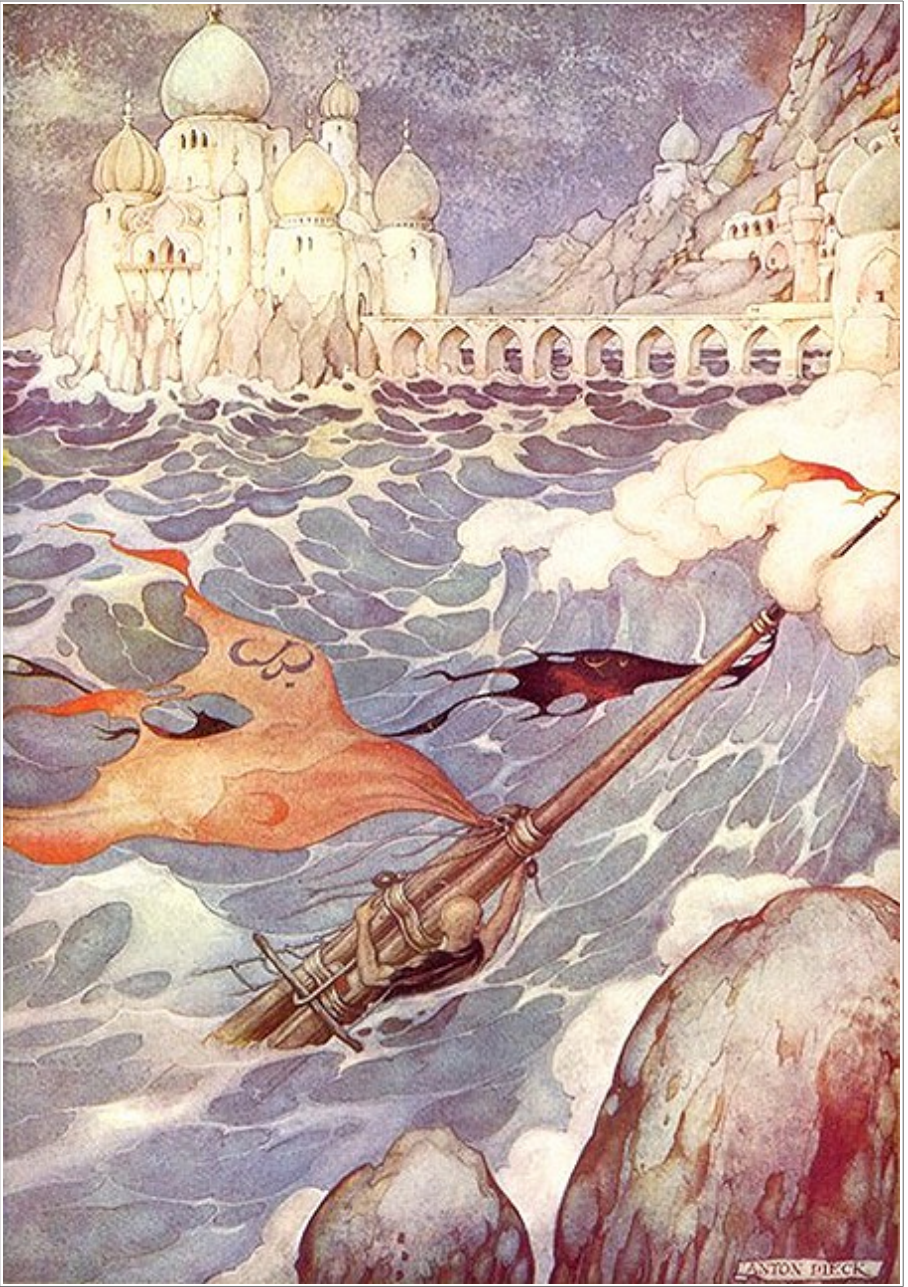
Böylece, kurtuluşundan biraz sonra Marzavan, vezirin bulunduğu salona girmiş. Gösterişli ve kibar görünüşlü olduğundan, büyük vezir ondan hemen hoşlanmış; soruşturmaya koyularak kendisinin bilgiden yana nasibini ve bilgeliğinin derecesini anlamış. Ve kendi kendine "Herhalde bu genç tabiplikten de anlar!" diye düşünmüş ve ona "Allah herhalde seni buraya, babasının çok sevdiği bir genci kurtarmak için gönderdi!" demiş.

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görmüş ve yaşça susmuş.

Ama Yüz Doksan Altıncı Gece Olunca

Demiş ki:

"... Babasının çok sevdiği ve bizim için sürekli kaygı konusu olan bir genci kurtarmak için gönderdi!" demiş. Marzavan da ona "Sen hangi hastadan söz ediyorsun?" diye sormuş. O da "Burada oturan Şah Şehriman'ın oğlu Kamerüzzaman'dan" diye yanıtlamış.

*Bilge Marzavan'ın Gemi Kazasından Kurtuluşu
(Anton Pieck)*

Bu sözleri duyan Marzavan, kendi kendine "Baht bana, dilediğimden fazla yardımcı oluyor!" demiş; sonra da vezire "Şah'ın oğlunun ne hastalığı var?" diye sormuş. Vezir de "Bana kalırsa, ben onun tam anlamıyla çıldırdığını sanıyorum; ama babası, kem göz ya da benzeri bir şeyin buna neden olduğunu düşünüyor ve oğlunun kendisine anlattığı garip öyküye inanmaktan kendini alamıyor!" demiş. Ve vezir, Marzavan'a, başlangıcından sonuna kadar serüveni anlatmış.

Marzavan bu öyküyü işitince, sevincin sınırına ulaşmış; çünkü artık Emir Kamerüzzaman'ın, Sitt Budur ile o ünlü geceyi geçiren ve sevgilisi üzerinde canlı bir etki bırakan genç adam olduğundan kuşku duymamış. Ama bunu büyük vezire açıklamaktan kaçınmış ve ona sadece "Ancak genç adamı gördükten sonra kendisine uygulanacak tedavi hakkında daha iyi fikir sahibi olacak ve bu durumda Allah isterse onu iyileştireceğim!" demiş. Vezir de, gecikmeksizin onu, Kamerüzzaman'ın yanına sokmuş.

Emir'e bakarken, Marzavan'ın dikkatini çeken şey, onun Sitt Budur'a olağanüstü benzerliği olmuş. Bu onu o denli şaşırtmış ki, "Ya Allah! Onlara aynı nitelikleri ve aynı üstünlükleri vererek böyle benzer güzellikler yaratana şükürler olsun!" diye haykırmaktan kendini alamamış.

Eriyip bitmiş ve gözleri yarı kapalı olarak yatağında uzanmakta olan Kamerüzzaman, bu sözleri işiterek gözlerini tümüyle açmış ve kulak kabartmış. Ama Marzavan, delikanlının bu ilgisinden yararlanarak, kapalı bir tarzda ve Şah Şehriman¹⁰ ile büyük vezirin anlayamayacağı şekilde, ona, varlığının nedenini bulmasına yarayacak şu dizeleri okumuş:

10 Vezir, Marzavan ile Kamerüzzaman'ın yanına yalnız girdiği halde, öykünün bölümünde Şah da devreye sokulmuş (Ç.)

Dertlerimin nedeni olan ve eski sihirlerin anısını canlandırmak için, bir güzelliği övmeye çalışacağım.

Bana "Ey aşk okuyla yaralanmış kişi, ayağa kalk! İşte dolu bardak ve seni eğlendirecek saz elimde!" diyorlar. Onlara "Onu seviyorum diye nasıl neşelenebilirim? Aşkın neşesinden de, kederinden de büyük sevinç var mıdır?" derim.

Dostumu öylesine seviyorum ki, o güzelim ve kutsanmış göğüslerini dar gömleği biraz fazla sıkırsa, gömleğini bile kıskanırım!

Onu bunca tutkuyla sevdiğim için beni kınamayın! Zaten aşkı yüzünden yeterince ıstırap çekiyorum!

Ah! Onun üstün niteliklerini bir bilseydiniz! O firavunun nezdindeki Yusuf kadar baştan çıkarıcı, Saul'a şarkılar okuyan Davut kadar tatlı sesli, İsa'nın anası Meryem kadar alçakgönüllüdür.

Ben de oğlundan uzakta kalmış Yakup kadar hüznülyüm, balinanın karnındaki Yunus kadar bahtsızım, saman üzerindeki Eyüp kadar çok çekmiş; meleğin izlediği Adem kadar günahkârım!

Ah! Beni hiçbir şey dostun yaklaşması kadar iyileştiremez!

Kamerüzzaman bu dizeleri işitince, içinde büyük bir ferahlık doğduğunu duyumsamış ve ruhu yatışmış; babasına genç adamı yanına oturtmasını ve kendisini onunla yalnız bırakmasını işaretle anlatmış. Şah da oğlunun artık bir şeylerle ilgilendiğini görmekten çok hoşlanmış olarak Marzavan'ı Kamerüzzaman'ın

yanında yer almak için çağırmakta acele etmiş ve vezire kendisini izlemesini anlatmak için göz kırparak salondan dışarı çıkmış.

Marzavan, Kamerüzzaman'ı Bulduğunda
(A. B. Houghton)

Bunun üzerine Marzavan, Emir'in kulağına eğilerek ona "Allah, seninle sevdiğin kimse arasında arabuluculuk yapmak için beni buralara getirdi. Sana bunun kanıtını da vereceğim!" demiş; ve Kamerüzzaman'a genç kızla geçirdiği gece hakkında hiçbir kuşku bırakmayacak ayrıntılar anlatmış; ve de "Bu genç kızın adı Budur'dur ve El-Buhur ve El-Kusur hükümdarı Gayyur Şah'ın kızıdır. Benim de süt kardeşimdir!" diye eklemiş.

Bu sözleri duyan Kamerüzzaman'ın iç çöküntüsü hafiflemiş ve ruhsal gücünün yeniden canlandığını duyumsamış; yataktan kalkarak Marzavan'ın kolunu yakalamış ve ona "Seninle hemen Şah Gayyur'un ülkesine doğru yola çıkalım!" demiş.

Ama Marzavan da ona "Orası biraz uzaktır; senin ilkin sağlığını tam anlamıyla kazanman gerek! Sonra birlikte oraya gideriz ve ancak sen Sitt Budur'u iyileştirebilirsin!" demiş.

Anlatısının burasında Şehrazat, gün doğduğunu görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama Yüz Doksan Dokuzuncu Gece Olunca

Demiş ki:

"... ve ancak sen Sitt Budur'u iyileştirebilirsin!" demiş.

Tam bu sırada, Şah, merak ederek salona girmiş ve oğlunun ışık saçan yüzünü görmüş. Bunun üzerine, sevince kapılmış, soluğu boğazında düğümlenmiş; oğlunun kendisine "Hamama gitmek için hemen giyineceğim!" demesi üzerine, bu sevinç coşkunluğa ulaşmış.

Bunun üzerine Şah, kısa sürede böylesine bir sonuç almak için ne gibi bir çare bulduğunu sormayı düşünmeksizin Marzavan'ın boynuna atılıp onu kucaklamış. Ve Marzavan'ı armağanlar ve onur verici şeylerle donattıktan hemen sonra, kentin bir sevinç alameti olarak baştan aşağı ışıklandırılmasını buyurmuş; soylulara ve sarayındaki tüm kişilere birçok gösterişli hilatlar ve bahşişler dağıtmış ve hapiste bulunan mahkûmları salıvermiş. Böylece bütün kent ve tüm ülke sevinç ve mutlulukla dolup taşmış.

Marzavan, Emir'in sağlığının tam olarak yerine geldiğini anlayınca, onu bir kenara çekmiş ve kendisine "Artık beklemek istemediğine göre, yola çıkma zamanı gelmiştir. Hazırlıklarını yap, buradan ayrılalım!" demiş. O da "Ama babam gitmeme izin vermez, beni öylesine sever ki, benden ayrılmaya bir türlü karar veremez. Ya Allah! O zaman benim derdime, perişanlığıma kim çare bulacak? Hiç kuşkusuz yeniden, eskisinden de beter hasta olacağım!" diye yanıt vermiş. Ama Marzavan "Ben bu güçlüğü önceden düşünüm; öyle bir yol bulacağım ki, bizi hiçbir şey yolumuzdan alıkoyamayacak. Bunun için şöyle düşünüm: Hayırlı bir yalan uyduralım! şah babana, uzun zaman odanda kapalı kalmakla göğsünün daraldığından dolayı benimle birlikte birkaç günlük bir av partisine katılarak soluk almak hevesinde olduğunu söylersin. şah kuşkusuz sana bu izni verecektir!" demiş.

Bu sözleri duyan Kamerüzzaman, son derece sevinç duymuş ve hemen gidip babasından izin istemiş; babası da onu üzmemek için önerisini reddetmeyi göze alamamış. Ama yine de "Sadece bir gece için! Çünkü daha çok sürerse, senin yokluğun bana öldüresiye acı verir!" demekten kendini alamamış. Bunu izleyerek şah, oğlu ve Marzavan için iki görkemli at, yedek olarak da altı at hazırlatmış; gereçlerle yüklü bir hecin devesi, yiyecek ve su güğümleri yüklenmiş bir deveyi de bunlara ekletmiş.

Bundan sonra, şah, oğlu Kamerüzzaman'ı ve Marzavan'ı kucaklamış ve ağlayarak onları birbirine emanet etmiş; ve en dokunaklı veda sözleri söyledikten sonra, tüm konaklama takımıyla onların kentten uzaklaşmasına izin vermiş.

Bir kez kentin duvarları dışına çıkınca, iki yoldaş, seyisleri ve av sürenleri aldatmak için bütün gün av izler gibi görünmüşler; gece olunca da, çadırlarını kurdurmışlar; yiyip içip gece yarısına kadar uyumuşlar. O sırada Marzavan, Kamerüzzaman'ı ya-

vaşça uyandırmış ve ona "Buradan ayrılmak için adamlarımızın uyumasından yararlanmamız gerek!" demiş. Ve her biri atına binmiş, bir de yedek atın yularından çekerek dikkat çekmeden yola koyulmuşlar.

Gün doğuncaya kadar çok rahat bir gidişle yol almışlar. O anda Marzavan, atını durdurup Emir'e "Sen de atını durdur ve aşağı in!" demiş. Attan inince de "Çabucak gömleğini ve donunu çıkar!" demiş. Kamerüzzaman hiç cevap vermeden, gömleğini ve donunu çıkarmış. Marzavan da ona "Şimdi onları bana ver ve burada biraz beni bekle!" demiş. Ve gömlekle donu alarak yolun dörde ayrıldığı bir mevkiye kadar uzaklaşmış. Bunun üzerine birlikte getirmiş bulunduğu bir atı alıp oralara kadar uzanan bir ormanın içine sokmuş, onu öldürerek kanıyla gömleği ve donu kana bulamış. Sonra yol kavşağına dönmüş ve giysileri yolun toprağına bulamış. Sonra kıpırdamaksızın kendisini bekleyen ve ona "Senin planlarını öğrenmek isterdim" diyen Kamerüzzaman'ın yanına dönmüş. O da "Hele önce bir lokma bir şey yiyelim!" yanıtını vermiş. Yiyip içtikten sonra, Marzavan, Emir'e "İşte şöyle! Şah sen dönmeksizin iki gün geçtiğini görünce ve sürücüler ona bizim geceleyin yanlarından ayrıldığımızı söyleyince, bizi aramak için adamlar yollamakta gecikmeyecek ve bunlar da yolun dörde ayrılan kesiminde senin kanlı gömleğini ve donunu görecekler; onların üzerinde benim bir önlem olarak koyduğum birkaç parça at eti ve kırılmış birkaç parça kemiği de bulacaklar. Ve hiç kimse bir vahşi hayvanın seni parçalayıp yuttuğundan, benim de korkudan kaçtığımdan kuşku duymayacaktır" demiş. Sonra da "Hiç kuşku yok ki, bu korkunç haber, baban için öldürücü bir darbe olacak; ama sonradan canlı olduğunu ve Sitt Budur ile evlendiğini işitince pek çok sevinecek!" diye eklemiştir. Bu sözleri duyan Kamerüzzaman, yanıt verecek söz bulamamış ve ona "Ey Marzavan, senin fikrin harika ve kurduğun

düzen de ustaca! Ya yolculuğumuzun giderlerini nasıl karşılayacağız?" demiş. O da "Sen buna kafa yorma! Ben, yanıma, en düşük değerlisi bile iki yüz bin dinar edecek güzel taşlar aldım" diye yanıtlamış.

Ve böylece uzun bir süre yol almışlar; sonunda Şah Gayyur'un kenti uzaktan görünmüş. Bunun üzerine atlarını dört nal sürmüşler; duvarları aşarak kervanlara özgü büyük kapıdan içeri girmişler.

Kamerüzzaman hemen saraya girmek istemiş; ama Marzavan ona biraz daha sabretmesini söylemiş ve onu zengin yabancıların konakladığı bir hana götürmüştü; onunla orada yol yorgunluklarından arınmak için tam üç gün kalmış. Ve Marzavan, bu süreden, Emir'in kullanması için, tümü altın ve değerli maddelerden, bir yıldızbilimcinin eksiksiz takımını hazırlatmak için yararlanmış; sonra onu hamama götürmüştü; yıkandıktan sonra da bir yıldızbilimci giysisiyle donatmış. Ancak o zaman, kendisine gerekli bilgileri de verdikten sonra, onu Şah'ın sarayına götürmüştü ve gidip Budur Hatun'a bildirmesi için kızın sütanası olan annesini bulmak üzere yanından ayrılmış.

Kamerüzzaman'a gelince, sarayın büyük kapısına kadar ilerlemiş...

Anlatisının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama İki Yüzüncü Gece Olunca

Demiş ki:

... Sarayın büyük kapısına kadar yürümüş, oradaki meydanda toplanan kalabalık, muhafızlar ve kapıcılara karşı, yüksek sesle şöyle bağırmış:

Ben ünlü bir yıldızbilimciyim ve de unutulmayacak bir sihirbazım! Ben en karanlık perdeleri bile çeken ipim! Dolapları, çekmeceleri açan anahtarım!

Muskalara ve büyü kitaplarına harfler çizen kalem'im!

Kumdâ fala bakan ve hokkanın dibinden şifa sağlayan el'im! Tılsımlara erdemlerini veren ve sözcüklerle tüm zaferleri elde edenim!

Hastalıkları salgı kanallarından akıtırım; ne ateş düşürücü, ne kusturucu, ne aksırtıcı, ne kaşlayıcı ne de deri kabartıcı tertiplere baş vururum!

Sadece kısa ve ateşli dualar okur; çağrıştırmaya sözcükler, Tanrısal cümleler kullanırım ve kesin ve övgüye değer tedavi elde ederim.

Ben, anılmaya layık, ünlü bir sihirbazım! Hepiniz koşun, beni görün! Ne bahşiş beklerim, ne yarım mangırlık ödüllerden medet umarım; çünkü yaptığımı şan için yapam!

Kent halkı, muhafızlar ve kapıcılar bu saçma sapan sözleri işitince, şaşırıp kalmışlar; zira kırk kadar hekim idam edildikten sonra artık hekim ve sihirbaz olarak kimseler ortada görünmez

olunca, bu tür mütatabbiplerin¹¹ kökünün kurduğunu sanıyorlarmış.

Bu yüzden hepsi genç yıldızbilimcinin yöresine toplanmış; ve onun güzelliğini ve teninin tazeliğini ve öteki üstün niteliklerini görünce, büyülenmişler ve çok da üzölmüşler; çünkü onun da kendinden öncekilerin başına gelenlere uğramasından korkmuşlar. İçinde oturduğu kadife kaplı arabaya en yakın olanlar kendisinden saray kapısından uzaklaşmasını rica etmişler ve ona "Ey sihirbaz efendi, vallahi! Burada böylece biraz daha oyalanırsan, başına gelecekler var! Şah, senden, mesleğini kızının üzerinde uygulamanı isteyecek! Yazık değil mi sana? Tam başının üstünde gördüklerin gibi kafanı kesip kapının üstüne asacaklar!" demişler.

Ama onların bütün bu uyarılarına karşın Kamerüzzaman, daha yüksek sesle "Ben ünlü bir sihirbazım, anılması gereken! Ne tenkiye¹² yaparım, ne askıya alırım, ne de buğı yaparım! Ey sizler, hepiniz! Gelin, beni görün!" diyerek haykırıp duruyormuş. Bunun üzerine orada bulunan herkes, bilgisine inanmış olsalar da, bu ümitsiz hastalık karşısında başarısız kalması ihtimaliyle titremekten kendilerini alamamışlar. Ve de ellerini öteki ellerinin ayalarına çarparak "Gençliğine yazık!" diyerek hayıflanmışlar.

Bu sırada, Şah, sarayının önündeki kargaşayı duymuş ve yıldızbilimcinin yöresindeki kalabalığı görmüş. Vezirine "Git, bana şuradaki kişiyi getir!" demiş. Vezir de hemen buyruğunu yerine getirmiş.

Kamerüzzaman taht salonuna girince, Şah'ın önünde iki eli arasından yeri öpmüş; ilkin "Sende, en bilge kişilerin alnını huzurunda eğdirecek sekiz nitelik birleşmiş: Bilgi, güç, kudret, cö-

11 *Mütatabbip*: Sahte tabip, hekimlik taslayan (Ç.)

12 *Tenkıye*: Şırına aleti, iğne.

mertlik, sözgenlik, incelik, servet ve utku" diyerek övgülerde bulunmuş...

Şah Gayyur bu övgüleri duyunca çok etkilenmiş ve yıldızbilimciye dikkatle bakmış. Güzelliği öylesine çarpıcı imiş ki, bir an kamaşan gözlerini kapatmış, sonra yeniden açarak ona "Gel yanıma otur!" demiş. Sonra da ona "Bak, evladım, bu tabip kılığından çıksan senin için daha iyi olur! Ve eğer kendisini iyileştirebilirsen, seni kızımın kocası olarak görmekten gerçekten çok sevinirim! Ama başaracağından pek kuşkuluyum! Ve Hatun'un yüzünü görüp de evlilik hakkını elde edecek yerde onu iyileştiremeyenlerin hiçbirinin sağ bırakılmaması için yemin ettim! Senden önce kırk kişiye verdiğim cezayı sana da vermek zorunda kalacağım! Haydi bana cevap ver! Konulan koşullara katlanacak mısın?" demiş.

Bu sözleri duyan Kamerüzzaman, ona "Ey bahtıgüzel Şah, bu refah içindeki ülkeye çok uzaklardan sanatımı uygulamak için geldim, susmak için değil! Neyi göze aldığımı biliyorum, ama geriye dönmeyeceğim!" demiş. Bunu duyan Şah, baş hadımağasına: "Madem ki ısrar ediyor, onu mahpusun yanına götür!" demiş.

Bunun üzerine ikisi birlikte Hatun'un yanına gitmişler ve hadımağası, genç adamın hızlı adımlar attığını görerek, ona "Sefil! Şah'ın senin kayınpederin olacağını mı sanıyorsun?" demiş. Kamerüzzaman da "Bunu ümit etmedeyim! İşimden o denli güven duymadayım ki, bütün cihana becerimi ve hünerimi göstermek için Hatun'u görmeden hemen buracıkta iyi edeceğim" demiş.

Bu sözleri işiten hadımağası, şaşırmanın sınırına ulaşmış ve ona "Nasıl! Gerçekten onu görmeden iyi edebilir misin? Eğer böyleyse sana ne verilse hakkın ödenmez!" demiş. Kamerüzzaman da "Eşim olabilecek olan Hatun'u görmek arzusu beni onun ya-

nına girmek için âdeta itiyorsa da; ben onun iyileşmesini odasındaki perdenin ardında kalarak yerine getirmeyi yeğlerim!" demiş. Hadımağası da ona "Yapacağın şeye şaşmamak elde değil!" demiş.

Bunun üzerine Kamerüzzaman, Sitt Budur'un odasındaki perdenin ardında yere oturmuş, kuşağından bir kâğıt çıkarmış ve şu mektubu yazmış...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirlediğini görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Dördüncü Gece Olunca

Demiş ki:

... kuşağından bir kâğıt parçası çıkarmış ve aşağıdaki mektubu yazmış:

Halidan ülkesindeki İslam ülkelerinde toprakların ve denizlerin hükümdarı Sultan Şehriman'ın oğlu Kamerüzzaman'ın elinden çıkan bu satırlar: El-Buhur ve El-Kudur'un hükümdarı Gayyur Şah'ın kızı Sitt Budur'a, aşk acılarını anlatmak için kaleme alınmıştır.

Ey hatun, sana tutulan bu yüreğin tüm yangını anlatmaya kalksam, yeryüzünde bunca güç bir çabayı kâğıt üzerine dökmeye yarayacak kamış bulunmazdı. Ama ey tapınılası varlık, şunu iyi bil ki, mürekkep kurusa da kanım kurumaz; ve rengini dökerek içimdeki ateşi anlatır; o ateş ki, uykumda bana görünüp sonsu-

za dek esir kaldığın o büyülü geceden beri beni yiyip bitirmektedir!

İşte kıvırdığım kâğıdın arasına senin yüzüğünü koyuyorum. Gözlerinle yanıp tutuşan, rengi safrana dönmüş, yanardağ gibi kaynayan, felaketler ve kasırgalarla sarsılmış, senden aman dileyen ve adını Kamerüzzaman olarak imzalayan kişiden kesin bir delil olsun diye!

Bu mektubu yazarak Kamerüzzaman katlamış ve arasına da yüzüğü ustaca yerleştirmiş; sonra mühürleyip hadımağasına vermiş; o da içeri girip hemen "Ey hanımım, şurada, perdenin arkasında genç bir yıldızbilimci var; o kadar gözü pek ki, herkesi görmeden iyi edebileceğini iddia ediyor. İşte bunu da bana senin için verdi" demiş.

Budur Hatun mektubu açar açmaz yüzüğünü tanımış ve büyük bir feryat koparmış; sonra, şaşkın, hadımağasını iterek gidip perdeyi açmış; ve bir bakışta, uykusunda kendini tüm varlığıyla vermiş bulunduğu güzel delikanlıyı tanımış. Sevinci o denli büyük olmuş ki, neredeyse bu kez gerçekten çıldıracakmış. Aşığının boynuna atılmış ve ikisi, çoktandır birbirinden ayrı bulunan iki güvercin gibi öpüşmüşler.

Bunu gören hadımağası, Şah'ın yanına koşup gördüklerini anlatmış ve ona "Bu genç yıldızbilimci tüm yıldızbilimcilerin en bilgilisi! Kızını, onu görmediği halde, perde arkasında durarak ve başka hiçbir şey yapmayarak iyileştirdi!" demiş. Şah da "Bana söylediklerin gerçekten doğru mu?" diye haykırmış. Hadımağası da "Efendimiz, gelip olan biteni gözünle gor!" demiş.

Sitt Budur, Kamerüzzaman'ı Tanıdığında
(H. J. Ford)

Bunun üzerine Şah, hemen kızının dairesine koşmuş ve kendisine anlatılanın doğru olduğunu görmüş. Buna o kadar sevinmiş ki, kızını iki gözü arasından öpmüş, çünkü onu çok severmiş; aynı şekilde Kamerüzzaman'ı da öpmüş ve ona nereli olduğunu sormuş. Kamerüzzaman da "Halidan adalarından! Ben Şah Şehriman'm oğlunun ta kendisiyim!" diye yanıtlamış.

Ve bunu izleyerek Şah Gayyur'a, tapınılası Sitt Budur ile olan uzun öyküsünü baştan sonuna dek anlatmış.

Şah bu öyküyü işitince "Vallahi! Bu öykü öylesine şaşırtıcı ve harika ki, iğnenin ucuyla gözün içine yazılsa, onu dikkatle okuyanlar için bir hayranlık konusu oluşturur!" diye haykırmış. Ve sarayın en usta kâtipleri eliyle, yüzyıldan yüzyıla aktarılarak tüm gelecek kuşakların yararlanması için hemen yıllıklara yazdırtmış.

Bundan sonra da, kadı ve tanıkları çağırtmış ve hemen oracıkta Sitt Budur ile Kamerüzzaman'ın evlenme sözleşmesini yazdırtmış. Kent de yedi gün yedi gece süslenmiş ve ışıklandırılmış; yenilip içilmiş ve eğlenilmiş; ve Kamerüzzaman ile Sitt Budur dileklerine kavuşmuşlar ve uzun bir zaman süresince, sevişerek, şenlikler içinde ve Hayırsever Tanrı'ya şükürler ederek yaşamışlar!

Bir gece, dışardaki ve içerdeki adaların başlıca soylularının çağrılı bulunduğu bir şöleni izleyerek, her zamankinden de daha harika şekilde eşinin güzelliklerini değerlendirdikten sonra, Kamerüzzaman derin bir uykuya dalmış ve rüyasında babası Şah Şehriman'ı, yüzü gözyaşlarıyla ıslanmış olarak ona, kederli bir sesle "Ya Kamerüzzaman, beni böyle terk edip gidecek miydin? Şu halime bak! Çektiğim acıyla ölüyorum!" diye seslenirken görmüş.

*Prenses Budur ve Prens Kamerüzzaman Buluştuklarında
(A. B. Houghton)*

Bunun üzerine Kamerüzzaman sıçrayarak uyanmış ve eşini de uyandırmış; ve büyük hıçkırıklar koparmaya başlamış. Sitt Budur da, tedirgin, ona "Neyin var, ey gözümün nuru? Karnın ağrıyor, hemen sana anason ve asma yaprağı kaynatayım. Başın ağrıyorsa, başına sirkeye batırılmış bez sarayım. Ve geçen akşam fazlaca yemek yemişsen, sana biraz çiçek suyuyla karıştırılmış gülsuyu içireyim..."

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Altıncı Gece Olunca

Demiş ki:

"... Sana biraz çiçek suyuna karıştırılmış gülsuyu içireyim!" demiş. Kamerüzzaman da "Ey Budur, yarından tezi yok babamın rahatsız bulunduğu ülkeme doğru yola çıkmamız gerek! Rüyada bana görüldü; orada ağlayarak bekliyor!" diye yanıt vermiş. Budur "İşittim ve itaat ettim!" yanıtını vermiş. Ve daha ortalık iyice ağarmamışken, kalkmış ve hemen haremde bulunan babası Şah Gayyur'u bulmaya gitmiş ve haremağası aracılığıyla kendisiyle görüşmek istediğini bildirmiş.

Şah Gayyur, böyle bir saatte hadımağasının başını uzatarak kendisini çağırdığını görünce şaşırılmış ve hadımağasına "Ey katran suratlı, bu saatte bana acaba nasıl bir felaket haberi vereceksin?" diye sormuş. Hadımağası da "Budur Hatun seninle görüşmek istiyor!" yanıtını vermiş. Şah da "Bekle, kavuğumu başıma geçireyim!" demiş. Bunu izleyerek dışarı çıkıp Budur'a "Kızım, ne tür bir biber yedin ki, bu saatte ayağa fırlamışsın?" diye sormuş.

O da "Baba, senden şafak sökerken eşim Kamerüzzaman'ın babasının ülkesi Halidan'a gitmek için izin istemeye geldim!" demiş. Babası da "Buna kesinlikle karşı durmak istemem; yeter ki bir yıl içinde geri dön!" demiş. Kız "Hiç kuşkusuz!" diye yanıt vermiş. Ve izin verdiğinden ötürü babasının elini öperek teşekkür etmiş ve çağırdığı Kamerüzzaman da aynı şekilde teşekkürde bulunmuş.

Ve ertesi gün şafak vakti, hazırlıklar tamamlanmış ve atlar koşumlandırılmış ve hecin develerine yük yüklenmiş. Bunun üzerine Gayyur Şah, kızı Budur'a veda ederek onu kocasına emanet etmiş; sonra onlara armağan olarak altın ve elmastan yapılmış çeşitli ziynetler vermiş ve belli bir süre onlara yollarında eşlik etmiş. Sonra kente dönmüş, ama ayrılmadan önce gözyaşları içinde kendilerine son tavsiyelerde bulunmuş ve yollarını sürdürmelerine izin vermiş.

Bunun üzerine Kamerüzzaman ve Sitt Budur, veda gözyaşlarını izleyerek, artık Şah Şehriman'ı görmek sevincinden başka şey düşünmemişler. Ve böylece ilk günün yolculuğunu tamamlamışlar. Günün sonunda çok hoş bir çayır görerek burayı beğendiklerinden, konaklamaya karar vermişler ve burada iki üç gün dinlenmişler. Bir hurmanın gölgesinde kurulan çadırı hazır olunca Sitt Budur, yorgun olduğundan hemen içine girmiş; bir lokma bir şey yemiş ve çok geçmeden uyumuş.

Kamerüzzaman buyruklarını verip öteki çadırları da, kendi başlarına sessiz ve sakin kalmaları için daha uzaklara kurdurduktan sonra; o da çadıra girmiş ve genç karısının uyuyup kaldığını görmüş. Ve bu görünüm, ona, kulede onunla geçirdiği olağanüstü geceyi hatırlatmış.

Gerçekten Sitt Budur, o anda, kıpkırmızı ipekten bir yastığa başını dayamış, çadırın halısının üzerine uzanmış yatıyormuş. Ü-

zerinde de kayısı renkli ince tül bir gömlekten ve Musul kumaşından yapılmış bol bir şalvardan başka bir şey yokmuş. Meltem estikçe gömleği, göbek deliği görünecek bir şekilde açılıyormuş; böylece kar gibi beyaz, o güzelim karnı ve narin bölgelerinde bir ölçü¹³ Hindistan cevizi tozu alacak derinlikte iki çukur görülüyormuş.

Bunu gören Kamerüzzaman öylesine etkilenmiş ki, şairin şu tatlı şiirlerini hatırlamadan edememiş:

Lal renkli yataklarda uyurken, aydınlık yüzün şafak gibidir! Gözlerin de gök mavisini, dudakların gülümser!¹⁴

Nergislere ve güllere bürünmüş bedenini, gerinerek yükselir ya da çözülmüş uzanırken, Arabistan'da yetişen hurma ağacı onun yerini tutamaz!

Değerli taşlarla süslü siyah saçların ağırlığıyla dökülür ya da hafifçe dağılırken, onların doğal dokusuna ipek bile denklik sağlayamaz!

Sonra da aynı şekilde, onu esrimenin¹⁵ sınırlarına ulaştıran şu hayranlık verici şiiri hatırlamış:

13 Buradaki “bir ölçü” deyiimiyle “bir ons”, yani 28.3 gramlık bir ağırlık ölçüsü vurgulanmaktadır (Ç.)

14 Son iki sözcük Powys Mathers çevirisinden alınmıştır (Ç.)

15 *Esrime*: Sarhoş olma, kendinden geçme.

Uyuyan kadın! Yayılan hurma ağaçlarının aydınlığı, içtiği saat şahanedir! Öğle, nefes nefesedir! Bir altın an, kendinden geçmiş bir gülü emer! Sen düş görürsün. Gülersin. Kıpırdama sakın!

Kıpırdama sakın! Narin ve altın renkli bedeninin ince tülünden yansır; ve güneşin ışıkları, hurma yapraklarından sızarak, içine işler ey elmas, ve seni saydamlaştınr! Ah! Ne olursun kıpırdama!

Kıpırdama sakın! Ama bırak memelerin denizin dalgaları gibi yükselip alçalsın! Ah o kar gibi memelerin! Onları deniz köpüğü gibi soluyor, beyaz tuz gibi tadıyorum. Ah! Bırak memelerin solusun! Bırak solusun memelerin! Gülen dereler, gülüşünü tutar; çiçek üzerindeki an vızıltısını keser; ve gözlerim göğüslerinin iki Süleymani taş¹⁶ benzer uçlarıyla yanar! Oh! Bırak yansın gözlerim... Bırak yansın gözlerim! Ama yüreğim, mutlu hurmalar altında, güller ve sandal ağacı kokularıyla emişmiş bedeninden, ıssızlığın tüm lütfundan ve sessizliğin tazeliğinden ferahlık duysun!

Bu dizeleri okuduktan sonra, Kamerüzzaman, tıpkı susuz kalmışın damağına saydam su nasıl her zaman lezzetli gelirse, öylesine, hiç bıkmadığı uyuyan eşinin arzusuyla içinin yandığını duyumsamış. Ve üzerine eğilerek iç donunu tutan ipek uçkuru çözmüş; elini kalçalarının sıcak gölgeliğine soktuğu sırada parmakları küçük, sert bir cisme takılmış. Onu çekip bakınca, güller vadisinin altına ipek bir iplikle bağlanmış bir akik parçası olduğunu görmüş. Bunu gören Kamerüzzaman son kertede şaşırmış ve kendi kendine "Eğer bu akikin olağanüstü erdemleri yoksa ve

16 *Süleymani Taş*: Kemer tokalarını süslemek için kullanılan değerli bir taş (Ç.)

Budur'un gözünde değerli bir nesne olmasa, Budur onu bunca kıskançlıkla saklamazdı ve vücudunun en nazik yerinde gizlemezdi! Bu, herhalde ayrılmaya hiç kıyamadığı bir şey olsa gerek! Sihirbaz olan kardeşi Marzavan ona bu taşı, kem gözlerden sakınması ve çocuk düşürmekten koruması için vermiş olmalı!" diye düşünmüş.

Sonra Kamerüzzaman, başlattığı okşayışları daha ileri götürmeden önce, taşı daha iyi inceleme merakına öyle kapılmış ki, onu tutan ipliği çözmüş, onu alıp ışıpta bakmak için çadırdan dışarı çıkmış. Ve dörtyüzlü olarak kesilmiş olan bu akike tılsımlı harflerle anlaşılması güç şekiller çizilmiş olduğunu görmüş. Ve onu, ayrıntılarını daha iyi görebilmek için gözünün hizasına kadar kaldırıncaya, ansızın havada yükseklerde uçan bir kuş yere doğru süzölmüş ve yıldırım gibi bir dalışla taşı elinden kapmış.

Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirdeğini görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Yedinci Gece Olunca

Demiş ki:

... ve yıldırım gibi bir dalışla, onu elinden kapmış. Sonra biraz ileride, büyük bir ağacın üzerine konarak ve tılsımı gagasında tutarak kıpırdamadan, alaycı bir tavırla ona bakmış.

Bu uğursuz aksaklığı görünce, Kamerüzzaman'ın şaşkınlığı o kadar büyük olmuş ki, ağzı açık olarak bir zaman kıpırdamaksızın kalakalmış; çünkü kuşkusuz kendisi için çok değerli olan bir şeyin kaybolduğunu öğrenince Budur'un duyacağı üzüntü gözünde canlanıyormuş. Böylece Kamerüzzaman, tutkusundan

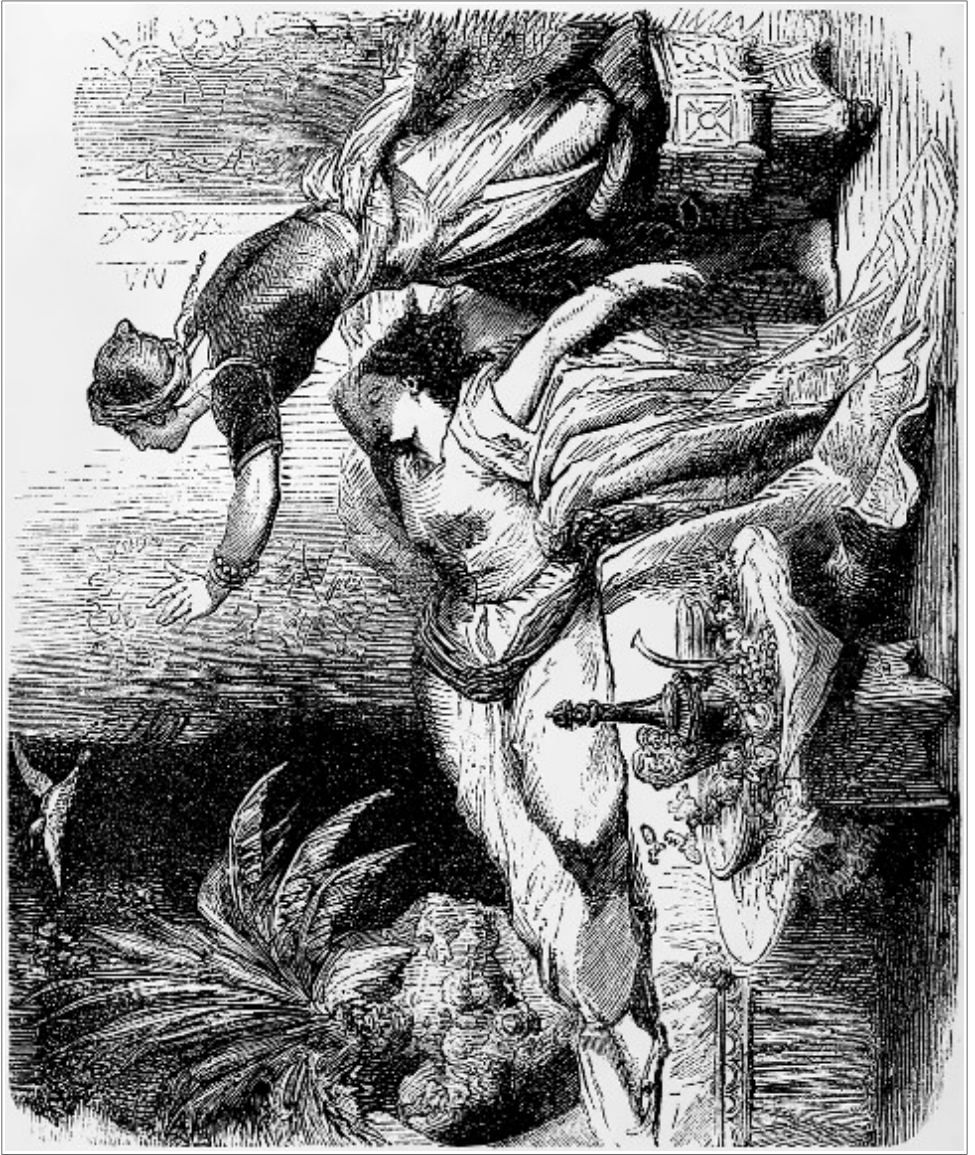
kurtulup kendine gelince, karâr almakta gecikmemiş. Eline bir taş alıp kuşun tünediği ağaca doğru koşmuş; ve hırsız kuşa taş atacak mesafeye ulaşınca onu hedefleyerek kolunu kaldırmış; ama kuş silkinip uçmuş ve biraz daha uzaktaki bir başka ağaca konmuş. Kamerüzzaman da kendi kendine "Herhalde benim elimde taş olduğunu gördü. Ona kendisini yaralamak niyetinde olmadığımı göstermek için taşı ondan uzağa fırlatayım!" demiş. Ve taşı uzağa fırlatmış.

Kuş, Kamerüzzaman'ın taşı bu şekilde fırlattığını görünce, yere inmiş; ama yine de ondan belli bir uzaklıkta kalmış. Kamerüzzaman da kendi kendine "İşte, beni bekliyor!" demiş ve ona doğru atılmış ve tam elini uzatmışken, kuş biraz daha öteye fırlamış; Kamerüzzaman da ardından sıçramış. Ve kuş sıçramış, Kamerüzzaman sıçramış, kuş sıçramış Kamerüzzaman sıçramış; böylece saatler geçmiş; vadiden vadiye, tepeden tepeye geçilmiş; bu böylece akşam oluncaya kadar sürmüş. Bunun üzerine Kamerüzzaman "Tüm güçlerin sahibi Tanrı'dan başka başvurulacak varlık yoktur!" diye haykırmış. Ve nefes nefese kalarak durmuş. Kuş da durmuş; ama biraz uzakta, bir tepeciğin üstünde...

O anda Kamerüzzaman, yorgunluktan çok umutsuzluktan, alınının ter içinde olduğunu duyumsamış ve artık konaklama yerine dönmesinin daha uygun olacağını düşünmeye başlamış. Ama kendi kendine "Sevdiceğim Budur, ona, erdemini bilemediğim, ama herhalde kendisi için önemli olan bu tılsımın sonsuza dek yitirildiğini bildirirsem, kederinden ölebilir. Ve şimdi, karanlığın bu denli yoğun olduğu bir sırada çadırlara doğru yönelirsem, yolumu yitirmek ve gecenin yırtıcı hayvanlarınca parçalanmak ihtimali vardır" demiş. Bu keder verici düşüncelerin uçurumuna düşmüşken, artık ne yana gideceğini bilemeyerek, şaşkınlık içinde, bitkinliğin sınırında yere uzanıp yatmış.

Kuş Tilsima Saldırırken
(*Willy Pogany*)

Kuş Tilsimi Kaptığında

Kuş Tilsimi Kaptığında
(H. J. Ford)

Bir yandan da geceleyin gözleri garip bir şekilde parıldayan kuşu gözetlemekten de geri durmuyormuş; ama her kıpırdanışında ve onu baskına uğratmak için her ayağa kalkışında kuş kanat açarak sanki bunu sezindiğini anlatan bir haykırış koparmış. Kamerüzzaman da, yorgunluk ve heyecana yenik düşerek sabaha kadar kendini uykuya terk etmiş.

Sabahleyin uyanır uyanmaz Kamerüzzaman, ne olursa olsun taşı kaçıran kuşa saldırmaya karar vermiş ve onu izlemeye koyulmuş. Ve aynı koşuşturma yeniden başlamış; ama bir gün öncekinden de başarısız olarak... Ve Kamerüzzaman, akşam olunca, bağına yumruklar indirerek "Bir nefeslik soluğum kalıncaya kadar onu izleyeceğim!" diye haykırmış. Ve yerden, beslenmek için, biraz bitki ve ot toplamış. Bir yandan kuşu gözeterek, uymaya hazırlanmış; ama kuş da onu geceleyin parlayan gözleriyle gözetip duruyormuş.

Ertesi gün aynı izleyiş yeniden başlamış; ve bu böylece, sabah-tan akşama kadar, on gün sürmüş; ama on birinci günün sabahında, boyna kuşun uçuşunun çekiciliğine kapılarak deniz üzerine kurulu bir kentin kapılarına ulaşmış.

O anda, koca kuş durmuş; tılsımlı akiği önüne koymuş; "Kamerüzzaman" demek istermişçesine üç kez ötmüş; akiği yeniden gagasına almış, göklere kanat açmış ve gittikçe daha fazla yükselerek, deniz üzerinde gözden kaybolmuş.

Bunu gören Kamerüzzaman, öylesine bir öfkeye kapılmış ki, kendini yerlere atmış, yüzü toprağın içinde, uzun zaman ağlamış, hıçkırıklarla sarsılmış.

Bu iç sıkıntısıyla birkaç saat geçirdikten sonra, ayağa kalkmış, yakında akmakta olan bir ırmaktan elini yüzünü yıkamaya ve abdest almaya gitmiş; ve bir yandan kederini ve sevdiceği

Kamerüzzaman Kuşu Kovalarken
(Andrew Lang)

Kamerüzzaman Kuşu Takip Ederken
(A. B. Houghton)

Budur'u ve kendisinin ve tılsımın ortadan kayboluşunu onun nasıl yorumladığını düşünerek kente doğru yol almış; ve binlercesi arasında şunlar bulunan ayrılık ve aşk acıları üstüne şiirler okumuş:

Beni suçlayan, bana "Bahtına boyun eğ, ey çok güzel bir varlığa bağlanan! Güzel olunca, onun gibi, aşk her şeye yeğlenir!" diyen kıskançları dinlememek için; Dinlememek için onları, kulaklarımın tüm açık yerlerini kapattım ve onlara "Benim binlercesi arasında onu seçtiğim doğrudur! Baht bizi kudreti altına alınca, gözlerimiz kör oldu ve tercihlerimiz karanlıklara gömüldü!" dedim.

Sonra Kamerüzzaman kapıyı açıp kente girmiş. Ve Müslümanlar'ın yabancılara baktığının aksine, rastladığı birçok kişiden hiçbiri kendisine gönül okşayan bir gözle bakmaksızın sokaklarda yürümeye başlamış. Böylece yolunu sürdürerek bahçelere ulaşmak için çıkmaya yarayan kentin öte yakasındaki kapısına ulaşmış.

Ötekilerden daha büyük bir bahçenin kapısı açık bulunduğundan içeri girmiş ve bahçıvanın kendisine doğru geldiğini ve ilkin, Müslümanlar'a has sözcükleri kullanarak selam verdiğini görmüş. Kamerüzzaman da onun barış dileklerine yanıt vermiş ve Arapça konuştuğunu duyarak rahat bir soluk almış. Karşılıklı olarak selâmlaştıktan sonra Kamerüzzaman, yaşlı bahçıvana "Lâkin, tüm bu halkın, böylesine asık suratla ve buz gibi soğuk bir tavırla görünmeleri ve de konukseverlikten uzak davranmaları nedendir?" diye sormuş. İyi yürekli ihtiyar "Allah'a şükürler olsun ki, oğlum, seni onların elinden sağ salim kurtarmış! Bu

Kamerüzzaman Kente Ulaştığında
(Walter Paget)

kentte oturanlar Batı'nın kara topraklarından gelmiş işgalcilerdir; bir gün deniz yakasından gelerek birdenbire karaya çıktılar ve kentimizde oturan tüm Müslümanlar'ı kıyıma uğrattılar. Bunlar olağanüstü ve anlaşılmaz şeylere taparlar, karanlık ve garip bir dil konuşurlar ve kötü kokan, örneğin kokmuş peynir ve bayat av eti gibi çürümüş şeyler yerler; ve asla yıkanmayı bilmezler; çünkü, doğdukları zaman karalar giyinmiş çok çirkin kişiler tarafından başları suyla yıkanır ve garip tavırlara eşlik eden bu yıkaniş, ömürlerinin geri kalan günleri için öteki her türlü yıkanmaları ortadan kaldırır. Böylece bu kişiler, asla yıkanma hevesi uyandırmasın diye, ilkin hamamları ve meydan çeşmelerini yıkmakla işe başladılar; ve bunların yerine orospuların işlettiği ve güya içecek görünümündeki mayalanmış sidiğe benzer, hatta daha da kötü, köpüklü sarı bir sıvı satan dükkânlar yaptılar! Karılarına gelince, oğlum, bunlar en nefret uyandırıcı felaketlerdir! Erkekleri, hiç yıkanmadığından, onlar da hiç yıkanmazlar; ama sadece yüzlerini sönmüş kireçle ve toz haline getirilmiş yumurta kabuğuyla boyarlar; dahası, hiç çamaşır giymezler; örneğin alt yanlarını tozdan korumaya yarayacak don bile giymezler. Bu yüzden yaklaştıklarında, oğlum, pis koku saçarlar; ve cehennem ateşi bile onları temizlemeye yetmez! Ve işte, ey oğlum, bu türden insanlar arasında felakete uğramaktan korunmak için büyük gayretler harcayarak ömrümü tüketmekteyim.

Zira, senin de gördüğün gibi, ben burada hayatta kalan tek Müslüman'ım! Ama Yüce Tanrı'ya, bizi gökler kadar ve yine göklerden inmiş temiz bir inanç içinde yarattığı için şükredelim!" demiş.

Bu sözleri söyledikten sonra, bahçıvan, genç adamın yüzündeki yorgunluğu görerek onun beslenmeye ihtiyaç duyduğunu düşünmüş; ve onu bahçenin gerisindeki gösterişsiz evine götürmüş ve kendi elleriyle yiyecek, içecek vermiş. Sonra, onun gelişinin ne-

denleri hakkında usulen soruşturmaya başlamış.

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Sekizinci Gece Olunca

Demiş ki:

... Onun gelişine neden olan olay hakkında usulca soruşturmaya başlamış.

Bahçıvanın cömertçe davranışından minnet duyarak etkilenen Kamerüzzaman, ondan hiçbir şey gizlemeden tüm öyküsünü anlatmış ve anlatışını gözyaşlarıyla tamamlamış.

Yaşlı adam onu teselli etmek için elinden geleni yapmış ve kendisine "Çocuğum, Budur Hatun kesinlikle babanın hükümdarlık ettiği Halidan ülkesine senden önce ulaşacak. Sen, benim evimde, bir

gün Tanrı bir gemi gönderip seni buradan en yakın adaya, Abanoz Adaları'na taşıyasıya kadar, barınman ve dinlenmen bakımından sıcak bir ilgi göreceksin! O zaman, Abanoz Adaları'ndan Halidan ülkesine kadar mesafe pek fazla değildir; ve orada seni

ülkene taşıyacak pek çok gemi bulursun. Dolayısıyla ben bu günden başlayarak limana uğrayacak ve her gün, seni Abanoz Adaları'na götürmeyi kabul eden bir kaptan buluncaya kadar orada olacağım; çünkü, Halidan ülkesine gidecek birini bulmak için yıllar ve yıllar gerekir!" demiş.

Ve bahçıvan söylediklerini yerine getirmekte kusur etmemiş; ama Abanoz Adaları'na gidecek bir gemi bulabilmeksizin günler ve aylar geçmiş.

Kamerüzzaman'ın durumu böyleymiş!

Sitt Budur'un durumuna gelince, onun başına da öyle harika ve şaşılacak şeyler gelmiş ki, ey bahtıgüzel şah, bunları anlatmak için çabucak ona dönüyorum. İşte dinleyin!

Gerçekten, Sitt Budur uyanınca, ilk önce dönüp Kamerüzzaman'ı kollarıyla sarmak istemiş. Ama onu yatarken bulmaması kendisinde büyük bir şaşkınlık yaratmış; şaşkınlığı, içdonunun çözülmüş ve ipek ipliğin ucundaki tılsımlı akikle birlikte yok olmuş bulunduğunu anlamasıyla büsbütün artmış. Ama bu taşı daha önce görmemiş olan Kamerüzzaman'ın onu daha iyi görebilmek için dışarı taşımış olduğunu düşünmüş. Ve sabırla beklemiş.

Bir süre geçtikten sonra, Kamerüzzaman'ın yanına dönmediğini görünce, çok meraklanmış ve hemen acayip bir kedere kapılmış. Ve Kamerüzzaman akşam olunca da dönmeyince, bu ortadan yok oluş hakkında artık ne düşüneceğini bilememiş ve kendi kendine "Ya Allah! Acaba ne gibi olağandışı bir olay Kamerüzzaman'ın buradan uzaklaşmasına neden oldu; o Kamerüzzaman ki, bir saat bile benim yanımdan ayrılmaya katlanamazdı! Ama nasıl oluyor da tılsımı da birlikte götürmüş oluyor? Ah! Uğursuz

*Yaşlı Bahçıvan ve Kamerrüzzaman
(A. B. Houghton)*

tılsım, sen bizim felaketimizin nedenisin. Ve sen, ey alçak Marzavan, böyle lanetli bir şeyi bana armağan ettiğin için Allah seni kahretsin" demiş.

Ama, Sitt Budur, iki gün geçip de kocasının dönmediğini görünce, aynı koşullar içinde olabilecek bütün kadınların yaptığı gibi şaşırarak yerde; felaket karşısında, kendi cinsiyetindeki kadınların genellikle yoksun bulunduğu bir dayanıklılık göstermiş. Bu kaybolma konusunda ihanete uğramak ya da köleler tarafından kötülük görmek kaygısıyla hiç kimseye bir şey söylememiş; acısını bağına gömmüş; ve kendisine hizmet eden genç cariyeye, bu konuda konuşmasını yasaklamış. Sonra, kendisinin Kamerüzzaman'a benzeyişinin ne denli, eksiksiz olduğunu bildiğinden, hemen kadın giysilerini terk ederek sandıktan Kamerüzzaman'ın giysilerini çıkarmış ve onları giymeye başlamış.

İlkin boyuna tam uyan ve boynunu açık bırakan, çizgili, güzel bir giysiyle donanmış; sonra kabzası, üzerine yakut kakılmış yeşim taşından bir hançer takılı altın iplikle örülmüş bir kemer kuşanmış; başına da çok renkli ipekten bir poşu sarmış; bunu deve torununun yününden yapılmış üç katlı yumuşak bir alınlıkla sıkıştırmış; ve bu hazırlıkları yaptıktan sonra, eline bir kamçı almış; göğsünü şişirmiş, genç kölesine de sırtından çıkardığı giysileri giymesini ve ardından yürümesini buyurmuş. Böylece herkesin, onu görünce "Bu Sitt Budur'dur!" diyebileceği koşulları sağlamış. Bunu izleyerek çadırdan çıkmış ve yola koyulma emri vermiş.

Sitt Budur, Kamerüzzaman'ın kılığına bürünerek ardında muhafızlarıyla yola çıkmış; beş gün sonra deniz kıyısında kurulu bir kentin kapısına gelinceye kadar gece gündüz yolculuk etmiş. Bunun üzerine orada, kentin kapısı önüne, çadır kurdurmuş; ve "Bu kent hangi kenttir?" diye sorunca, kendisine "Abanoz Ada-

ları'nın başkentidir!" yanıtını vermişler. "Peki buranın hükümdarı kimdir?" diye sorunca da "Şah Armanus'tur!" demişler. "Çocuğu var mı?" diye sormuş; "Sadece bir kızı vardır, ülkenin en güzel bakiresi olan bu kızın adı da Hayat-ün-Nüfus'tur!¹⁶" demişler.

Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirlediğini görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Dokuzuncu Gece Olunca

Demiş ki:

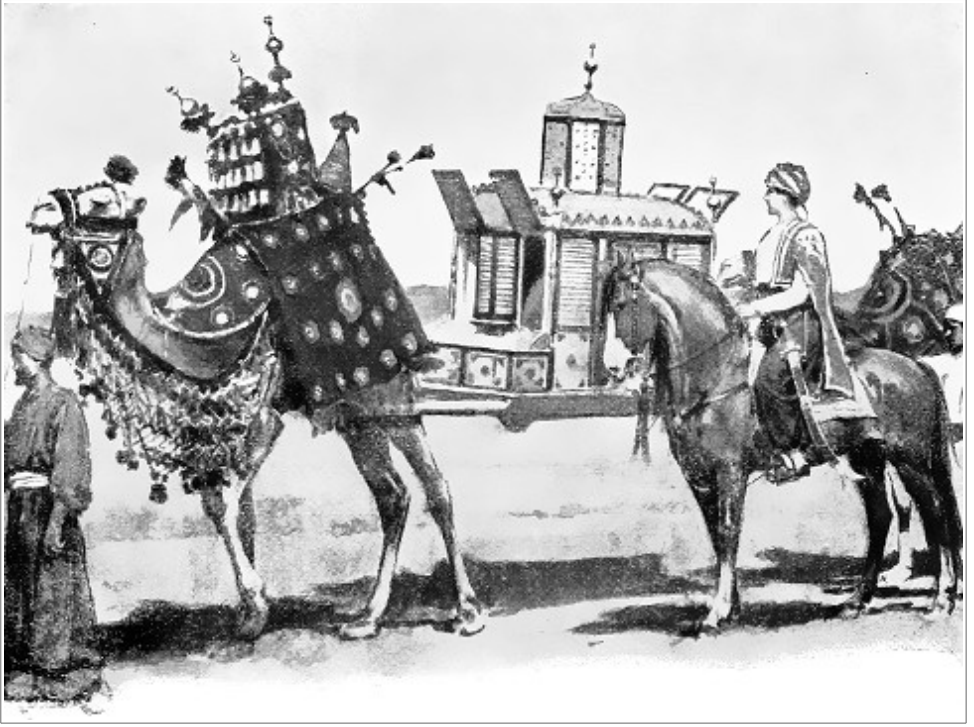
"... ülkenin en güzel bakiresi olup adı Hayat-ün-Nüfus'tur!" demişler.

Bunun üzerine Sitt Budur, oraya geldiğini bildirmek üzere bir mektup yazarak bunu bir ulakla Şah Armanus'a göndermiş; ve bu mektupta da adını Halidan ülkesinin hükümdarı Şah Şehriman'ın oğlu Kamerüzzaman olarak belirtmiş.

Şah Armanus bu haberi alınca, kudretli Şah Şehriman ile her zaman iyi ilişkiler içinde olduğundan, Emir Kamerüzzaman'ı ülkesine gelmiş olmasından dolayı onurlandırarak mutlulanmak istemiş. Ve hemen sarayının başlıca kişilerinden oluşmuş bir maiyet alayı hazırlayarak çadır kurulan yere gidip Sitt Budur'u bulmuş; ve onu bir dost şahın oğluna gösterdiğini sandığı saygınlık ve onurla karşılamış. Ve Budur, kararsızlık göstererek kendisine sarayda bir daire ayrılması bakımından zarafetle yapılan öneriyi kabul etmemeye çalışmışsa da, Şah onu ikna etmiş ve birlikte

¹⁶ *Hayat-ün-Nüfus*: Nefslerin (canların, insanların) hayatı; insanlara hayat veren, cana can katan anlamında (Ç.)

törenle kente dönmüşler. Ve üç gün süreyle ve görülmedik bir şaşaayla tüm sarayda harika şölenler verilmiş.

*Sitt Budur, Kamerrüzzaman Kılığında Yolculuğun Devam Ederken
(Walter Paget)*

Ve ancak o zaman, Şah Armanus, Sitt Budur ile buluşarak onunla yolculuğu üzerinde konuşmuş ve bu yolculuğun nedenini sormuş. Oysa, o gün, her zaman Kamerüzzaman'ın kılığıyla görünen Sitt Budur, sarayın hamamına gitmiş bulunuyormuş; ve orada herhangi bir tellağın hizmetini kabul etmek istememiş. Ve hamamdan öylesine şaşılacak kertede güzel ve parıldayarak çıkmış ve bu delikanlı görünüşü altında çekiciliği öylesine doğüstü hale gelmiş ki, herkes o geçerken soluğunu tutuyor ve Yaradan'a şükürler ediyormuş.

Şah Armanus da gelip Sitt Budur'un yanına oturmuş ve uzun bir süre onunla görüşmüş. Ve güzelliğinin ve sözgenliğinin öylesine etkisinde kalmış ki, ona "Oğlum, gerçekte, seni Tanrı benim ülkeme yaşlılık günlerimde avuntu olasın ve tahtımı devredeceğim oğlumun yerini tutasın diye göndermiş olacak! Benim tek kızım olan Hayat-ün-Nüfus ile evlenerek bu avuntuyu bana bağışlamak ister misin? Dünyada hiç kimse senden fazla onun bahtına hükmetmeye ve güzelliğine layık değildir! Ergenlik yaşına ancak erişti; çünkü geçen ay on beşini yeni doldurdu. Senin solduğunu görmesini istediğim hoş bir çiçektir! Onu kabul et, oğlum; yaşım ağır devlet yükünü kaldırmama artık izin vermediği için hemen senin lehine tahttan çekileyim!" demiş.

Birdenbire ortaya çıkan bu öneri ve bu cömert teklif, Budur Hatun'un canını çok sıkırmış. İlk onu tedirgin eden sıkıntısını açığa vurmamak için ne yapacağını bilememiş; ve gözlerini yere indirerek biraz düşünmüş ve alnında buz gibi ter belirmiş. Kendi kendine düşünerek "Şayet ona, Kamerüzzaman olarak, halen Sitt Budur ile evli bulunduğumu söylersem; bana, Kitap'ın dört eş edinilmesini meşru gördüğünü söyleyecek, cinsiyetim üzerine gerçeği söyleyecek olsam, bu kez kendisiyle evlenmem için beni zorlayacak; veya haber herkesçe öğrenilecek ve ben büyük bir utanca düşeceğim; bu babaca önerisini reddedersem, sevecenliği bana karşı vahşi bir nefrete dönüşecek; ve bir kez sarayından ayrılınca, beni yok etmek için tuzaklar kurdurma yoluna gidecek. En iyisi mi ben, onun önerisini kabul edeyim, gerisini baht yoluna koysun! Geleceğin bağrında neler saklı olduğunu kim bilebilir? Her durumda, hükümdar olunca, dönüşünde Kamerüzzaman'a bırakmak için büyük bir ülkeye sahip olmuş bulunacağım. Ama eşim olacak genç Hayat-ün-Nüfus ile sözleşme yapılması sorununa gelince, bunun da bir yolunu bulmak için düşüneceğim" demiş.

Bunun üzerine başını kaldırmış ve Şah'a, alçakgönüllülüğünü ve saf bir delikanlıda doğal olduğunu düşündüren, yüzünün kızarmasını önleyemeyerek "Ben Şahı'nın en küçük dileğini bile duyarak itaat ettiği yanıtını veren söz dinler oğluyum!" diye yanıtlamış.

Bu sözleri duyan Şah Armanus, ferahlığın son sınırına ulaşmış ve evlenme merasiminin aynı gün olmasını istemiş. İşe, tüm emirlerin, ileri gelenlerin ve önemli memurlar ile mabeyincilerin önünde, Kamerüzzaman lehine tahttan feragat ettiğini bildirmekle başlamış; ve bu haberi tellallarla tüm kente ve ülkesinin her yanına ulaklar göndererek tüm halka duyurmuş.

Bunun üzerine kentte ve sarayda göz açıp kapayasıya kadar geçen bir sürede görülmedik bir şenlik düzenlenmiş; sevinç çılgınlıkları ve davul ve zurnalarla yeni Şah ile Hayat-ün-Nüfus'un evlilik sözleşmeleri yazılmış.

Akşam olunca, yaşlı sultan hanım "Lu-lu-lu" diye sevinç çılgınlıkları atan kadınlarla çevrili olarak genç evli Hayat-ün-Nüfus'u Sitt Budur'un dairesine götürmüş; çünkü onu her zaman Kamerüzzaman yerine koyuyorlarmış. Ve Sitt Budur, genç şah görünümünü altında, eşine doğru incelikle ilerleyerek, ilk kez olarak, yüzündeki peçeyi kaldırmış.

Bunun üzerine orada bulunan herkes, bunca güzel olan çifti görünce, öylesine büyülenmişler ki, arzu ve heyecandan sararıp solmuşlar.

Merasim bitince, Hayat-ün-Nüfus'un annesi ve tüm yanındakiler, binlerce mutluluk dileğinde bulunduktan ve tüm meşaleleri tutuşturduktan sonra, yavaşça çekilmişler ve yeni evlileri zifaf odasında yalnız bırakmışlar...

Anlatisının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Onuncu Gece Olunca

Söze Başlamış:

Yeni evlileri zifaf odasında yalnız bırakmışlar.

Sitt Budur, genç Hayat-ün-Nüfus'un taptaze görünümüyle büyülenmiş ve ürkek iri siyah gözleriyle, saydam teniyle, tül altındaki çocuksu küçük göğüsleriyle gerçekten arzulanır olduğuna hükmetmiş. Ve Hayat-ün-Nüfus kocası tarafından beğenildiğini anlayarak gizlediği heyecanıyla titremesine karşın mahcup gülümsemiş; ve örtüleri ve ziynetleri altında güçlkle kıpırdamaya çalışarak gözlerini yere dikmiş,

O da her şeye karşın, ona saraydaki en güzel kızlardan da kusursuz görünen tüysüz yanaklı delikanlının üstün güzelliğini ayırt etmiş. Kocasının yavaşça yanına yaklaşıp halı üzerindeki büyük şiltede yanına oturduğunu görünce de, ruhunda bir şeylerin kıpırdadığını duyumsamış.

Sitt Budur küçük kızın minik ellerini ellerine almış; yavaşça eğilip ağzını öpmüş. Hayat-ün-Nüfus bu tatlı öpüşü geri çevirme yürekliliğini gösterememiş, ama gözlerini tümüyle kapayarak derin bir mutlulukla iç geçirmiş. Sitt Budur da onu kolunun üzerine yatırmış, başını göğsüne yaslayıp hafif bir sesle bir ninni söylemeye başlamış; çocuk da yavaş yavaş, dudaklarında mutlu bir gülüşle uyuyakalmış.

Bunun üzerine Sitt Budur, üstündeki giysileri ve ziynetleri çıkararak onu yatırmış ve kollarına alarak yanına uzanmış. Ve ikisi

birlikte böylece sabaha kadar uyumuşlar.

Hemen hemen tüm giysileri, hatta kavuğu üzerinde olduğu halde yatağa yatmış bulunan Sitt Budur, uyanır uyanmaz, daha önce foyası ortaya çıkmasın diye birçok kez gizlice yıkanmış bulunduğundan, çabucak kısa yoldan bir abtes aldıktan sonra hükümdarlık giysileriyle donanmış ve tüm sarayın saygılarını kabul etmek, işleri düzenlemek, kötülükleri cezalandırmak ve atama ve işten el çektirme işlemlerini yerine getirmek üzere Adalet Sarayı'na gitmiş. Acele gördüğü bu işlerin dışında, gümrük resimlerini, vergileri kaldırmış, mahpusları affetmiş ve askerlere, halka ve camilere büyük paralar dağıtmış. Tüm yeni uyrukları onu çok sevmişler ve refahı ve uzun ömrü için dualarda bulunmuşlar.

Şah Armanus ile eşine gelince, kızları Hayat-ün-Nüfus'tan haberler almak üzere çabucak onun yanına koşmuşlar; ve ona kocasının kendisine nazik davranıp davranmadığını ve çok yorgun olup olmadığını sormuşlar; çünkü birdenbire en önemli sorun üzerinde konuşmak istemiyorlarmış. Hayat-ün-Nüfus onlara "Kocam harikaydı! Beni ağzımdan öptü, kollarına aldı; söylediği şarkıların yumuşak havasında uyuyup kalmışım! Ah! Ne kadar nazikti bilseniz!" diye yanıtlamış. Bunun üzerine Armanus, ona "Aranızda geçenler sadece bunlar mıydı, kızım? diye sorunca; "Elbette!" diye cevap vermiş. Annesi "Öyleyse tam olarak soyunmadın, değil mi?" diye sorunca "Hayır!" diye cevap vermiş. Bunu duyan ana babası birbirlerinin yüzüne bakmışlar, ama bir şey söylememişler; sonra da oradan uzaklaşmışlar. Ve bunların durumu da işte böyleymiş.

Sitt Budur'a gelince, bir kez işlerini gördükten sonra, Hayat-ün-Nüfus'u bulmak üzere dairesine dönmüş ve ona "Annen, baban gelip sana ne sordular güzelim?" diye sormuş; o da "Bana niçin soyunuk bulunmadığımı sordular!" diye yanıt vermiş. Budur

"Sorun buysa, sana yardım edeyim de hemen soyun!" demiş. Ve teker teker, tenindeki gömleğine kadar, tüm giysilerini soymuş ve onu çıırçıplak kollarına almış ve onunla birlikte yatağa uzanmış.

O zaman, yavaşça, Budur, çocuğun güzel gözlerine bir öpücük kondurmuş ve ona "Hayat-ün-Nüfus, kuzucağız, söyle bana, sen erkekleri çok sever misin?" diye sormuş. O da "Saraydaki hadımağalarından başkasını görmedim ki! Zaten onlar da yarı erkek sayılır! Tam erkek sayılmaları için acaba neleri eksik?" diye yanıtlamış. Budur da "Sende eksik olan şey, gözümün nuru!" demiş. Hayat-ün-Nüfus şaşarak "Bende eksik olan mı? Allah aşkına, bende ne eksik var ki?" diye sormuş. Budur da "Bir parmak!" diye yanıt vermiş.

Bu sözleri duyan küçük Hayat-ün-Nüfus, dehşet içinde, boğuk bir çığlık koparmış ve örtünün altından iki elini çıkararak parmaklarını aralamış ve onlara korkuyla açılmış gözleriyle bakmış. Ama Budur onu bağrına basmış ve saçlarını öperek "Valla-hi! Ya Hayat-ün-Nüfus, ben sadece şaka yaptım!" demiş. Ve tam olarak sakinleşinceye kadar onu öpmeyi sürdürmüştü. Bunun üzerine kız ona "Kibar sevgilim, beni öp!" demiş. Hayat-ün-Nüfus taze dudaklarını Budur'un dudaklarına yaklaştırmış ve ikisi birlikte böylece kucak kucağa, sabaha kadar uyumuşlar.

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz On Birinci Gece Olunca

Demiş ki:

... ve ikisi birlikte, böylece kucak kucağa, sabaha kadar uyumuşlar. O vakit, Budur, ülkesinin işlerini görmek üzere dışarı çıkmış; Hayat-ün-Nüfus'un anası ile babası da kızlarından haber almak üzere içeri girmişler.

Şah Armanus, ilkin "E, çocuğum, Tanrı seni korusun! Görüyorum ki hâlâ örtü altındasın! Sanırım çok incinmedin?" diye sormuş. O da "Yo, kesinlikle! Güzel kocamın kolları arasında çok rahattım, bu kez beni tüm olarak soydu ve bedenimin her yanını hoş öpücüklerle öptü. Ya Allah! Ne kadar güzeldi bu öpüşler! Her yanımda karıncalanmalar ve titreyişler, duydum! Ama bir aralık bana bir parmağımın noksan olduğunu söyleyince çok korktum! Ama şaka yapıyormuş sadece! Okşayışları da bana çok zevk verdi; ellerinin çıplak derimde öylesine tatlı dokunuşları vardı ki! Ve dudaklarımın üzerindeki dudakları öylesine sıcak ve doluydu ki, kendimden geçerek ve kendimi cennette sanarak sabaha kadar uyudum!" diyerek yanıtlamış.

Bunun üzerine annesi "Ama mendillerin nerede? Çok kan yitirdin mi, sevgili çocuğum? diye sormuş. Genç kız da, şaşırarak "Hiçbir şey yitirdiğim falan yok!" cevabını vermiş.

Bu sözleri duyan ana babası, umutsuzluğun sınırında, elleriyle yüzlerine vurmuşlar ve "Ne utanç, ne felaket Yarabbi! Kocan bizi neden küçümsüyor ve seni niye bu kadar hor görüyor?" diye haykırmışlar.

Sonra Şah, yavaş yavaş büyük bir öfkeye kapılmış, oradan ayrılırken, küçük kızının da duyacağı şekilde, karısına, oldukça yüksek bir sesle "Eğer bu gece de Kamerüzzaman, kızımın bekâretini alarak görevini yerine getirmez ve böylece hepimizin onurunu kurtarmazsa, onun bu hakaretlerini cezalandırmanın bir yolunu bulacağım! Bağışladığım tahttan indirdikten sonra, saraydan kovacağım. Gazabımın şiddetiyle daha ne gibi müthiş cezalar da

veririm bilinmez!" demiş. Bu sözleri söyledikten sonra, Şah Armanus, burnu ayaklarına kadar uzamış olan karısı da kendisini izleyerek büyük bir üzüntüye kapılan kızının odasından dışarı çıkmış.

Böylece, gün geçip gece olunca, Sitt Budur, Hayat-ün-Nüfus'un odasına girmiş ve onu kederlerle kahrolmuş, başını yastıkların altına sokarak hıçkırırken görünce, yanına yaklaşmış, alnından öpmüş, gözyaşlarını silip derdinin nedenini sormuş; Hayat-ün-Nüfus da heyecanlı bir sesle "Ey sevgili efendim, babam sana bağışladığı tahtı geri almak ve seni saraydan kovmak istiyor; ve daha neler yapmak istiyor, bilmem! Bütün bunların nedeni de senin bekâretimi almak; böylece ırkının ve kendisinin onurunu kurtarmak istememen! Ve ben sevgili efendim, bunları sana almak zorunda olduğun şeyi ille de alayım diye söylemiyorum; sadece seni tehdit eden bu tehlikeden kurtarmak istiyorum. Çünkü bütün gün, babamın sana karşı tasarladığı intikamı düşünerek ağlamaktan başka bir şey yapamadım. Ah! Ne olursun, bekâretimi al benim, böylece annemin dediği gibi beyaz mendilleri kana bulayayım! Sana tüm varlığımla inanıyorum ve bedenimi ve ruhumu ellerine teslim ediyorum! Bu konuda ne yapmam gerekiyorsa, buna sen katar vereceksin!" demiş.

Bu sözleri duyunca, Sitt Budur kendi kendine "Artık zamanı geldi! Artık yapacak başka şey yok! Tanrı'ya güveniyorum!" diye düşünmüş. Genç kız da "Gözümün nuru, beni çok seviyor musun?" diye sormuş. Kız da "Cenneti sevdiğim kadar!" demiş. Budur onu ağzından öpmüş ve ona "Daha ne kadar?" diye sormuş. Kız, öpüşün etkisiyle titreyerek "Bilmiyorum! Ama pek çok!" diye yanıt vermiş. Bunu duyunca yeniden "Madem ki beni bu kadar seviyorsun; eğer senin kocan olacak yerde erkek kardeşin olsaydım, bundan mutlulanır mıydın?" diye sormuş. Çocuk, ellerini çırpmış ve "Mutluluktan ölürdüm!" yanıtını vermiş. Bu-

dur "Ve eğer, güzelim, ben erkek kardeşin değil de, kızkardeşin olsaydım; genç bir erkek olacağıma senin gibi genç bir kız olsaydım, beni hâlâ sever miydin?" diye sorunca, Hayat-ün-Nüfus "Daha da fazla, çünkü birbirimizden hiç ayrılmaz, seninle her zaman birlikte olur, her zaman seninle birlikte oynar, seninle aynı yatakta yatardım!" demiş. Bunun üzerine Budur, genç kızı kendine doğru çekmiş, gözlerini öperek kapatmış ve ona "Pekâlâ Hayat-ün-Nüfus, bir sıra şaklayarak beni sevdiğini kanıtlayabilir misin?" demiş. Genç kız "Seni sevdiğime göre, bu çok kolay!" diye haykırmış.

Bunun üzerine Budur çocuğu kollarına almış ve ikisi solukları kesilesiye kadar öpüşmüşler; sonra Budur ayağa kalkmış "Bak bana Hayat-ün-Nüfus ve bundan böyle kızkardeşim ol!" demiş.

Ve aynı zamanda ivedi bir davranışla üzerindeki giysiyi, boy-nundan kemerinin olduğu yere kadar yarı yarıya açmış; tepeleri gülleriyle taçlanmış iki gözalcı memeyi dışarı uğratmış; sonra da "Sevgilim, ben de senin gibi kadını, görüyorsun! Şayet erkek kılığına bürünmüşsem, bu son derecede garip bir serüven-den dolayıdır; ve ben bu serüveni vakit geçirmeden sana anlatacağım!" demiş.

Sonra yeniden oturmuş, genç kızı dizlerine almış ve ona tüm öyküsünü, başından sonuna kadar anlatmış. Ama onu burada tekrarlamanın yararı yok.

Küçük Hayat-ün-Nüfus bu öyküyü işitince, hayranlığın sınırlarına ulaşmış. Sitt Budur'un kucağına oturup göğsüne yaslanmışken, çenesini küçük ellerine alarak ona "Ey kızkardeşim, sevgilin Kamerüzzaman'ın dönüşünü beklerken, seninle birlikte ne kadar tatlı bir yaşam süreceğiz! Tanrı onun gelişini çabuklaştır-sın da mutluluğumuz tamamlansın!" demiş. Budur da ona "Tanrı dileğini işitmiştir, kızkardeşim; ben de seni ona ikinci eş olarak

vereceğim ve üçümüz birlikte ne kadar tatlı bir yaşam süreceğiz!" demiş. Sonra uzun süre kucaklaşmışlar ve birlikte binlerce oyun oynamışlar ve Hayat-ün-Nüfus, Sitt Budur'da bulduğu güzelliğin ayrıntılarına şaşmış kalmış. Memelerini ellerine almış ve "Ey kızkardeşim, göğüslerin ne kadar güzel! Bak! Benimkilerden daha büyük! Benimkilerse, bak, ne kadar küçük! Acaba büyürler mi?" diyormuş. Sonra Budur'un her tarafını yokluyor ve bulduğu şeyler üzerine sorular soruyormuş; Budur da, binlerce öpücük arasında, büyük bir açıklıkla sorduklarını yanıtlıyormuş; ve Hayat-ün-Nüfus "Ya Allah! Şimdi anlıyorum! Beni kölelere '*Bu neye yarar? Şu neye yarar?*' diye sorarken düşünebiliyor musun? Bu durumda göz kırparlar ve bana hiçbir yanıt vermezlerdi! Kimileri de, damak çatlatırlar, ama yanıt veremezlerdi! Ben de, öfkemden, yüzlerini tırmalar ve gittikçe sesimi yükselterek '*Söyle bana, şu neye yarar?*' diye haykırırdım; o zaman annem koşar gelir; durumu sorunca, tüm köleler '*Bizi şunun şunun neye yaradığım açıklamaya zorlamak için haykırıyor!*' derlerdi. O zaman sultan annem, aşağılamanın sınırına ulaşarak pişmanlık göstermeme karşın, küçük kıcıımı açtırır ve '*İşte bu, buna yarar!*' diyerek kızgınlıkla kaba etlerime vururdu; ben de şunun ya da şunun ancak kaba etlerime dayak atılacağı anlamına geldiğini öğrenirdim; ve bu iş böyle sürer giderdi" demiş.

Sonra ikisi birlikte binlerce çılgınlıklar yapmışlar; öyle ki sabah olunca Hayat-ün-Nüfus'un öğrenmedik hiçbir şeyi kalmamış; ve tüm narin organlarının artık ne denli hoş işlevleri olduğunun bilincine varmış...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz On İkinci Gece Olunca

Demiş ki:

... ve tüm narin organlarının artık ne denli hoş işlevleri olduğunun bilincine varmış.

O sırada, ana babanın içeri girme saatleri yaklaştığından, Hayat-ün-Nüfus, Budur'a "Kardeşim, gelip bana durumu ve bekâretimin giderildiğinin kanıtı olan kanı sorunca anneme ne diyeyim?" diye sormuş. Budur da gülmüş ve "Bu iş kolay!" demiş. Ve gizlice gidip bir piliç bulmuş, onu boğazlayıp kanını genç kızın kalçalarına ve mendillerine bulamış ve ona "Onlara bunları göster, yeter! Çünkü âdet orada biter ve daha derinleri araştırmaya izin vermez!" demiş.

Kız ona "Kardeşim, ama onu sen kendin, örneğin parmağını kullanarak niçin gidermiyorsun?" diye sorunca; Budur, "Ama, gözümün nuru, ben seni, daha önce söylediğim gibi, Kamerüz-zaman için saklıyorum!" diye yanıt vermiş.

Bu yanıt Hayat-ün-Nüfus'u tam anlamıyla doyurmuş; ve Sitt Budur adalet dağıtmak üzere işinin başına gitmiş.

O sırada kızlarının yanına Şah ile Sultan girmişler; Şah yapılacak şey yerine getirilmemişse, kızına ve eşine öfkeden patlamaya hazırmış. Ama kanı ve kana bulanmış kalçaları görünce, ikisi de ferahlamış, çok sevinmişler ve dairenin tüm kapılarını açmışlar. Bunu gören bütün saray kadınları içeri girmiş, sevinç çılgınlıkları atmışlar ve zafer "Lu-lu-lu"ları çığırılmışlar; ve annesi, guru-

run sınırına ulaşarak. kanlı mendilleri bir kadife yastık üzerine koymuş ve ardında bir mevkip oluşturarak haremde dönüp durmuş. Böylece herkes mutlu olayı öğrenmiş; Şah da, büyük bir şenlik yaparak fakirler için hatırı sayılır miktarda koyun ve torun deve kurban etmiş.

Sultan hanıma ve çağnlılara gelince, genç Hayat-ün-Nüfus'un yanına dönmüşler ve her biri ağlayarak iki gözünün arasından öpmüşler ve onunla akşama kadar birarada kalmışlar; sonra onu hamama sokup soğuk almasın diye iyice sarıp sarmalamışlar.

Sitt Budur'a gelince, her gün Abanoz Adaları tahtına oturmayı ve onun her zaman erkek olduğunu sanan uyruklarına kendini sevdirmeyi sürdürmüş ve ömrünün uzun olması hakkında dualar almış. Ama, akşam olunca, gidip mutlulukla genç dostu Hayat-ün-Nüfus'u bulur ve onu kollarına alarak birlikte yatağa uzanmış. Ve ikisi birlikte, sabaha kadar karı koca gibi sarmaşıp her türlü çılgınca eğlenceler ve incelikli oyunlarla oyalanırlar; sevgilileri Kamerüzzaman'ın dönüşünü bekler dururlarmış. Ve işte herkesin durumu böyleymiş.

Kamerüzzaman'a gelince, onun durumu da şöyle: Kendisi, Batı ülkelerinden gelmiş olan konuktan hoşlanmaz ve pasaklı kişilerin işgal ettiği kentin duvarları dışında yapılmış iyi yürekli Müslüman bahçıvanın evinde kalıyormuş. Babası Şehriman Şah da, Halidan ülkesinde, ormanda, kanlı organları gördükten sonra, artık sevgili oğlu Kamerüzzaman'ın yitip gittiğinden kuşku duymamış; ve gerek kendisi, gerekse tüm ülkesi yasa bürünmüş; bir kabir yaptırıp kendini buraya kapatarak çocuğunun ölümüne sessizce ağlar olmuş.

Ve kendi bakımından, Kamerüzzaman da, onu oyalamak için elinden geleni yapan ve onu Abanoz Adaları'na götüreceк geminin gelmesini bekleyerek umutlandıran yaşlı bahçıvanın arka-

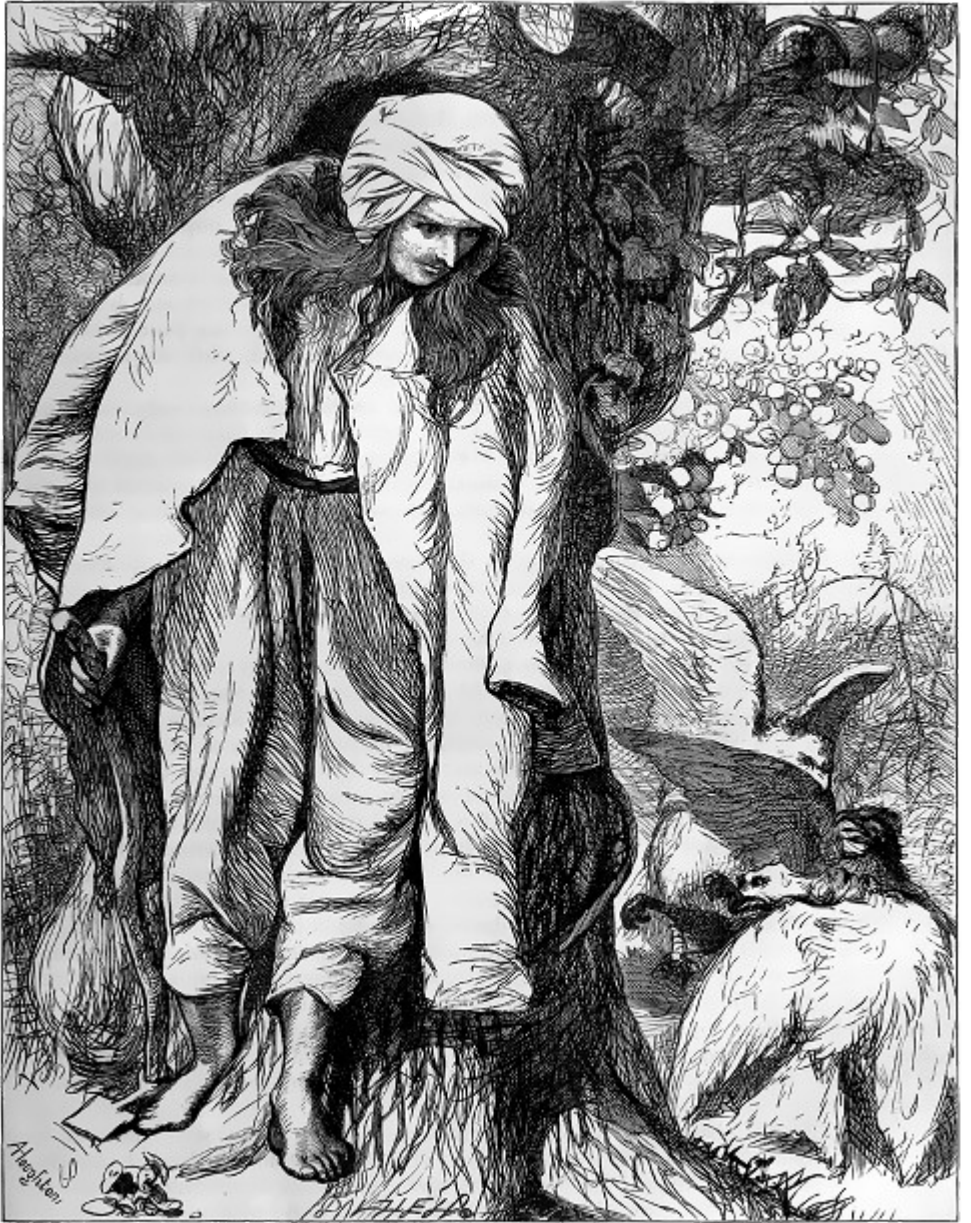
daşlığına karşın, kederle yaşıyor ve geçmiş zamanı acıyla arıyormuş.

Böylece, günün birinde, bahçıvan, âdeti üzre, konuğunu alıp götürmeye razı olacak gemi bulmak maksadıyla liman yöresinde dolaşmaya gitmişken; Kamerüzzaman da bahçede mahzun oturmuş, kuşların oynaşmalarına bakarak şiirler söylerken; dikkatini birdenbire iki büyük kuşun kaba seslerle haykırırışı çekmiş, Başını bu seslerin geldiği ağaca doğru kaldırmış ve gagalar, pençeler ve kanatlarla girişilmiş müthiş bir çarpışmaya tanık olmuş. Ama birdenbire tam önüne kuşlardan birinin yaşamını tüketerek düştüğünü görmüş; galip gelen kuş da uçup uzaklaşmış.

Ama, aynı anda, yakındaki bir ağaca tünemiş ve çarpışmayı görmüş olan daha büyük iki kuş, ölen kuşun yanına gelip biri ölü kuşun başına, öteki de ayaklarının olduğu tarafa konmuş; sonra ikisi birlikte başlarını kederle eğmişler ve açıkça ağlamaya başlamışlar.

Bunu gören Kamerüzzaman son kertede duygulanmış ve eşi Sitt Budur'u düşünmüş; ve kuşların gözyaşlarından etkilenerek o da aynı şekilde ağlamaya koyulmuş.

Bir süre geçtikten sonra, Kamerüzzaman, iki kuşun pençeleri ve gagalarıyla bir çukur kazdıklarını ve ölü kuşu buraya gömdüklerini görmüş. Sonra uçup gitmişler ve bir süre geçtikten sonra, yine çukurun olduğu yere gelmişler; ama bu kez biri kanatlarından, öteki ayaklarından tutarak kendilerinden kaçıp kurtulmak için büyük gayret gösteren ve korkunç çığlıklar koparan katil kuşu da birlikte getirmişler. Onu, kaçmasına izin vermeden, ölü kuşun kabrinin üzerine yatırmışlar ve birkaç sert gaga darbesiyle, işlediği cinayetin öcünü almak üzere karnını yarmışlar; bağırsaklarını çıkarmışlar ve onu acıyla toprak üzerinde çırpınırken bırakıp gitmişler...

Kamerrüzzaman, Sitt Budur'un Tilsimini Bulduğunda
(A. B. Houghton)

Kamerrüzaman Kuşları İzlerken
(H. J. Ford)

Anlatisının burasında Şehrazat, sabahın beliridiğini görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz On Altıncı Gece Olunca

Demiş ki:

... Ve onu acıyla toprak üzerinde çırpırırken bırakıp çekip gitmişler.

Hepsi o kadar! Ve Kamerüzzaman, böylesine olağanüstü bir gösteriyi görmekle şaşkınlıktan hareketsiz kalmış. Kuşlar uçup gittikten sonra, merak ederek öldürülen suçlu kuşun yatmakta olduğu yere yaklaşmış ve kuşun ölüsüne bakarken, delinmiş olan kursağının ortasında dikkatini çeken kırmızı bir cismin parıldamakta olduğunu görmüş. Eğilip onu eline alınca, heyecandan düşüp bayılmış: çünkü bu, Sitt Budur'un akik tılsımı imiş.

Yeniden kendine geldiği zaman, bunca kaygı, üzüntü, yerinme ve acıya neden olan değerli tılsımı göğsüne bastırmış ve "Tanrı'dan umarım ki, bu bir mutluluk muştusu ve bunu bulduğum gibi sevdiceğim Budur'u da aynı şekilde bulacağımın bir alametidir!" diye haykırmış. Sonra tılsımı öpüp alına koymuş; sonra onu yeniden yitirmenin tüm tehlikesini önlemek için bir parça beze sararak kolunun çevresine bağlamış. Ve sevinçten sıçramaya başlamış.

Sakinleştiği zaman, iyi yürekli yaşlı bahçıvanın, kendisinden, yaprak açmayan ve meyve vermeyen bir keçiboynuzu ağacını köklemesini rica ettiğini anımsamış. Beline bir kenevir kuşak bağlamış; giysisinin yenini kıvırmış; eline bir balta ve bir küfe alarak ve hemen işe koyularak yaşlı ağacın köklerini büyük darbelerle sökmeye başlamış. Ama birdenbire gerecin demirinin

sert bir madensi cisme çarptığını işitmiş ve toprağın altından gelen boğuk bir gürültü duymuş. O zaman hızlı hızlı toprağı ve taşları ayıklamış ve ortaya büyük bronz bir levha çıkmış; bunu hemen olduğu yerden kaldırmış ve bir merdiven görmüş. Bu, taştan on basamaklık bir merdivenmiş. Tanrı rızası için söylenen "Lâ ilâhe İll'Allah" sözlerini söyledikten sonra; çabucak merdivenden aşağı inmiş; kendisini çok eskilerde Tamut ve Aat zamanında yapılmış dört köşe geniş bir mahzende bulmuş; ve bu tonozlu büyük mahzende her bir yana çok büyük bir düzenle sıralanmış müthiş büyüklükte yirmi küp görmüş. Birinci küpün kapağını açınca ağzına kadar kıızıl altın külçeleriyle dolu olduğunu görmüş; bunun üzerine ikinci küpün kapağını açmış, bunu da ağzına kadar altın tozuyla dolu bulmuş. Sonra geri kalan on sekiz küpü açarak bunların da birbiri ardından külçe ve toz altınlarla dolu olduğunu görmüş.

Kamerüzzaman, şaşkınlıktan kurtulur kurtulmaz mahzenden çıkmış; levhayı yerine oturtmuş, işini tamamlamış, bahçıvana yardım ettiği zaman öğrendiği şekilde ağaçları sulamış ve akşam olup yaşlı dostu dönüncüye kadar işini sürdürmüştü.

Bahçıvanın geldiğinde ilk yaptığı şey, Kamerüzzaman'a hayırlı haberi vermek olmuş. Ve

gerçekten ona "Evladım, yakında Müslüman ülkelerine döneceğini sana bildirmekle sevinç duymaktayım. Gerçekten, zengin tacirler tarafından kiralanmış ve üç gün içinde yelken açacak bir gemi buldum; kaptanıyla konuştum; sana Abanoz Adaları'na ka-

dar yolculuk olanağı sağlamayı kabul etti" demiş. Kamerüz-zaman buna çok sevinmiş ve bahçıvanın elini öperek ona "Baba-cığım, senin bana bu iyi haberi verdiğin gibi, ben de sana ken-dimce, seni sevindirecek bir başka haber vereceğim...

Anlatısının burasında şehrazat, sabahın belirdeğini göreerek ya-vaşca susmuş.

*Kamerrüz zaman Küpleri Bulduğunda
(John Dixon Batten)*

Ama İki Yüz On Dokuzuncu Gece Olunca

Demiş ki:

"Seni sevindirecek bir başka haber vereceğim. Her ne kadar bu çağın insanların açgözlülüğü sende olmasa da ve yüreğin tüm hırslardan arınmış bulunsa da!.." Sadece benimle bahçeye kadar gelmek zahmetine katlan; babacığım, sana, merhametli Tanrı'nın yolladığı büyük serveti göstereyim!" demiş.

Bunun üzerine bahçıvanı kökünü söktüğü keçiboynuzu ağacının büyüdüğü yere götürmüş, büyük levhayı kaldırmış; şaşkın ve korkmuş olmasına karşın, onu merdivenlerden mahzene indirmiş ve onun gözleri önünde külçe ve toz halinde altınla dolu küpleri açmış. Yaşlı bahçıvan, ağzı bir karış açık, kollarını göğe kaldırmış, her küp açıldıkça, gözlerini dört açarak "Ya Allah! diye haykırmış. Sonra Kamerüzzaman ona "İşte konukseverliğini Tanrı böyle bir armağanla karşıladı" demiş. "Düşmandan korunmak için, yabancı da olsa, sana elini uzatan birini koruduğundan ötürü aynı elin yardımıyla evine altınlar aktığını görüyorsun! Bu, güzellik ve sevecenlikle renklenmiş eylemleri seven Baht'ın bir cilvesidir!" diye eklemiştir.

Bu sözleri duyan yaşlı bahçıvan, tek bir söz söylemeksizin, ağlamaya koyulmuş; ve gözyaşları sessizce uzun sakalı üzerinden göğsüne kadar kaymış; sonra biraz konuşabilmiş ve "Evladım, benim gibi bir yaşlı kişi, bunca altını ve zenginliği neylesin? Aslında, fakirim ben, ama mutluluğum bana yeter; ve sen bana kefen almak için bir veya iki dirhem vermek istersen, mutluluğum tamamlanır. Yalnız başıma ölürken, onu yanıma koyarım; yoldan geçen merhametli biri, kıyamet günü için onu sırtıma geçirir!" demiş.

Ve bu kez ağlamak sırası Kamerüzzaman'a gelmiş. Sonra da yaşlı adama "Ey bilgelik sahibi babacığım, ey elleri kokulu şeyh, sakın yıllarını geçirdiğin kutsal yalnızlık, senin gözünde Adem'in tohumundan gelenlerin eylemlerini haklı haksız, doğru yanlış diye ayıran yasaları silmiş! Ama ben hemen hırslı fanilere dönüyor ve onları yöneten yasaları unutmam gerektiğini, yoksa yutulup gideceğimi düşünüyorum! Bu altın, babacığım, Tanrı nezdinde bu toprak senin olduğuna göre bütünüyle senindir! Ama istiyorsan, paylaşırız! Yarısını ben alırım, öbür yarısını da sen! Yoksa, kesinlikle hiçbir şey almam!" demiş.

Bunun üzerine yaşlı bahçıvan "Oğlum, annem beni, doksan yıl önce burada doğurdu; o öldü, sonra da babam öldü. Tanrı'nın gözü adımlarımı izledi, durdu; ve ben bu bahçenin gölgeliklerinde ve doğal ırmağının kenarında büyüdüm. Bu bahçeyi ve bu ırmağı severim yavrum ve bu fısıldayan yaprakları, bu güneşi, gölgenin özgürlükle uzandığı ve tanındığı bu ana toprağı ve geceleyin ağaçlar üzerinde sabaha kadar bana gülümseyen ayı severim. Bütün bunlar benimle konuşur, çocuğum! Sana bunları, beni burada tutan nedeni bildiğin için ve seninle birlikte İslam ülkelerine doğru gitmekten beni alıkoyanın ne olduğunu da bilesin diye söylüyorum. Ben, ataları bu ülkede yaşamış son Müslüman'ım! Bırak kemiklerim burada beyazlaşsın ve sonuncu Müslüman'ın yüzü, şimdi kirlenmiş karanlık Batı'nın barbar kuşakları tarafından pislenmiş olan bir toprağı aydınlatan güneşe dönük olsun!" demiş.

Elleri titreyerek yaşlı adam böyle konuşmuş. Sonra da "Zihnini oyalayan bu değerli küplere gelince, madem ki istiyorsun, sen bunların onunu al! Geri kalan on küp de yerinde kalsın! Onlar da beni bulup kefene sararak toprağı gömen kimseye armağan kalsın!

Ama her şey bununla bitmiyor! Güçlük burada değil; güçlük, bu küpleri kimse fark etmeden ve kentte yaşayan kara vicdanlı adamların hırsını uyandırmadan gemiye yüklemektedir. Bahçemdeki şu zeytin ağaçları meyveyle ağırlaşmıştır; oysa, senin gideceğin Abanoz Adaları'nda zeytin bulunmaz ve çok değerlidir! Bundan dolayı gidip yirmi büyük küp satın alacağım; bunların yarısını altınla, geri kalan kısmını da ağzına kadar bahçemdeki zeytinle doldururuz! Ancak bu şekilde ayrılacak olan gemiye korkusuzca yükleyebiliriz!" diye eklemiştir.

Bu öneri Kamerüzzaman tarafından hemen yerine getirilmiş ve bütün günü satın alınan küpleri hazırlamakla geçirmişler ve artık doldurulacak ancak tek bir küp kalınca, kendi kendine "Bu akıl almaz, tılsım, benim koluma sarılı durumda pek güvenli değil; uyurken pekâlâ çalınabilir; ya da bir başka şekilde yitebilir. En iyisi, ben bunu, şu sonuncu küpün dibine koyayım; sonra onu altın tozları ve külçeleriyle örterim; hepsinin üzerine de zeytin yerleştiririm!" demiştir. Ve hemen düşüncesini uygulamış; iş tamamlanınca, sonuncu küpün ağzına beyaz tahtadan kapağını kapatmış ve bu küpü gerektiğinde diğerlerinden ayırt etmek için, dibine doğru bir çentik koymuş; sonra da kendini işe kaptırarak bıçakla "Kamerüzzaman" olarak birbirine katılmış güzel harflerle adını tam olarak kazımış.

Bu iş bitince, yaşlı dostuna gidip geminin tayfalarına ertesi gün küpleri almalarını söylemesini rica etmiş. İhtiyar da işi görüp sonra da biraz yorgunca evine dönmüş; ve hafif bir ateşle ve titremelerle yatağa düşmüş.

Ertesi sabah, bütün ömrünce hastalanmamış olan yaşlı bahçıvan, bir gün önceki rahatsızlığının arttığını duyumsamış; ama ayrıldığı sırada üzülmesin diye bunu Kamerüzzaman'a söylemek istememiş. Büyük bir bitkinlik duyumsayarak yatağında kalmış ve

artık ömrünün tükenmekte olduğunu anlamış.

Gündüzün tayfalar küpleri almak üzere bahçeye gelmişler ve onlara kapıyı açmaya gelen Kamerüzzaman'a götürecekleri şeyi göstermesini istemişler. Onları küplerin sıralandıkları çitin kenarına götürmüş ve kendilerine "İçlerinde en iyi cinsten zeytin vardır. Onları yere düşürmemeye dikkat etmenizi rica ediyorum!" demiş. Sonra adamların başında bulunan kaptan, Kamerüzzaman'a "Ve özellikle, efendim, tam zamanında gemide bulunmayı ihmal etmeyin! Yarın sabah kara yeli esmeye başlayınca hemen yelken açıp yola çıkacağız!" demiş ve küpleri alıp uzaklaşmışlar.

Anlatisının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görerek yaşça susmuş.

Ama İki Yüz Yirmi İkinci Gece Olunca

Demiş ki:

... ve küpleri alıp uzaklaşmışlar.

Bunun üzerine Kamerüzzaman bahçıvanın yanına girmiş, onu büyük bir sakinlik içinde olsa da, yüzü sapsarı yatarken bulmuş. Durumunu sorarken, dostunun çektiği rahatsızlığı fark etmiş; ve hastanın, kendisine sağlığı hakkında güvence vermesine karşın, oldukça endişelenmiş. Ona birçok kez kaynatılmış bitki suyu içirmiş, ama bir sonuç alamamış. Sonra oturup bütün gün ona arkadaşlık etmiş ve bütün gece de başında durmuş ve hastalığının gittikçe arttığını görmüş. Böylece, sabah olunca, iyi yürekli bahçıvan, onu yanına çağırmaya ancak güç bulabilmiş ve elini tutarak ona "Kamerüzzaman, yavrum, dinle! Tanrı'dan başka

Tanrı yoktur ve Peygamberimiz onun elçisidir!" demiş, sonra can vermiş.

Bunun üzerine Kamerüzzaman gözyaşlarına boğulmuş ve başında oturup uzun uzadıya ağlamış. Sonra kalkıp ölünün gözlerini kapamış ve ona karşı son görevlerini yapmış: Onu ak bir kefene sarmış, çukurunu kazıp bu putperest ülkenin sonuncu Müslümanı'nı toprağa gömmüş. Ve ancak o zaman gemiye binmeyi düşünmüş.

Yol azığı sağlayarak bahçenin kapısını kapatmış, anahtarı yanına almış ve güneşin epeyce yükseldiği bir saatte limana koşmuş; ama bu çabasına karşın, geminin tüm yelkenlerini açmış, rüzgârın etkisiyle çoktan denize açılmış bulunduğunu görmekten başka bir şey yapamamış.

Bunu gören Kamerüzzaman'ın kederi çok büyük olmuş; ama, limandaki ayak takımının kendi haline gülmelerinden sakınmak için bu kederi açığa vurmamış ve hüznü yeniden yaşlı adamın ölümünden sonra tek mirasçısı ve sahibi olduğu bahçenin yolunu tutmuş. Böylece, bir kez küçük eve ulaştınca, yatağın üzerine uzanıp kendi haline, Budur'un haline ve ikinci kez yitirdiği tılsım için ağlamış.

Bahtın kendisini bilinmeyen bir tarihe kadar bu konuksevmez ülkede kalma zorunda bıraktığını anlayınca, Kamerüzzaman'ın kederi sınır tanımaz olmuş. Ve Sitt Budur'un tılsımını sonsuza dek yitirmiş bulunduğu düşüncesi onu daha da çok kahretmiş; ve kendi kendine "Benim felaketlerim tılsımı yitirmemle başlamıştı ve onu bulmadıkça da bahtım açılmamıştı; şimdi onu yeniden yitirdiğime göre, kim bilir başıma daha ne gibi felaketler gelecek!" demiş. Bununla birlikte, sonunda "Yüce Tanrı'dan başka

Yaşlı Bahçıvanın Ölümü
(A. B. Houghton)

güvenilecek varlık yoktur!" diye haykırmış. Sonra yeraltı definesini oluşturan öteki küpleri de yitirmek korkusuyla ayağa kalkıp yirmi yeni küp satın almaya gitmiş; altın külçe ve tozlarını bunlara koymuş; üzerlerini de tepesine kadar zeytinle örtmüş ve kendi kendine "Tanrı yeniden yola çıkmamı sağlayasıya kadar böylece hazır dururlar!" demiş. Ve Budur'a olan aşkı üstüne şiirler okuyarak sebzeleri ve meyve ağaçlarını sulamaya koyulmuş. Ve işte onun durumu böyleymiş.

Gemiye gelince, uygun rüzgârlarla, Abanoz Adaları'na ulaşmakta gecikmemiş; ve gidip limanın, Kamerüzzaman adı altında Budur Hatun'un oturmakta olduğu sarayın bulunduğu kesiminde demir atmış.

Tüm yelkenleri fora edilmiş ve bayrakları rüzgârda dalgalanırken limana giren bu gemiyi gören Sitt Budur, her zaman kocası Kamerüzzaman'ın uzaklardan gelen gemilerden birinin güvertesinde şu veya bu gün çıkıp geleceği umudunu beslediğinden, gidip onu görmek için büyük bir arzu duymuş. Mabeyincilerinden kimilerinin kendisine eşlik etmesini buyurmuş ve kendisine, çok değerli mallarla gelmiş bulunduğu söylenen bu geminin bordasına çıkmış.

Gemiye girince, kaptanı çağırtmış ve ona gemisini ziyaret etmek istediğini söylemiş. Ve Kamerüzzaman'ın gemideki yolcular arasında bulunmadığından emin olunca, merak ederek, kaptana "Geminde yük olarak neler var, ey kaptan?" diye sormuş. O da "Sultanım, yolcu olarak binen tacirler dışında, çok güzel kumaşlar ve her ülkeden ipekliler, kadife üzerine işlemeler ve dibalar, güzel görünümlü yeni ve eski kumaşlar, ayrıca başkaca değerli eşya var; ayrıca Çin ve Hint ilaçları, toz ya da yaprak halinde ecza, merhemler, pomatlar, göz ilaçları, değerli belsem¹⁷ var;

17 *Belsem*: Kokulu merhem (Ç.)

kıymetli taşlar, inciler, sarı amberler ve mercanlar da var; her türden hoş kokular ve seçkin baharatlar, misk, akamber ve günlük saydam damlalar halinde sakız, ham aselbent ve her türlü çiçek ruhu da getirdik; kâfur, kişniş, kakule, karanfil taneleri, Serendip tarçınları, Hint harması ve zencefil de yükledik; en sonunda da, son limandan "kuş zeytini" denen kabuğu ince, etine tatlı, sulu ve sarı yağ renginde en iyi cins zeytin yükledik...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Yirmi Beşinci Gece Olunca

Demiş ki:

"... Kabuğu ince, etine tatlı, sulu ve sarı yağ renginde en iyi cins zeytin yükledik!" diye yanıt vermiş.

Budur Hatun zeytinden söz edildiğini işitince, zeytini çok sevdiğinden, kaptanın sözünü kesmiş ve ona, gözleri istekle parlayarak "Öyle mi? Peki bu kuş zeytininden sizde ne kadar var?" diye sormuş. O da "Yirmi büyük küp!" diye yanıt vermiş. Hatun "Söyle bakayım, çok mu büyük bunlar? Tümü iyi cins zeytinle mi dolu? Bilirsin, bazen çekirdeklerini çıkarıp ortasına ekşi kapariyle¹⁸ dolduruyorlar, ben çekirdekli olanları yeğlerim!" demiş. Kaptan şaşkın bir bakışla, ona "Sanırım bu küplerin bazılarında onlardan da var!" demiş.

Bu sözleri duyan Budur Hatun ağzının doyurulmamış bir istekle sulandığını duyumsamış ve ona "Bu küplerden birini satın almayı çok isterdim!" demiş. Kaptan da "Malların sahibi, gemi kal-

18 *Kapari*: Gebre otu (Ç.)

kacağı sırada bordada bulunmadıysa ve benim de istediğim gibi onu elden çıkarma yetkim yoksa da, efendimiz şahın istediğini alma yetkisi vardır!" diye yanıt vermiş. Ve adamlarına "Hey, buraya bakın! Gidip ambardan zeytin küplerinden birini buraya getirin!" diye haykırmış. Ve gemiciler, yirmi küpten birini ambar-
dan çıkarmışlar.

Sitt Budur küpün kapağını kaldırmış ve bu kuş zeytinlerinin harika görünüşüne bayılmış ve "Yirmisini de satın almak istiyorum! Pazar fiyatlarına göre ne tutar acaba?" diye haykırmış. Kaptan "Abanoz Adaları'ndaki çarşıda sanıyorum ki bu zeytinler, küpü yüz dirhem olarak satılıyor!" yanıtını vermiş. Sitt Budur mabeyincilerine "Kaptana her bir küp için bin dirhem ödeyin!" demiş. Sonra da "Tacirin ülkesine döndüğünde, zeytinlerinin bedelini böylece ödersin!" diye eklemiş. Ve zeytin küplerini taşıyan hamallar kendisini izlerken, oradan uzaklaşmış.

Sitt Budur'un saraya ulaşınca ilk yaptığı iş, dostu Hayat-ün-Nüfus'un yanına girerek zeytinler hakkında bilgi vermek olmuş. Ve verilen buyruklara göre küpler, haremden içeri sokulunca, Budur ve Hayat-ün-Nüfus, sabırsızlığın sınırında, pekmez kaynatmaya yarayan leğen büyüklüğünde tavaların en büyüğünü getirtmiş; ve köle kadınlara ilk küpü dikkatle kaldırıp tüm içeriğini çekirdekli zeytinler ile ekşi kapari doldurulmuşları ayırmaya yarayacak bir şekilde tavya dökmelerini buyurmuş.

İşlem sırasında zeytinlerin altın külçeleri ve tozlarıyla karıştırılmış bulunduğunu görünce Budur ile dostu büyük bir şaşkınlığa düşmüşler! Bu şaşkınlıkta, zeytinlerin bu şekilde karıştırılmasından dolayı bozulması olasılığının doğurduğu düş kırıklığının da payı varmış. Bunun üzerine Budur başka tavalar da getirtmiş ve tüm küpleri birbiri ardından yirmincisine değin boşalttırmış. Ama köleler yirmincisini boşaltınca, dibinde Kamerüzzaman'ın a-

dı ve dökülmüş zeytinler arasında tılsımın parıldadığı görülünce Budur bir haykırış koparmış; yüzü sapsarı, Hayat-ün-Nüfus'un kucağına düşmüş! Çünkü iç donunun iri ipek uçkuruna bağlı akiği tanımış! Hayat-ün-Nüfus'un bakımıyla Sitt Budur baygınlıktan kurtulunca, tılsımlı akiği eline almış ve mutluluk hıçkırıkları kopararak dudaklarına götürmüş; sonra kılık değiştirmiş olduğu köleler tarafından anlaşılmasın diye, hepsini oradan uzaklaştırmış; ve dostuna "İşte, değerli sevgilim, tapındığım kocamdan beni ayıran tılsım budur! Ama, artık bunu bulduğuma göre, dönüşü ikimizi de mutlu kılacak olan Kamerüzzaman'ı da yeniden bulacağımızı düşünüyorum" demiş.

Ve hemen geminin kaptanını çağırılmış; o da gelip iki elinin arasında yere kapanarak saygı duruşunda bulunmuş ve kendisinden sorulacak şeyi beklemiş. Bunun üzerine Budur, ona "Ey kaptan, bu zeytin küplerinin sahibinin ülkesinde ne iş gördüğünü bana söyleyebilir misin?" diye sormuş. O da "Bahçıvan yardımcısıdır, gemiyi kaçırmıyorsa, bu zeytinleri getirip burada satacaktı herhalde!" yanıtını vermiş. Budur "Pekâlâ, bil ki, ey kaptan, en iyilerinin içi doldurulmuş bulunanlar olduğunu anladığım zeytinleri tadarken, bu işi yapanın benim eski aşçımdan başkası olamayacağını düşündüm; çünkü doldurulmuş zeytine bu denli mayhoş ve aynı zamanda bu denli yumuşak çeşniyi vermeyi sadece o bilir. Ve bu alçak aşçı, mutfaktaki aşçı yamağını biraz sert ve ölçüsüz kucaklayıp berelemesinden dolayı kendisini cezalandıracağımdan korkarak bir gün kaçıp gitti. Şimdi senden hemen yelken açıp mümkün olduğunca süratli bana, narin yapılı yardımcısının berelenmesine neden olan bu bahçıvan yardımcısını getirmeni istiyorum. Emirlerimin yerine getirilmesinde büyük bir gayret gösterirsen, seni akıl almaz şekilde ödüllendiririm; yoksa, bu ülkeye gelmene bir daha izin vermem! Ve yanılır da gelirsen, tüm adamlarımla birlikte seni öldürtürüm!

Küplerden Birinde Tılsım Bulununca
(H. J. Ford)

Anlatisının burasında Şehrazat, gün doğduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Yirmi Sekizinci Gece Olunca

Demiş ki:

"Tüm adamlarınla birlikte seni öldürtürüm!" demiş.

Bu sözleri duyunca, kaptan işitip itaat ettiğini bildirmekten başka bir cevap verememiş; her ne kadar bu zorunlu yola çıkışın gemideki yüklere zarar verebileceğini düşünmüşse de, dönüşlerinde bununla ilgili zararın Şah tarafından giderilebileceğini düşünerek hemen yelken açıp yola koyulmuş. Ve Tanrı öylesine mutlu bir yolculuk yapmak nasip etmiş ki, birkaç gün içinde inançsızların ülkesine ulaşmışlar ve tayfalarının en güçlülerinin yardımıyla karaya çıkmışlar; kaptan yanındakilerle birlikte Kamerüzzaman'ın oturmakta olduğu bahçeye ulaşip kapısını çalmış.

O anda Kamerüzzaman, günlük işini bitirerek kederli bir halde oturmuş, gözleri yaş dolu ayrılık üzerine şiirler okuyormuş. Ama kapının çalındığını duyunca, ayağa kalkmış ve "Kim o?" diyerek sormuş. Kaptan hüznü dolu bir sesle "Tanrı'nın bir fukarası!" diye yanıt vermiş. Arapça söylenmiş bu yardım dilenen sözleri işitince, Kamerüzzaman yüreğinin acıyla dolduğunu duymuş; ve kapıyı açmış. Ama kendisini hemen yakalayıp sınımsız bağlamışlar; bahçede, ilk kez olduğu gibi yirmi küpün sıralandığını gören ve çabucak bunları taşımaya kalkışan gemicilerle dolmuş. Sonra hepsi birden gemiye dönmüşler ve hemen yelken açmışlar.

Bunun üzerine kaptan, yöresinde tayfalarıyla Kamerüzzaman'a yaklaşmış ve ona "Ah! Şah'ın mutfağında çocukları zedeleyen o densiz sensin demek! Gemiye ulaştınca, seni aynı işlemle cezalandıracağımız kazığı göreceksin; ama o sırada hırslarını yeneme-

yen kimi delikanlılar tarafından şişlenmeyi yeğlersen, o da senin bileceğin iştir!" demiş. Ve ona bakarken göz kırpan gemicileri kendisine göstermiş; çünkü bunlar, onu, dişlerine uygun bir kismet gibi görüyorlarmış.

Bu sözleri duyan Kamerüzzaman, geminin bordasına çıkıp bağlarından kurtulalı beri hiç sesini çıkarmamış ve kendini bahtın gidişine bırakmışken artık böylesine bir suç yüklenmesi karşısında dayanamayıp "Tanrı'ya sığınırım sizin elinizden! Ve de Peygamber'den yardım dilerim! Ey kaptan, bu tarzda konuşmaya utanmıyor musun?" diye haykırmış. Kaptan da "Tanrı'nın kutsaması Peygamberi'nin ve kullarının üzerine olsun! Ama çocuğa saldıran da sensin pekâlâ!" demiş.

Bu sözleri duyan Kamerüzzaman, yeniden "Tanrı'ya sığınırım!" diye haykırmış; kaptan da "Tanrı hepimizi korusun! Kötülöklere karşı ona sığınırız!" diye yanıt vermiş. Kamerüzzaman da "Tanrı'nın barış ve duası üzerine olası Peygamber üzerine yemin ederim ki, yüklediğiniz suçlarla hiçbir ilişkim yok ve ben bu Abanoz Adaları'na ve Şah'ın sarayına ömrümde bir kez bile ayak basmadım! Peygamber'e dua edin, ey iyi yürekli kişiler!" demiş. Bunu duyunca âdet olduğu üzere hepsi birden "Tanrı'nın kutsaması onun üzerine olsun!" diye dua etmişler.

Ama kaptan, yeniden "Demek ki sen hiç aççılık yapmadın ve de yaşamında hiçbir çocuğa zarar vermedin, öyle mi?" diye sormuş. Kamerüzzaman, nefretin son kertesinde, yere tükürmüş ve ona "Tanrı'ya sığınırım! Bana ne istersen, onu yap, artık bu konuda sana söyleyecek başka lafım yok!" demiş. Ve ondan sonra da tek bir söz söylemek istememiş. Bunun üzerine kaptan da "Benim işim seni Şah'a teslim etmekle bitecektir. Masumsan eğer, elinden geldiğince bunu kanıtla ve kurtul!" diye yanıt vermiş.

Durum böyle sürüp giderken, gemi mutlulukla Abanoz Adaları'na ulaşmış; ve kaptan hemen karaya çıkarak Kamerüzzaman'ı saraya götürmüş ve Şah'ın yanına girme isteminde bulunmuş. Zaten beklendiklerinden, onu hemen taht salonuna almışlar.

Sitt Budur, kendi adına ve Kamerüzzaman adına, durumu kurtarmak için, özellikle bir kadın için oldukça akıllıca bir düzen uygulamış.

Ve de kaptanın birlikte getirdiği kişiye bakan Budur, hemen onun sevgilisi Kamerüzzaman olduğunu anlamış; yüzü iyice solmuş, âdeta safran gibi olmuş. Herkes onun bu durumunu çocuğun zedeleme konusundaki hiddetine bağlamış. Hiç konuşmadan ona uzun uzadıya bakmış; Kamerüzzaman da, eskimiş bahçıvan giysisi altında, şaşkınlığın sınırına ulaşarak titremekte imiş. Ve de onun, uğrunda bunca gözyaşı döktüğü, bunca eziyet ve üzüntü duyduğu ve kötü işlem gördüğü kimse olduğuna kuşkulandıktan çok uzakmış.

Sitt Budur sonunda kendini toparlayabilmiş ve kaptana dönerek ona "Bağlılığının bedeli olarak, zeytin için ödediğim para sende kalsın!" demiş. Kaptan da yeri öperek ona "Ya bu kez birlikte getirdiğim öteki yirmi zeytin küpü ne olacak?" deyince, Budur "Eğer yanında yirmi küp daha varsa, onları bana yolla! Bin altın

dinar alacaksın!" demiş ve onun ayrılmasına izin vermiş.

Sonra gözlerini yere eğmiş bulunan Kamerüzzaman'a dönmüş ve mabeyincilere "Bu genç adamı alın, hamama götürün..."

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Otuzuncu Gece Olunca

Demiş ki:

"Bu genç adamı alın, hamama götürün! Sonra onu görkemli bir şekilde giyindirin! Ve yarın sabah divanın ilk toplantısında benim yanıma getirin!" demiş.

Sitt Budur'a gelince, gidip dostu Hayat-ün-Nüfus'u bulmuş ve ona "Kuzucağızım, sevgilimiz döndü! Allah rızâsı için, onun uğruna hayranlık uyandıracak bir düzen hazırladım. Bu düzen, birbirimizi tanımanın sonucu, onu, bahçıvan iken, ara vermeden, birdenbire şah oluvermenin şaşkınlığına uğramaması için düşünülmüştür. Ve bu düzen, öylesine ince tertiplenmiştir ki, eğitilmek isteyenler için iğneyle gözün iç köşesine yazılsa yeridir!" demiş. Hayat-ün-Nüfus da öyle sevinmiş ki, kendini Sitt Budur'un kollarına atmış; ikisi birden, o gece, yüreklerinin sevgilisini olanca tazeliğiyle kabule hazırlanmak için pek taşkınlık yapmamışlar.

Ertesi sabah, divanın toplandığı sırada, görkemli biçimde giydirilmiş Kamerüzzaman huzura getirilmiş. Hamam da yüzüne tüm parıltısını vermiş bulunuyormuş; bedenine tam oturmuş olan hafif giysiler, boyuna ince ve kalçalarına kabarık bir güzellik veri-

yormuş. Oradaki tüm emirler, ülkenin ileri gelenleri ve mabe-yinciler, Şah'ın vezire "Bu genç adama hizmet etsinler diye yüz köle ver ve hâzineden, şimdi kendisine vereceğim payeye uygun düşecek maaşı bağlat!" buyruğunu verdiğini duyunca hiç şaşır-mamışlar. Ve Budur, ona, vezir unvanı vererek Kamerüzzaman'ı vezirleri arasına katmış; ayrıca emrine hizmetçiler vermiş; dolu sandıklar ve dolaplar dışında atlar, katırlar ve develer bağışla-mış. Sonra divandan çekilmiş.

Ertesi gün, Sitt Budur, her zamanki gibi Abanoz Adaları hüküm-darı ünvanı altında, yeni vezirini huzuruna çağırtmış; büyük ve-ziri görevinden bağışlayarak Kamerüzzaman'a büyük vezir ün-vanını vermiş. Kamerüzzaman da hemen divana katılmış ve di-vanı yönetmiş.

Bununla birlikte, divan toplandığı zaman, Kamerüzzaman derin-den derine düşünmüş ve kendi kendine "Bu genç şahın bana her-kesin önünde gösterdiği dostluk ve onurun elbette bir nedeni vardır! Ama bu neden nedir? Gemiciler beni buraya bu şahın aş-çısı iken bir çocuğa saldırdığım töhmetiyle getirdiler. Şah da, beni cezalandıracağı yerde, hamama gönderdi, bana görev verdi ve de nimetlere boğdu. Ey Kamerüzzaman, böylesine garip bir olayın ardında ne olabilir acaba?" diyormuş.

Böylece epeyce bir süre düşündükten sonra "Vallahi! Nedenini buldum ve de şeytansı bir tertip bu! Kuşkusuz, bu şah, çok genç ve de çok yakışıklı! Beni gençlere düşkün biri sanıyor olmalı! Bana bunca dostluğu ancak bu nedenle gösterebilir! Ama, Valla-hi! Bu gibi işlere alet olamam ben! Ve de onun düzenini ortaya çıkaracağım; eğer böyle bir görevi benden ya da kendisinden u-muyorsa, bana verdiği her şeyi kendisine geri çevirecek ve bü-yük vezir görevinden ayrılacak, kendi bahçeme döneceğim!" di-ye haykırılmış.

Ve Kamerüzzaman hemen gidip Şah'ı bulmuş ve ona "Ey bahtı-güzel şah, gerçekte köleni ancak sakalı ağarmış yaşlı saygın ki-şilere tanınabilecek onur ve ilgiyle donattın; bense, birçok genç çocuk arasında herhangi bir gençten başkası değilim. Eğer bütün bunların bilinmeyen bir nedeni yoksa, tüm mucizeler içinde en inanılmaz mucizedir!" demiş.

Bu sözleri duyan Sitt Budur gülmüş ve baygın gözlerle Kame-rüzzaman'a bakmış ve ona "Doğrudur, benim yakışıklı vezirim! Bütün bunların bir nedeni var. O da, benim yüreğimde senin güzelliğinin birdenbire tutuşturduğu dostluktur. Çünkü, aslında, ben senin bunca ince ve bunca sakin olan yüzünün rengine baş-tan aşağı tutuldum!" demiş. Ama Kamerüzzaman "Allah şahın ömrünü uzatsın! Ama kölenin sevdiği bir eşi var ve garip bir se-rüven onu kendisinden uzaklaştıralıdan beri uğrunda ağlayıp du-ruyor. Bundan dolayı ey şah, kölen kendisine tanıdığın bunca görevleri size iade ederek senden yolculuğa çıkmak için izin istiyor!" demiş.

Ama Sitt Budur genç adamın elini tutmuş ve ona "Ey benim de-ğerli vezirim, otur hele! Yolculuktan ve ayrılmaktan söz etmenin nedeni nedir? Sen burada gözlerin için yanıp tutuşan ve bu taht-ta seninle birlikte hükmetmek için her şeyi vermeye hazır olanın yanında kal! Çünkü bil ki, ben de, eski şahın bana gösterdiği se-vecenlik dolayısıyla ve de kendimce hakkında gösterdiğim ince-lik nedeniyle şah atandım. Sen de artık bu çağda geçerli olan gü-zel olmanın hukukça önceliğini tanıyan âdetlerimize uy, ey son derece kibar genç; ve en ince zevkli şairlerimizden birinin çok doğru olan şu sözlerini unutma...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görerek ya-vaşça susmuş.

Kamerrüzzaman ve Sitt Budur
(A. B. Houghton)

Ama İki Yüz Otuz İkinci Gece Olunca

Demiş ki:

"Ve ince zevkli şairlerimizden birinin çok doğru olan şu sözlerini de unutma:

Çağımız, Tanrı'nın dostu İbrahim'in atası, saygın Lut'un yaşadığı narin çağları hatırlatıyor.

Yaşlı Lut'un güllerin soluduğu genç bir yüzü çevreleyen tuzbeyazı bir sakalı vardı; meleklerin ziyarete geldiği ateşli kentinde, onları konuklar ve karşılığında kızlarını halka sunardı.

Gökler onu kızgın karısının belasından, kadını soğuk ve yaşamsız bir tuza dönüştürerek kurtardı!

Gerçekte; şimdiki tatlı çağında küçüklere ve "zevki incelere"¹⁹ ait olduğunu sana söyleyeyim!"

Kamerüzzaman bu dizeleri duyunca ve anlamlarını kavrayınca, son kertede şaşırmış ve yanakları bir alev gibi kızarmış ve "Ey Şah, kölen, alışık olmadığı bu şeylerden ötürü zevk noksanı bulunduğunu sana itiraf eder. Ve de dahası, yaşını başını almış bir hamalın sırtının kaldırabileceği ağırlık ve yükü taşıyamayacak kadar küçüğüm!" demiş.

Bu sözleri duyunca, Sitt Budur, pek çok gülmüş; sonra da Kamerüzzaman'a "Gerçekten, ey hoş çocuk, senin bu ürkekliğinden hiçbir şey anlamıyorum! Bak sana, ister küçük ol ister büyük, bu

19 Powys Mathers'in çevirisinden esinlenerek eklenmiştir (Ç.)

konuda ne diyeceğim: Eğer hâlâ küçüksen ve sorumluluk yaşına ulaşmamışsan, sana kimsenin sitem etmeye hakkı olamaz; çünkü hiç kimse küçüklerin üzerinde durulmaya değmez davranışlarını ayıplamaz ya da onlara sert ve kızgın bir gözle bakmaz; ama sorumlu bir yaşta isen, ki konuşmandan böyle olduğunu sanıyorum, o zaman, kararsız olmana ya da ürkmene neden yok; çünkü bedenini istediğin gibi kullanmakta özgürsün ve yeğlediğin şekilde onu kullanabilirsin; ve de insanın yazılı bahtının ötesinde başına hiçbir şey gelmez! Özellikle asıl benim ürkmem gerektiğini bir düşünsene! Çünkü yaşça ben senden daha küçüğüm; ama ben şairin şu üstün duyarlı dizelerini uygulamaya koymak istiyorum:

Çocuk bana bakarken, zebdim kıpırdadı; bunu görünce: "Ne müthiş!" diye bağırdı; ben de ona "Böyle olarak tanınır!" dedim.

"Bana, onun yiğitliğini ve dayanıklılığını göster!" diye cevap verdi. Ama ben ona "Bu yasal olmaz" dedim. O ise "Fikrimce pekâlâ yasaldır! Haydi elini çabuk tut!" dedi.

O zaman, sırf itaat etmiş olmak için ve nezaket icabı onun dediğini yaptım.

Kamerüzzaman bu dizeleri ve bu sözleri işitince, yüzünün önünde ışığın karanlığa dönüştüğünü görmüş ve başını eğerek, Sitt Budur'a "Ey şöhretli Şah, senin sarayında pek çok genç kadın ve genç köle ve de çok güzel bakireler var; ve böylelerine bu zamanda hiçbir şah sahip değildir! Sadece beni elde etmek için mi bütün bunları terk ediyorsun? Tüm dileklerini yerine getirmek

ya da merakını gidermek veya denemelerini kışkırtmak için bunları kullanmanın elverişli olduğunu bilmiyor musun?" demiş.

Ama Sitt Budur gözlerini yarı kapayarak gülmüş ve ondan yana bakarak "Benim güzel vezirim, söylediklerin kadar hiçbir şey doğru olamaz! Ama zevk arzuyu değiştirir, duygularımız inceler ve şekil değiştirirse ve de mizacımız doğrultu değiştirirse, yapılacak ne kalır ki? Evet, bize yapacak ne kalır ki? Ama hiçbir yere ulaşmayacak bu tartışmayı bir yana bırakalım! Bu konuda en değerli şairlerimiz ne demiştir, ona bakalım! Onların dizelerinden işte bir kaç:

Biri şöyle demiştir:

İşte meyveciler çarşısındaki iştah açan tablalar! Bir yanda, hurma dalıyla bezenmiş tablalarda esmer kıçlı ve cana yakın incirler. Oh! Seçkin bir yere konmuş şu büyük tablaya bak! İşte Mısır incirinin meyveleri! Mısır incirinin pembe kıçlı meyveleri!

Bir ikinci kişi şöyle demiştir:

Genç kıza sor: Neden küçük memeler sertleşir ve de meyvesi olgunlaşır; tatlı karpuzlara ve narlara, ekşi limonları yeğlerler?

Bir başkası da şöyle demiştir:

Ey benim tek güzelliğim, ey genç çocuk, aşkın inancımdır! O, benim için, tüm inançlar arasında yeğlenen bir dindir!

Senin uğrunda kadınları yüzüstü bıraktığımı gören dostlarım, beni hiç anlamadan bu çekinmemi keşişliğe ve dindarlığa soyunmama yordular!

Bir diğeri de şöyle demiştir:

Ey esmer memeli Zeynep, ey saç örgüleri ustaca boyanmış Hint, siz benim uzun süredir neden ortadan kaybolduğumu bilemezsiniz!

Ben, genellikle genç kızların yanaklarında görülen gülleri; hiç de genç kızların yanaklarında bulmadım ve Zeynep, ama dostumun ayva tüylü kıcında buldum.

İşte bunun içindir ki ey Hint, sen boyalı saçlarınla ve sen Zeynep, ustura tuttuğun ön bahçenle ya da ayva tüyü görülmeyen ve de pütürden arınmış dümdüz arka yanınla beni çekmeyi hiç beceremiyorsunuz!

Bir başkası da demiştir ki:

Bu genç alageyiği, tüyü çıkmadığı için, düpedüz bir kadınla kıyaslamaktan sakın! Böylesine bir şeye inanmak ve bunu söylemek için vicdansız olmak gerek! Fark vardır pekâlâ!

Gerçekte, bir kadına yaklaşım yaparken, bunu ön kesimden yaparsın; ve seni yüzünden öper! Ama genç alageyik, yanına yaklaşınca o biçim önünde eğilir, düşünsene! Ve toprağı kucaklar! Fark vardır pekâlâ!

Bir başkası da demiştir ki:

Şirin çocuk, sen benim kölemdin ve belli bir niyetle, verimsiz saldırılara hizmet etmen için seni özgür bıraktım. Zira sen hiç değılse, böğründe yumurtalarla kuluçka yatmazsın!

Benim için gerçekten, geniş kalçalı erdemli bir kadına yaklaşmak ne korkunç şeydir; saldırır saldırmaz, ülkenin barındıramayacağı kadar çocuk verir bana!

Bir başkası da demiştir ki:

Eşim bana o kadar çok anlamlı göz kırpmalarla baktı ve o kadar esneklikle kalçalarını kıvırdı ki, çoktandır boşladığım yatağı sürüklenmeye razı oldum. Ama kendine çektiğı değerli yavruyu uyandırmakta başarı sağlayamadı!

Bunu görünce, kızarak, bana "Eğer onu, hemen görevini görmek üzere sertleştiremez ve içeri daldıramazsan, yarın kendini boynuzlanmış görürsen, şaşma! dedi.

Bir başkası da şöyle demiştir:

Genellikle, kollar kaldırılarak Tann'dan lütuf ve hayır dilenir! Kadınlar bambaşka şekilde! Âşığının lütuflarını sağlamak için, bacaklarını ve kalçalarını kaldırır! Bu davranış onların derinliklerine doğru yol gösterdiği için kuşkusuz çok övülmeye değer!

Bir diğeri de son olarak şunu söylemiştir:

Kadınlar bazen ne kadar saftırlar! Bir art yanları olduğunu düşünerek gerektiğinde bunu, benzeşim yoluyla, bize sunabileceklerini düşünürler! Onlardan birine ne denli yanıldığını kanıtladım!

Bu genç kadın, gerçekte, olabildiğince nitelikli tatlı bir ferçle beni bulmaya geldi. Ama ona "Bu tarzda iş göremem!" dedim.

Bana "Evet, biliyorum; bu çağda eski tarz terk edildi! Ama hiç önemi yok! İşin farkındayım!" dedi. Ardını dönüp bakışlarıma denizin uçurumu kadar derin bir delik sundu!

Ona "Gerçekten sağ olasın, ey hanımım, çok teşekkür ederim sana! Konukseverliğin, görüyorum ki çok fazla! Saldırılarak alınmış bir kenttekenden bile müthiş açılmış bir gediğin bulunduğu bir yolda yitip gitmekten korkarım!" dedim.

Kamerüzzaman, tüm bu dizeleri işitince, daima şah olarak algıladığı Sitt Budur'un niyetleri hakkında kendini aldatmanın hiç de mümkün olmadığını anlamış ve daha fazla dayatmanın da ona hiçbir yararı olmayacağını görmüş ve sonra şairin sözünü ettiği bu yeni tarzın neye yaradığını öğrenmek merakına kapılmış...

Anlatisının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görerek yaşça susmuş.

Ama İki Yüz Otuz Dördüncü Gece Olunca

Demiş ki:

... şairin sözünü ettiği bu yeni tarzın neye yaradığını öğrenmek merakına kapılmış. Ve "Ey yüzyılın şahı, bu denli ısrar ettiğine göre, bana bu işi ikimiz birlikte ve sadece bir kez yerine getirmeyi vaadetmeni diliyorum. Ve buna rıza göstersem de, bu deneyden sonra sana eski tarza dönmenin çok daha uygun olduğunu kanıtlamış olmak içindir! Her durumda, bana, ilkin merhameti sonsuz olan Yüce Tanrı'nın affına sığınarak, bu eylemin tekrarlanmasının benden asla istenmeyeceğinin kesinlikle vaadedilmesini duymak istiyorum" demiş. Sitt Budur da "Bunu sana kesinlikle vaadediyorum! Ben de merhameti sonsuz olan Tanrı'dan, gerçek bilgeliğin ışığı altında bizi bağışlamasını ve hata işlemenin karanlığından ışığa çıkarmasını diliyorum!" demiş; sonra da "Ama gerçekten şöyle söyleyen şaire hak vermiş olmak için bir kez de olsa bunu denemek gerek:

Herkes, dostum, bizi bilmediğimiz şeylerden dolayı itham ediyor, düşündükleri tüm kötülükleri bize yüklüyorlar.

Gel dostum! Düşmanlarımıza hak vermiş görünmek için yeterince cömert davranalım! Madem ki bizden yapılan konuda kuşkuluyorlar; onu bir kez yerine getirelim! İstersen, sonradan, pişman oluruz! Gel yumuşak başlı dost, bizi itham edenleri vicdan yüklerinden kurtarmak için bana yardım et!

Ve bunu söyleyerek hemen ayağa kalkmış, onu halılar üzerine serilmiş geniş yatağa doğru sürüklemiş; emir kendini savunmak için biraz çabalamış ve iç çekerek "Tanrı'dan başka sığınılacak varlık yoktur! Her şey onun iradesiyle olur!" diyerek başını olumsuz biçimde sallamış. Ve sabırsız Sitt Budur çabuk davranması için onu sarsınca, ayağındaki geniş şalvarı, sonra da keten donunu çıkarmış ve birdenbire kendisini, genç şahın içine çektiği yatakta, onun yanında ve kollarında yatarken bulmuş. Şah ona "Göreceksin ki, melekler bile sana böylesi bir gece bağışlayamaz!" demiş; sonra da "Ah! Sarıl bana!" diye eklemiş; ve iki bacağına onun kalçalarının üzerine atmış ve "Oh! Elini ver bana! Ve bacaklarımın arasına uzat da, uyuyan küçük çocuğu uyandır! Kim bilir ne zamandan beri uyuyor!" diye eklemiş. Kamerüzzaman, yine de biraz kendine güvensiz "Cesaret edemem!" demiş. Şah "Ben sana yardım edeyim!" demiş ve elini tutup bacaklarının arasına götürmüştü.

O zaman Kamerüzzaman, şahın bacaklarının arasına bu dokunuşun çok zevkli ve tereyağına dokunuştan daha yumuşak ve ipekten de tatlı olduğunu duyumsamış. Ve bu onun çok hoşuna gitmiş ve onun, kendi başına, daha yukarılarını ve daha aşağılarını

keşfetmeye yönelmiş; sonunda eli son derecede hareketli ve gerçekten Tanrı'nın lütfu olan bir kubbeye rastlamış. Ama orayı burayı kurcalayarak epeyce aradığı halde bir minareye rastlamamış! Bunun üzerine kendi kendine "Ya Allah! Hikmetinden sual olmaz! Minaresiz nasıl bir kubbe olabilir?" diye düşünmüş. Sonra yine kendi kendine "Anlaşılan bu şah, ne tam kadın ne de tam erkek! Beyaz ırktan bir hünsa²⁰ olsa gerek! Bu da pek ilginç değil!" demiş. Ve de şaha "Ey şah, bilmiyorum nasıl oluyor ama, çocuğu bulamıyorum!" demiş.

Bu sözleri işiten Sitt Budur, öylesine gülmüş ki, neredeyse düşüp bayılıyormuş...

Anlatisının burasında Şehrazat, günün doğduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Otuz Beşinci Gece Olunca

Demiş ki:

Sitt Budur öylesine gülmüş ki, neredeyse düşüp bayılacaktı. Sonra ansızın ciddileşmiş, yeniden eski tatlı ve büyüleyici sesiyle Kamerüzzaman'a, "Ey benim sevgili kocacığım, birlikte geçen o güzel geceleri ne çabuk unuttun!" demiş. Ve hemen hızla ayağa kalkmış ve üzerinde bulunan erkek giysilerini ve sarığı çıkararak omuzlarına dağılmış saçlarıyla çırılçıplak kalmış.

Bunu gören Kamerüzzaman, karısı El-Buhur ve El-Kusur Hükümdarı Gayyur Şah'ın kızı Budur'u tammış; onu tekrar tekrar kucaklamış ve sardıkça sarmış; sonra ikisi birlikte, sevinçten ağ-

20 Hünsa: Çift cinsiyetli.

layarak yatağın üzerinde öpüşlere boğulmuşlar. Ve Sitt Budur binlercesi arasında ona şu şiirleri okumuş:

İşte sevgilim karşımda! Uyumlu bedeni olan bir rakkastır o! Bükülgen ve narin ayağını ileri atarken bak ona!

İşte! Sanma ki ayakları üzerindeki müthiş ağırlıktan sızlanır, aslında bir deve kadar ağır olsa da!

İşte benim sevgilim! Yoluna halı olsun diye yanaklarının çiçeklerini seriyorum, ey mutluluğum! Ve ayağının kaldırdığı toz, gözlerim için şifa veren merhem oluşturur!

Ey Arabistan'ın kızları, şafağın sevgilimin yüzü üzerinde raks ettiğini gördüm! Onun büyüleyici yanlarını ve tatlılığını nasıl unutabilirim?

Bunu izleyerek, Sultan Budur, Kamerüzzaman'a, başından sonuna kadar geçirdiği serüveni anlatmış; o da sevgilisine kendi serüvenini aktarmış; ama bir yandan da ona sitemler ederek "Bu gece bana yaptığın şey gerçekten müthişti!" demiş. Sonra, gün doğuncaya kadar çabalarını kalçalar ve kollar arasında yeniden sürdürmüşler.

O zaman Sultan Budur, Hayat-ün-Nüfus'un babası Şah Armanus ile yeniden buluşmuş ve ona gerçek öyküsünü anlatmış ve kızı Hayat-ün-Nüfus'un tıpkı önceleri olduğu gibi hâlâ bakire olduğunu açıklamış.

Abanoz Adaları'nın hükümdarı Şah Armanus, Şah Gayyur'un kızı Sitt Budur'un bu sözlerini işitince, şaşkınlığın sınırına ulaşır-

casına şaşırması; ve bu harika öykünün seçkin parşömenler üzerine altın harflerle yazılmasını buyurmuş. Sonra Kamerüzzaman'a dönerek, ona "Ey Şehriman Şah'ın oğlu, henüz hiçbir sarsıntıyla zedelenmemiş ve bakire olan kızım Hayat-ün-Nüfus'u ikinci eşin olarak kabul edip benim aileme katılmak ister misin?" diye sormuş. Kamerüzzaman da "İlkin, kendisine saygı ve sevgiyle bağlı olduğum eşim Sitt Budur'a sormam gerek!" diye yanıt vermiş. Sonra Sultan Budur'a dönerek, ona "İkinci eş olarak Hayat-ün-Nüfus ile evlenmek için senin rızanı alabilir miyim?" diye sormuş. Budur "Tabii ki! Zaten, ben, senin dönüşünü kutlamak için bir armağan olarak onu saklamıştım! Ona tüm nezaketi ve konukseverliğinden dolayı o denli borçluyum ki, kendimi ikinci derecede bir eş saymakla mutlulanabilirim!" demiş.

Bunun üzerine Kamerüzzaman, Şah Armanus'a dönerek, ona "Eşim Sitt Budur, baha, derhal rızasını bildirdi ve gerekirse, Hayat-ün-Nüfus'a cariyelik etmekten mutlu olacağını söyledi!" demiş.

Bu sözleri duyan Şah Armanus, sevincin sınırına dayanırcasına sevinmiş ve koşulların gereği hemen gidip adalet dağıttığı tahtına oturmuş ve vezirlerini, emirlerini, mabeyincilerini ve ülkesinin ileri gelenlerini toplayarak Kamerüzzaman ile eşi Sitt Budur'un öykülerini baştan sona kadar anlatmış. Sonra onlara, Hayat-ün-Nüfus'u Kamerüzzaman'a ikinci eş olarak verme tasarısını aktarmış ve bu durum dolayısıyla, eşi Budur Sultan yerine onu Abanoz Adası şahlığına getirdiğini bildirmiş. Hepsi önünde yeri öperek, ona "Kamerüzzaman, daha önce bu tahtta hükmetmiş Sitt Budur'un eşi olduğuna göre, onu şahımız olarak mutlulukla kabul ediyoruz ve onun sadık kulları olmakla sevinç duyacağımızı bildiriyoruz" demişler.

Bu sözleri işitince, Şah Armanus çırpınmanın sınırına dayanırcasına sevinçten çırpınmış ve hemen kadıları, tanıkları ve ilgili ö-

teki kişileri çağırılmış ve Kamerüzzaman ile Hayat-ün-Nüfus'un evlilik sözleşmesini yazdırmış. Bu olay, birçok harika şenliğe ve büyük coşkunculuklara neden olmuş ve fakirlerle bahtsızlar için binlerce hayvan kurban edilmiş ve de halka bahşişler ve tüm orduya ulufeler dağıtılmış. Böylece ülkede, Kamerüzzaman ile iki eşi, Budur ve Hayat-ün-Nüfus'a uzun yaşam ve mutluluk dileğinde bulunmayan kimse kalmamış.

Ve Kamerüzzaman, kendi bakımından, gerek tüm ülke halkına, gerekse mutlu ettiği iki eşine karşı adaletle davranmış; çünkü her biriyle iki günde bir sırayla birer gece geçiriyormuş. Sitt Budur ile Hayat-ün-Nüfus'a gelince, ikisi birlikte büyük bir uyum içinde yaşıyorlar; gecelerini kocalarına verseler de, gündüzlerini birbirine bağışlıyorlarmış.

Bunu izleyerek, Kamerüzzaman, babası Şah Şehriman'a, kendisine bütün bu mutlu olayları bildirmek üzere ulaklar göndermiş, ve Müslüman halkını kıyıma uğratarak deniz kıyısındaki bir kenti ele geçiren kâfirler üzerine bir sefer açıp orayı ele geçirdikten sonra gelip kendisini ziyaret etmeyi kararlaştırdığını bildirmiş,

Bu durum dolayısıyla Sultan Budur ve Sultan Hayat-ün-Nüfus, Kamerüzzaman'dan hamile kalmışlar ve her biri kocasına ay gibi güzel birer erkek evlat vermişler. Ve günleri tamamlanincaya kadar tam bir mutluluk içinde yaşamışlar. Ve Kamerüzzaman ile Sitt Budur'un olağanüstü öyküsü işte böyleymiş.

Ve Şehrazat, gülerek susmuş.

Her zaman bembeyaz yanaklı olan Dünyazat, özellikle bu öykünün sonunda, son kertede kızarmış ve gözleri zevkten, meraktan ve de şaşkınlıktan irileşmiş ve sonunda yüzünü iki eliyle örtmüş-

se de, parmaklarının arasından bakmayı sürdürmüŖ.

Ŗehrazat da bir yandan sesini ayarlamaya alıŖırken, öte yandan kaynatılarak elde edilmiŖ kuru üzüm suyundan soğuk bir bardak içerek dudaklarını ıslatıyormuŖ. Dünyazat el çırpıp "Ablacığım bu harika öykünün bu kadar çabuk bitmesi ne yazık! Bu türden bir öyküyü senin ağızından ilk kez işitiyorum! Ve neden böyle kızardığımı bilemiyorum!" diye haykırmıŖ.

Ŗehrazat da, Ŗerbetinden bir yudum içtikten sonra, göz ucuyla kızkardeŖine gülerek, ona "BENLİ'NİN²¹ ÖYKÜSÜ'nü işitince bakalım ne olacak? Ama onu sana, ancak "NİMET İLE NAMA'NIN ZARİF ÖYKÜSÜ"nü²² anlattıktan sonra aktaracağım!" demiŖ.

Bu sözleri duyan Dünyazat sevinç ve heyecandan sıçramıŖ ve "Ablacığım, lütfen bana isimlerini duyar duymaz sonsuz bir sevgiyle bağılandığım NİMET İLE NAMA'NIN ÖYKÜSÜ'nü anlatmadan önce, BENLİ'NİN ÖYKÜSÜ'nü anlatır mısın?" diye haykırmıŖ.

Ŗehrazat da "Ama, sevgili kardeŖim, Benli, bir delikanlının adıdır!" diye yanıt vermiŖ.

Bunun üzerine, baştan aŖağı büyük bir merakla dinlediğı Sitt Budur öyküsünün daha ilk sözcüklerini duyunca kederi dağılmıŖ olan Ŗah Ŗehriyar "Ey Ŗehrazat, bu Budur öyküsü, sana itiraf

21 *Benli*: Mardrus'te, "Ben" ya da "Benli" anlamında "Grain-de Beaute" olarak geçen öykünün kahramanı, Selami Münir Yurdatap çevirisinde "Benli Alaaddin" olarak geçmekte; biz, Powys Mathers gibi Arapça özgün adını, yani "Alaaddin Ŗamat" adını kullandık (.)

22 Mardrus ve onu İngilizce'ye çeviren Powys Mathers, öykünün kahramanlarını "Bel-Heureux", "Belle-Heureuse" ve "Happy Handsome", "Happy Fair" Ŗeklinde alıp öyküyü "Mutlu Güzel Delikanlı ile Mutlu Güzel Kızın Öyküsü" olarak çevirmişler. Biz Arapça özgün adlarıyla "Nimet ile Nama'nın Öyküsü" Ŗeklinde çevirdik. Nitekim Yurdatap çevirisinde de bu başlık kullanılmış (.)

etmek zorundayım ki, beni büyüledi ve çok eğlendirdi; dahası, bende, Budur'un nesir ve şiir halinde sözünü ettiği yeni tarz sevişmenin ne olduğunu anlama merakı uyandırdı. Eğer, bize vadedtiğin öykülerde de benim bilmediğim başkaca ayrıntılarla bu yeni tarz açıklanıyorsa, hemen bunları anlatmaya başlayabilirsin!" demiş.

Ama anlatisının burasında Şehrazat, gün doğduğunu görmüş ve önceki gecelerde olduğu gibi susmuş.

Şah Şehriyar da içinden "Vallahi! Şimdiye kadar bana biraz karanlık ve karmaşık gelen bu yeni tarzın başka ayrıntılarını işitmeden onu öldürtmeyeceğim!" demiş.

Ama İki Yüz Otuz Yedinci Gece Olunca

Dünyazat "Ey Şehrazat, kardeşim, lütfen öyküye başla!" diye haykırmış. Şehrazat da kızkardeşine gülmüş, sonra başını Şehriyar'a çevirmiş ve şu öyküyü anlatmış:

Nimet ile Nama'nın Öyküsü

Anlatırlar ki, ama ancak Tanrı doğrusunu bilir, Kûfe kentinde, bir zamanlar, o kentin en zenginlerinden ve en saygınlarından Rebi¹ adında biri yaşarmış.

Evliliğinin ilk yılında, gülerek dünyaya gelen güzel bir oğlan çocuğunun doğumuyla tacir Rebi evinin üzerine Yüce Tanrı'nın kutsamasının indiğini duyumsamış. Bu nedenle çocuğun adını Nimet koymuş.

Oğlunun doğumundan yedi gün sonra, tacir Rebi, karısına bir hizmetçi almak üzere esir pazarına gitmiş. Çarşının orta yerine gelince, satışa çıkarılmış kadınlara ve genç oğlanlara baştan aşağı bir göz atmış ve gözü bir yerde toplu duran köleler içinde yüzü hoş görünüşlü ve uyuyan bir kız çocuğunu geniş bir kuşakla sırtına bağlamış bir esire görmüş.

Tacir Rebi, onu görünce "Tanrı kerimdir!" demiş ve simsara doğru ilerleyerek ona, "Küçük kızıyla birlikte şu köleye ne istiyorsun?" diye sormuş. Simsar da "Ne fazla, ne eksik elli dinar!" diye yanıt vermiş. Rebi de "Aldım gitti! Sözleşmeyi yaz ve paranı al!" demiş. Bu işlemler tamamlandıktan sonra, o saatte, tacir Rebi, genç kadına yavaşça "Beni izle, kızım!" demiş. Ve onu alıp evine götürmüş.

Karısı, Rebi'nin bir köle ile geldiğini görünce, ona "Ey amcamın oğlu, neden gerçekten gereksiz olan bu harcamayı yaptın; çünkü ben, lohusa yatağımdan henüz kalkmama karşın eskisi gibi evin işlerini görebilirdim!" demiş. Tacir Rebi de cana yakın bir konuşmayla "Ey amcamın kızı, bu esireyi, sırtında taşıdığı kız ço-

1 *Rebi*: Bahar anlamında. Mardrus ve Mathers de aynı anlamda "Printemps" ve "Spring" olarak almışlar (Ç.)

cuğu dolayısıyla satın aldım, onu oğlumuz Nimet ile birlikte büyütelim diye! Çünkü onun yüzüne bakarak, büyüyünce tüm Irak, İran ve Arabistan'da eşi bulunmayan bir güzelliğe sahip olacağını düşündüğümü bil!" diyerek yanıtlamış.

Bunun üzerine Rebi'nin eşi başını çevirerek esireye bakmış ve ona iyiliksever bir tavırla "Senin adın ne?" diye sormuş. Kadın da "Bana Teyfik² derler, ey hanımım!" diye cevap vermiş. Tacirin eşi bu addan çok hoşnut olmuş ve "Allah için sana yaraşiyor! Ya kızının adı ne?" demiş. O da "Saad³!" diye yanıt vermiş. Bunu duyan Rebi'nin karısı neşenin sınırlarına ulaşmış olarak "İnşallah öyle olur! Ve Tanrı, senin gelişinle, seni satın alanların refah ve mutluluğunu sürdürür, ey uğurlu yüzlü kadın!" demiş.

Bunu izleyerek, kocası Rebi'ye dönmüş ve ona "Madem ki, satın aldığı kölelere istediği adı vermek efendileri için âdet olmuştur, sen küçük kıza ne ad vermek istersin?" diye sormuş. Rebi de "Sen ne istersin!" diye yanıt vermiş. Kadın "Ona Nama⁴ adını verelim!" cevabını vermiş.

Ve çocuk, böylece, Nama adıyla anılır olmuş ve Nimet ile birlikte, hemen hemen aynı seviyede tutularak yetiştirilmiş. Ve ikisi birlikte her gün güzellikleri artarak büyümüşler; ve Nimet, esir kızı "Kızkardeşim!" diye çağırmış; kız da ona "Kardeşim!" diye seslenmiş.

Nimet beş yaşına girince, sünnet şenliğinin yapılması düşünülmüş. Bunun için bu değerli merasime gereken tüm güzellikleri sağlamak üzere dua ve sağlık üzerine olası Peygamber'in doğum gününün kutlandığı gün beklenmiş. Ve merasimle Nimet'in sünneti yapılmış ve çocuk ağlamak şöyle dursun, yapılan işten hoş-

2 *Teyfik*: Uygun, yatkın anlamına. Mardrus, Prosperite (Refah) olarak almış bu adı (Ç.)

3 *Saad*: Mutluluk.

4 *Nama*: İnsanı refaha kavuşturan şey anlamına (Ç.)

lanmış ve tatlı tatlı gülmüş. Bunun üzerine, tacir Rebi'nin ve karısının tanıdığı tüm ana ve babalardan, dostlardan, kalabalık ve görkemli bir mevkip oluşmuş; sonra sancaklar ve çalgılar başta olmak üzere Kûfe'nin bütün sokaklarından geçilmiş; Nimet de, kabartma derilerle zengin şekilde koşumlandırılmış bir katır üzerinde kurulan tahtirevanda oturmuş; yanında da ipek bir mendille ona serinlik veren Nama bulunuyormuş. Tahtirevanın gerisinden "Lu-lu-lu" sesleriyle havayı büyüleyen dostlar, komşular ve çocuklar onu izliyormuş. O sırada saygın Rebi, son kertede mutlu, önem kazanmış ve yumuşak başlı katırı dizgininden çekerek götürüyormuş.

Yeniden eve dönülünce, çağrılılar ayrılmadan önce birbiri ardından gelip tacir Rebi'yi tebrik ederek "Tanrı'nın kutsaması üzerine olsun! Sana gönül sevinciyle dolu uzun bir yaşam dileriz!" demişler.

Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirlediğini görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Otuz Sekizinci Gece Olunca

Demiş ki:

"Gönül sevinciyle dolu uzun bir yaşam dileriz!" demişler. Sonra yıllar mutluluk içinde akıp gitmiş ve iki çocuk on iki yaşına ulaşmışlar.

Bunun üzerine Rebi, Nama ile evcilik oynayan oğlu Nimet'i gidip görmüş ve onu bir kenara çekerek "İşte çocuğum, Allah'ın lütfuyla on iki yaşına eriştin! Artık bugünden sonra, Nama'yı kızkardeş olarak çağırma, çünkü Nama'nın, her ne kadar onu se-

ninle aynı beşikte büyütüp kızımız gibi davrandıksa da, bizim kölemiz Tefvik'in kızı olduğunu sana söylemenin zamanı geldi. Bundan böyle, onun yüzünü peçeyle örtmesi gerek; çünkü annen bana Nama'nın geçen hafta, evlenme çağına ulaştığını söyledi. Annen gidip ona bizim için sadık bir köle olacak bir koca bulma gayretine düşecektir!" demiş.

Bu sözleri duyan Nimet, babasına "Artık Nama, benim kızkardeşim olmadığına göre, onu ben eş olarak almak istiyorum!" demiş. Rebi "Bunun için annenin izni gerek!" diye yanıt vermiş.

Bunun üzerine Nimet gidip annesini bulmuş, elini öpüp alınaya götürmüştü; sonra ona "Kölemiz Tefvik'in kızı Nama'yı gizli eşim⁵ olarak almak istiyorum!" demiş. Nimet'in annesi de ona, "Nama senindir çocuğum! Çünkü baban onu senin için satın aldı" demiş.

Ve hemen Rebi'nin oğlu Nimet, eski kızkardeşini bulmaya gitmiş ve elinden tutarak ona meseleyi açıklamış; kızı sevmiş, kız da onu sevmiş; ve hemen o akşam mutlu eşler olarak birlikte yatmışlar.

Sonra, bu durum hiç kesilmeksizin, ikisi birlikte mutluluğun sınırına ulaşarak beş mutlu yıl yaşamışlar. Ve de tüm Küfe kentinde, Rebi'nin oğlunun genç karısından daha güzel, daha tatlı ve daha hoş bir genç kadın yokmuş. Ve dahası, onun kadar bilgili ve alçakgönüllü kimse de yokmuş. Gerçekten, Nama, tüm boş zamanlarını Kuran okumaya ve bilimleri öğrenmeye, Kûfi ve öteki harflerle güzel yazı yazmaya, edebiyat ve şiire, telli ve vurmali sazlar çalmaya ayırmış imiş. Ve şarkı söyleme sanatında öylesine usta olmuş ki, on beş ayrı türdeki makam üzerine şarkı söyleyebilir ve bir şarkının sözlerinin bir tek satırı verilse, bundan, saatlerce, hatta bütün gece izlenecek bollukta, uyum ve gü-

5 *Gizli eş*: Burada "cariye" anlamında (Ç.)

zellikten yana hayranlık verici nitelikte söz üretebilirmiş.

Nimet ile güzel esiresi Nama sıcak saatlerde, bahçelerindeki havuzun kenarındaki mermerler üzerinde, suyun ve taşın verdiği serinliğin zevki içlerine sızarak otururlarmış. Orada yumuşak ve hoş karpuzlar, bademler, fındıklar; kavrulmuş, tuzlu diğer kuruyemişler ve başkaca hoş giden şeyler yerlermiş. Arada bir gülleri koklamak ve en güzel şiirleri okumak için yiyip içmeyi keşiyorlarmış.

Ve işte o zaman Nimet, cariyesinden, kendisine, saz çalıp şarkı söylemesini rica ediyor, Nama da sazını eline alarak kimsenin benzerini sağlayamayacağı güzellikte mızrap vuruyormuş. Ve ikisi birlikte karşılıklı olarak, binlercesi arasında şunların da bulunduğu dizeler okuyorlarmış:

– *Çiçekler ve kuşlar yağıyor, genç kız! Haydi rüzgârla birlikte pembe kubbeli sıcacık Bağdat'a gidelim!*

– *Hayır, emirim! Altın burmaların ışıltısı altında yine burada kalalım! Ve ellerimiz ensemizde kenetli, zevkli düşlere dalalım!*

– *Gel genç kız! Yeşil yapraklar üzerine elmaslar yağıyor ve dalların bükülüştü mavilikler üzerinde güzel görünüm veriyor! Ayağa kalk ey yeğnilik sultanı! Saçlarından ağlayan küçük damlaları silkele!*

– *Hayır, emirim! Oracıkta otur ve başını dizlerime yasla! Çiçek açmış göğsümün giysilerimden taşan kokusuyla sarhoş ol! Sonra Ya Leyl çeken tatlı rüzgârı dinle!*

Bir başka kez, iki genç, sadece tefin yol göstermesiyle şu dizeleri okumuşlar:

– *Ben yeğni bir rakkase gibi mutlu ve yeğniyim! Ey flavtalar⁶ üzerindeki dudaklar, titreyişlerinizi kesin! Parmakların altındaki sazlar, hurmaların şarkılarını duymak için durun biraz!*

Tıpkı genç kızlar gibi ayakta salınıyor hurmalar; saydam gece içinde yavaşça mırıldanıyorlar; ve uyumlu saçlarının burgacı musikişinas rüzgâra cevap veriyor. Ah! Mutlu ve yeğniyim ben, tıpkı yeğni bir rakkase gibi!

– *Saflıkla örülmüş, koku saçan eşim! Sesinin notalarını duyan taşlar ayağa kalkıp rakediyor ve uyumlu bir bina inşa etmek için yanına geliyorlar. Aşkın güzelliğini yaratan Tanrı, saflıkla örülmüş, koku saçan eşim, bize mutluluk sunuyor!*

– *Ey gözümün karası, ben senin için göz kapaklarımı billur çubuklarla mavileştiriyor ve ellerimi karılmış kınaya batırıyorum! Böylece parmaklarım iğde ağacının meyvelerine benziyor ya da senin daha çok hoşuna gidecekse, ince hurmalara! Sonra, narin günlükle göğüslerimi, karnımı ve tüm bedenimi kokulandırıyorum, tenim ağzının içinde tatlı tatlı erisin diye! Ey gözümün karası!*

Ve Rebi'nin oğlu ve Tefvik'in kızı gecelerini ve gündüzlerini böylesi bir tatlılık ve gizlilik içinde geçiriyorlarmış.

6 *Flavta*: Flüt.

Anlatisının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Otuz Dokuzuncu Gece Olunca

Demiş ki:

... tatlılık ve gizlilik içinde geçiriyorlarmış.

Ama ne yazık ki Tanrı'nın eliyle bir insanın alınına yazılı olan şey, insan eliyle silinemez! Ve yaratılanlar kanatları olsa bile, bahtlarından kaçıp kurtulamazlar!

İşte bu yüzden, Nimet ve Nama bir süre için bahtın kötülüklerine uğramışlar. Fakat yine de yaratılışlarındaki kutsanmışlık, onları kurtuluşu olmaz sanılan felaketlerden kurtarmış.

Gerçekten, Küfe kentini Halife adına yöneten vali, tacir Rebi'nin oğlunun eşi Nama'nın güzelliğini işitmiş ve içinden "Güzelliği ve şarkı söylemekteki becerisi bana bunca övülen Nama'yı kaçırmanın bir yolunu bulmam gerek! Efendim Emir-ül-Malik İbni Marvan'a görkemli bir armağan olur!" demiş.

Ve sonunda bir gün Küfe Valisi tasarısını uygulamaya karar vermiş; ve bu maksatla, işi genç esireleri toplamak ve yetiştirmek olan çok kurnaz bir yaşlı kadını yanına çağırılmış.

Ve ona "Senden tacir Rebi'nin evine gitmeni ve oğlunun esiresi Nama adlı genç kızla tanışmanı istiyorum. Onun çok güzel olduğunu ve şarkı söylemekte eşi bulunmadığını söylüyorlar! Ve şu ya da bu yoldan, onu buraya, benim yanıma getirmen gerek! Çünkü onu armağan olarak Halife Abd-ül-Malik'e göndereceğim!" demiş. Yaşlı kadın da "İşittim ve itaat ettim!" cevabını vermiş ve hemen bu maksatla hazırlanmaya gitmiş.

Ertesi sabah, erken saatte, bir aba giyinmiş, boynuna binlerce taneli büyük bir tespîh asmış, beline bir asma kabağı takmış, eline de bir koltuk değneğı alarak yorgun adımlarla tacir Rebi'nin evine doğrulmuş; arada bir durarak iç ezikliğıyle soluklanıyor ve "Tanrı'ya şükürler olsun! Tanrı'dan başka Tanrı yoktur! Tanrı yücedir!" diyormuş. Ve tüm yol boyunca sesini gelip geçene duyurarak Rebi'nin evine gelinceye kadar, böyle davranmaktan geri kalmamış. "Allah kerimdir! Ey hayır sahipleri, ey iyiliksever kişiler!" diyerek kapıyı çalmış.

Kapıyı, Rebi'nin emektar hizmetkârı, saygın bir yaşlı kişi olan kapıcı gelip açmış. Sofu yaşlı kadını görmüş ve onu inceleyerek

yüzünde dindarlığına dair bir iz görememiş! Aksine, kendisine kaçamak bir bakış fırlattığını gördüğü yaşlı kadından hiç hoşlanmamış. Ve kapıcı bu bakışta, bir kem göz bularak içinden "Sol elimin beş parmağı sağ gözüne, sağ elimin beş parmağı sol gözüne olsun!" diye söylenmiş. Sonra da, yüksek sesle, ona "Ne istiyorsun, ey yaşlı hala?" diye sormuş. O da "Ben tek kaygısı ibadet etmek olan yaşlı bir kadını! Namaz saatinin yaklaştığını anlayarak bu mübarek günde ibadetimi yerine getirmek üzere içeri girmek isterdim!" diye yanıt vermiş. İyi yürekli kapıcı ona karşı çıkararak sert bir sesle "Yürü bakalım! Burası ne bir camidir ne de bir mescit! Tacir Rebi'nin ve oğlu Nimet'in evidir!" demiş. Yaşlı kadın "Bunu pekâlâ biliyorum! Ama Rebi'nin ve oğlu Nimet'in evinden daha kutsanmış başkaca bir yer var mıdır acaba? Bil ki, ey kuru yüzlü kapıcı! Ben, Şam'da, Emir-ül-Müminin'in sarayınca bilinen bir kadını. Oradan kutsal yerleri gezip görmek ve saygı duyulan yerlerde ibadet etmek için ayrıldım!" diye yanıtlamış. Ama kapıcı "Senin sofu biri olduğunu biliyorum, ama bu, içeri girmen için bir neden değil! Haydi yürü, yoluna git!" demiş. Ama yaşlı kadın diretmiş ve o kadar uzun zaman orada kalmış ki, sesinin gürültüsü Nimet'in kulaklarına kadar gelmiş; ve çıkıp bu ağız dalaşının nedenini anlamak istemiş; yaşlı kadının kapıcıya "Benim koşullarımdaki bir kadının, emirlerin ve yüce kişilerin en kapalı kapıları bile kendisine her zaman ardına kadar açıkken, sen nasıl oluyor da Rebi'nin ve oğlu Nimet'in evine girmesini önlüyorsun?" diyormuş.

Bu sözleri duyan Nimet, âdeti üzere gülmüş ve yaşlı kadına içeri girmesini rica etmiş. Bunun üzerine yaşlı kadın onu izlemiş ve onunla birlikte Nama'nın dairesine girmiş. En duygulu sesiyle onu selamlamış ve bir bakışla fark ettiği güzelliğiyle şaşkına düşmüş.

Nama, yaşlı kadının içeri girdiğini görünce, hemen ayağa kalkmış ve selamını saygıyla iade etmiş ve "Gelişin bize hayır getirsin, ey iyi yürekli anneciğim! Buyur dinlen!" demiş. Ama kadın "Neredeyse ezan okunacak, kızım. İzin ver de namazımı kılayım" demiş. Ve hemen Kâbe doğrultusunda dönüp dizleri üzerine oturarak beklemiş. Ve orada, öylece, hiç kıpırdamaksızın akşama kadar kalmış; bunca ciddi bir görev içinde bulunduğundan ötürü onu kimse rahatsız etmemiş. Ve zaten o da, o kadar kendinden geçerek ibadet ediyormuş ki, yöresinde ki olup bitene dikkat etmiyormuş.

Sonunda, Nama biraz yüreklenip utanarak sofu kadının yanına yaklaşmış, tatlı ve saygılı bir sesle "Anneciğim, hiç değilse bir saatçik dizlerini dinlendir!" demiş. Yaşlı kadın "Bu dünyada bedenini yormayan kişi, gelecekte temiz kişiler ile seçkinlere ayrılan dinlenmeden ümidini kessin!" diye yanıt vermiş. Bundan son derece etkilenmiş olan Nama "Lütfen, ey annemiz, varlığınla soframızı onurlandır, bizimle ekmek ve tuz paylaşmayı kabul et!" demiş. Kadın da "Ben oruca niyetliyim kızım. Niyetimi bozamam. Sen benimle artık ilgilenme, kocanın yanına git. Sizler, genç ve güzel kişilersiniz; yiyin, için, mutlu olun!...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Kırkıncı Gece Olunca

Demiş ki:

"Sizler, genç ve güzelsiniz; yiyin, için, mutlu olun!" demiş.

Bunun üzerine Nama gidip kocasını bulmuş ve ona "Efendim, senden bu yaşlı azizenin, bundan böyle bizim evimize yerleşmesini sağlamanı rica ediyorum. Böylece nurlu yüzü evimizi aydınlatır!" demiş. Nimet de ona "Merak etme! Ben zaten ona çoktan bir oda hazırlatarak temiz yataklar ve çarşaf lar serdirdim; bir ibrik ile bir de leğen koydurttum. Kimse onu rahatsız etmez!" demiş.

Yaşlı kadına gelince, bütün geceyi ibadetle ve yüksek sesle Kuran okuyarak geçirmiş. Sonra gün doğarken, ayağa kalkmış ve gidip Nimet'i ve dostunu bularak, onlara "Sizlerden izin almaya geldim. Allah sizi korusun!" demiş. Ama Nama, ona "Ey anamız, nasıl için sızlamadan bizi bırakıyorsun? Oysa biz senin varlığıyla evimizin kutsandığını görerek sevinmiştik ve de rahatsız edilmeksizin ibadetini yerine getirmen için evimizin en iyi odasını sana ayırmıştık!" demiş. Yaşlı kadın da "Allah ikinizi de korusun ve lütuf ve hayrını üzerinizden eksik etmesin! Müslümanlar'a özgü merhametin yüreğinizde seçkin bir yer tutmuş bulunduğunu anladığımdan beri, konukseverliğinize sığınmakla mutlu oldum. Sizden sadece, o kuru ve nahoş yüzlü kapıcınıza, döndüğümde benim içeri girmemi engellememesini tembih etmenizi rica ediyorum! Şimdi gidip Küfe'nin kutsal yerlerini ziyaret edeceğim ve oralarda dua ederken, Allah'a sizi ödüllendirmesi için yalvaracağım; sonra dönüp gelir sizin konukseverliğinizden yararlanırım!" diye yanıtlamış. Sonra ikisi de ellerini alıp öperek alınlarına götürürlerken onları terk etmiş.

Ah! Zavallı Nama, eğer sen bu zift suratlı yaşlı kadının evine ne maksatla girdiğini ve senin mutluluğuna ve huzuruna karşı aklından geçirdiği kara tasarıları bir bilseydin! Ama hangi yaratık gizli olanı görüp geleceğin tüllerini kaldırabilir?

Alçak yaşlı kadın evden çıkıp doğruca valinin konağına yollanmış; ve hemen huzura varmış. Onu gören vali "Ne yaptın bakalım? Ey örümcek ağlarının toparlayıcısı! Ey kurnaz ve yüce düzenbaz?" diye sormuş. Yaşlı kadın da ona "Ne yapmamı bekledin ey efendim; ben ki sadece senin çırağınım ve bakışlarının korumasındayım. Anlatayım: Gidip Rebi'nin oğlunun esiresi Nama kızı gördüm! Üreten kadınlardan hiç böylesine güzellik doğmamıştır!" demiş. Vali "Ya Allah!" diye haykırmış. Yaşlı kadın "Âdetâ zevkle yoğrulmuş. Saf tatlılıkların ve sihirlerin akıp duran bir ırmağı gibi!" diye sözünü sürdürmüş. Vali "Ey gözlerim! Ey atıp duran yüreğim!" diye haykırmış. Yaşlı kadın yeniden söze başlayıp "Ya çınlayan bir kubbedeki su sesinden daha taze olan sesinin tınısını duysan ne dersin acaba? Ya karaca gibi ürkek gözlerini, alçakgönüllü bakışlarını görseydin hele!" demiş. Vali "Hayranlık göstermekten başka bir şey yapamazdım. Çünkü, yeniden söylüyorum, onu, Halife efendimize göndermek için istiyorum! Bir an önce başar şu işi!" diye haykırmış. Kadın da "Bunun için senden tastamam bir aylık bir süre istiyorum" demiş. Vali de "Bu süreyi sana tanıdım. Ama kesinlikle sonuç almalısın! O zaman benden yana seni doyuracak bir cömertlik göreceksin! İşte, başlangıç olarak benim iyi niyetimin pey akçesi, bin dinar sana!" demiş.

Yaşlı kadın da bin dinarı kemerine sıkıştırıp o günden tezi yok, düzenli biçimde Nimet ile Nama'yı evlerinde ziyaret etmiş ve onların nazarında gün geçtikçe daha büyük saygınlık kazanmış ve onlardan ilgi görmüş.

Bu durum böylece sürüp gitmiş, sonunda yaşlı kadın evin vazgeçilmez bir danışmanı olmuş. Ve bir gün Nama'ya "Kızım, üretkenlik henüz senin genç kalçalarını ziyaret etmemiş. Benimle birlikte gelip saygın çilekeşlerin, Allah'ın sevgilisi şeyhlerin, azizlerin ve Yüce Tanrı'yla ilişki halindeki velilerin hayırlı duala-

rını sağlamak ister misin? Bu velileri, kızım, ben tanırım ve onların mucizelerini ve Tanrı adına olmayacak şeyler yapmalarını sağlayan büyük güçleri olduğunu biliyorum. Körleri ve sakatları iyi ederler, ölüyü diriltirler, havada yüzerler, su üzerinde yürürler. Kadınların döllenmesine gelince Tanrı'nın onlara sağladığı ayrıcalıkların en önemsizidir bu! Ve sen bu sonucu sadece onların giysilerinin eteğini tutmakla ya da tespih tanelerini öperek elde edeceksin!" demiş.

Yaşlı kadının bu sözlerini duyunca, Nama, ruhunda döllenme arzusunun kıpırdadığını duyumsamış ve yaşlı kadına "Efendim Nimet'den dışarı çıkma izni istemem gerek! Onun dönüşünü bekleyelim!" demiş. Ama yaşlı kadın "Sadece kaynanana haber ver, bu yeter!" diye yanıt vermiş. Bunun üzerine genç kadın, Nimet'in annesi olan kaynanasını görmeye gitmiş ve ona "Senden, ey efendim, Allah rızası için, gidip Tanrı dostu veliyi bu azize hatunla birlikte görmeye gitmek ve kendisinden kutsal mekânında kutsanma sağlamak için izin rica ediyorum! Sana kocam Nimet eve dönmeden geri geleceğime söz veriyorum!" demiş. Bunu duyan Rebi'nin karısı "Kızım, kocanın gelip de seni bula-maması halinde duyacağı üzüntüyü düşün! O zaman bana '*Benim iznim olmadan nasıl oldu da evden çıkıp gitti? İlk kez böyle bir şey oluyor*' demez mi?" diye cevap vermiş.

O anda, yaşlı kadın araya girmiş ve Nimet'in annesine "Vallahi! Kutsal yerlerde ivedi bir tur yapacağız, hatta onu oturtup dinlendirmeyeceğim bile ve gecikmeden geri getireceğim!" demiş. Bunu duyan Nimet'in annesi, içini çekerek istenene razı olmuş.

Bunun üzerine yaşlı kadın Nama'yı alıp doğruca sarayın bahçesinde تنها bir köşke götürmüş; onu bir süre orada yalnız bırakmış ve koşarak kızın geldiğini valiye haber vermiş; o da hemen köşke gelmiş...

Anlatisının burasında Şehrazat, sabahın beliridiğini görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Kırk Birinci Gece Olunca

Demiş ki:

Vali hemen köşke gelmiş ve gördüğü güzellik karşısında gözleri kamaşmış, eşikte kalakalmış.

Nama bu tanımadığı adamın içeri girmek üzere olduğunu görünce, hemen yüzünü örtmüş ve birden hıçkırıklar koparak ağlamış; ve gözleriyle oradan bir çıkış yolu aramış. Ama nafile!

Bunun üzerine, artık yaşlı kadın da görünmez olduğundan, Nama, alçak kadının ihanetine uğradığını anlamış; ve iyi yürekli kapıcının bu sofı kadının sahtecilikle dolu gözleri konusunda söylemiş olduğu sözleri anımsamış.

Valiye gelince, Nama'nın gözlerinin önünde duran kişi olduğundan emin olunca kapıyı kapayarak oradan uzaklaşmış ve hemen buyruklar vermiş; Halife Abd-ül-Malik İbni Mervan'a bir mektup yazmış, mektubu ve genç kadını, muhafızlarının başına teslim etmiş ve hemen Şam'a doğru yola çıkılmasını buyurmuş.

Bunun üzerine muhafızlarının başı Nama'yı zorla alıp hızlı bir hecin devesine bindirmiş; kendisi de aynı deveran üzerinde yer alarak birkaç köle ile birlikte çabucak Şam yoluna koyulmuş.

Nama'ya gelince, tüm yol boyunca, başını örtüsüne gizlemiş ve yol almalara, sarsılmalara, durmalara ve yeniden yola koyulmalara ilgisiz, sessizce hıçkırıp durmuş. Ve muhafızların başı onun ağzından ne tek bir söz ne de bir işaret almış; bu böylece Şam'a ulaşınca kadar sürmüş. Oraya ulaşınca, gecikmeksizin Emir-

ül-Müminin'in sarayına doğrulmuş ve mektup ile köleyi başmabeyinciye teslim etmiş, buna dair belgeyi alarak Kûfe'ye geri dönmüş.

Ertesi gün, Halife hareme girmiş; eşine ve kızkardeşine yeni esirenin geldiğini, onlara "Kûfe valisi armağan olarak bana genç bir cariye göndermiş bulunuyor; bana mektubunda, benim için satın aldığı bu esirenin, esir tacirleri tarafından ülkesinden kaçırılan bir şah kızı olduğunu yazıyor" diyerek bildirmiş. Karısı da ona "Tanrı sevincini ve lütuflarını arttırsın!" diyerek cevap vermiş.

Bunun üzerine adı Sitt Dahiye olan Halife'nin kızkardeşi, genç kızın bulunduğu daire hakkında bilgi edinmiş ve hemen gidip onu görmüş. Kızı ikiye katlanmış, yüzü güneşten yanmış ve gözyaşları içinde ve hemen hemen bilincini yitirmiş bir halde bulmuş.

Bunu görünce, Sitt Dahiye, yüreği çok yufka olduğundan ona acımış ve genç kızın yanına yaklaşarak, ona "Niçin ağlıyorsun sen, kardeşim? Bilmiyor musun ki, artık burada güven içindesin, yaşamın hoş ve kaygısız geçecek? Sen, Emir-ül-Müminin'in sarayından daha iyi nereye düşebilirdin?" diye sormuş. Bu sözleri duyan Tevfik'in kızı, gözlerini şaşkınlıkla kaldırarak "Ama, ey hanımım, burası Emir-ül-Müminin sarayı olduğuna göre, öyleyse ben hangi kentteyim?" diye sormuş. Sitt Dahiye "Şam kentinde, Nasıl! Bilmiyor muydun yoksa? Seni satan tacir, Halife Abd-ül-Malik İbni Mervan adına alındığını sana söylemedi mi? Elbette ki, kardeşim, bundan böyle sen burada, benim erkek kardeşim olan Halife Abd-ül-Malik İbni Mervan'ın malı olarak kalacaksın! Haydi gözyaşlarını kurut ve bana adını söyle!" demiş.

Bu sözleri söyler söylemez içeri Halife girmiş; iyilik dolu bir gülümsemeye Nama'ya doğru ilerlemiş, yanına oturup ona "Yü-

zünün peçesini kaldır, ey genç kız!" demiş Fakat Nama, yüzünü açacak yerde, duyduğundan dehşete düşerek titreyen elleriyle sırtındaki giysiyi çenesine kadar çekmiş. Halife bu garip davranış üzerine öfkesine hakim olup Sitt Dahiye'ye "Bu genç kıza ben sana emanet ediyorum; umarım ki birkaç gün içinde kendine alıştıırır, yüreklendirir ve daha az mahcup hale getirirsin!" demiş. Sonra Nama'ya bir bakış daha fırlatmış, sıkı sıkıya giyindiği giysiler yüzünden ancak ince bileklerinin bitişme yerini görebilmiş. Ama sadece bu görünüş bile onun kıza karşı büyük bir sevgi duymasına yetmiş. "Bu denli hayranlık verici dökümü olan bileklerin üstün bir güzelliğin bir parçası olmaması mümkün değil!" diye düşünmüş; ve çekilmiş.

Bunun üzerine, Sitt Dahiye, Nama'yı alıp sarayın hamamına götürmüş ve yıkandıktan sonra onu çok güzel giysilere bürümüş ve saçlarını inciler ve değerli taşlarla süslemiş; ve günün geri kalan bölümünde de, onu kendine alıştırmak için arkadaşlık etmiş. Ama Nama, Halife'nin kızkardeşinin kendisine gösterdiği ilgi-den çok şaşırıldığı halde, gözyaşlarını kesememiş ve kederlenmesinin nedenini de açıklamak istememiş. Çünkü kendi kendine bunun asla bahtını değiştirmeyeceğini söylüyormuş. Dolayısıyla acısının yoğunluğunu kendi içine sindirmiş ve gece gündüz kendini yiyip bitirmeyi sürdürmüş. Öyle ki pek az bir zaman sonunda hasta düşmüş; ve Şam'ın en ünlü hekimlerinin bilgilerini onda denemelerinden sonra, sonuç alınamayınca sağlık durumundan ümit kesmişler.

Rebi'nin oğlu Nimet'e gelince, onun durumu da şöyleymiş: Akşama doğru evine dönmüş ve âdeti üzere divana uzanmış ve "Ey Nama!" diye seslenmiş. Ama, ilk kez, kimse ona yanıt vermemiş. O zaman hızla ayağa kalkmış ve ikinci kez haykırmış "Ey Nama!" diyerek. Ama hiçbir yanıt gelmemiş. Kimseler de yanına girmemiş. Çünkü bütün köleler saklanmış bulunuyor ve içle-

rinden hiçbirini kıpırdamaya cesaret edemiyormuş. Bunun üzerine Nimet annesinin dairesine doğru yollanmış ve çabucak içeri girmiş; annesini, elini yüzüne dayamış, kederler içinde düşüncelere dalarak yitip gitmiş bir halde bulmuş. Bunu görünce, tedirginliği daha da artmış ve korku içinde annesine "Nama nerede?" diye sormuş.

Ama, Rebi'nin karısı, yanıt olarak sadece gözyaşlarına boğulmuş ve sonra iç çekerek "Tanrı bizi korusun, çocuğum! Senin yokluğunda Nama, gelip benden yaşlı kadınla birlikte çıkmak için izin istedi, güya mucizeler yaratan bir veliyi ziyaret etmek istiyorlarmış. Ve hâlâ dönmedi. Ah! Oğlum, bu yaşlı kadın evimize geldi geleli bir türlü yüreğim sakinleşmedi. Kapıcımız da, hepimizin yetiştiğini gören o sadık hizmetkâr da ona barışçıl bir gözle bakmadı! Bu ihtiyarın uzayıp giden dualarıyla ve hilekâr gözleriyle felaket getireceği önsezisi vardı bende!" demiş. Ama Nimet, annesinin sözünü keserek, ona "Nama, kesin olarak ne zaman dışarı çıktı?" diye sormuş. Kadın da "Bu sabah, erkenden, sen çarşıya gitmek üzere evden çıktuktan hemen sonra!" diye yanıt vermiş. Nimet de "Anne, alışık olduğumuz yaşamı değiştirip kadınlara nasıl kullanacaklarını bilmedikleri ve üzüntüden başka bir şey getirmeyen özgürlükler tanımanın bize neye mal olduğunu görüyorsun, değil mi? Ah! Anneciğim, niye Nama'nın evden ayrılmasına izin verdin? Nerelerde avare dolaştığını, bir suya düşüp düşmediğini ya da devrilen bir minarenin altında kalıp kalmadığını kim bilir? Ama koşarak gidip valiyi göreceğim ve hemen araştırmalar yaptırması için onu zorlayacağım!" diye haykırmış.

Ve Nimet, kendinden geçercesine saraya koşmuş; vali, kentin en seçkin kişilerinden olan babası Rebi'nin hatırı için onu bekletmeden kabul etmiş. Nimet de, selam verip almanın zorunluluğunu bile düşünmeden, valiye "Bu sabahtan beri esirem, evimizde

barındırdığımız yaşlı bir kadınla birlikte kayboldu. Buraya onu araştırmakta bana yardım etmeniz için ricaya geldim" demiş. Vali sesine ilgileniyormuş gibi bir eda vererek "Tabii ki, oğlum! Babanın hatırına sizin için yapamayacağım şey yoktur. Git, benim gönderdiğimi söyleyerek kollukçubaşını bul ve ona, mesele ni aç! Bu çok uyanık ve tecrübeli bir kişidir; hiç kuşkusuz birkaç gün geçmeden sana esireni bulur" demiş.

Bunun üzerine Nimet, kollukçubaşının yanına koşmuş ve ona "Evden kaybolan esiremin bulunması için vali beni sana yolladı" demiş. Bağdaş kurarak oturmakta olan kollukçubaşı, bir iki kez pufladıktan sonra "Kiminle çıkmış bu kız?" diye sormuş. Nimet "Görünüğü şöyle şöyle olan yaşlı bir kadınla! Bu yaşlı sırtında bir aba taşıyor ve boynuna da binlerce tanesi olan bir tespih asmış bulunuyordu!" yanıtını vermiş. Kollukçubaşı da "Vallahi! Bana bu yaşlı kadının nerede bulunduğunu söylersen, hemen gidip esireyi ararım!" demiş.

Bu sözleri duyunca, Nimet "Ama yaşlı kadının nerede olduğunu bilsem, ben kendim gider onu bulurdum!" diye yanıtlamış. Kollukçubaşı ayaklarının durumunu değiştirmiş, bu kez ayaklarını eski durumunun tersine bağdaştırarak oturmuş ve "Oğlum, gözle görünmeyen şeyleri bulmak ancak tüm güçleri kendinde toplayan Tanrı'ya özgüdür!" demiş. Bu sözleri duyan Nimet, son keredede hiddetlenerek "Peygamber üzerine ant içerim ki, meseleden sadece sen sorumlusun! Ben gerekirse, gider valiyi, hatta Emir-ül-Müminin'i görür ve senin bu davranışını anlatırım!" diye haykırmış. Ötekiyse "Sana nasıl uygun geliyorsa öyle davranırsın! Gizli şeyleri ortaya çıkarmak için büyücülük öğrenecek değilim herhalde!" demiş.

Bunun üzerine Nimet, valinin yanına dönmüş ve ona "Kollukçubaşını gidip gördüm ve aramızda şunlar şunlar geçti" demiş.

Vali de "Olamaz bu! Hey! Muhafızlar, gidip bana şu köpoğlunu bulup getirin!" demiş. Ve kollukçubaşı gelince, vali ona "Sana, Rebi'nin oğlu Nimet'in esiresini bulmak için en sıkı araştırmalar yapmanı emrediyorum! Atlılarını her yana yolla; sen de koş her yanı ara ve mutlaka onu bul!" demiş; bir yandan da hiçbir şey yapmak gerekmediğini ona göz kırparak anlatıyormuş. Sonra Nimet'e doğru dönmüş ve "Sana gelince oğlum, işin içinde ben olduğuma göre esireni bulunmuş bil! Ve şayet, olağanüstü bir durum olur da, çünkü her şey olabilir, esiren bulunmazsa, onun yerine, ben kendim, sana, sıkı göğüslü, kıçı taştan mikap⁷ gibi oturmuş ve ağır, huriler gibi genç ve bakire on cariyeye veririm! Ve kollukçubaşayı da kendi hareminden, sana, gözüm kadar dokunulmadık, on genç cariyeye vermesi için zorlarım! Sen yeter ki içini ferah tut, çünkü bil ki, talih senin için ne saklıyorsa, onu verecektir; ve öte yandan, Baht'ın sana vermek istemediği şeyi de asla elde edemezsin!

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Kırk İkinci Gece Olunca

Demiş ki:

"Bahtın sana vermek istemediği şeyi de asla elde edemezsin!" demiş.

Bunun üzerine Nimet validen izin istemiş ve bütün gece Nama'yı aradıktan sonra ümidi kırık, evine dönmüş. Ertesi gün de ileri derecede bir kırıklık ve ateşle yatağa düşmüş. Hastalığı, va-

7 Mikap: Küp (Ç.)

li tarafından düzenlenen araştırmalardan ümidini kestiği oranda, günden güne artmış. Başvurduğu tabipler ona "Derdinin karının geriye dönmesinden başka ilacı yoktur!" yanıtını vermişler.

Tam bu sırada, Küfe kentine, tıpta, eczacılıkta, yıldızbiliminde ve kum falına bakmakta çok bilgili bir İranlı hekim gelmiş. Bu İranlı hekim, Rebi'nin kendisine gösterdiği büyük saygıyla onurlandıktan sonra Nimet'i görmeye gitmiş ve ona "Bana elini ver!" demiş. Ve bu eli bir süre avucunda tutuktan sonra uzun bir süre de nabzını yoklamış; sonra gencin yüzüne dikkatle bakıp gülmüş; sonra tacir Rebi'ye dönerek, ona "Oğlunun rahatsızlığı yüreğinde yatıyor!" demiş. Rebi de ona "Vallahi! Doğru söylüyor-sun, ey hekim!" diye yanıt vermiş. Hekim de "Ve bu dert çok sevilen bir varlığın yitirilmesinden kaynaklanıyor! İşte böyle olunca, ben şimdi size, gizli güçlerin yardımıyla, bu kişinin şimdi nerede ve nasıl bir yerde olduğunu söyleyeceğim!" diye sözünü sürdürmüş.

Ve bu sözleri söyleyip bitirince, İranlı yere oturmuş ve bir torbadan bir paket kum çıkarıp önüne saçmış; sonra kumların arasına beş beyaz çakıl ile üç siyah çakıl, iki çubuk, bir kaplan pençesi koymuş ve bunları ilkin belli bir düzende, sonra da ikinci bir düzende, en sonunda da bir başka düzende sıralamış; onlara, Acem dilinde birkaç sözcük fısıldayarak bakmış ve "Ey beni dinleyen sizler, bilin ki, bu kişi şu anda Basra sarayında bulunuyor!" demiş. Sonra yeniden söze başlayarak "Yo, hayır! Şurada gördüğüm üç ırmak beni yanılttı. Bu kişi şu anda Şam'da büyük bir sarayda bulunuyor ve ey ünlü tacir, tıpkı şimdi senin oğlunun bulunduğu bitkinlik içinde!" demiş.

Bu sözleri duyan Rebi "Peki, bize ne yapmak düşer, ey saygın tabip? Lütfen, bizi aydınlat! O zaman Rebi'nin eli sıkı bir kişi olduğundan şikâyet edecek hiçbir nedenin olmayacaktır! Çünkü,

Tanrı tanığım olsun ki, üç kişiye ömür boyunca yetecek bollukta ödüllendireceğim seni!" diye haykırmış. İranlı da "İkiniz de yüreğinizi serin tutun! Ve göz kapaklarınız rahatlasın ve gözlerinizi tedirginlik duymadan kapatsın! Çünkü bu iki genci birleştirmiş işini ben üzerime alacağım ve bu iş sizin düşünemeyeceğiniz kadar kolay olacak!" diye yanıt vermiş. Sonra, Rebi'ye hitap ederek "Cebinden dört bin dinar çıkar!" diye eklemiş. Ve Rebi, hemen dört bin dinarı İranlı'nın önüne sermiş. İranlı da ona "Şimdi tüm harcamalara yetecek kadar paraya sahip olduğuma göre, oğlunu da yanıma alarak hemen Şam'a gitmek üzere yola çıkıyorum! Ve eğer Allah isterse, sevdiği kişiyle birlikte geri döneceğiz!" demiş. Sonra, uzanmış yatakta yatmakta olan delikanlıya dönerek, ona "Ey saygın Rebi'nin oğlu, adın ne senin?" diye sormuş. O da "Nimet!" diye yanıtlamış. İranlı "Pekâlâ Nimet, kalk bakalım ve ruhun bundan böyle tüm tedirginliklerden kurtulsun, çünkü bu andan başlayarak kendini cariyene kavuşmuş bil!" demiş. Nimet de hekimin olumlu etkisiyle birdenbire kıpırdamış, kalkıp yatakta oturmuş. Hekim de "Cesaretini topla ve yüreğini bütün tut! Tüm kaygılarını kafandan kov! Ye, iç ve uyu! Bir hafta içinde, bir kez kendini toparlayınca, gelip birlikte yola çıkmak üzere seni alacağım!" diye sözünü sürdürmüştü. Ve Rebi ile Nimet'ten izin alarak kendisi de yola çıkmaya hazırlanmak üzere oradan ayrılmış.

Bunun üzerine Rebi, oğluna beş bin dinar daha vermiş ve ona zengin mallar, zengin renkli Küfe ipeklileri yüklemek üzere develer, kendisi ve birlikte götüreceği kişiler için atlar satın almış. Sonra, hafta sonunda Nimet, bilginin öğütlerini tutmuş bulunduğu için, Rebi, oğlunun hiçbir uygunsuz durum olmaksızın Şam'a yolculuk yapabileceğine karar vermiş. Nimet, anasına, babasına, Tevfik'e ve yaşlı kapıcıya veda etmiş; ve tüm ev halkının ellerini başına koyup iyi dileklerle

de bulunmasını kabullenip İranlı bilginle birlikte Kûfe'den ayrılmış.

O sıralarda Nimet, delikanlılığın en güzel çağına ulaşmış imiş; ve on yedi yaşı, hafif kızarmış yanaklarını ipeksi ayva tüyleri donatmış; bu da onun çekiciliğini daha baştan çıkarıcı kılıyor ve onu görenler hayranlıkla durup ona bakmaktan kendilerini alamıyorlarmış.

İranlı bilgin de, delikanlının büyüünün zevkli etkisine çok geçmeden kendini kaptırmış; onu tüm ruhuyla sevmiş ve yolculukları boyunca tüm rahatlıklardan, sırf o yararlansın diye kendini esirgemiş. Ve onu mutlu görünce sonsuz sevinçlere kapılmış...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Kırk Üçüncü Gece Olunca

Demiş ki:

Ve onu mutlu görünce, sonsuz sevinçlere kapılmış.

Bu koşullar altında yolculuk hoş ve yorgunluk duyulmadan geçmiş ve böylece Şam'a gelinmiş.

İranlı bilgin, Nimet ile birlikte büyük çarşıya gitmiş ve orada çabucak bir dükkân kiralamış; ve bu oldukça büyük dükkânı yenilemiş. Sonra da zarif raflar yaptırmış; bunları kadifelerle kaplatmış ve üzerlerine değerli şişelerini, merhemlerini, belsemlerini, tozlarını, cam şişelerde saklanan şuruplarını, saf altın içinde saklanan ince tiryaklarını⁸, içinde üç yüz güç bulunur bitki özsu-

8 *Tiryak*: Afyondan yapılmış bir ilaç (Y.)

yunun olgunlaştığı metalsi yansımaları olan Acem fayansından çömleri düzgün biçimde sıralamış; ve büyük şişeler arasına, imbik ve karni gibi damıtma gereçleri ve bir de altın usturlap koymuş.

Bunu izleyerek sırtına hekim esvabını, başına da sarığını yedi kez doladığı külahını geçirmiş; sonra da kendisine ilaç tertipleme, havan dövmek, ilaç paketlemek ve kendi gözetimi altında reçeteleri kaleme almak üzere yardımcı olmasını düşündüğü Nimet'i giyindirmeyi tasarlamış ve bu maksatla onu da, kendi eliyle, mavi ipekten bir gömlek ve kaşmirden bir yelekle donatmış; önüne de aralarına altın teller sokularak örülmüş, kalçalarını saran pembe bir önlük takmış. Sonra da ona "Ey Nimet, şu andan başlayarak bana baba demen gerekecek, ben de seni oğlum diye çağıracağım; yoksa Şam halkı aramızda senin de pekâlâ anlayacağın bir ilişki olduğunu sanır!" demiş. Nimet de "İşittim ve itaat ettim!" demiş.

İranlı'nın hasta bakacağı dükkân açılır açılmaz, kentte oturanlar, her yandan, kalabalıklar oluştururcasına sökün etmiş; kimi derdini anlatıyor, kimi de sırf delikanlının güzelliğini seyre geliyormuş; ve hepsi de Nimet'in hekimle, kendilerinin bilmediği ve güzel yardımcının ağzından çok zevkli buldukları Acem diliyle konuşmalarını işitince aynı zamanda hem şaşıyor hem de büyüleniyorlarmış. Ama ziyaretçileri şaşkınlığın son sınırına ulaştıran asıl şey, İranlı hekimin hastalıklarını büyük bir ustalıkla ortaya çıkarmasıymış.

Gerçekten, tabip, kendisine başvuran hastanın gözünün beyazlarına bakıyor; sonra da eline büyük bir cam bardak veriyor ve ona "İşe!" diyormuş. Hasta bardağa işiyor, Acem de şişeyi gözünün hizasında havaya kaldırarak inceliyor; sonra da, "Senin şu ve şu derdin var!" diyormuş. Hasta da her zaman "Aman Al-

lah'ım! Doğru!" diyormuş. Ve herkes kollarını havaya kaldırarak "Ya Allah! Ne büyük bir hekim! Daha önce böylesine bir şeyden söz edildiğini hiç duymamıştık! Nasıl oluyor da insanın sidiğine bakarak hastalığını teşhis edebiliyor?" diyorlarmış.

Böylece, İranlı hekimin birkaç günde, olağanüstü bilgisi yönünden, kentlin ileri gelenleri ve zengin kimselerince tanınmasına ve bunca marifetinin Halife'nin ve kızkardeşi Sitt Dahiye'nin kulaklarına erişmesine şaşmamak gerekirmiş.

Ve günlerden bir gün, hekim dükkânın ortasında oturmuş, yanında bulunan ve elinde bir kalem tutan Nimet'e bir reçete yazdırırken, saygın bir hanım, üzerine değerli taşlar işlenmiş kırmızı deriden koşumlu bir eşeğe binmiş olarak gelip dükkânın kapısında durmuş ve eşeğin dizginini semerin üzerinde bulunan bakır bir halkadan geçirerek düğümledikten sonra bilgine bir işaret yaparak gelip eşekten inmesine yardım etmesini istemiş. Bilgin çabucak yerinden kalkarak kadının elini tutmuş ve eşekten inip dükkâna girmesine yardım etmiş; orada, Nimet belli belirsiz gülerken bir yastık getirirken, kendisinden oturmasını rica etmiş.

Bunun üzerine kadın, giysisinin altından içi idrar dolu bir şişe çıkararak hekime "Irak'ın Acem yakasından gelip Şam'da o şaşılmalı tedavileri yapan tabip, herhalde sensin, değil mi, ey saygın şeyh?" diye sormuş. O da "Kölen, kendisidir!" diye yanıt vermiş. Kadın "Hiç kimse Tanrı'dan başkasının kölesi değildir! Bil ki, ey bilimin ulu üstadı, bu şişenin içinde senin anlayacağın şey var, sahibesi de henüz bir bakire olmasına karşın efendimiz Emir-ül-Müminin'in gözdesidir. Buradaki tabipler onun saraya ulaştığından beri çektiği rahatsızlığın nedenini bulamadılar. Efendimizin kızkardeşi El-Sitt Dahiye de beni, bilemediğimiz nedeni bulman için bu şişeyle sana yolladı" demiş.

Bu sözleri duyan hekim "Ey hanımım, ilaçların ölçülerini saptamak ve hangi saatlerde içileceğinin tanımlanmasını yapabilmek için, hastanın adını bana söylemen gerek!" demiş. Kadın da "A-dı Nama'dır!" diye yanıt vermiş.

Bunun üzerine hekim eline bir kâğıt parçası alarak bazıları kırmızı, bazıları yeşil mürekkeple birçok hesap düşürmüş. Sonra kırmızı rakamlar ile yeşil rakamların toplamını yapmış ve bunları da toplamış; ve "Ey hanımım, hastalığı buldum! Bu hastalığa '*Yürek yelpazelerinin titreyişi*' diyorlar!" demiş. Bu sözleri duyan kadın "Aman yarabbi! Gerçek bu olsa gerek! Çünkü yüreğinin yelpazeleri öylesine bir şiddetle titriyor ki, biz işitebiliyoruz!" diye haykırmış. Hekim "Ama, reçete yazmadan önce hangi ülkeden geldiğini öğrenmem gerek! Ve bu çok önemlidir; çünkü, ancak bu şekilde, bir kez hesaplarımı yaptıktan sonra, havanın hafifliğinin ya da ağırlığının onun yüreğinin yelpazeleri üzerindeki

etkisini bilebilirim. Dahası, bu narin yelpazelerin korunmasını sağlamak için, ne zamandan beri Şam'da bulunduğunun ve yaşının ne olduğunun da aynı şekilde bana bildirilmesi gerek!" demiş. Kadın da "Anlaşıldığına göre, Irak'ın bir kenti olan Kûfe'de büyümüş; yaşı da on altı olsa gerek! Çünkü bize Kûfe yangınının çıktığı sene doğduğunu söyledi. Şam'daki bulunduğu süreye gelince, sadece birkaç haftadır..."

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Kırk Dördüncü Gece Olunca

Demiş ki:

"... sadece birkaç haftadır!" demiş.

Bu sözleri duyunca İranlı hekim, yüreği bir değirmen gibi ses veren Nimet'e "Oğlum, İbn-i Sina'nın tertibinin yedinci maddesine göre şu ve şu ilaçları hazırla!" demiş.

Bu sırada kadın dönüp delikanlıya bakmış ve yüzünü daha dikkatle, uzun uzun inceledikten sonra "Aman yarabbi! Çocuğum, hastamız sana çok benziyor, onun yüzü de seninki kadar güzel ve tatlı!" demiş. Sonra bilgine "Söyle bana, ey soylu İranlı, bu genç senin oğlun mu yoksa kölen mi?" diye sormuş. O da "Oğlumdur, ey saygın kişi ve de senin kölendir!" diyerek yanıt vermiş. Yaşlı kadın da bu saygı gösterisinden pek çok hoşlanarak "Gerçekte, burada ben, senin bilgine mi, ey yüce hekim, yoksa oğluna mı hayran olayım, bilmiyorum!" diye yanıt vermiş, Sonra da, Nimet, küçük ilaç paketlerinin hazırlanmasını bitirip, bunları bir kutuya koyup İranlı hekimle birlikte Şam'a gelmiş bulunduğunu birkaç sözcükle Nama'ya bildiren bir mektubu da aynı

kutunun içine kaydırırverdiği sırada kadın tabiple konuşmasını sürdürüyormuş. Bunu izleyerek, kutuyu kapatmış ve üzerine Şam'da oturanlar için okunmaz ama Arap yazısını Kûfi harflerle de yazılsa çok iyi okuyan Nama için çözülebilir şekilde Kûfi harflerle adını ve adresini yazmış. Kadın da kutuyu alarak ve hekimin tezgâhına on altın dinar bırakarak ikisinden izin alıp çabucak hastanın yanına ulaşmak için doğruca saraya gitmek üzere yola koyulmuş.

Onu her zamanki gibi gözleri yarı kapalı ve gözlerinin uçları yaşlarla ıslanmış olarak bulmuş. Yanına yaklaşarak ona "Ah! Kızım bu ilaç umarım ki, tertipleveni gördüğümde bende uyanan zevk kadar sana sağlık sağlasın! Bir melek kadar güzel bir delikanlıydı bu kişi ve onun çalıştığı dükkânda bir mutluluk ortamı oluşturmuştu! İşte senin için bana verdiği kutu da şu!" demiş. Bunun üzerine Nama, kendisine sunulan şeyi reddetmiş olmak için elini uzatıp kutuyu almış ve kapağına dalgın bir bakış fırlatmış; ama birdenbire, kapağın üzerinde, Kûfi harflerle yazılmış "Ben Nimet'im, Küfeli Rebi'nin oğlu!" sözcüklerini okuyunca rengi değişmiş. Ama içinde bayılmasını ya da heyecanını belirtmesini önlemek için yeterince güç bulmuş. Ve gülerek yaşlı kadına "Onun güzel bir delikanlı olduğunu söylüyorsun ha? Nasılmış bakalım?" demiş. Kadın da "Öylesine çeşitli zevklerin bir karışımı ki, onu tanımlamam mümkün değil! O gözleri! O kasları! Ya Allah! Ama asıl ruha hoş gelen yanı, dudağının sol köşesi üzerindeki bir ben ile gülünce sağ yanağında beliren bir gamzedir" diye yanıt vermiş.

Bu sözleri duyunca Nama'nın bu kişinin kendi sevgilisi Nimet olduğundan hiç kuşkusu kalmamış; ve yaşlı kadına "Madem ki öyle, bu yüz, bir iyilik alameti olabilir! İlaçları bana ver!" demiş. Ve gülerek onları almış ve bir defada yutmuş. Ve aynı anda mektubu görmüş, açıp gözden geçirmiş. Bunu izleyerek yatağın-

dan sıçrayarak kalkmış ve "Benim iyi yürekli anacığım, iyileşmeye başladığımı hissediyorum. Bu ilaç mucizeler yaratıyor. Oh! Bu ne kutsanmış gün böyle!" diye haykırmış. Yaşlı kadın da "Evet! Vallahi bu Yüce Tanrı'nın bir kutsamasıdır!" diye haykırmış. Nama da "Lütfen, bana yiyecek, içecek bir şeyler getir! Çünkü bir ay var ki önüme konan yiyeceklere dokunmadığım için neredeyse açlıktan ölmek üzereyim!" diyerek haykırmış.

Bunun üzerine yaşlı kadın, köleler aracılığıyla Nama'ya her türden kebaplar, meyveler, içeceklerle dolu tepsiler getirttikten sonra koşarak Halife'ye de İranlı tabibin işitilmedik bilimiyle genç esirenin iyileştiğini haber vermeye gitmiş. Halife de "Git ona benim tarafımdan bin dinar götür!" demiş. Yaşlı kadın da kendisine kapalı bir kutuda tabibe götürülmek üzere aynı şekilde bir armağan veren Nama'nın yanına uğradıktan sonra, Halife'nin emrini yerine getirmek üzere acele etmiş.

Yaşlı kadın dükkâna ulaştığı zaman, Halife tarafından gönderilen bin dinarı tabibe, kutuyu da Nimet'e vermiş; o da kutuyu açıp içinde bulduğu mektubu okumuş. Ama heyecanı öyle büyük olmuş ki, hıçkırıklara boğulmuş ve düşüp bayılmış; çünkü Nama, bu mektupta ona, tüm serüvenini: nasıl valinin buyruğuyla kaçırıldığını ve armağan olarak Şam'daki Halife Abd-ül-Malik'e gönderildiğini ana hatlarıyla anlatıyormuş.

Bunu gören, iyi yürekli yaşlı kadın, tabibe "Acaba oğlun, neden birdenbire gözyaşlarında boğulduktan sonra böyle bayıldı?" diye sormuş. O da "Ey saygın hatun, nasıl olur da başka türlü olmasını isteyebilirsin? Çünkü esire Nama, benim oğlum sandığın bu gencin malıdır ve Kûfe'nin ünlü bir tacirinin oğlundan başkası değildir. Ve bizim Şam'a gelişimizin, gözleri ihanet saçan bir lanetli kocakarı tarafından kaçırılarak ortadan kaybolan genç Nama'yı aramaktan başka nedeni yoktur. Ve de ey anamız, bun-

dan böyle en değer verdiğimiz umudumuzu senin ellerine bırakıyoruz ve malik olunan en kutsal şeyin bulunmasında bize yardımcı olacağından kuşku duymuyoruz!" diye yanıt vermiş. Sonra da "Ve minnettarlığımızın bir güvencesi olarak da, işte, başlangıç olarak, Halife'nin bin dinarı! Bunlar senindir! Gelecek de, sana, iyiliklerine karşı beslediğimiz minnettarlığın yüreğimizde seçkin bir yeri olduğunu gösterecektir.

Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Kırk Beşinci Gece Olunca

"... iyiliklerine karşı beslediğimiz minnettarlığın yüreğimizde seçkin bir yeri olduğunu gösterecektir!" demiş. Bunun üzerine iyi yürekli soylu kadın hemencecik bayılmış olan Nimet'i kendine getirmeye uğraşan hekime yardım etmeye koşmuş; ve ona "Benim iyi niyetimin ve bağlılığımın içtenliğine güvenebilirsiniz" demiş. Ve onları bırakarak hemen Nama'yı görmeye gitmiş; ve onu yüzü sevinç ve sağlıktan ışık saçarken bulmuş. Yanına gülerek yaklaşmış ve ona "Kızım, niçin daha başlangıçta annene güven duymadın? Ama yine de, Küfeli Rebi'nin oğlu tatlı ve güzel Nimet olan efendinden ayrılmış olduğun için ruhundan kopan tüm yaşları dökmekte haklı idin!" demiş. Ve genç kadının şaşırıldığını görerek, çabucak "Benim ağzı sıkılığıma ve senin için beslediğim annelik duygularıma güvenebilirsin, kızım! Sana, yaşamımı tehlikeye soksam da seni sevgilinle birleştireceğime yemin ederim! Artık ruhun ferah olsun ve bırak yaşlı annen kendi bildiğince senin iyiliğin adına davransın!" diye eklemiş.

Bunun üzerine sevinçten ellerini öpen Nama'yı orada bırakmış ve içine kadın giysileri, mücevherler ve tam bir kılık değiştirmek için gerekli her şeyi koyduğu bir bohça hazırlamaya koyulmuş; ve hekimin dükkânına giderek orada, Nimet'e kendisiyle bir kenara çekilmesi için işaret etmiş. Bunun üzerine Nimet de onu dükkânın arkalarında bir yere götürmüş ve orada bir perdenin ardında planını öğrenmiş; bunu mükemmel bulmuş ve kendisine açıklanan tertibe göre davranmaya karar vermiş.

Bunun üzerine yaşlı kadın Nimet'i getirdiği esvaplarla giyindirmiş, sürmeyle gözlerini ve yanağındaki beni belirginleştirmiş; sonra bileklerine bilezikler geçirmiş ve mücevherle donattığı saçlarını Musul tülüyle örtmüş; ve Nimet'i bu haliyle Halife'nin sarayında bulunan bütün kadınlardan çok daha güzel ve hayranlık verici bulmuş. Bunun üzerine ona "Yaratan Allah'ına kurban olayım! Şimdi, senin henüz bakire olan kızlar gibi bir yürüyüş tutturman gerek! Bunun için sağ kalçanı sol kalçan üzerine devirerek küçük adımlarla yürümeli ve kışını da bilerek yeğni sıçramalarla oynatmalısın! Buradan çıkmadan önce hele bu türlü yürüyüşün bir denemesini yap bakalım!" demiş.

Bunun üzerine Nimet, dükkânda söz konusu tavırları yapmış ve bunu o denli başarıyla yerine getirmiş ki, yaşlı kadın "Maşallah! Artık bundan böyle kadınlar övünmekten kaçınmalılar! Bunlar ne harika kış kıvırmalar ve ne gözkamaştıncı kalça sallamalar! Bununla birlikte, yaptığın şeyin hayranlık uyandırıcı olması için, başını biraz daha eğerek ve gözlerinin ucuyla bakarak görünüşünü daha baygın bir hale getirmen gerek! Evet! Bu şekilde çok iyi! Şimdi beni izleyebilirsin!" diye haykırmış. Ve onunla birlikte sarayın yolunu tutmuş.

Birlikte hareme ayrılan köşkün girişindeki kapıya yaklaştıklarında, başhadımağası onlara doğru ilerleyerek "Hiçbir yabancı kişi,

Emir-ül-Müminin'in özel buyruğu olmadan buraya giremez! Bu genç kızla birlikte çekil bakalım! Ya da yalnız başına içeri gir!" demiş. Ama yaşlı kadın ona "Senin o bilgeliğine ne oldu, ey muhafızların tacı! Sen her zaman kibarlığın ve uygarlığın ta kendisi idin. Şimdiyse o çok hoş görünüşüne hiç uymayan bir tavır takıyorsun! Bilmiyor musun ki, ey kibar tavırlı kişi, bu cariye, efendimiz Halife'nin kızkardeşi Sitt Dahkiye'nin malıdır ve Sitt Dahkiye senin, gözde cariyesine saygından uzak davrandığını öğrenirse işinden, hatta başından olursun? Böylece sen kendi felaketini kendin hazırlamış olacaksın!" demiş. Sonra soylu kadın, kadın kılığındaki Nimet'e dönerek ona "Gel, esire! Bizim başefendinin bu saygı noksanlığını tümüyle unut! Hanımına da sakın bir şey söyleme! Haydi, gel!" demiş. Ve onu elinden tutarak içeri sokmuş; o da, başını zarafetle sağa sola sallayarak gülen gözleriyle hadımağasına baş sallatan işveli bir bakış fırlatmış.

Bir kez harem avlusuna girince, soylu kadın, Nimet'e "Oğlum, sana haremın arka taraflarında bir oda hazırlattık; oraya bu edalı yürüyüşle ve yalnız başına gideceksin! Orayı bulmak için, şuradaki kapıdan girersin, önüne çıkan geçitten yürürsün, sonra sola döner, sonra sağa ve tekrar sağa! Sırayla beş kapı sayarsın ve altıncıyı açarsın! İşte gidip kendisine haber vereceğim Nama ile buluşacağın oda orasıdır. Ben de daha sonra ikinizi, muhafızların ve hadımağalarının dikkatini çekmeden saraydan çıkartmanın yolunu arayacağım!" demiş.

Bunun üzerine Nimet, geçide girmiş, ama şaşkınlığı içinde gideceği yönü şaşırılmış; sağa dönmüş, sonra ötekine koşut bir geçide çıkan sola doğru yürümüş ve altıncı odaya girmiş...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Kırk Altıncı Gece Olunca

Demiş ki:

Altıncı odaya girmiş.

Böylece küçük bir kubbe oluşturacak şekilde yapılmış, yüksek tavanlı, duvarları hat sanatının en güzel örneğini oluşturan altın harflerle yazılmış ayetlerin süslediği bir salona ulaşmış; burada duvarlara pembe ipekten kumaşlar asılmış, pencereleri tüllerle donanmış, yerde de Horasan ve Kaşmir halıları serili imiş; taburelerde, içi meyve dolu meyvelikler varmış; yerdeki halı üzerinde üstü ipek örtülü tepsiler, içlerinde şekilleri ve hayranlık uyandıran kokularıyla en güç beğenir boğazlara bile lezzet verebilecek ve Doğu kentlerinde, hatta tüm dünyada sadece Şam'ın o denli cana yakın nitelikleri vermeyi bildiği ünlü hamur tatlıları bulunduğunu düşündürüyormuş.

Oysa, Nimet, bu salonda başına geleceklerden kuşkulandıktan bulunuyormuş.

Salonun ortasında, göze batan eşya olarak üzeri kadife kaplı bir taht varmış; Nimet, geçitlerde görülmek korkusuyla dolaşmaktan kurtulmuş olduğundan gidip tahta oturmuş ve alın yazısını beklemiş.

Orada bulunmalı birkaç dakika olmadan, kulaklarına kubbede yankılanan bir ipekli hışırtısı gelmiş; ve içeriye, yan kapılardan birinden, üstünde iç giysilerinden başka esvap bulunmayan ve yüzünde peçe ve saçlarında örtü olmaksızın, şahane görünümlü bir kadın girmiş; onun ardında da ayakları çıplak, başının üstünde çiçekler ve elinde fıravun incirinden yapılmış bir ut bulunan küçük sevimli bir köle varmış. Ve bu kadın, Emir-ül-Müminin'in kızkardeşi Sitt Dahiye'den başkası değilmiş.

Sitt Dahiye, salonda yüzü peçeli olarak oturan kişiyi görünce, onun yanına zarafetle yaklaşmış ve ona "Ey tanımadığım yabancı, sen kimsin? Ve hiçbir uygunsuz gözün göremeyeceği haremdede niçin böyle peçene bürünmüş oturuyorsun?" diye sormuş. Ama, çabucak ayağa kalkmış bulunan Nimet, hiçbir şey söylemeye cesaret edememiş ve sessiz kalmayı yeğlemiş. Sitt Dahiye de ona "Ey güzel gözlü genç kız, bana neden cevap vermiyorsun? Eğer kardeşim Emir-ül-Müminin tarafından saraya yollanmış bir esire isen, bunu bana çabuk söyle, gidip senin için yardımda bulunayım; çünkü benden hiçbir şey esirgemez" diye sormuş. Ama Nimet, yanıt vermeyi göze alamamış. Sitt Dahiye de genç kızın konuşmasını orada bulunan ve gözlerini fal taşı gibi açmış, bu denli mahcup olan peçeli kıza şaşkınlıkla bakan küçük köleden kaynaklandığını düşünmüş. Bunun üzerine "Haydi, nonoşum, sen git de kapının ardında dur ve içeri hiç kimsenin girmesine izin verme!" demiş. Böylece küçük köle dışarı çıkınca, Nimet'in iyice yanına gelmiş; o da büyük yeldirmesine daha sıkı sarılmaya kalkışmış; Dahiye "Şimdi söyle bana, ey genç kız, kimsin sen ve adın nedir ve Emir-ül-Müminin'in buyruğuyla yalnız benim girebileceğim bu salona gelişinin nedeni nedir? Benimle özgürce konuşabilirsin, zira seni çok güzel buldum, gözlerin de çok hoşuma gitti! Evet! Gerçekten sana hayran oldum, yavrum!" demiş. Beyaz ve zarif bakireleri aşırı derecede seven Sitt Dahiye, yanıt beklemeden genç kıızı belinden tutup kendine çekmiş ve elini, okşamak için göğüslerine götürmüş; öteki eliyle de giysisinin düğmelerini çözüyormuş. Ama genç kızın göğsünün bir delikanlının bağı kadar düz olduğunu görünce şaşırıp kalmış! İlk irkilmiş, sonra yaklaşıp işi açıklığa kavuşturmak için esvabını kaldırmak istemiş.

Nimet, onun bu davranışını görünce, konuşmanın daha doğru olacağını düşünmüş ve Sitt Dahiye'nin elini dudaklarına götür-

rek, ona "Ey hanımım, kendimi tümüyle senin iyilikseverliğine terk ediyorum ve beni kanatlarının altına alarak koruman için yalvarıyorum!" demiş. Sitt Dahiye "Tüm gücümle bunu yapacağım. Haydi konuş!" demiş. Nimet de "Ey hanımım, ben genç kız falan değilim; adım Kûfeli Rebi'nin oğlu Nimet'tir; ve buraya yaşamımı tehlikeye sokarak gelmişsem, Kûfe valisinin benden kaçırdığı ve cariye olarak Emir-ül-Müminin'e gönderdiği karım Nama'yı görebilmek içindir. Peygamberlerimizin yaşamı üzerine, hanımım, senden, esirene ve eşine acımanı diliyorum!" demiş. Ve gözyaşlarına gömülmüş.

Sitt Dahiye, hemen küçük köleyi çağırması ve ona "Çabuk nonoşum, Nama'nın dairesine koş ve ona '*Hanımım Dahiye seni çağırıyor*' de!" demiş. Sonra da Nimet'e dönüp...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görmüş ve yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Kırk Yedinci Gece Olunca

Sonra da Nimet'e dönüp ona "Ruhunu serin tut delikanlı; seni ancak mutluluklar bekliyor!" demiş.

Bu sırada yaşlı kadın Nama'yı bulmaya gitmiş ve ona "Çabuk beni izle kızım! Kocan kendisi için hazırladığım odada!" demiş. Ve onu heyecandan sapsarı, Nimet'i bulacağını sandığı odaya götürmüş. Ama onu orada bulamayınca dehşete düşmüşler ve çok kederlenmişler; yaşlı kadın "Kesinlikle geçitlerde yolunu kaybetmiş olmalı! Sen, kızım, hemen dairene dön, ben gidip onu arayayım!" demiş.

İşte tam bu sırada küçük köle Nama'nın dairesine girmiş, onu titrerken ve iyice sararmış olarak bulmuş; köle ona "Ey Nama, hanımım Sitt Dahiye seni istiyor!" demiş. Bunu duyan Nama, kendisinin de sevgilisinin de mahvolduklarından hiç kuşku duymamış ve sarsılarak çıplak ayaklı narin küçük kıızı izlemiş. Ama salona henüz girdiği sırada, Halife'nin kızkardeşi yanına gelmiş ve dudaklarında gülümsemeye elini tutup onu hep peçeli olarak bekleyen Nimet'in yanına götürmüştü ve ikisine birden "Mutlu olun!" demiş. Ve iki genç o anda birbirlerini tanımışlar ve birbirinin kollarına baygın düşmüşler.

Bunu gören Halife'nin kızkardeşi yüzlerine gülsuyu serpmiş, onları yeniden kendilerine getirmiş ve yalnız bırakıp dışarı çıkmış. Bir saat sonra da geri dönmüş, onları oturmuş, birbirine sımsıkı sarılmış ve kendi iyiliğinden dolayı gözleri mutluluk ve minnet yaşlarıyla dolu olarak bulmuş. Bunun üzerine onlara "Şimdi bize, mutluluğunuzun sonsuza dek sürmesi dileğiyle hep birlikte içerek şenlik yapmak gerekir!" demiş. Ve hemen, bir işaretle, gülüp duran küçük köle, bardakları nefis bir şarapla doldurup onlara sunmuş. İçmişler ve Sitt Dahiye onlara "Birbirinizi ne çok seviyorsunuz! Herhalde aşk üzerine çok güzel şarkılar biliyor olmalısınız! Bunlardan birkaçını okumanızı çok isterdim. Alın şu udu! Ve karşılıklı olarak, onun ağacının ruhundan kopan tatlı sesleri duyurun bana!" demiş.

Bunun üzerine Nimet ve Nama, Halife'nin kızkardeşinin elini öpmüşler ve düzen verdikleri utla, karşılıklı olarak şu harika dizeleri okumuşlar:

– *Sana ince örtümün altında Kûfe'den çiçekler, güneşin altınıyla daha da tozlanmış meyveler getirdim!*

– *Sudan'ın tüm altını senin tenindedir, ey sevgili, güneşin ışığı saçlarında ve Şam'ın kadifesi gözlerindedir!*

– *İşte karşıdayım! Ilık akşamların uygun kıldığı saati sana getiriyorum! Hava yeğnidir, gece yumuşacık ve saydamdır ve bize yaprakların ve suların sesi gelmektedir.*

– *Karşımdasın, karşımdasın, ey benim gece dolaşan ceylanım! Gece tümüyle gözlerinin ışığıyla boğuldu! Ah! Deniz üzerinde sarhoş bir kuş gibi gözlerine dalıyorum!*

– *Biraz daha yaklaş bana ve gel dudaklarım üzerindeki gülleri derle! Sonra bırak beni çeneğime yavaşça kayayım, omuzlarımdan topuğuma kadar senin için çırpıplak kalayım!*

– *Oh! Sevgilim!...*

– *İşte karşıdayım! Ayışığından oluşmuş etimin gizli meyvesi, bildiğin olgun şeklini alıyor. Gel!... Tüm deniz gözünde belirecek! O deniz ki, çalkanması kuşları sarhoş eder!*

Bu şarkının son nağmeleri mutluluktan baygın Nama'nın dudaklarında sönerken, birdenbire perdeler açılmış ve Halife salona girmiş.

Onu görünce, üçü birden derhal ayağa kalkmışlar ve önünde yeri öpmüşler. Halife hepsine gülerek bakmış ve gelip halının üzerine ortalarına oturmuş ve küçük köleye bardakları getirmesini ve şarap koymasını buyurmuş. Sonra "Hep birlikte Nama'nın sağlığına kavuşmasını kutlamak için içelim!" demiş ve altın kupaı kaldırıp "Gözlerinin aşkı uğruna ey Nama!" demiş; ve içkiyi ağır ağır içmiş. Sonra bardağı yere koymuş ve tanımadığı, örtünmüş esirenin varlığını fark ederek kızkardeşine "ipek örtüsünün altında yüzü bana çok güzel görünen bu genç kız da kim?" diye sormuş. Sitt Dahiye de "Bu Nama'dan ayrılamayan bir arkadaşındır; çünkü o olmadan kız ne ağız tadıyla yemek yiyebiliyor ne de bir şey içebiliyor!" diye yanıtlamış.

Bunun üzerine Halife, delikanlının yüzündeki peçeyi kaldırmış ve güzelliğini görerek şaşkına dönmüş! Gerçekten, Nimet'in yanaklarında henüz sakal yokmuş; çenesi üzerinde tatlı bir gülümsemeye beliren misk damlası⁹ dışında, sadece beyaz tenine tapılası bir gölge oluşturan ayva tüyleri varmış.

Halife, bunu görünce, son derece keyiflenerek "Aman yarabbi! Ey Dahiye, bu akşamdan tezi yok bu yeni genç kızını da odalık olarak alacağım ve Nama'ya olduğu gibi ona da, güzelliğine yaraşır bir daire ve nikâhlı eşim olarak birçok ev bağışlayacağım!" diye haykırmış. Sitt Dahiye de "Tabii ki, kardeşim, bu genç kız senin şanına yaraşır bir parçadır!" diye cevap vermiş. Sonra da "Birdenbire aklıma bilginlerimizden birinin yazdığı bir kitapta okuduğum bir öyküyü anlatma fikri geldi" diye eklemiştir. Halife de "Neymiş o öykü?" diye sorunca, Sitt Dahiye, şunları anlatmış:

"Bil ki, ey Emir-ül-Müminin, Kûfe kentinde adı Rebi'nin oğlu Nimet olan bir genç yaşarmış...

9 "Misk damlası" deyiimiyle burada "ben" ima ediliyor (Ç.)

Anlatisının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Kırk Sekizinci Gece Olunca

Demiş ki:

"... Rebi'nin oğlu Nimet adlı bir genç yaşarmış. Onun da sevdiği ve kendisini seven güzel bir cariyesi varmış; çünkü ikisi birlikte, aynı beşikte yetiştirilmiş ve ergenlik çağının ilk günlerinden başlayarak birbirlerini sahiplenmiş bulunuyorlarmış. Bir gün gelip de zaman onları birbirinden ayırasıya kadar yıllarca birlikte mutlu olmuşlar. Acımasız bahtın felaket aracı olarak hizmet gören bir kocakarı buna neden olmuş. Genç esireyi kaçırmış ve onu kentin valisine teslim etmiş, o da kızı zamanın hükümdarına armağan olarak göndermiş.

Ama Rebi'nin oğlu, sevdiği kişinin kaybolduğunu öğrenince bu hükümdarın sarayında, haremde, onu buluncaya kadar rahat edememiş. Ama tam ikisi birlikte yeniden buluşmalarını kutlarken ve sevinç gözyaşları dökerlerken, buluştukları saraya hükümdar girivermiş ve onları birlikte yakalamış. Hiddeti son sınırına ulaşmış ve durumlarını anlatmalarına fırsat vermeden, hemen orada, ikisinin de kafasını kestirmiş! Oysa" diye sözünü sürdürmüş Sitt Dahiye, "Bu öyküyü yazan bilgin, sonuç hakkındaki görüşlerini açıklık getirmeden, öyküyü bitirdiğinden; ey Emir-ül-Müminin, bu hükümdarın davranışı hakkında senin görüşünü ve onun yerinde olsaydın, aynı koşullar altında nasıl davranacağını öğrenmek isterdim!" demiş.

Emir-ül-Müminin Abd-ül-Malik İbni Mervan, hiç tereddüt etmeden "Bu hükümdar o denli acele davranacağı yerde iki genci ba-

ğışlasaymış daha iyi olurmuş; bunun da üç dayanağı olurdu: İlki, iki gencin birbirini uzun zamandır has duygularla sevmeleri; ikincisi, sarayda bulduklarına göre bu hükümdarın konuğu sayılmaları; ve üçüncü de, bir hükümdarın ihtiyatlı ve ölçülü davranması gerektiğinden! Sonuç olarak bu hükümdarın gerçek bir hükümdara yaraşır biçimde davranmadığını söyleyebilirim!" demiş.

Bu sözler üzerine Sitt Dahiye, kardeşinin ayaklarına kapanmış ve ona "Ey Emir-ül-Müminin, bilmeden, kendiliğinden, gelecekte yerine getireceğin bir hükümde bulunmuş oldun! Sana, atalarımızın kutsal anısı ve yüce pederimiz adına, şimdi açıklayacağım konuda da aynı adaleti göstermeni dilerim!" diye haykırmış. Halife de, çok şaşırarak, kızkardeşine "Bana tam bir güven besleyerek konuşabilirsin! Ama önce ayağa kalk!" demiş. Halife'nin kızkardeşi de ayağa kalkarak iki gence doğru dönmüş ve onlara "Ayağa kalkın!" demiş. Onlar da ayağa kalkmışlar ve Sitt Dahiye kardeşine "Ey Emir-ül-Müminin, peçe altındaki bunca güzel ve tatlı olan bu genç kız, aslında Rebi'nin oğlu genç Nimet'ten başkası değildir. Nama da onunla birlikte yetiştirilen ve sonradan onun eşi olan kimsedir! Onu kaçırılan da, adı Yusuf El-Tekafi olan Kûfe valisinden başkası değildir.¹⁰ Sana yazdığı mektupta, esireyi on bin dinara satın aldığını bildirerek yalan söylemiştir. Senden onun cezalandırılmasını ve bağışlanmaya bunca layık bulunan bu iki genci de bağışlamanı dilerim. Benim hatırım için, senin konuğun olduğunu, senin gölgende barınmakta bulduklarını da düşünerek onları affet!" demiş. Kızkardeşinin bu sözlerini duyan Halife "Kesinlikle! Benim verdiğim sözden döndüğüm hiç görülmemiştir!" demiş.

Sonra Nama'ya dönerek ona "Ey Nama, şurada duran kişi senin efendin Nimet midir?" diye sormuş. O da "Söylediğin gibi ey

10 Valinin adı Yurdatap ve Karadağ çevirilerinde "Haccac-ı Zalim" olarak geçiyor (Ç.)

Emir-ül-Müminin!" diye cevap vermiş; Halife de "Sizi birbirinize bağışladım!" diye sözünü bağlamış.

Bundan sonra Nimet'e bakıp ona "Ama bana hiç değilse buraya nasıl girdiğini ve Nama'nın benim sarayında bulunduğunu nasıl öğrendiğini söyleyebilir misin?" diye sormuş. Nimet de "Ey Emir-ül-Müminin, kölene biraz zaman ayırırsan, sana tüm öyküsünü anlatacaktır!" diye yanıtlamış. Ve hemen Halife'ye, başından sonuna kadar, tek bir ayrıntıyı bile atlamadan tüm serüvenini anlatmış.

Halife son kertede şaşırılmış ve bunca inanılmaz bir düzeni kuran İranlı hekimi görmek istemiş. Ve onu Şam'daki sarayına hekim-başı olarak atamış ve onu onurlar ve ödüllere donatmış. Sonra Nimet ile Nama'yı sarayında yedi gün yedi gece ağırlamış; bu süre içinde onurlarına büyük şölenler düzenlemiş ve onları Kûfe'ye armağanlarla yolcu etmiş. Eski valiyi de görevinden alarak onun yerine Nimet'in babası Rebi'yi vali tayin etmiş. Böylece, hepsi, uzun ve zevk dolu bir yaşam geçirerek mutluluğun sınırına ulaşmışlar.

Şehrazat anlatısını kesince, Şah Şehriyar "Ey Şehrazat, bu öykü beni büyüledi, özellikle şiirler son kertede hoşuma gitti Ama, aslında, bana anlatacağını önceden bildirdiğin sevişme biçimleri üzerinde ayrıntılar bulamadığım için düş kırıklığına uğradım!" diye haykırması.

Şehrazat da hafifçe gülüp "Ey bahtıgüzel şah, anlatmayı vadedtiğim bu ayrıntılar, eğer hâlâ uykun yoksa, sana anlatacağım ALAADDİN EBU ŞAMAT'IN ÖYKÜSÜ'nde bulunacaktır!" demiş.

*Şah Şehriyar da "Sen ne diyorsun, ey Şehrazat? Ama vallahi! Uykusuzluk pahasına da olsa, ALAADDİN EBU ŞAMAT'IN ÖY-KÜSÜ'nü işitmek isterim! Hemen anlatmaya başla!" diye haykır-
mış.*

Ama o anda Şehrazat günün doğmakta olduğunu görmüş ve öykünün anlatımını ertesi güne bırakmış.

Böylece İki Yüz Ellinci Gece Olunca

Demiş ki:

Alaaddin Ebu Şamat'ın Öyküsü

İşittim ki, ey bahtıgüzel şahım, Kahire'de kentin tacirlerinin kâhyası olan saygın bir şeyh varmış. Dürüstlüğünden, ağır ve kibar davranışlarından, ölçülü konuşmasından, zenginliğinden, köle ve hizmetkârlarının çokluğundan dolayı tüm çarşı tarafından saygı görürmüş. Adı Şemseddin imiş.

Bir cuma günü, namazdan önce, hamama gitmiş; sonra da berbere giderek kutsal tanımlamalara göre, bıyıklarını üst dudağının kenarına kadar kestirmiş ve özenle başını kazıtmış. Sonra eline berberin uzattığı aynayı alıp durumu hakkında çok belirgin bir hoşnutluktan sakınmak için kibirlenmeye karşı bazı ayetler okuduktan sonra, kendine bakmış. Ve sonsuz bir üzüntüyle sakallarındaki beyaz kılların siyahlarından daha fazla olduğunu, bunların da beyaz tutamlar arasında fark edilemeyecek kadar dağılmış bulunduğunu görmüş. Ve kendi kendine "Beyazlaşan sakal, yaşlılığın alametidir: yaşlılık da ölümün habercisidir! Zavalı Şemseddin! İşte sonunda mezarın kapısına yaklaştın ve hâlâ da neslini sürdüreceğün yok! Sönüp gideceksin ve sanki dünyaya hiç gelmemiş gibi olacaksın!" diye düşünmüş. Sonra, bu üzücü düşüncelerle yüklü olarak namaz kılmak üzere camiye girmiş, oradan da evine dönmüş. Evinde, dönüşünün saatini bilen karısı, yıkanıp koku sürmüştü ve büyük bir dikkatle bedendeki kılları almış olarak onu bekliyormuş. Ve onu güler bir yüzle karşılayıp "Akşamın mutluluğu üzerine olsun!" dileğinde bulunmuş.

Ama kâhya, karısının dileklerine yanıt vermeksizin, ona, ekşi bir yüzle "Hangi mutluluktan söz ediyorsun sen bana? Benim için hâlâ mutlu olma olanağı var mı?" demiş. Karısı şaşırarak ona

"Allah'ın yüce adı senin üzerine ve yörene olsun! Bu kötü düşüncelere neden kapılıyorsun? Mutluluğunun nesi eksik? Ve de derdinin nedeni nedir?" demiş. O da "Sadece sensin! Dinle öyleyse beni, ey kadın! Çarşıya her gittiğimde duyduğum kederi ve üzüntüyü bir düşün! Dükkânlarda tacirleri, yanlarında, gözlelerinin önünde büyümüş bir, iki, üç, bazen de dört çocukları olduğu halde oturduklarını görüyorum. Onlar artlarında evlat bıraktıklarından ötürü gurur duyuyorlar. Sadece ben bu avuntudan yoksunum! Ve çoğu zaman bu avuntusuz yaşamdan kurtulmak için ölümü dilediğim oluyor! Ve atalarımı bağrına çekmiş olan Tanrı'dan benim için de acılarımı bitirecek bir sonuç hazırlamasını diliyorum!" diyerek yanıt vermiş.

Bu sözleri işitince kâhyanın karısı, ona "Bu üzücü düşünceler üzerinde durma ve gel senin için hazırladığım sofrayı onurlandır!" demiş. Ama tacir "Hayır! Vallahi! Ne yemek, ne içmek ne de bundan böyle senin elinden çıkan bir şeyi kabul etmek istiyorum! Bizim verimsizliğimizin nedeni sadece sensin! Evliliğimizden bu yana işte kırk yıl geçti ve hiçbir sonuç alamadık! Ve sen, benim başkalarını eş edinmeme her zaman engel oldun ve ilgili kadın olarak, etimin zayıflığından yararlanıp daha ilk gerdek gecemizde, eve senden başka hiçbir kadın sokmayacağıma ve de senden başka herhangi bir kadınla yatmayacağıma dair bana yemin ettirdin. Ben de safça, bütün bunları sana vaadettim. Bundan da daha kötüsü, vaadimi tuttuğumu ve kısır olduğumu gördüğün halde, beni yeminimden kurtaracak gönül yüceliğini de göstermedin! Ama, vallahi! Şimdi yemin ediyorum ki, bundan böyle içine girmemi, hatta okşamanı görmektense, zebbimi dibinden kesmeyi yeğlerim. Çünkü daha şimdiden görüyorum ki, seninle uğraşmak boşuna bir zahmettir; gerecimi bir kaya kovuğuna sokmakla seninki kadar verimsiz bir toprağa ürün almak üzere sokmak arasında bir fark görmüyorum! Evet! Vallahi, se-

nin dipsiz kuyuna cömertlikle akıttığım bunca tohum boşa gitmiştir!" diye haykırmış. Kâhyanın karısı, biraz dokunaklı olan bu sözleri işitince, gözlerinin önünde ışığın karanlığa dönüştüğünü görmüş, öfkeli ve olabildiğince acı dolu bir sesle kocası kâhyaya "Ah! Yaşlı soğuk yaratık! Konuşmadan önce ağzına koku sür! Tanrı'nın adı üzerime ve yöreme olsun! Bütün bu çirkinliklerden ve yanlış suçlamalardan korusun! Sen, ikimizden sırf benim mi yetersiz olduğumu sanıyorsun? Aldanıyorsun sen, yaşlı amca! Sen kendini ve soğuk yumurtalarını suçlamalısın! Evet, Allah için, soğuk olan senin çok duru ve verimsiz bir sıvı sızdıran yumurtalarıdır! Onları ısıtacak ve sıvılarını koyulaştıracak ne gerekse satın al! O zaman benim meyvemim güzel tohumlar mı taşıdığını, yoksa verimsiz mi olduğunu anlarsın!" diye haykırmış.

Öfkelenmiş karısının bu sözlerini işiten tacirler kâhyası, tereddüte kapılmış ve kararsız bir vurgulamayla "Senin söylediklerini kabul ederek, yumurtalarımın soğuk ve saydam, sıvısının da duru ve verimsiz olduğunu varsaysak, acaba, koşup satın almam için sıvı yoğunlaştırıcı ilacın nerede satıldığını söyleyebilir misin?" diye sormuş. Karısı da ona "Gidip ilk rastladığın aktarda erkek yumurtasını yoğunlaştıracak ve onları kadını aşılacak hale getirecek tertibi bulursun!"

*Anlatısının burasında Şehrazat, sabahın belirmediğini görerek ya-
vaşça susmuş.*

Ama İki Yüz Elli Birinci Gece Olunca

Demiş ki:

"... erkek yumurtasını yoğunlaştıracak ve onları kadını aşılacak hale getirecek tertibi bulursun!" demiş. Bu sözleri işitince kâhya kendi kendine "Vallahi! Yarından tezi yok aktara gidecek ve yumurtalarımı yoğunlaştırmak için bu tertibi satın alacağım!" demiş.

Ve ertesi gün olup çarşı açılır açılmaz, kâhya yanına boş bir çini kap alarak bir aktara gitmiş ve ona "Barış üzerine olsun!" demiş. Aktar selamını iade etmiş ve ona "İlk müşteri olarak seni kapıma getiren sabaha şükürler olsun! Buyur!" demiş. Kâhya "Bana, bir ölçü erkek yumurtasını yoğunlaştıran tertipten satmanı istemeye geldim" demiş. Ve ona çini kabı uzatmış. Bu sözleri duyan aktar, ne düşüneceğini bilememiş ve kendi kendine, her zaman o kadar ağırbaşlı olan bizim kâhya, kuşkusuz benimle şakalaşmak istiyor. Ben de ona aynı tarzda yanıt vereyim!" demiş. Ve ona "Yok yallahi! Daha dün üretmiştim; ama bu tertip o kadar çok aranıyor ki, elimdekiler çoktan tükendi! Git komşumdan sor!" demiş.

Bunun üzerine kâhya, ikinci aktara gitmiş, sonra bir üçüncüsüne, sonra da çarşıdaki tüm aktarlara! Hepsi de kendilerinden böyle olağanüstü bir dilekte bulunmasına gülerek ve aynı yanıtı vererek onu uzaklaştırmışlar.

Kâhya, araştırmalarının sonuçsuz kaldığını görünce, dükkânına dönmüş; orada düşüncelere dalarak ve varlığından tiksinerak oturmuş. Böyle, içi karamsarlıkla dolu otururken, tipik bir haşhaş yutucu, bir sarhoş, bir afyon tüketici, tam deyimiyle çarşının rezil ve sefihlerinin en canlı örneği olan Samsam adlı tellal, şeyhin kapının önünde oturduğunu görmüş.

Bununla birlikte tellal Samsam, Kâhya Şemseddin'e çok saygı duyar ve dükkânın önünden en seçkin deyimleri bulup yerlere kadar eğilerek selam vermeden geçmezmiş. O sabah da, oldukça

kötü bir mizaçla selamını iade etmekten kendini alamayan kâhyayı selamlayarak saygılarını sunmaktan geri kalmamış. Bunu fark eden Samsam, ona "Nasıl bir felaket ruhunda bu denli tedirginlik yarattı da seni sardı, ey saygın kâhyamız?" diye sormuş.

O da "Bak, Samsam! Gel şuraya otur da sana diyeceklerimi dinle! Üzölmeye değer bir şeyim var mı, yok mu, sen karar ver! Düşün ki, Samsam, kırk yıldır evliyim ve de henüz bir evlat kokusu almadım! Sonunda bana bu gecikmede, saydam yumurtalarım, duru ve verimsiz özsuyum olduğu için, kusurun bende olduğu söylendi! Ve gidip aktarlardan yumurtalarımı yoğunlaştıracak bir tertip aramam tavsiye edildi. Şimdi beni burada, kişiliğim için çok değerli olan özsuyumu katılaştırmak için gerekli çareyi bulamamaktan ötürü bahtsız otururken görüyorsun!" demiş.

Tellal Samsam, kâhyanın bu sözlerini işitince, şaşkınlık gösterecek ya da aktarlar gibi gülecek yerde, elini ayası yukarı gelecek şekilde uzatarak ona "Avcuma bir dinar koy ve bana şu çini kâseyi ver. Senin derdinin çaresi bende!" demiş. Kâhya da ona "Acaba mümkün mü bu? Ama, ey Samsam, bil ki, eğer bu işte başarı sağlarsan, zengin oldun gitti! Peygamberin yaşamı üzerine yemin ederim! İşte başlamak için de, bir dinar yerine, sana iki dinar!" diyerek yanıt vermiş. Ve iki parça altını eline koyarak çini kâseyi ona uzatmış.

Bunun üzerine ünlü bir rezil olan bu Samsam, çarşının bütün aktarlarından daha marifetli olduğunu göstermiş. Gerçekten, çarşıdan kendisi için gerekli her şeyi satın aldıktan sonra, evine giderek aşağıdaki tertibi hazırlamış:

İki ölçü Çin kebabesi¹, bir ölçü Yunan kendir otu yağı, bir ölçü taze karanfil, bir ölçü kızıl Serendip tarçını, on dirhem Mala-

1 *Kebabe*: Hint biberi tohumu (Ç.)

bar'ın beyaz kakulesi², beş dirhem Hint zencefili, beş dirhem beyaz biber, beş dirhem Ada karabiberi, bir ölçü Hint yıldız anasonu tanesi ve yarım ölçü dağ kekiği almış. Bunların hepsini yığıp elekten geçirdikten ve üzerine saf bal döküp iyice karıştırdıktan sonra buna beş misk tanesi ve bir ölçü havanda dövülmüş balık yumurtası ekleyerek yeniden ustalıklarla birbirine karıştırmış. Bunların üzerine de gülsuyuyla oluşturulmuş bir şurup dökmüş ve hepsini birden çini kâseye koymuş.

Kâseyi, çabucak kâhya Şemseddin'e götürmüş ve "İşte erkeğin yumurtalarını sertleştiren ve çok duru olan sıvısını yoğunlaştıran üstün tertip!" diyerek ona vermiş...

Anlatisının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Elli İkinci Gece Olunca

Demiş ki:

"İşte erkeğin yumurtalarını sertleştiren ve çok duru olan sıvısını koyulaştıran üstün tertip!" diyerek ona vermiş. Sonra da "Bu macunu cinsel yaklaşımdan iki saat önce yemen gerek! Ama, önceden, ilkin üç gün gıda olarak, sadece baharatla çeşnilendirilmiş keklik kebabı, içindeki sütüyle erkek balık ve de hafifçe ızgarası yapılmış koç yumurtası yemen gerek! Ve bütün bunlarla duvarları delip çıplak bir kayayı bile dölleyemezsen, ben Samsam, sakallarımı ve bıyıklarımı kazıtıp suratıma tükürülmesine razıyım!" diye eklemiş. Ve bu sözleri söyleyerek kâhyaya çini kâseyi vermiş ve uzaklaşmış.

2 *Kakule: Zencefilgillerden, sıcak iklimlerde yetişen güzel kokulu bir bitki.*

Bunun üzerine kâhya "Kuşkusuz bu Samsam, tüm yaşamını sefahatle geçirdiğinden, katılaştırıcı ilaçları iyi biliyor olmalı! Dolayısıyla Tanrı'ya ve ona güvenmeliyim!" diye düşünmüş. Ve evine dönüp çabucak zaten sevdiği ve onun tarafından sevildiği karısıyla arasını düzeltmiş ve birbirlerinden geçici bir öfkeyle ortaya koydukları davranışlarından dolayı karşılıklı özür dilemişler; ve birbirlerine anlamsız sözler söyledikten sonra bütün gece kendilerini nasıl yiyip bitirdiklerini anlatmışlar.

Bundan sonra, Şemseddin, üç gün boyunca büyük bir özenle Samsam'ın önerdiği yiyecekleri ve tadım harika bulduğu macunu yemiş. Bunun üzerine kanının gençlik yıllarında kendi yaşadığı ufaklıklarla iddialara girdiği zamanki gibi coşkuyla kaynadığını duyumsamış. Ve karısına yaklaşarak üstüne çıkmış; o da kendini kocasına vermiş; ikisi de süre, tekrarlama, sıcaklık; atılım, yoğunluk ve kararlılık bakımlarından harika sonuç almışlar.

Ve de o gece kâhyanın karısı tartışılmaz biçimde döllenmiş; ve âdet görmeden üç ay geçince, bundan tam anlamıyla emin olmuşlar.

Hamilelik doğal yolunu izlemiş; ve günü gününe dokuzuncu ayın sonunda, kadın, mutlu, ama korkulu bir güçlkle doğum yapmış; çünkü doğan çocuk sanki bir yaşındaki bir çocuk kadar iriymiş. Ve ebe kadın, âdet olan duaları okuduktan sonra, ömründe bu kadar güçlü ve güzel çocuk görmediğini açıklamış. Samsam'ın harika macunu düşünülünce, buna pek öyle şaşmamak gerekirmiş!

Bunun üzerine ebe kadın çocuğu alıp Allah'ın, Muhammet'in ve Ali'nin adlarını anarak yıkamış ve kulağına Müslümanlar'ın âdeti gereği kelimeyi şahadet getirerek kundaklayıp annesine teslim etmiş; annesinin memesini doyuncaya kadar emen nev-

zat³ uyuyakalmış. Ebe kadın annenin yanında üç gün daha kalmış ve ancak herşeyin yolunda olduğunu anlayınca oradan ayrılmış ve tüm komşulara bu münasebetle hazırlanmış tatlılar dağıtılmış.

Yedinci gün odaya tuzlar dökülmüş ve kâhya içeri girerek karısını tebrik etmiş. Sonra ona "Tanrı vergisi nerede?" diye sormuş. O da nevzadı kendisine uzatmış. Kâhya Şemseddin, yedi günlük olduğu halde bir yaşındaymış gibi gösteren ve yüzü yeni doğmuş aydan da parlak olan çocuğun güzelliğine hayran kalmış. Ve karısına "Buna ne ad koyacaksın?" diye sormuş. O da "Kız olsaydı, ona ben ad koymak isterdim; ama bir oğlan olduğuna göre, seçme önceliği senin!" diye yanıt vermiş.

Tam o anda, çocuğu kundaklayan cariyelerden biri, yavrunun kıçının sol kanadında şekli ve rengiyle geri kalan kısmın beyazlığıyla çelişen misk tanesi gibi bir ben görerek heyecan ve zevkten ağlamış. Ve zaten çocuğun iki yanağında da aynı şekilde ama daha küçük, zarif, siyah, üzerleri hafif tüylü birer tanecik halinde benler varmış. Bundan dolayı saygın kâhya, bu durumdan esinlenerek "Ona Alaaddin Ebu Şamat⁴ adını koyalım!" demiş.

Böylece çocuk Alaaddin Ebu Şamat olarak çağrılmış; ama kısa süre sonra bu ad uzun bulunduğundan sadece Ebu Şamat denilmiş. Ve Ebu Şamat'a dört yıl boyunca iki ayrı sütana ve kendi anası tarafından süt verilmiş; böylece bir genç arslan kadar güçlü, yasemin kadar beyaz, gül gibi pembe olmuş. O kadar yakışıklıymış ki, komşuları olan tüm küçük kızlar ve ana ve babaları ona çılgınca tapınıyorlarmış; o da onların sevgi gösterilerini kabulleniyor, ama onlara kendini öptürmüyor ve yanına çok yaklaşırlarsa, yüzlerini acımadan tırmalıyormuş; bundan dolayı küçük

3 *Nevzat*: Yeni doğan çocuk (Ç.)

4 *Alaaddin Ebu Şamat*: Benli Alaaddin (Ç.)

kızlar, hatta genç kızlar, onu incitmeden ancak uykudayken öpücüklerle boğuyor, güzelliği ve tazeliğine hayranlık duyuyorlarmış.

Ebu Şamat'ın anasına ve babasına gelince, oğullarının ne denli hayranlık uyandırıp beğenildiğini görüyor ve onun kem göze uğramasından korkuyorlarmış; sonunda, onu bu kötü etkiden korumaya karar vermişler. Bunun için, öteki ana ve babalar gibi sinek ve kirliliğin yüzünde kalmasına aldırmayarak onun daha az güzel görünmesine ve bu yoldan kendi üzerine kem gözü çekmesine engel olacak yerde; Ebu Şamat'ın ana ve babası, çocuğu, evin alt bölümünde bulunan odalara kapatmışlar ve onu böylece tüm gözlerden irak büyütmüşler. Ebu Şamat da, böylece her şeyden habersiz, ama köleler ve hadımağalarıyla çevrili olarak büyümüş. Ve daha ileri yaşlara ulaşıncı, kendisine güzel yazı, Kuran ve fen bilimlerini öğreten çok bilgili hocalar tutmuşlar. O da sırası gelince güzel ve güçlü olduğu kadar bilgili bir kişi olmuş. Ana ve babası sakalları çıkıp iyice büyüyüncüye kadar onu yeraltındaki bölmeden çıkarmamaya karar vermişler.

Anlatisının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Elli Üçüncü Gece Olunca

... sakalı çıkıp iyice büyüyüncüye kadar onu yeraltındaki bölmeden çıkarmamaya karar vermişler.

Bir gün Ebu Şamat'a yiyecek tepsileri taşıyan kölelerden biri, yeraltındaki odanın kapısını kapatmayı unutmuş; yeraltı kesimi oldukça geniş ve birçok perde ve kapılarla dolu olduğundan da-

ha önce farkına varmadığı bu kapının açık olduğunu gören çocuk, çabucak oradan çıkarak kendisini ziyarete gelmiş birçok soylu kadınla oturmakta olan annesinin bulunduğu üst kata çıkmış.

O sıralarda Ebu Şamat, sarhoş bir melek kadar güzel, yanaklarında bir meyvedeki gibi ayva tüyleri olan, görünmeyenler hesabına katılmaksızın dudaklarının kenarında birer ben bulunan, on dört yaşında bir delikanlı imiş.

Kadınlar, birdenbire yanlarına giren tanımadıkları bu delikanlıyı görünce şaşırarak hemen yüzlerini örtmüşler ve Şemseddin'in karısına "Allah aşkına! Yanımıza yabancı bir gencin gelmesine neden olmaya utanmıyor musun? Yoksa, utanma duygusunun İslam inancının esaslarından biri olduğunu bilmiyor musun?" demişler Ama Ebu Şamat'ın annesi "Maşallah deyin misafirlerim! Bu gördüğünüz çocuk, benim bedenimden kopup gelen, Kahire çarşısı tacirlerinin kâhyasının oğlu sevgili yavrumdan başkası değildir. Kendisi, güzel cariyelerin kollarında ve memelerimin cömert sütleriyle, seçkin bakirelerin omuzlarında ve en saf, en soylularının göğüslerinde yetişmiştir. Annesinin gözbebeği, babasının gururudur. Adı da Ebu Şamat'tır! Maşallah deyin ey misafirlerim!" diye yanıt vermiş. Emirlerin ve zengin tacirlerin hanımları da "Sana da, ona da maşallah! Ey Ebu Şamat'ın annesi, nasıl oldu da oğlunu bugüne kadar bize göstermedin?" diye yanıt vermişler.

Bunun üzerine Şemseddin'in eşi, ilkin ayağa kalkmış ve oğlunun gözlerinden öpmüş ve onu, misafirleri daha fazla huzursuz etmesin diye oradan uzaklaştırmış; sonra da onlara "Babası onu, kem gözlerden esirgemek için evimizin alt bölümünde yetiştirdi. Güzelliği başına bela getirmesin ve kötü etkilerden korunsun diye sakalları çıkıncaya kadar onu ortaya çıkarmamaya karar ver-

di. Eğer Şimdi ıkımiŐsa, kuşkusuz hadımağalarından birinin kapıyı kapatmayı unutmuş olmasındandır" demiş.

Bu sözleri duyunca, misafirler, kâhyanın karısını böyle güzel bir oğula sahip olduğundan dolayı tebrik ederek Yüce Tanrı'nın kut-samasının onun üzerine olmasını dilemişler ve sonra oradan ayrılmışlar.

Bunun zerine Ebu Şamat annesinin yanına gelmiş ve kölelerin bir katıra koŐum taktıklarını görerek "Bu katır kimin için hazırlanıyor?" diye sormuş. Kadın da "Gidip arŐıdan babanı getirmek için!" diye yanıt vermiş. O da "Babamın mesleği nedir?" diye sorunca, kadın "Baban, ey gözümün nuru, büyük bir tacirdir ve de Kahire'nin tüm tacirlerinin kâhyasıdır; ve kendisi, tüm Arap sultanlarının ve tüm Müslüman hükümdarların hacetlerini görür. Babanın işinin önemi üstüne bir fikir vermek için, bilesin ki, ona ancak bin dinarı geçen büyük işler için baŐvururlar; bundan daha kk iŐlerle dokuz yüz doksan dinarlık bir sipariŐ bile olsa, onu rahatsız etmeksizin, babanın yetki verdiği görevliler ilgilenirler. Ve Kahire'ye girebilecek veya dışarı çıkarılabilecek hiçbir tecimsel⁵ eşya ya da yk babanın haberi olmadan ya da onun görüşü alınmadan işlem göremez Bundan dolayı, yavrum, Tanrı, babana, hesaba gelmez zenginlikler ihsan etmiŐtir. Tanrı'ya Şükürler olsun!" demiş.

Ebu Şamat "Evet! Beni tacirler kâhyasının oğlu olarak yarattığı için Tanrı'ya Şükürler olsun! Artık yaşamımı da bundan böyle, tüm gözlerden irak, kapalı odalarda geçirmek istemiyorum; ve yarından tezi yok, babamla birlikte çarşıya gitmem gerek!" demiş. Annesi de "Allah seni duymuş olsun, oğlum! Baban gelir gelmez bu meseleyi kendisiyle konuŐurum!" diyerek cevap vermiş.

5 *Tecimsel*: Ticari.

Ve de Şemseddin eve döndüğü zaman, karısı olan biteni anlatmış ve ona "Oğlumuzu artık çarşıya götürmenin zamanı geldi!" demiş. Kâhya da "Ebu Şamat'ın annesi! Kem gözün gerçek bir şey olduğunu, bu gibi ciddi konuların şakaya gelmeyeceğini bilmez misin? Ve de falan falan komşumuzla falan falan komşumuzun oğullarının kem göze uğrayarak öldüklerini unuttun mu? İnan ki, zamanımızda mezarların yarısı kem göze uğrayanların ölüleriyle doludur!" diye yanıt vermiş.

Kâhyanın karısı "Ey Ebu Şamat'ın babası, gerçekten, insanoğlunun bahtı boynunda asılıdır. Ondan nasıl kaçılabilir? Ve yazılan bozulmaz; oğul, yaşamda da, ölümden de babasının yolunu izler. Ve bugün var olan yarın yok olacaktır! Böyle olunca, bir gün oğlumuzun senin hatan yüzünden kurban olmasının kötü sonuçlarını düşün! Gerçekten uzun ve kutsanmış olmasını dilediğim bir yaşam sürdükten sonra ölünce, hiç kimse oğlumuzu, bugün herkes varlığından habersiz olduğuna göre, bunca zenginliğinin ve mülkünün yasal mirasçısı olarak tanımak istemeyecektir! Böyle olunca da, devletin hâzinesi tüm servetini ele geçirecek ve çocuğunu başvuracak yer bulmaksızın perişan bırakacaktır. Yaşlı kişilere tanıklık etmek üzere baş vurduğumda, bana, sadece '*Biz kâhya Şemseddin'in herhangi bir erkek ya da kız çocuğu olduğunu duymadık!*' diyeceklerdir!" diye cevap vermiş.

Bu anlamlı sözler kâhyayı düşünmeye zorlamış ve birkaç dakika sonra "Vallahi! Sen haklısın, ey karı! Yarından başlayarak Ebu Şamat'ı yanımda götürerek ona, alış veriş yapmayı, pazarlık etmeyi ve mesleğin tüm özelliklerini öğreteceğim!" diye yanıt vermiş. Sonra bu haberle sevinen Ebu Şamat'a dönerek ona "Biliyorum ki, benimle birlikte gelmeye can atıyorsun! Çok iyi! Ama bil ki, çocuğum, çarşıda çok ciddi olman ve gözlerini alçakgönüllülükle her zaman eğik tutman gerekir! Ve de umarım ki, orada, ustalarının bilgece dersleri ve edinmiş olduğun temel

kuralları uygulamaya koyarsın!" demiş.

Ertesi gün, kâhya Şemseddin, oğlunu çarşıya götürmeden önce, onu hamama sokmuş...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görmüş ve ya-vaşça susmuş.

Ama İki Yüz Elli Dördüncü Gece Olunca

... onu hamama sokmuş ve yıkandıktan sonra, sırtına, dükkânda bulunan ince satenden bir esvap giydirmiş. Başına da, altın işle-meli çizgili ince kumaştan bir sarık sarmış. Bundan sonra ikisi birden biraz bir şeyler yiyip birer bardak şerbet içmişler; böy-lece serinledikten sonra, hamamdan çıkmışlar. Kâhya, kölelerin kendisi için bulundurdıkları beyaz katıra binmiş ve arkasına da, teninin tazeliği daha da belirgin hale gelen ve parlak gözleri me-lekleri bile baştan çıkarabilecek olan oğlu Ebu Şamat'ı almış. Sonra ikisi birden katıra binmiş, önlerinde ve arkalarında yeni giysileriyle köleler olduğu halde çarşı yolunu tutmuşlar.

Bunu gören tüm tacirler ve tüm alış veriş edenler hayran kal-mışlar; ve birbirlerine "Ya Allah! Şu çocuğa bakın! On dördüncü gecesindeki ayın ta kendisi!" demişler. Bir diğeri de "Kâhya Şemseddin'in ardındaki bu çok hoş çocuk kim? Onu hiç görme-miştik!" demişler.

Onlar böylece, kâhya ile Ebu Şamat'ın bindiği katır geçerken hayranlıklarını belirtirken, tellal Samsam çarşidan geçiyormuş; genç çocuğu görmüş. Sefih bir kimse olduğundan, haşhaş ve af-yonu da biraz fazla kaçırmış olduğundan belleğini tümüyle yitirmiş ve süt, misk, kebabe özsuğu ve öteki yüksek nitelikli

şeylerden oluşturduğu mucizevi macun aracılığıyla sağaltma sağladığını da hatırlamıyormuş.

Bu durumda, kâhyayı bu genç çocukla birlikte görünce, bilgiç bir tavırla gülmeye başlamış ve onu dinleyen tacirlere "Bakın hele şu aksakallı ihtiyara! Tıpkı pırasa gibi! Dışı beyaz, içi yeşil!" diyerek kendi hesabına rezilce eğlenmeye yeltenmiş. Ve bir tacirden diğerine giderek, her birine şakalarını ve zevzekliklerini tekrarlayarak hemen hemen çarşıda herkesin Şemseddin Kâhya'nın, dükkânında çıtı pıtı bir memluk tuttuğunu inanasıya kadar çaba göstermiş. Bu dedikodu, tacirlerin şeyhlerinin ve ünlülerin kulağına erişince, kâhyalarının durumunu karara bağlamak üzere, en yaşlı ve en saygın tacirlerden oluşan bir kurul toplanmış. Ve kurulun toplantısı sürerken, Samsam söz alıp yakışsız işaretlerle "Bundan böyle başımızda, çarşı kâhyası olarak, halkın gözü önünde gençlerle düşüp kalkan bu sakallı ah-laksızın bulunmasını istemiyoruz! Ve her sabah dükkânlarımızı açmadan önce kâhyanın huzurunda Fatiha süresinin yedi kutsal ayetinin okunmasından da bugünden başlayarak çekilmek istiyoruz. Ve gündüzün, bu yaşlı kişi kadar gençlere düşkün olmayan bir başka kâhya seçelim!" demiş.

Samsam'ın bu nutkunu duyan tacirler, söyleyecek başka şey bulamamışlar ve önerilen tasarıyı oybirliğiyle kabul etmişler.

Saygın Şemseddin'e gelince, tacir ve simsarların gelip kendi önünde Fatiha sûresinin ayetlerini okuma merasimine katılmakta geciktiklerini görünce, bu ağır ve geleneğe aykırı ihmali neye bağlayacağını bilememiş. Gözünün ucuyla kendisine yakın bir yerden bakmakta olduğunu gördüğü Samsam'a bir çift söz etmek üzere yaklaşmasını işaret etmiş. Zaten bu işareti beklemekte olan Samsam da, ağır ağır, zamanı kollayarak ve ayağını sürüyerek ve de ondan gözünü ayırmayan, bu sorunun çözümünü

ondan bekleyen tacirlere, sağdan sola bilgiççe gülüşler fırlatarak yaklaşmış.

Samsam, tüm bakışların kendi üzerinde olup genel ilgiyi çektiğini bilerek ve salma salma yürüyerek dükkânın tezgâhına dayanmış; Şemseddin ona "Samsam, nasıl oluyor da tüm tacirler şeyhleri başlarında olduğu halde gelip önümde Kuran'ın ilk sûresinin ayetlerini okumuyorlar?" diye sormuş. Samsam "Höh, höh! Ben ne bilirim? Yalnız çarşıda bazı söylentiler var, yani işte öylesine söylentiler! Ama, her durumda bildiğim bir şey varsa, o da belli başlı şeyhlerden oluşmuş bir kurul toplanmış ve seni işinden alıp kâhyalık görevlerini bir başkasına vermek üzere karar almışlar!" diyerek yanıt vermiş.

Bu sözleri duyan saygın Şemseddin'in rengi atmış ve yine de ağır başlı bir edayla "Hiç değilse bana, bu kararın neye dayandığını söyleyebilir misin?" diye sormuş. Samsam göz kırparak kalçalarını oynatmış ve "Bak, yaşlı şeyh, kurnazlık yapma! Pekâlâ sen herkesten daha iyi biliyorsun! Şu dükkânına getirdiğin genç çocuk herhalde orada sadece sinekleri kovmak için bulunmuyor! Her durumda, bilmelisin ki, o biçim olan genç oğlanların ham cinsiyetini üstün tutan birçok kimseyle düşüp kalktığım için herkesten önce benim haberim olacağını söyleyerek seni, her şeye karşın savundum ve senin oğlanlara düşkün biri olmadığını açıkladım. Hatta bu oğlanın karının herhangi bir yakını olabileceğini ya da Tanta, Mansura veya Bağdat'tan iş için gelmiş bir dostunun oğlu olabileceğini de söyledim. Ama tüm kurul bana karşı çıktı ve senin çekilmen yolunda karar aldı. Allah büyüktür ey şeyh! Seni avutacak olan ve izin verirsen, aramızda kalmak koşuluyla zevkinden dolayı seni kutlamak istediğim şu güzel oğlan var. Gerçekten harika bir şey...

Anlatisının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Elli Beşinci Gece Olunca

Demiş ki:

"... İzin verirsen, aramızda kalmak kaydıyla, zevkinden dolayı seni kutlamak istediğim şu güzel oğlan var!" demiş.

Samsam'ın bu sözlerini işitince, kâhya Şemseddin artık öfkesini tutamamış ve "Sus, ey sefihlerin en kokuşmuşu! Onun benim çocuğum olduğunu bilmiyor musun? Belleğin nerede senin, ey haşhaş yutucu?" diye haykırmış. Ama Samsam "Yapma bunu bana! Ne zamandan beri bir oğlun var senin? On dört yaşındaki bu oğlan, böylece olduğu gibi anasının karnından mı çıktı yani?" diye yanıt vermiş. Şemseddin "Ama, Samsam, sen kendin, on dört yıl önce yumurtaları katılaştırın ve öz suyunu yoğunlaştıran o mucizevi macunu bana getirmedi mi? Vallahi! Bu ilaç sayesinde üretkenlik kazanabildim ve Allah bana bu oğulu bağışladı! Ve sen de gelip bana tedavinin işe yarayıp yaramadığını sordun! Bana gelince, kem gözden sakındığım için, bu çocuğu evimin altındaki geniş toprakaltı bölmesinde yetiştirdim; bugün de ilk kez benimle birlikte dışarı çıktı. Aslında benim ilk niyetim, sakalı ele gelecek kadar büyümeden onu dışarı çıkarmamaktı. Ama annesi, kendisine mesleğimi bir an önce öğretebilmem ve işlerin oluşumundan haberi kılman için onu alıp götürmem konusunda beni ikna etti" diyerek yanıt vermiş.

Sonra da" Sana gelince Samsam, borcumdan kurtulmam için sana rastlamış olmamdan mutluyum! O harika ilaçla bana yaptığın hizmet karşılığı işte bin dinar!" diye eklemiştir.

Samsam, bu sözleri işitince, doğruluğundan kuşkuya düşmemiş; gidip tüm tacirleri yanılığdan kurtarmış; onlar da hemen kâhyalarını tebrik etmişler; sonra da kendisinden açılış duası yapmakta geciktikleri için özür dilemişler ve orada onun önünde bu gereği yerine getirmişler. Bundan sonra, Samsam, hepsi adına söz almış ve "Ey saygın kâhyamız, Tanrı bizim sevecenliğimizi ağacın gövdesi ve dallarından yana saklı tutsun! Ve onların da sırası gelince çiçek açıp kökü saçan ve altın yaldızlı meyveler vermesini nasip etsin! Ama, ey kâhyamız, içimizden en fakirleri bile, bir doğum dolayısıyla, tatlılar yaptırıp bunu eşe dosta dağıtır; oysa biz henüz yağlı ballı asideyi tatmadık; ve de yeni doğan çocuğa dualar edilerek yenmesi ne kadar hoştur bunun! Bu harika asidenin büyük kazanı ne zaman kaynayacak bakalım!" demiş.

Kâhya Şemseddin "Ne demek yani? Bundan daha çok istediğim şey yoktur. Ancak size sadece aside kazanıyla ikramda bulunmakla yetinemem! Kahire kapılarının yöresindeki bahçeler arasındaki yazlık evimde büyük bir şölen vereceğim! Hepiniz dostlarım, yarın sabah, bildiğiniz bu bahçede vereceğim şölene çağrılısınız. Ve orada, eğer Tanrı isterse, gecikmiş olanı gideririm!" diye yanıt vermiş.

Ve eve döner dönmez saygın kâhya, ertesi sabah için hazırlıklara başlamış ve erken saatte pişsin diye, fırına, altı ay yeşil yapraklarla beslenmiş koyunlar ve bol yağ sıvanmış bütün kuzular göndermiş; sayısız tepsi dolusu tatlı ve diğer benzeri şeyler hazırlatmış ve bunun için de, katkıda bulunmak üzere tatil yapmakta usta tüm kölelerini ve Zeyni caddesinin tatlıcı ve hamurışı ustalarını işe koşturmuş. Ama bunca zahmete karşılık, doğruyu söylemeli, arzulanıp da yerine getirilmedik hiçbir şey kalmamış.

Ertesi gün erken saatte, Şemseddin oğlu Ebu Şamat ile birlikte bahçeye gitmiş; ve köleler aracılığıyla birbirinden epeyce uzakta

iki adet çok büyük sofraya örtüsü serdirmiş; sonra Ebu Şamat'ı çağırılmış ve ona "Oğlum, görüyorsun ki, iki ayrı örtü serdirdim; bunlardan biri erkekler için, öteki de babalarıyla gelecek olan senin yaşıtın oğlanlar içindir. Ben sakalı bulunan erkekleri kabul edeceğim; sen de oğlum, sakalı bulunmayan gençleri karşılamakla yükümlüsün!" demiş. Ebu Şamat, şaşırarak babasına "Bu ayırım ve bu iki ayrı hizmet neden? Uygulamada bu ayırım, kadınlar ile erkekler arasında yapılır. Ve benim gibi oğlanların sakallı erkeklerden korkacak nesi var ki?" diye sormuş. Kâhya "Oğlum, henüz sakalı çıkmamış genç çocuklar yalnız başlarına olurlarsa daha özgür davranırlar ve kendi aralarında babalarının yanında olduklarından daha iyi eğlenirler!" diye yanıt vermiş. Ebu Şamat da, doğal bir saflıkla bu yanıtla doyum sağlamış.

Böylece, çağrılılar gelince, Şemseddin yaşlı başlı erkekleri, Ebu Şamat da çocukları ve gençleri kabul etmeye başlamış. Ve yenilmiş, içilmiş, şarkı söylenmiş ve elden geldiğince eğlenilmiş; ve neşe ve sevinç tüm yüzlerde ışımış; buhurdanlıklarda tütsü tüt-müş ve güzel kokulu otlar yakılmış. Sonra, şölen bitince konuklara karlı şerbetler dağıtılmış. Erkekler kendi aralarında yarenlik ederken, öte yanda gençler aralarında bin çeşit eğlenceli oyunlar sürdürüyorlarmış.

Çağrılıların arasında, kâhyanın en iyi müşterilerinden bir tacir bulunuyormuş; ama bu kişi ünlü bir oğlancı imiş ve çevredeki hiçbir güzel oğlan onun hovardalığından zarar görmeden kurtulamamışmış. Adı Mahmut imiş ama, sadece "İkiyanlı" takma adıyla tanınmış.

İkiyanlı Mahmut öte yandaki çocukların haykırışlarını işitince...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görmüş ve Şah Şehriyar'ın izniyle anlatmakta olduğu öyküsünü kesmiş.

Ama İki Yüz Elli Altıncı Gece Olunca

Demiş ki:

İkiyanlı Mahmut öte yandaki çocukların haykırışlarını işitince, son kertede heyecanlanmış ve kendi kendine "O yanda herhalde benim için iyi bir fırsat olsa gerek!" diye düşünmüş. Ve genel dikkatsizlikten yararlanıp, sanki bir ihtiyacını gidermek için, sıkışmış gibi yaparak bulunduğu yerden ayrılmış; ağaçlar arasından yavaşça genç çocukların topluluğuna dalmış; ve onların zarif hareketleri ve güzel yüzleri karşısında zıncı diye durmuş. Ve çok zaman geçmeden onların en güzellerinin içinde kuşku duyulmadan en güzelinin Ebu Şamat olduğunu fark etmiş. Ve onunla konuşabilmek ve onu bir kenara çekebilmek için kafasında binlerce tasarı geliştirmeye başlamış ve "Hay Allah! Arkadaşlarının arasından bir parça uzaklaşabilseydi!" diye düşünmeye başlamış. Talih de ona, dileklerinin ötesinde yardımda bulunmuş.

Gerçekten, bir an için Ebu Şamat, oyunun coşkusuna kapılarak ve koşuşmadan ötürü yanakları pespembe, su dökmek ihtiyacını duymuş. Ve iyi yetiştirilmiş bir çocuk olduğundan, herkesin önünde diz çöküp işlemek istemediğinden, ağaçların altına doğru uzaklaşmış. İkiyanlı da hemen "Kuşkusuz şimdi yanına yanaşırsam, onu ürkütürüm. Başka bir fikir üretmeliyim!" demiş. Ve saklandığı ağacın altından ayrılıp genç oğlan çocuklarının arasına karışınca onu tanımışlar ve yuh çekmeye ve bacaklarının arasına saldırmaya başlamışlar. O da, bundan memnun, onlara gülmüş; ve sonra, onlara "Beni dinleyin çocuklar! Eğer Ebu Şamat'ta yolculuk sevdası ve Kahire'den uzaklaşma arzusu uyandırabilirseniz, yarın her birinize birer yeni giysi ve her türlü hevesinizi doyuracak kadar para vereceğim" demiş. Onlar da "Ey

İkiyanlı, bu çok kolay!" diye yanıtlamışlar. Bunun üzerine çocukları bırakmış ve gidip sakallı erkeklerin arasına dönmüş.

Ebu Şamat çişini bitirip yerine dönünce, arkadaşları, aralarında göz kırpmışlar ve içlerinden en konuşkanı, Ebu Şamat'a seslenerek, ona "Sen yokken, aramızda, yolculuğun harikalarından ve uzaktaki şahane ülkelerden söz ediyorduk: Şam'dan, Halep'ten ve de Bağdat'tan... Sen, ey babası bunca zengin olan Ebu Şamat, hiç kuşkusuz birçok kere, kervanlarla bu gezilere katılmışsındır! Bize gördüğün en harika şeylerden söz et biraz!" demiş. Ama Ebu Şamat "Ben mi? Ama siz benim yeraltında yetiştirildiğimi ve oradan ancak dün çıktığımı bilmiyor musunuz? Nasıl olur da bu koşullarda geziye çıkmış olduğumu düşünürsünüz? Şimdi de bütün yaptığım gezi, babam izin verirse evden dükkâna kadar onun yanında yürümemden ibarettir!" diye yanıt vermiş. Bunun üzerine aynı çocuk "Zavallı Ebu Şamat, desene ki sen, daha onları tadamadan, en zevkli sevinçlerden yoksun bırakılmışsın! Eğer dostum, yolculuğun ne harika bir tadı olduğunu bilseydin, babanın evinde artık bir dakika bile oturmak istemezdin! Şairlerin hepsi, avare dolaşmanın zevklerini dile getirmişlerdir; işte bu konuda bize kadar gelmiş şiiirlerinden sadece birisi:

Yolculuk, senin harikalarını kim anlatacak! Ey dostlarım, tüm güzel şeyler değişmeyi özler! İnciler bile denizin karanlık derinliklerinden çıkar ve şahların taçlarını ve hatunların boyunlarını süslemek için sonsuz mesafelerde yol alırlar!"

Bu dörtlüğü işiten Ebu Şamat "Haklı olabilirsiniz! Ama insanın kendi evinde oturmasının da hoş yanları vardır!" demiş. Bunu duyan çocuklardan biri gülmeye başlamış ve arkadaşlarına "He-

le Şu Ebu Şamat'a bir bakın! Tıpkı suyu terk eder etmez ölen balıklar gibi!" demiş. Bir başkası da biraz daha abartarak "Hayır! Herhalde yanağının güllerinin solmasından korkuyor!" demiş. Bir üçüncüsü de "Görmüyor musunuz, tıpkı sokağa çıkarken yalnız başlarına tek bir adım bile atamayan kadınlar gibi!" diye eklemiş. Ve en sonra bir başkası da "Ne oluyor Ebu Şamat? Bir erkek gibi davranamadığından utanmıyor musun?" diye haykırmış.

Bütün bu çıkıŐmaları işiten Ebu Şamat'ın o denli onuru kırılmış ki, hemen konuklarını terk etmiş ve katıra binerek kentin yolunu tutmuş ve yüreğinde öfke, gözünde yaşlarla annesinin yanına ulaşmış; o da çocuğunu bu halde görünce korkmuş. Ebu Şamat ona arkadaşlarının yanında nasıl alay konusu olduğunu anlatmış ve nereye olursa olsun hemen yola çıkmak istediğini söylemiş. "Ama hemen!" Ve eklemiş: "Şu bıçağı görüyorsun değil mi? Eğer bana yolculuk için izin vermezsen, göğsüme saplayacağım!" diye eklemiş.

Bu hiç beklenmedik karar karşısında, zavallı kadın, gözyaşlarını içine, akıtmıŐ ve onun bu isteğine boyun eğmiş. Bunun üzerine Ebu Şamat'a "Oğlum, sana tüm gücümle yardım edeceğime söz veriyorum! Ama daha baştan babanın buna karşı çıkacağından emin olduğum için, ben kendi hesabıma sana bir yük dolusu eşya hazırlatacağım" demiş. Ebu Şamat da "Ama bunun hemen, babam gelmeden, yapılması gerek!" demiş.

Şemseddin'in karısı, kölelere çabucak malların saklandığı ambarlardan birini açtırmıŐ ve balya yapanlara on deve yükü olacak kadar mal hazırlatmış. Kâhya Şemseddin'e gelince, çağrılılar ayrılınca, bahçede oğlunu boŐu boşuna aramış, sonunda onun oradan ayrılıp erkenden eve döndüğünü öğrenmiş. Kâhya da, yolda oğlunun başına bir felaket gelebileceği endiŐesiyle, katırını dört

nal sürerek nefes nefese avluya dalarak ancak orada heyecanını bastırabilmiş ve Ebu Şamat'ın kazasız belasız gelişini kapıcıdan öğrenmiş. Ama avluda hazırlanmış, yüklenmek üzere bulunan birçok balyayı ve üzerlerine iri harflerle bunların Şam, Halep ve Bağdat gibi çeşitli kentlere yollanması bakımından yazılar yazılmış olduğunu görünce çok şaşırılmış...

Anlatisının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Elli Yedinci Gece Olunca

Demiş ki:

İri harflerle, bunların, Şam, Halep ve Bağdat gibi çeşitli kentlere yollanması bakımından yazılmış olduğunu görünce çok şaşırılmış.

Bunun üzerine çabucak karısının yanına çıkmış ve ondan olup bitenin tümünü ve Ebu Şamat'a karşı çıkmanın getirebileceği ağır sakıncaları öğrenmiş. Kâhya da "Yine de onu caydırmaya çalışacağım!" demiş ve Ebu Şamat'ı çağırarak ona "Çocuğum, Allah'ın seni aydınlatmasını ve bu uğursuz tasarıdan vazgeçirmesini dilerim! Dua ve barış üzerine olası Peygamberimiz'in '*Kendi toprağının meyvesiyle beslenen ve yaşamının doyumunu kendi ülkesinde bulan kimseye ne mutlu!*' dediğini bilmez misin?" demiş. "Eskiler de '*Sakin yolculuğa girişmeyin, bir millik bir mesafede de olsa!*' demiştir. Bu durumda çocuğum, bana hâlâ karında direnmek isteyip istemediğini söylemeni bekliyorum!" demiş. Ebu Şamat "Bil ki, baba, sana asla karşı çıkmak istemem. Ama isteğimi reddedip yola çıkmamı engelleyecek olursan, giy-

silerimden soyunacak ve fakir dervişlerin urbalarına bürünecek ve yeryüzünün tüm ülkelerini yalınayak dolaşacağım!" diye yanıt vermiş.

Kâhya, oğlunun ne pahasına olursa olsun yola çıkmaya karar vermiş olduğunu anlayınca, tasarısına karşı durmak fikrinden vazgeçmek zorunda kalmış ve ona "Öyleyse, oğlum, sana kırk yük daha verelim; böylece, annenin sana sağladığı diğer on yükle birlikte, elli deve yükü malın olur. Bunların içinde gittiğin her kentin ihtiyacı için ayrı mallar olacak. Çünkü, örneğin, Şam'da oturanların hoşlanacağı kumaşları Halep'te satmaya kalkışmamalısın; bu, hatalı bir girişim olur! Bu durumda yola çık oğlum ve Tanrı seni esirgesin ve yolunu düz etsin! Özellikle Arslan Çölü adlı bölgedeki Köpekler Vadisi'nden geçerken çok dikkat et! Çünkü burası yolkesen haydutların yatağıdır; başlarında da akın ve saldırıları ansızın olduğu için 'Hızlı' lakabıyla anılan bir Bedevi vardır" demiş. Ebu Şamat da "Kötü olaylar da, hayırlı olaylar da bize Tanrı'dan gelir! Ben ne yapsam, olacak olan olur!" diye yanıtlamış.

Bu sözler karşılık gerektirmediğinden kâhya da artık hiçbir şey söylememiş; fakat karısı bin dilekte bulunup fakirlere de elli koyun adadıktan ve oğlunu yolcuların koruyucusu Es-Sait Abd-ül-Kadir Geylani'nin kutsal korumasına terk ettikten sonra ancak huzur bulmuş.

Bunu izleyerek, kâhya, yüreğinin tüm gözyaşlarıyla ağlayan zavallı annesinin kollarından güçlkle ayırdığı oğluna arkadaşlık ederek gidip yola çıkmaya hazır durumdaki kervanı bulmuş; deveci ve katırcıların yaşlı yöneticisi Şeyh Kemal'i bir yana çekerek, ona "Ey saygıdeğer mukaddem⁶, gözümün bebeği olan bu çocuğu sana emanet ediyorum ve onu senin nezaretinde Tan-

6 *Mukaddem*: Yönetici (Ç.)

rı'nın kanatları altına sokuyorum! Ve de sen oğlum!" diyerek bu kez Ebu Şamat'a seslenmiş: "Benim yokluğumda sana babalık edecek kişi budur! Ona itaat et ve ona sormadan hiçbir iş tutma!" demiş. Sonra Ebu Şamat'a bin altın dinar vererek ve son bir nasihat olarak, ona "Oğlum bu bin dinarı sana, mallarını en yararlı zamanda satmak için bekletirken sabredip o arada bunları harcayabilesin diye veriyorum! Çünkü onları fiyatların düşük olduğu zaman satmaktan kaçınmalı ve kumaşlarla öteki malların en yüksek değer kazandığı sırada ortaya çıkan fırsatı kullanmalısın! Böylece onları en iyi koşullarda değerlendirmiş olursun!" demiş. Sonra, birbirlerine veda etmişler ve kervan yola koyulmuş ve kısa bir süre sonra Kahire kapılarının dışına çıkmış.

İkiyanlı Mahmut'a gelince, onun da durumu söylemiş: Ebu Şamat'ın yola çıkacağını öğrenerek o da bir yandan hazırlıklara başlamış; ve birkaç saatte, katırlarını ve develerini yüklemiş ve atlarını eyerlemiş. Ve zaman kaybetmeksizin, yola koyulup Kahire'den birkaç mil ötede kervana ulaşmış. Ve kendi kendine "Şimdi, çöle gelince, ey Mahmut, kimse seni ele vermez ve kimse gelip seni gözetleyemez! Ve başının derde gireceğinden korkmadan bu çocukla keyfini bulursun!" demiş.

Böylece, daha ilk merhalelerden sonra, İkiyanlı, çadırlarını Ebu Şamat'ın çadırlarının yanına kurmuş ve Ebu Şamat'ın aşçısına ateş yakmak zahmetine katlanmamasını; çünkü kendisinin Ebu Şamat'ı kendi çadırında yemeye çağıracağını söylemiş. Ve gerçekten, Ebu Şamat, Mahmut'un çadırına gelmiş, ama deveçilerin mukaddemi Şeyh Kemal ile birlikte... Böylece, zahmetlerinin yorgunluğu Mahmut'un yanına kâr kalmış; ertesi gün ikinci dinlenme sırasında da, ondan sonraki molalarda da, ta Şam'a ulaşmaya kadar bu hep böyle olmuş; çünkü, Ebu Şamat, İkiyanlı'nın her çağrısını kabul ettiğinde yanında deveçilerin mukaddemini de götürüyormuş. Ama Şam'a gelindiğinde, Halep'te ve Bağ-

dat'ta olduğu gibi, burada da İkiyanlı'nın dostlarını kabul ettiği bir evi bulunduğundan...

Anlatışının burasında Şehrazat, sabahın belirlediğini görerek ya-vaşça susmuş.

Ama İki Yüz Elli Sekizinci Gece Olunca

Demiş ki:

... Halep'te ve Bağdat'ta olduğu gibi, burada da İkiyanlı'nın dostlarını kabul ettiği bir evi bulunduğundan, kentin girişinde bir çadırda kalmak üzere olan Ebu Şamat'a bir köle göndererek onu, ama sadece onu, varlığıyla onur vermek üzere evine çağırılmış. Ebu Şamat da "Biraz bekle de, Şeyh Kemal'in görüşünü alayım!" demiş. Ama devcilerin mukaddemi bu öneriyi duyunca kaşlarını çatmış ve ona "Hayır oğlum, bu öneriyi ret et!" demiş. Ebu Şamat da çağırışı geri çevirmiş.

Şam'da kalmak uzun sürmemiş ve hemen Halep'e doğru yola çıkılmış; İkiyanlı oraya geldikleri anda, Ebu Şamat'ı çağırarak için adam göndermiş; fakat, Şam'da olduğu gibi, Şeyh Kemal çekinmesini söylemiş; ve Ebu Şamat, mukaddemin niçin bu denli sert davrandığını anlamadığı halde ona karşı çıkmak istememiş. Bu kez de İkiyanlı'nın harcamaları boşa gitmiş. Ama Halep'i terk ettiklerinde, İkiyanlı, bir dahaki sefere işlerin böyle olmayacağına dair kendi kendine yemin etmiş. Ve Bağdat doğrultusundaki ilk molada, eşi görülmedik bir şölenin hazırlıklarına girişmiş ve birlikte gelmesi için Ebu Şamat'ın yanına kendisi gitmiş. Ve bu kez, Ebu Şamat, karşı çıkacak ciddi bir nedeni olmadığından, çağırışı kabul etmek zorunda kalmış; ve uygun bir şekilde giyin-

mek üzere ilkin çadırına girmiş. O sırada Şeyh Kemal onu görmeye gelmiş ve durumu öğrenince "Ne kadar düşüncesizsin, ey Ebu Şamat! Mahmut'un çağrısını niye kabul ettin? Onun niyetlerinin ne olduğunu bilmiyor musun? Ve ona neden İkiyanlı adı takılmış, anlamıyor musun? Ama ne olursa olsun, benim gibi bir ihtiyarın görüşünü almalı ve şairin şu sözlerine kulak vermeli-sin:

*İhtiyara sordum "Neden sırtın eğik yürüyorsun?" di-
ye; bana "Çünkü nemli toprakta gençliğimi yitirdim!
Eğilmiş, onu arıyorum! Ve sırtıma aldığım deney o
denli ağır ki, artık belimi doğrultmama engel oluyor!"
 demiş.*

Ama Ebu Şamat "Ey saygıdeğer mukaddem, İkiyanlı olarak çağrılmasının nedenini bilmemekle birlikte, dostumuz Mahmut'un çağrısını geri çevirmek pek uygun olmayacak! Zaten, onunla arkadaşlık ederek ne kaybedeceğimi de anlamıyorum. Herhalde beni yemeyecektir!" diye yanıt vermiş. Mukaddem de ona hızla "Allah korusun! Elbette seni yemeyecektir! Zaten daha önce pek çoklarını yedi o!" yanıtını vermiş. Bu sözleri işitince Ebu Şamat bir kahkaha koparmış ve gidip sabırsızlıkla onu bekleyen İkiyanlı'ya ulaşmış. Ve ikisi birlikte şölen için hazırlanmış çadırın içine girmişler.

Gerçekten, İkiyanlı, harika delikanlıyı karşılamak için hiçbir şey esirgememiş; onun gözlerini okşamak ve duygularını pohpohlamak için her şey hazırmış; böylece şölen neşe ve canlılık dolu geçmiş; ve ikisi birlikte iştahla ve doyuncaya kadar yemek yemişler ve aynı bardaktan içmişler. Şarap başlarını döndürmeye başlayınca ve köleler sessizce çekilince; İkiyanlı'nın şaraptan ve

tutkudan başı dönmüş. Ebu Şamat'a doğru eğilmiş ve yanaklarını iki eli arasında tutarak bir öpücük almak istemiş. Ama Ebu Şamat, bundan sıkılarak içgüdüyle elini kaldırmış; ve İkiyanlı'nın dudakları delikanlının avcunun içiyle karşılaşmış. Bunun üzerine, Mahmut, kolunun biriyle onun boynunu, ötekiyle de belini sardığında; "Sen bana ne yapmak istiyorsun?" diye soran Ebu Şamat'a "Sadece, şairin şu dizelerini uygulamaya koymak için açıklamada bulunmak istiyordum!" demiş:

Ruhumu sarsan o gözlerin bakışlarıyla nasıl titriyorum! Ey çocuksu yumurtalarını şişiren ilk arzunun verdiği zevk!

İşte, ey gözümün nuru! Kavrayabileceğini kavra, kaldırabileceğini kaldır! Bir avuç, iki avuç, üç avuç al! Bir karış ya da daha fazla sok!

Ama seni hiç üzmesin! Tadını almaya bak, sadece!

Bu dizeleri belli bir tarzda okuduktan sonra, İkiyanlı Mahmut, bunları anlaşılır bir uygulamayla delikanlıya anlatmaya koyulmuş. Fakat, Ebu Şamat, durumu hemen fark ederek onun bu tavırlarından, davranışlarından ve hareketlerinden çok sıkıldığını duyumsamış ve oradan ayrılmak istemiş. Ama İkiyanlı onu alıkoymuş ve neyin söz konusu olduğunu sonunda ona açıkça anlatmış.

Ebu Şamat, İkiyanlı'nın niyetinin ne olduğunu iyice tartıp istediği şeyi kavrayınca...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Elli Dokuzuncu Gece Olunca

Demiş ki:

Ebu Şamat, İkiyanlı'nın niyetinin ne olduğunu iyice tartıp istediği şeyi kavrayınca; derhal ayağa fırlamış ve ona, "Yok, vallahi! Ben bu malı satmıyorum! Ama, her durumda, seni teselli etmek için, başkalarına altın karşılığı bir şey satarsam, sana karşılığını almadan veririm!" demiş. Ve İkiyanlı'nın yalvarmalarına karşın, Ebu Şamat, o çadırda bir saniye daha kalmak istememiş; oldukça hızlı dışarı çıkıp mukaddemin çok tedirgin olarak kendisini beklemekte olduğu konaklama yerine ulaşmış.

Mukaddem Kemal de, Ebu Şamat'ın garip bir tavırla geldiğini görünce, ona "Allah sakına! Ne olup bittiğini bana anlat!" demiş. O da "Ama, kesinlikle bir şey olmadı! Yalnız hemen hiç gecikmeden konaklamayı bozup Bağdat yoluna koyulmalıyız! Çünkü artık İkiyanlı ile birlikte yolculuk etmek istemiyorum! Abartılı ve çok sıkıcı niyetleri var!" diye yanıt vermiş. Devecilerin şeyhi "Sana söylememiş miydim, oğlum? Ama Tanrı'ya şükürler olsun ki başına bir şey gelmemiş! Yalnız böylece tek başına yolculuk yapmanın çok tehlikeli olacağını sana belirtmeliyim. Bu topraklarda kaynaşan bedevi haydutlarının saldırılarına karşı çıkabilmek için tıpkı bizimki gibi bir kervanla birlik halinde bulunmak gerek!" demiş. Ama Ebu Şamat hiçbir şey dinlemek istememiş ve yola çıkma emri vermiş.

Böylece küçük kervan tek başına yola koyulmuş ve bir akşam gün batarken Bağdat'ın kapılarına gelinceye kadar yolculuğunu sürdürmüştü.

Devecilerin mukaddemi, bunun üzerine gelip Ebu Şamat'ı bulmuş ve ona "Oğlum, burada mola vermektense, yolumuzu

sürdürerek bu gece Bağdat'a ulaşalım! Çünkü şimdi üzerinde bulunduğumuz yer yolculuğumuzun en tehlikeli bölgesidir. Buraya Köpekler Vadisi derler! Geceyi burada geçirmeye kalkarsak büyük bir tehlikeyi göze almış oluruz! Çabuk davranıp kapılar kapanmadan Bağdat'a ulaşalım! Çünkü, oğlum, bilmelisin ki, Halife, gizlice içeri girip okulların salonlarında saklanan bilim kitaplarını ve el yazmalarını bağnaz kişilerin ele geçirip Dicle'ye atmamaları için kentin kapılarını özenle kapattırır!" demiş.

Ebu Şamat, bu öneriden hoşlanmayarak ona "Hayır, vallahi! Kente geceleyin girmek istemiyorum, çünkü Bağdat'ı gün doğarken görüp zevk almak istiyorum! Geceyi burada geçirelim, çünkü benim pek öyle acelem yok; zaten ben iş gezisi yapmıyorum, sadece zevk almak ve tanımadığım yerleri görmek için geziyorum!" yanıtını vermiş. Ve yaşlı mukaddem, Şemseddin'in oğlunun bu denli tehlikeli inatçılığından canı sıkılarak boyun eğmek zorunda kalmış.

Ebu Şamat'a gelince, bir parça yemek yemiş; sonra köleler yatmaya gitmişler, o da çadırdan çıkmış ve vadinin içinde biraz ilerlemiş ve ayışığında bir ağacın altına oturmuş. Ve yeraltında yaşarken hocalarından öğrendiği bazı şiirler aklına gelmiş ve düş kurmaya uygun böylesi bir yerden etkilenerek şairin şu dizelerini okumaya başlamış:

Irak'ın yeğni zevkli ecesi ey Bağdat! Halifelerin ve şairlerin kenti, seni uzun zaman düşledim, ey dingin...

Ama birdenbire, daha ilk dörtlüğü okuyup bitirmeden, sol yanında korkunç bir çatırtı ve nal sesleri duymuş; ve de yüz ağızdan birden çıkan bağırıp çağırımlar işitmiş! Ve geriye dönüp ko-

naklama yerinin sanki yerden fıskırmış gibi her yandan birden kalabalık bir bedevi topluluğu tarafından sarılmış olduğunu görmüş.

Onun için pek yeni olan bu görüntü kendisini olduğu yere çivilemiş; ve kendini savunmak isteyen kervandakilerin genel bir kıyıma uğradığına ve kervanın yağma edildiğine tanık olmuş. Ve bedeviler ortada canlı hiçbir kimsenin kalmadığını görünce, bütün develeri ve katırları birlikte götürerek göz açıp kapayasıya kadar bir sürede geldikleri gibi kaybolmuşlar.

Uğradığı şaşkınlık bir parça dağılınca, Ebu Şamat konakladıkları yere doğru ilerlemiş ve orada herkesin kıyıma uğratılmış olduğunu görmüş. Ve devcilerin mukaddemi Şeyh Kemal de, saygı uyandıran yaşına karşın, diğerlerinden ayırt edilmeden göğsüne saplanan çeşitli mızraklarla delik deşik edilerek öldürülmüş bulunuyormuş. Ebu Şamat bu denli korkunç bir manzaraya daha fazla dayanamayarak, ardına bakmaya cesaret edemedi oradan kaçmış.

Böylece bütün gece kaçarak rastlayabileceği başka haydutların hırsını uyandırmamak için, tüm zengin giysilerinden soyunmuş ve bunları uzağı fırlatmış ve üzerinde gömleğinden başka şey bırakmamış. Ve işte bu kılıkta, gün doğarken, âdeta yarı çıplak Bağdat'a girmiş.

Yorgunluktan bitkin bir halde ve artık ayakta kalmaya gücü yetmeksizin, kente girince karşısına çıkan ilk meydan çeşmesinin önünde durmuş. Ellerini, yüzünü ve ayaklarını yıkamış ve çeşmenin üzerindeki mermer düzlüğe çıkmış ve oraya boylu boyunca uzanıp pek fazla zaman geçmeden uyumuş.

İkiyanlı Mahmut'a gelince, o da aynı şekilde yola koyulmuş; ama kestirme bir yoldan gelerek haydutlara rastlamaktan sakı-

nabilmiş; ve dahası, Bağdat'a tam da Ebu Şamat'ın kapıları açıp çeşmenin üzerinde yatıp uyuduğu bir sırada girmiş.

Aynı çeşmenin önünden geçerken, İkiyanlı, hayvanların sulandığı mermer yalağa yaklaşmış susamış atına su içirmek istemiş. Ama at, uzanıp yatan gencin suya vuran gölgesini görerek irkilmiş. Bunu gören İkiyanlı başını kaldırıp bakınca düzlükte yarı çıplak yatan gencin Ebu Şamat olduğunu anlamış; o an neredeyse atından düşüyormuş.

Anlatisinin burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Altmışınca Gece Olunca

Demiş ki:

... düzlükte yarı çıplak yatan gencin Ebu Şamat olduğunu anlamış; o an neredeyse atından düşüyormuş. Hemen attan atlayarak çeşmenin düzlüğüne çıkmış ve başını kollarından birine yaslamış, uykusunda bitkin bir halde uzanmış Ebu Şamat'ı görünce hayranlıktan donmuş kalmış. Ve ilk kez olarak, bedeninin geri kalan beyazlığının üstünde belirgin halde olan benlerinin yer aldığı saydamsı genç gövdesinin çıplak güzelliğini sonunda seyredebilmiş. Ve aşkı uğruna bu yolculuğu göze aldığı meleğin nasıl bir nedenle bu halde yoluna çıkmış ve bu çeşme üzerinde uymakta olduğunu asla kavrayamamış. Ve o anda keşfettiği sol kaba etini süsleyen bir misk damlası gibi yuvarlak benden bir türlü bakışlarını ayıramamış. Ve nasıl bir davranışta bulunacağını bilemeden kendi kendine "Ne yapsam acaba? Onu uyandırayım ve olduğu gibi atımın terkisine atarak çöle mi kaçayım? Yoksa u-

yanmasını bekleyip onunla konuşarak ve onu yumuşatarak benimle Bağdat'taki evime gelmesi için kandırayım mı?" diye düşünmüş.

Sonunda bu sonuncu fikrin yerinde olduğuna inanarak gencin ayakları dibinde düzlüğün kenarına oturmuş; çocuksu bedeni üzerinde güneşin getirdiği tüm pembemsi durulukta gözlerini yıkayarak uyanmasını beklemiş.

Ebu Şamat, uykusuna kandıktan sonra, bacaklarını gererek gözlerini yarı açmış; ve aynı anda İkiyanlı onun elini tutmuş ve çok tatlı bir sesle, ona "Korkma, çocuğum, güvenli ellerdesin, benim yanımda! Ama lütfen acele bana bütün bunların nedenini anlat!" demiş.

Bunun üzerine Ebu Şamat kalkıp kışının üzerine oturmuş ve her ne kadar kendisine hayran olan kişinin huzurunda bulunmaktan sıkılıyorsa da, ona serüvenini tüm ayrıntılarıyla anlatmış. Mahmut da ona "Tanrı'ya şükürler olsun ki, benim genç dostum, senden servetini almışsa da, yaşamını korumuş! Çünkü şair '*Baş kurtulmuşsa, yitirilen servet zarar vermeden kesilen tırnağın bir kırpıntısı gibidir!*' demiştir. Ve zaten senin servetin hiç de kaybolmuş sayılmaz. Çünkü benim sahip olduğum her şey senindir. Haydi benimle eve gel de yıkan ve giyin. Ve şu andan başlayarak Mahmut'un tüm varlığını kendi malın sayabilirsin, Mahmut'un yaşamı da sana hayranlık duymak içindir!" demiş. Ve Ebu Şamat ile konuşmasını babacan bir tavırla böylece sürdürerek onu kendisiyle birlikte gitmeye razı etmiş.

İlkin onu düzlükten indirmiş ve kendi arkasında atın üzerine oturmasına yardım etmiş; sonra arkasına büzülmüş olan çocuğun bedeninin sadece sıcak ve çıplak dokunuşuyla bile zevkten titreyerek evine doğru yol almaya başlamış. İlk yaptığı iş, Ebu Şamat'ı hamama götürmek ve herhangi bir tellak ya da hizmetkâr

araya sokmadan onu kendi elleriyle yıkamak olmuş; ve ona çok değerli bir urba giydirdikten sonra, çocuğu genellikle dostlarını kabul ettiği bir salona götürmüş.

Burası serinlik ve gölgelikten yana çok hoş, sadece mine ve çinilerin mavimtrak yansımalarıyla ve yukardaki yıldızların ışıltılarıyla aydınlanan bir salonmuş. Seçkin tütsü kokuları, insanın ruhunu kâfur ve tarçın bahçelerine sürüklüyor, orta yerde, fiskiyeli bir havuz şarkı söylüyormuş. Orada dinlenmek oldukça güvenli imiş; ve bu sakin havada insanı kendinden geçiren bir şeyler varmış.

İkisi birlikte halı üzerine oturmuşlar ve Mahmut kolunu dayasın diye Ebu Şamat'a bir yastık uzatmış. Tepsiler üzerinde yiyecekler getirilmiş ve bunlardan yemişler; sonra da testilere konmuş kaliteli şaraplar içmişler. Bunun üzerine o ana kadar pek aceleci davranmayan İkiyanlı, artık kendini tutamamış ve şairin şu dizelerini okuyarak haykırmış:

Arzu! Ne gözlerin tatlı bakışının okşayışı ne de saf dudakların öpüşü seni yatıştırır! Ey arzum! Üzerinde, fişkirmedikçe azalmayan bir tutkunun ağırlığını duyuyorsun!

Ama Ebu Şamat, İkiyanlı'nın dizelerine epeyce alışmış olduğundan; bazen kapalı olan anlamlarını bile kolayca kavradığından, birdenbire ayağa fırlamış ve ev sahibine "Gerçekte, bu konudaki direnmeni anlayamıyorum. Sana daha önce de söylediğimi tekrarlamaktan başka bir şey söyleyemem: Bu malı başkalarına altın karşılığı satarsam, sana karşılıksız veririm" demiş.

Ve İkiyanlı'nın açıklamalarını daha fazla dinlemek istemeyerek onu sert bir tavırla terk edip oradan ayrılmış.

Dışarı çıkınca, kentin orasında burasında dolaşmaya başlamış. Ama tam o sırada karanlık bastırıldığından ve de Bağdat'ta yabancı olduğu için, ne yana gideceğini bilemediğinden geceyi yoluna çıkan bir camide geçirmeye karar vermiş. Avluya girmiş ve sandallarını çıkararak caminin içine dalmak üzere iken, ellerinde yanan fenerleriyle önlerinde iki kölenin yol aldığı iki adamın geldiğini görmüş. Onların geçmesi için kenara çekilmiş; fakat iki kişiden yaşlı olanı onun önünde durmuş ve ona uzun uzun dikkatle baktıktan sonra "Barış üzerine olsun!" diyerek selam vermiş. Ebu Şamat da onun selamını iade etmiş. Öteki söz alarak "Sen burada yabancı mısın çocuğum?" diye sormuş. O da "Ben Kahireliyim. Babam, kent tacirlerinin kâhyası Şemseddin'dir!" diye yanıt vermiş.

Bu sözleri duyan yaşlı adam, arkadaşına dönerek ona "Allah dileklerimizden ötesinde bizi gözetiyor! Aradığımız ve bizi sıkıntımızdan kurtaracak olan yabancıyı bu denli çabuk bulacağımızı umar mıydık?"

Anlatisının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Altmış Birinci Gece Olunca

Demiş ki:

"Aradığımız ve bizi sıkıntımızdan kurtaracak olan yabancıyı bu denli çabuk bulacağımızı umar mıydık?" demiş. Sonra Ebu Şamat'ı bir kenara götürüp ona "Seni yolumuza çıkararan Tanrı'ya

şükürler olsun! Senden karşılığında beş bin dinar, bin dinarlık mal ve bin dinar değerinde bir at vererek bir hizmet görmeni isteyeceğiz. Şöyle:

Herhalde biliyordur, oğlum, yasalarımıza göre bir Müslüman eşine bir kez '*Boş ol!*' derse, onu başkaca hiçbir işleme ihtiyaç duyulmadan üç ay on gün sonra yeniden alabilir; ve eğer ikinci bir kez boşarsa, yine gerekli zaman geçtikten sonra onunla evli kalabilir; ama üçüncü kez '*Boş ol!*' derse, ya da bunları ayrı ayrı söylemeksizin, bir kez '*Üç kez boş ol!*'⁷ derse ya da '*Benim için artık hiçbir şey değilsin, bunu üç kez boşayarak yeminle söylüyorum!*' derse; bu durumda, yasa, erkek yeniden karısına sahip olmak isteyince, ancak ilkin yasal olarak bir başka erkeğin boşanmış olan kadını alıp bir gece için bile olsa gerdeğe girdikten; ve o da kendince kadını üç kez boşadıktan sonra, onu yasal eşi olarak yeniden almasına olanak sağlar.⁸

İşte yanımda gördüğün genç adamın durumu da böyledir. Geçen gün kötü bir ruhsal durumda iken, kendini öfkeye kaptırarak benim kızım olan karısına '*Evimden çek git! Artık seni tanımıyorum! Benden üç kez boş ol!*' diye haykırmış. Bunu duyar duymaz kızım olan karısı, peçesini başına örterek kocasının artık kendisi için bir yabancı olduğunu söyleyip ve ertelenmiş mehri- ni⁹ alıp hemen o gün baba evine döndü! Ama şimdi şurada gördüğün kocası, ona yeniden sahip olmayı büyük bir arzuyla istiyor. Gelip benim elimi öptü ve eşiyile arasını bulmamı benden rica etti. Ben buna razı oldum. Ve hemen birlikte çıkıp bir gece için onun yerini alacak olan adamı aramaya koyulduk. Ve işte böylece, oğlum, sana rastladık. Sen kentimizde yabancı oldu-

7 İslam'da Şeriat hükmü olarak Talâk-ı Selâse (Üç kez boşama) denen eylem (Ç.)

8 Bu durumda Şeriat'a göre "Hülle" denen işlem yerine getirilmiş oluyor (Ç.)

9 *Ertelenmiş mehr*: Mehr-i müeccel. İslam hukukuna göre ayrılınca erkeğin kadına verdiği ödeme (Ç.)

ğundan işi gizlice geçiştiririz, sadece kadı bilir durumu, dışarıya da bir şey sızmaz!" demiş.

İçinde bulunduğu yoksunluk hali dolayısıyla, Ebu Şamat tüm yüreğiyle bu öneriyi kabul etmiş; ve kendi kendine "Elime beş bin dinar, bin dinarlık mal ve bin dinar değerinde bir at geçecek; üstelik bütün bir gece de bir kadınla çiftleşeceğim! Aman yarabbi! Hemen kabul edeyim!" diye düşünmüş. Ve yanıtını merakla bekleyen iki adama "Vallahi! Hülleci olmayı kabul ediyorum!" demiş.

Bunun üzerine o zamana kadar hiç konuşmamış olan kadının kocası, Ebu Şamat'a dönmüş ve ona "Bizi gerçekten büyük bir sıkıntıdan kurtarıyorsun, çünkü sana karımı büyük bir aşkla sevdiğimi söylemeliyim! Ancak yarın sabah karımı zevkine uygun bularak boşamaktan vazgeçip bana geri vermekten kaçınmandan korkuyorum. Bu durumda, yasa, sana hak tanıyor. Bunun içindir ki, kadı önünde yarın onu boşamaya yanaşmadığın takdirde hemen bana on bin dinar tazminat ödeyeceğini taahhüt etmen gerek!" demiş. Ebu Şamat da bu koşulu kabul etmiş; çünkü söz konusu kadınla bir geceden fazla yatmamaya kararlı imiş. Bu durumda üçü birden kadıya gitmişler ve onun önünde, yasal koşullara uygun olarak sözleşme düzenlemişler. Ve kadı, Ebu Şamat'ı görünce, son kertede heyecanlanmış ve onu çok sevmiş.

Onu bu öykünün akışı içinde yeniden karşımızda bulacağız.

Böylece, sözleşme yapılarak kadı huzurundan ayrılmışlar; ve boşanmış olan kadının babası, Ebu Şamat'ı alıp evine götürmüş; ondan evin giriş bölümünde beklemesini rica etmiş ve gidip kızına durumu bildirerek ona "Sevgili kızım, senin için hoşuna gidecek yakışıklı bir genç buldum; umarım beğenirsin; ve sana onu tam anlamıyla tavsiye ederim. Onunla hoş bir gece geçir ve kendini hiçbir şeyden yoksun kılma! İnsan her gece böylesine

harika bir genci kollarıyla saramaz!" demiş. Kızına böylece nahiye verdikten sonra, iyi yürekli baba, gidip Ebu Şamat'ı bulmuş ve ona da aynı şeyleri söylemiş. Ve ondan yeni karısının onu kabullenmek üzere hazırlıklarını tamamlaması için biraz daha beklemesini rica etmiş.

İlk kocaya gelince, gidip kendisini de yetiştirmiş olan çok kurnaz yaşlı bir kadını bulmuş ve ona "İyi yürekli anacığım, senden, boşadığım karımla bu gece birlikte kalmak üzere bulduğumuz hüllecinin ona dokunmasını engelleyecek bir çare bulmanı rica ediyorum!" demiş. Yaşlı kadın da "Yaşamın kadar güven duy, benim için bundan kolay bir şey olamaz!" demiş; ve çarşafına bürünmüş...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Altmış İkinci Gece Olunca

Demiş ki:

... ve çarşafına bürünmüş, boşanmış olan kadının evine gitmiş; orada ilkin evin girişinde beklemekte olan Ebu Şamat'ı görmüş. Selam vererek ona "Boşanmış olan genç hanımı, her gün yaptığım gibi, tutulduğu cüzamdan sağaltmak için zavallının bedenine merhem sürmek üzere görmeye geldim!" demiş. Ebu Şamat da "Allah beni korusun! Demek ki, ey iyi yürekli anacığım, bu kadın cüzama tutulmuş ha? Ben de kalkıp bu gece onunla çiftleşecektim! Çünkü ben onun eski kocasının bulduğu hülleciyim!" diye haykırmış. Yaşlı kadın da "Evladım, Allah senin güzel gençliğini korusun! Evet doğrusu, çiftleşmekten kaçarsan iyi o-

lur!" diye yanıt vermiş. Ve onu şaşkın halde bırakıp boşanmış kadının yanına girmiş. Hüllecilik yapacak genç hakkında, ona da aynı şeyleri söyleyerek onu da inandırmış. Ve kadına, hastalığın kendisine de bulaşmaması için dikkat etmesini önermiş. Sonra da çekip gitmiş.

Ebu Şamat'a gelince, yanına girmeden önce genç kadından bir işaret beklemeye başlamış. Ama, uzun zaman beklediği halde, ona, üstü yiyeceklerle dolu bir tepsi getiren bir köleden başka kimse görünmemiş. Yiyip içmiş, sonra zaman geçirmek için Kuran'dan bir sûre okumuş; sonra da genç Davut'un Kral Saul'ün önünde mezmur¹⁰ okurken duyulan sesinden de tatlı bir sesle içli dörtlükler okumaya başlamış.

Genç kadın, içerden, bu sesi duyunca, kendi kendine "Bu yaşlı alçak kadın, ne demek istiyordu öyle! Hiç cüzama tutulmuş bir erkek böylesine güzel bir sesle şarkı söyler mi? Vallahi, onu çağtıracak ve bu yaşlı kadının bana yalan söyleyip söylemediğini kendi gözlerimle görüp anlayacağım. Ama ilkin ben de ona seslenmeliyim!" diyerek bir Hint udunu eline alıp ustaca düzen tutturmuş ve gökte uçan kuşları göğün derinliklerinde öylece tutacak etkide bir sesle şu şarkıyı okumuş:

Baygın güzel gözlü genç bir alageyiği sevdim. Endamı öylesine narindir ki, bükülgen dallar onun salındığını görerek bükülgenliği öğrenirler!

Ebu Şamat, bu şarkının daha ilk notalarını işitince, mırıldanmayı bırakmış ve büyülenmiş gibi bir dikkatle dinlemeye koyulmuş. Ve de "Bu yaşlı merhem satıcısı bana ne saçma şeyler söyledi!

10 *Mezmur*: Davut'un, ahenkle okuduğu Zebur'un sûrelerinden her biri (Ç.)

Aman yarabbi! Herhalde bana yalan söylemiş olacak! Bu güzel ses, bir cüzamlının sesi olamaz!" diye düşünmüş. Ve işittiği şarkının son notasına uygun düşürerek kayaları bile yerinden oynatacak bir sesle şu şarkıyı söylemiş:

Selamım, avcıdan saklanan o ince karacaya doğru akıp gitti ve yanaklarının tarhlarında biten güller saygılarımı iletti!

Ve bu dizeler öylesine bir vurgulamayla okunmuş ki, genç kadın, heyecanla sarsılarak onu genç adamdan ayıran perdeleri açmak üzere koşmuş ve kendini tıpkı bir buluttan ansızın çıkan bir mehtap gibi, onun bakışlarına sunmuş. Ve çabucak içeri girmesi için işaret etmiş ve kalçalarını, kudreti tükenmiş bir ihtiyarın bile nefsinin uyandıracak biçimde oynatarak önünde yürümüş. Ebu Şamat da onun güzelliği, tazeliği ve gençliği karşısında şaşmış kalmış. Ama, hastalığının bulaşması korkusuyla ona yanaşmaya cesaret edememiş.

Ama birdenbire genç kadın, tek bir söz bile söylemeden, göz açıp kapayasıya kadar geçen bir sürede gömleğini ve donunu çıkarmış ve bir yana fırlatarak çırılçıplak ve gümüş kadar saf, taze bir hurma ağacının gövdesi kadar tığ gibi ve narin görünmüş. Bunu gören Ebu Şamat, bacakları arasında taşıdığı saygıdeğer babasının mirası gönül çekici küçük yavrunun kıpırdadığını duyumsamış. Yavrunun kendisini zorlayan isteminin iyice farkına vardığından, onu, yatıştırmak için, neresine koyacağını bilmesi gereken genç kadına geçirmek istemiş. Ama kadın ona "Bana yaklaşma! Bedenindeki cüzama yakalanmaktan korkuyorum!" demiş.

Bu sözleri duyunca, Ebu Şamat, tek bir söz söylemeden, tüm giysilerinden soyunmuş; sonra da gömleğini ve iç donunu çıkar-mış ve uzağa fırlatmış; ve tüm çıplaklığı içinde, kaynak suyu ka-dar saydam, bir çocuğun gözü kadar tertemiz görünmüş. O za-man genç kadın yaşlı arabulucunun, ilk kocasının kışkırtmasıyla kullandığı düzenden artık kuşku duymamış ve gencin sihriyle gözleri kamaşmış, ona doğru koşmuş ve onu kollarıyla sararak yatağına doğru sürüklemiş ve onunla birlikte yatağa yuvarlan-mışlar. Arzudan soluk soluğa kalarak, ona "Kendini kanıtla, ey Şeyh Zekeriye, ey büyük sihirlerin kudretli babası!" demiş. Bu kesin çağrı üzerine, Ebu Şamat, genç kadını kalçalarından kav-ramış ve büyük tatlı çubuğunu utkular kapısına doğru yönelte-rek, onu saydam geçide doğru itip, canlı bir şekilde utkular kapı-sına dayatmış. Sonra ana yoldan saparak kestirmeden binici ka-pısına şiddetle saldırmış; ama, bu kapının darlığı yüzünden ka-rarsızlığa düşmüş ve çömleğin kapağını delerek geçide dalmış; ve kendini sanki mimarın iki tarafın ölçülerini alarak yapmışça-sına rahat bir ortamda bulmuş. Bundan sonra, yolculuğunu pa-zartesi çarşısını, salı pazarını, çarşamba pazarını ve perşembe sergisini ziyaret ederek sürdürmüştü. Sonra, gevşetilecek ne varsa hepsini gevşeterek, Cuma'ya erişen iyi yürekli bir Müslüman gi-bi dinlenmeye çekilmiş.

Ebu Şamat'ın ve yavrusunun genç kadının bahçesindeki ilk yolculuğu böyle olmuş...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaş-ça susmuş.

Ama İki Yüz Altmış Üçüncü Gece Olunca

Demiş ki:

...Ebu Şamat'ın ve yavrusunun genç kadının bahçesindeki ilk yolculuğu böyle olmuş.

Bundan sonra, Ebu Şamat, mutluluk içinde, yatışmış yavrusuyla bahçe tarhları darmadağın olmuş genç kadına sevecenlikle sarılmış; üçü birlikte sabaha kadar uykuya dalmışlar.

Uyandıklarında, Ebu Şamat geçici eşine "Senin adın ne, ciğer köşem?" diye sormuş. Kadın "Zübeyde" diyerek yanıt vermiş. O da kadına "Pekâlâ, Zübeyde! Seni bırakacağımdan ötürü çok üzgünüm!" demiş. Kadın heyecanlanarak "Peki, neden beni terk ediyorsun?" diye sorunca; "Ama biliyorsun ki ben sadece hülleciyim!" demiş. Kadın "Yo! Aman yarabbi! Ben, mutluluğum içinde, seni babamın bana ötekinin yerini almak üzere sağladığı harika bir armağan sanmıştım!" demiş. O da "Ey cana yakın Zübeyde, ben elbette baban ve kocan tarafından seçilmiş bir hülleciyim. Ve benim tarafımdan kötü bir davranış ortaya konur da bu sabah seni boşamazsam düşüncesiyle, kadı huzurunda beni, kendilerine on bin dinar ödemeye zorlayan bir sözleşme imzalatıldılar. Doğrusu, böyle bir durumda, onlara bu akıl almaz miktardaki parayı nasıl ödeyeceğimi bilmiyorum; ben ki cebimde sadece bir dirhem parası olan biriyim, iyisi mi, ben çekip gideyim; yoksa, parayı ödeyemeyeceğime göre, hapsedilmem gerekir!" demiş.

Bu sözleri duyan genç Zübeyde bir an düşünmüş; sonra, delikanlının gözlerinden öperek, ona "Senin adın ne gözümün nuru?" diye sormuş; o da "Ebu Şamat!" demiş. Kadın "Ya Allah! Duruma uygun isim ancak bu kadar olur! Pekâlâ! Ey sevgili Ebu Şamat, tüm şeker kamışlarına, bütün gece bahçeme tatlılıklar saçan bu zevk verici beyaz tatlı çubuğunu yeğlediğimden, sana yemin ederim ki, birbirimizden ayrılmamak için bir çare bulacağım: çünkü seni tattıktan sonra artık başkasına ait olmaktansa

ölmeyi yeğ tutarım!" diye haykırmış. O da "Peki öyleyse, ne yapacağız?" diye sormuş. Kadın "Yapılacak şey çok basit. İşte şöyle: Babam biraz sonra gelip seni arayacak ve seni kadıya götürerek sözleşmenin koşullarını yerine getirmeni isteyecek. O zaman sen, kadıya yavaşça sokularak ona '*Artık boşanmak istemiyorum!*' dersin. O da sana '*Nasıl bir kadın için beş bin dinardan ve bin dinarlık attan vaz mı geçiyorsun?*' diye soracak; sen de '*Bu kadının her bir saç teli bin dinar eder! Bundan dolayı bu değerli saçın sahibini bırakmıyorum*' yanıtını verirsin. Bunun üzerine kadı, sana '*Bu senin hakkındır! Ama ilk kocaya ödence olarak on bin dinar ödeyeceksin!*' diyecek. Bu durumda, sevgilim, ne diyeceğimi iyi dinle! Yaşlı kadı, her bakımdan harika bir insan olmakla birlikte genç çocuklara çılginca tutkundur. Senin de, onun üzerinde hatırı sayılır bir etki bırakmış olacağından hiç kuşku duymuyorum!" demiş.

Ebu Şamat "Sen, kadının da İkiyanlı olduğunu mu düşünüyorsun yani?" diye haykırmış. Zübeyde bir kahkaha patlatmış ve "Kuşkusuz! Bunu duymak neden seni bu kadar şaşırttı?" demiş. O da "Öyle anlaşılıyor ki, Ebu Şamat'ın bütün ömrüncü bir İkiyanlı'dan öbürüne gitmesi alnında yazılı! Ama ey akıllı Zübeyde, ilkin bana fikrini iyice açıkla! Diyordun ki '*Yaşlı kadı, her ne kadar harika bir insansa da, genç çocuklara çılginca tutkundur*' Bu sözlerle herhalde malımı ona satmayı önermiyorsun bana!" demiş. Kadın da "Hayır! Bekle, göreceksin!" demiş.

"Ve de, kadı sana '*On bin dinarı ödemen gerek!*' deyince, sen şöyle belli bir tarzda ona bakarsın, kalçalarını da hafifçe sallarsın! Çok değil ama, onu oturduğu halı üzerinde erir gibi hale getirecek şekilde! Ve o sana, ancak bu durumda, bu borcu ertelemek için belli bir süre taniyacaktır!" demiş.

Bu sözleri duyunca, Ebu Şamat, bir an düşünmüş ve "Bu, olabilir?" demiş. Tam o sırada bir köle kız gelmiş ve perdenin ardından sesini duyurarak "Hanımım Zübeyde, içerde baban, efendimi bekliyor!" demiş. Bunun üzerine Ebu Şamat ayağa kalkmış ve çabucak giyinerek Zübeyde'nin babasını görmeye gitmiş. Ve ikisi birden, sokakta bekleyen birinci kocanın yanına varmışlar ve kadı huzuruna çıkmışlar.

Orada, Zübeyde'nin düşündükleri harfi harfine yerine gelmiş; ama burada Ebu Şamat'ın onun verdiği değerli fikirlere olduğu gibi uyduğunu da söyleyelim!

Kadı da, Ebu Şamat'ın kendine fırlattığı bakışlardan tam anlamıyla tükenip gencin kendisinden alçakgönüllülükle istediği üç günlük erteleme süresini tanımakla kalmamış; verdiği kararı şu hükümle bağlamış: "Dinsel yasalarımız ve içtihatlarımız boşanmayı bir zorunluk olarak görmemektedir! Ve dört mezhebimizin görüşü de kesinlikle bu noktada uyum halindedir. Öte yandan hülleci, yasal olarak koca sıfatını taşıdığına ve yabancı olduğuna göre böyle bir yararlanmaya layık görülmiştir. Biz borcunu ödemesi için ona on gün süre tanıdık!"

Bunu duyan Ebu Şamat, saygıyla kadının elini öpmüş; o da kendi bakımından "Vallahi! Bu genç delikanlı on bin dinardan da fazla değerli! Ben kendim bile ona bunu gönül hoşluğuyla sağlayabilirim!" diye düşünmüş.

Sonra Ebu Şamat çok kibar bir tavırla izin istemiş ve koşarak eşi, akıllı Zübeyde'yi bulmaya gitmiş...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Altmış Dördüncü Gece Olunca

Demiş ki:

... çok kibar bir tavırla izin istemiş ve koşarak eşi akıllı Zübeyde'yi bulmaya gitmiş.

Zübeyde de yüzü sevinçten ışıyarak ve onu aldığı sonuçtan dolayı kutlayarak karşılaşmış ve ona sırf ikisi için bütün gece sürecek bir şölen hazırlamak üzere yüz dinar vermiş. Ebu Şamat, karısının parasıyla söz konusu şöleni hazırlamış. İki birden doyuncaya kadar yiyip içmeye başlamışlar. Böylece, sevincin sınırlarını zorlayan bir sevince kapılarak uzun boylu çiftleşmişler. Sonra, soluklanmak için kabul salonuna inmişler, meşaleleri tutuşturmuşlar ve kayaları raksettirecek ve uçan kuşları havada uçmaktan alıkoyacak etkinlikte ikisine özgü bir musiki şöleni düzenlemişler. O sırada birdenbire sokak kapısının çalındığını duymuşlar. Ve bu sesi ilk duyan Zübeyde, Ebu Şamat'a "Git, bak bakalım kim kapıyı çalıyor?" demiş. Ebu Şamat da gidip kapıyı açmak için aşağıya inmiş.

Oysa, o gece, Halife Harun Reşit göğsünün daraldığını duyumsayarak veziri Cafer'e, celladı Mesrur'a ve gözde şairi zevk sahibi Ebu Nuvas'a "Biraz göğsümün daraldığını hissediyorum. Haydi gidip Bağdat sokaklarında dolaşalım! Belki ruhumuzu şenlendirecek bir şeyler buluruz!" demiş bulunuyormuş. Dördü de Acem dervişlerinin kılığına bürünerek eğlenceli bir serüven yaşamak ümidiyle, Bağdat sokaklarında dolaşıyormuş. Böylece Zübeyde'nin evinin önüne kadar gelmişler ve çalınan sazları ve söylenen şarkıları duyunca, dervişlerin mizaçlarına uygun olarak hiçbir sıkıntı duymadan kapıyı çalmışlar.

Derviş Kılığına Girmiş Halife ve Mahiyetindekiler

Ebu Şamat dervişleri görünce, konukseverlik görevlerini pekâlâ bildiğinden ve de çok mutlu bir durumda olduğundan, onları içtenlikle karşılamış ve evin giriş bölümüne sokmuş ve kendilerine yiyecek getirmiş. Ama onlar yiyecekleri geri çevirerek "Vallahi! Narin ruhların duygularını doyurmak için yiyeceğe ihtiyaç yoktur, sadece musikinin uyumu yeter! Oysa, dışarıdan duyduğumuz ahengin tam da biz içeri girince kesildiğini görüyoruz! Acaba bu denli güzel şarkı söyleyen kadın, meslekten bir şarkıcı mıdır?" demişler. Ebu Şamat da "Yo, efendilerim! Benim kendi eşimdir!" diye yanıt vermiş. Ve onlara, tek bir ayrıntıyı atlamadan, başından sonuna kadar öyküsünü anlatmış. Ama onu burada tekrarlamamanın yararı yok.

Bunun üzerine aslında Halife'nin ta kendisi olan dervişlerin başı, onu çok sevimli bularak ve birdenbire onun için yüreğinde bir sevecenlik duyarak, Ebu Şamat'a "Oğlum, karının eski kocasına borçlu olduğun on bin dinar konusunda tedirginlik duyma? Ben, Bağdat'taki kırk üyesi olan derviş tekkesinin başında bulunuyorum; Tanrı sayesinde, rahat bir yaşam sürüyoruz; on bin dinar bizim için hiç de fedakârlık sayılmaz. Bunu sana on gün içinde sağlayacağımıza söz veriyorum. Ama şimdi git de eşine, ruhumuzu şenlendirmesi için, bize, perdenin arkasından, birkaç şarkı söylemesini rica et! Zira, oğlum, musiki kimilerine şölen yerine geçer; kimileri için ilaç, kimileri için de ruhlarını serinleten yelpazedir. Bizim için her üçü de geçerlidir" demiş.

Ebu Şamat, onları daha fazla söyletmemiş; ve karısı Zübeyde de bu dervişler için şarkı söylemeyi kabullenmiş. Böylece sonsuz bir neşe yaşanmış ve nefis bir gece geçirmişler: Bazen kadın şarkı söylerken, onlar da "Ah! Ah!" diyerek iç geçiriyorlar; bazen hoşça yarenlik ediyorlar; bazen de, şair Ebu Nuvas, gencin güzelliğinin onu da coşkunluktan coşkunluğa sürüklemesi nedeniyle söylediği şiirlerle doğaçlamamanın tuhaflıklarını dinliyorlar-

mış...

Sabahla birlikte, düzmece dervişler ayağa kalkmışlar ve Halife, ayrılmadan önce yaslandığı yastığın altına, başlangıç olmak üzere, o anda üzerinde bulunan yüz altın dinar içeren bir kese koymuş. Sonra genç ev sahibinden izin alarak ona doğaçlama hoş bir şiirle veda eden ve içinden kendi kendisine onu bir daha hiç gözünden ırak etmeyeceğine söz veren Ebu Nuvas'ın ağzıyla teşekkür etmişler.

Günün ortasına doğru, Ebu Şamat, Zübeyde'nin yastık altında bularak kendisine verdiği yüz altınla alış veriş yapmak için pazara gitmek üzere evden çıkmakta iken, kapıyı açınca evin önünde tepeleme kumaş yüklü elli katırın durduğunu görmüş. Ve çok iyi koşumlanmış bir katırın üstünde de, çizgileri çok sevimli, bedeni esmer bir Habeş kölenin elinde kıvrılmış bir mektupla beklediğini görmüş.

Kibar küçük köle, Ebu Şamat'ı görünce, canlı bir hareketle yere atlamış ve delikanlının önünde yeri öperek, ona mektubu vermiş; ve kendisine "Ey efendim, Ebu Şamat! Şu anda Kahire'den gelmiş bulunuyorum, beni kentin tacirlerinin kâhyası olan baban efendim Şemseddin, elli bin dinar değerindeki malla ve de annenin hediyesi olan ve eşin Zübeyde'ye verilmek üzere değerli taşlarla süslenmiş bir ibrik ve işlemeli bir altın leğenden oluşan bir paketle birlikte gönderdi...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Altmış Beşinci Gece Olunca

Demiş ki:

"... Değerli taşlarla süslenmiş bir ibrik ve işlemeli bir altın leğenden oluşan bir paketle birlikte gönderdi" demiş.

Ebu Şamat, bu mucizevi olaya hem sevinmiş hem de şaşırılmış ve ilkin açmayı bile unuttuğu mektubu açıp okuyunca içeriğinin şöyle olduğunu görmüş:

Oğlu Alaaddin Ebu Şamat'a babası Şemseddin en iyi mutluluk ve sağlık dileklerini yerine getirdikten sonra der ki:

Bil ki, sevgili oğlum, kervanının uğradığı felaketin ve mallarını yitirişinin gürültülü haberi bana kadar ulaştı. Ve hemen senin için elli bin dinar, değerinde mal yüklü elli katırdan oluşan bir kervan hazırlattım. Buna ek olarak annen de kendi eliyle işlediği güzel bir giysi ve eşin için de beğeneceğini umduğumuz bir ibrik ile bir leğer gönderiyor.

Gerçekte, biraz Şaşırarak senin üç kez boşanma andıyla boşanmış bir kadınla hülleci olarak evlenmiş bulunduğunu öğrendik. Ama deneyerek, genç karını zevkine uygun bulduğun anda, pekâlâ onunla evli kalabilirsin. Sana küçük Habeş Selim aracılığıyla ulaşacak olan mallar da, bunun, ötesinde, karının ilk kocasına ödence olarak vereceğin on bin dinarlık borcunu ödemeye yarayacaktır.

Annen ve hanemizdeki herkes mutluluk ve sağlık içinde bulunmakta; ve senin yakında dönmeni ummakta ve de candan selamlarını ve olanca sevgilerini yollamaktadırlar.

Uzun ve mutlu bir ömür dileğiyle!

Bu mektubun ve bu servetin gelişi Ebu Şamat'ı öylesine bir sevince boğmuş ki, olayın gerçek olmayışını bir an için bile düşünmemiş. Ve hemen yukarı çıkıp eşine durumu anlatmış. Daha açıklamalarını anlatıp bitirmeden kapı çalınmış ve Zübeyde'nin babası ile eski kocası evin giriş bölümüne girmişler. Gelişlerinin

nedeni Ebu Şamat'ı gönül rızasıyla karısını boşamaya ikna etmekmiş.

Zübeyde'nin babası Ebu Şamat'a "Oğlum, eski karısını çok seven ilk damadıma acı! Allah sana pazardaki en güzel esirleri ve de emirler içinde en hatırı sayılanların kızlarına bile nikâhla alabilecek kadar servet verdi. Artık bu zavallı gence eski karısını geri ver, o da senin kölen olmaya razıdır!" demiş. Ama Ebu Şamat "Tanrı bana bütün bu serveti borçluma olan borcumu rahatça ödeyeyim diye yolladı. Ben kendisine annemin eşime armağan olarak gönderdiği ibrik ile leğen dışında, üzerindeki yükleriyle birlikte elli katırı ve de sevimli Habeş köle Selim'i bile vermeye hazırım!" demiş. Sonra da "Ama kızın Zübeyde, eski kocasına dönmek isterse, ben de bana düşen boşanma işini yerine getiririm!" diye eklemiş.

Bunun üzerine babası, Zübeyde'nin yanına girmiş ve ona "Söyle bakayım! İlk kocana dönmek ister misin?" diye sormuş. Kadın, abartılı el hareketleriyle "Ya Allah! Ya Allah! Ama o benim bahçemin tarhlarının değerini hiç bilmedi! Her zaman yarı yolda kaldı! Yo, vallahi! Ben her yeri dolaşmasını bilen delikanlıyla kalacağım!" diye yanıtlamış.

İlk koca kendisi için tüm umutların yok olduğunu anlayınca, öylesine bir acı duymuş ki, o saat, karaciğeri patlamış ve ölmüş. İşte onun başına gelen!

Ebu Şamat'a gelince, o, büyüleyici ve akıllı Zübeyde ile yaşamını sürdürmüştü; ve her akşam, şölenden ve çeşitli şakalaşmalardan, çiftleşmelerden ve benzeri durumlardan sonra, taşları bile oynatacak ve kuşları uçarken gökyüzünde durduracak kadar güzel saz ve şarkı âlemleri yapmışlar.

Evlenmesinden on gün geçtikten sonra, Ebu Şamat, ansızın, dervişlerin başının kendisine on bin dinar vermek üzere yaptığı vaadi anımsamış ve karısına "Şu yalancıların başını hatırlıyor musun? Eğer onu, sözünü yerine getirsin diye bekleseydim, çoktan hapiste açlıktan ölmüştüm! Vallahi! Ona bir kez daha rastlarsam, hakkında ne düşündüğümü kendisine söylerim!" demiş.

Sonra, akşam olurken, kabul salonunun meşalelerini tutuşturmuş ve her geceki gibi musiki düzenini hazırlamış ve tam o sırada kapı çalınmış. Gidip kapıyı kendisi açmak istemiş ve ilk geceki dört dervişi yeniden karşısında görünce çok şaşırılmış. Ve yüzlerine bir kahkaha fırlatarak, onlara "Hoş geldiniz yalancılar, hoş geldiniz kötü niyetli kişiler! Ama ben yine de sizi davet ediyorum; çünkü Tanrı bana sizin yardımlarınıza muhtaç olmadan olanak sağladı. Ve sizler yalancı ve riyakâr olsanız da, çok sevimli ve iyi yetiştirilmiş kişilersiniz!" demiş. Ve onları kabul salonuna sokmuş ve Zübeyde'ye, onlara perde arkasından bir şeyler okumasını rica etmiş. O da bunu akıllara durgunluk verecek, taşları oynatacak ve kuşları uçarken gökte durduracak bir şekilde yerine getirmiş. Bir aralık dervişlerin başı ayağa kalkmış ve bir ihtiyacı yerine getirmek için ortadan yok olmuş. Bunun üzerine düzmece dervişlerden biri olan şair Ebu Nuvas, Ebu Şamat'ın kulağına eğilmiş ve ona...

Anlatisının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Altmış Altıncı Gece Olunca

Demiş ki:

Şair Ebu Nuvas, Ebu Şamat'ın kulağına eğilerek ona "Ey sevimli ev sahibimiz, sana bir soru sormama izin ver! Nasıl oldu da bir an için baban Şemseddin'in sana servet yüklü elli katırı yolladığına inanabildin? Söyle bakalım! Bağdat'tan Kahire'ye kaç günde haber ulaşır?" diye sormuş. O da "Kırk beş gün!" diye yanıt vermiş. Ebu Nuvas "Ya, dönüp gelmek için?" diye sormuş; o da "En az kırk beş gün!" diye yanıt vermiş. Ebu Nuvas gülmeye başlamış ve "Öyleyse nasıl oluyor da on günden az bir sürede baban senin kervanı yitirdiğini öğrenip sana ikinci bir kervan gönderebiliyor?" demiş. Bunu duyan Ebu Şamat "Hay Allah! Sevincim o denli büyüktü ki, bütün bunları düşünecek zaman bulamadım! Ama, söyle bana, ey derviş! Ya onun yazdığı mektup ne olacak? Bu mektup nereden geliyordu?" diye sormuş. Ebu Nuvas da "Ah! Ebu Şamat, güzel olduğun kadar anlayışlı olsaydın, bizim başımızdaki kişinin, efendimiz Halife'nin ta kendisi Emir-ül Müminin Harun Reşit, ikinci dervişin bilge vezir Cafer-ül-Barmaki, üçüncünün cellat Mesrur ve dördüncünün de ben, kölen ve hayranın şair Ebu Nuvas olduğunu anlardın!" diye yanıt vermiş. .

Bu sözleri duyunca, Ebu Şamat, şaşkınlık ve karmaşıklığın sınırına ulaşmış ve utanarak "Ama, ey büyük şair Ebu Nuvas, Halife'den yana üzerime bunca iyi eylemleri çeken bende ne gibi bir değer var?" diye sormuş. Ebu Nuvas gülmüş ve "Güzelliğin!" demiş; sonra da "Onun gözünde genç, cana yakın ve güzel olmak değerlerin en yücesidir! Ve sadece güzel bir varlığın teması ve güzel bir yüzün görünüşünün bedelinin yetirince pahalı olmadığına inanır!" diye eklemiştir.

Bütün bunlar konuşulurken, Halife dönüp yeniden halı üzerindeki yerini almış. O zaman Ebu Şamat gelip onun önünde eğilmiş ve ona "Ey Emir-ül-Müminin, Allah seni bizim saygı ve sevgimize bağışlasın ve senin cömertliğinden bizleri yoksun kılma-

sın!" demiş. Halife de ona gülüp yavaşça çenesini okşayarak "Seni yarın sarayda bekliyorum!" demiş. Sonra oturduğu yerden kalkmış ve Cafer, Mesrur ve Ebu Şamat'a ertesi gün gelmeyi unutmaması uyarısında bulunan Ebu Nuvas kendisini izlediği halde oradan ayrılmış.

Ertesi gün, karısının da desteğiyle Ebu Şamat, küçük Habeş Selim'in kendisine getirdiği en değerli eşyayı seçip bunları güzel kölenin başında taşıdığı küçük bir sandığa koymuş ve kendisi de karısı Zübeyde'nin özenle giydirip düzene sokmasıyla hazırlanarak, küçük köleyi de yanına alarak divana doğru yol almış. Ve divana çıkararak sandığı Halife'nin ayak ucuna bırakmış ve ona uyumlu bir kasideyle övgüler sunmuş ve "Ey Emir-ül-Müminin, dua ve barış üzerine olası aziz Peygamberimiz, sunanların üzüntüsüne neden olmamak için sunulan armağanları kabul edermiş. Kölen de, minnettarlığının bir işareti olarak bu küçük sandığı kabul buyurursan mutluluk duyacaktır!" demiş. Halife delikanlının bu ilgisinden etkilenerek ona "Bu biraz fazla ey Ebu Şamat, çünkü zaten sen kendin bizim için en büyük armağansın! Sarayıma hoş geldin ve bugünden başlayarak sana burada önemli bir görev vermek istiyorum" demiş. Ve hemen Bağdat kentinin tacirler kâhyasını görevden alarak onun yerine Ebu Şamat'ı atamış.

Sonra, bu atamanın herkes tarafından bilinmesi için, durumu açıklayan bir ferman kaleme almış; bu fermanı valiye göndermiş, o da bunu tellala vererek Bağdat'ın tüm çarşılarında ve sokaklarında ilan ettirmiş.

Ebu Şamat'a gelince, o günden başlayarak kendine hemen hiç zaman ayırmadan, her gün düzenli olarak Halife'nin yanında bulunmaya başlamış ve açtığı güzel bir dükkânın başına, orada bu ince mesleği beceriyle yürüten küçük esmer köleyi getirmiş.

Aradan ancak iki ya da üç gün geçmişken, Halife'ye baş sakisinin¹¹ öldüğü haberi gelmiş. Halife de hemen orada Ebu Şamat'a baş sakinin görevini vermiş ve bu önemli göreve yaraşır bir onur giysisi de armağan etmiş ve ona görkemli bir maaş bağlamış. Ve böylece artık birbirlerinden hiç ayrılmamışlar.

Ertesi gün de, Ebu Şamat, Halife'nin yanında bulunurken, içeriye büyük mabeyinci girmiş ve tahtın önünde yer öperek "Tanrı Emir-ül-Müminin'in ömrünü arttırsın! Ölen saray komutanının eksik ömrünü de onunkine katsın!" demiş. Ve de "Ey Emir-ül-Müminin, saray komutanı öldü!" diye eklemiş. Emir-ül-Müminin de "Allah rahmetini ondan esirgemesin!" demiş; ve hemen oracıkta ölen saray komutanının yerine Ebu Şamat'ı atamış; ve ona daha da görkemli bir maaş bağlamış. Ve böylece Ebu Şamat sürekli şekilde Halife'nin yanında bulunmak zorunda kalmış. Bu yeni görev sarayda ilan edildikten sonra, Harun Reşit âdeti gereğince divanın dağıldığını anlatmak üzere mendilini sallayarak ayağa kalmış...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Altmış Yedinci Gece Olunca

... Âdeti gereğince divanın dağıldığını anlatmak üzere, mendilini sallayarak ayağa kalkmış ve yanında Ebu Şamat'tan başka kimseyi bırakmamış.

Ve de, o günden başlayarak Ebu Şamat bütün günlerini sarayda geçirmiş; ve evine ancak geceleyin geç vakti dönmeye ve o gü-

11 *Saki*: İçkili toplantılarda içki dağıtan kimse.

nün olaylarını anlattığı karısıyla mutlu bir yaşam sürmeye başlamış. Halife'nin Ebu Şamat'a olan sevecenliği günden güne artıyormuş; öyle ki, sonunda, gencin en küçük bir arzusunu doyurmak için, sahip olduğu her şeyi severek feda edecek hale gelmiş. Anlatacağım olay bunun bir kanıtıdır.

Bir gün Halife, yanında her zamanki has adamları: Cafer, şair Ebu Nuvas, Mesrur ve Ebu Şamat olduğu halde bir musiki şöleni düzenlemiş. Perdenin ardında, cariyelerinin içinde en güzeli olan Halife'nin gözdesi şarkı söylüyormuş. Ama birdenbire Halife, Ebu Şamat'a dikkatle bakarak, ona "Dostum, gözdem senin hoşuna gitti galiba, bunu gözlerinden okuyorum" demiş. Ebu Şamat da "Efendisinin hoşuna giden kölesinin de hoşuna gider!" diye yanıt vermiş. Ama Halife "Başım üzerine ve atalarımın kabri üzerine, ey Ebu Şamat, bu andan başlayarak gözdem sana aittir!" diye haykırmış. Ve hemen baş hadımağasını çağırarak, ona "Saray komutanımın evine tüm eşyasıyla ve kırk cariyeyle Kut-ül- Kulup'u¹² bir tahtıranvanla taşı!" demiş. Ama Ebu Şamat "Ey Emir-ül-Müminin, sefil köleni, efendisine ait bir şeyi almaktan affeyle!" demiş. Bunun üzerine Halife, Ebu Şamat'ın düşüncesini anlayarak ona "Belki hakkın var. Herhalde karın benim soylu bir kişiliği olan gözde mi kıskanacaktır! Öyleyse o, burada, sarayda kalsın!" demiş. Sonra Cafer'e doğru dönerek ona "Ey Cafer, şimdi hemen esir pazarına git, çünkü bugün oranın günüdür, on bin dinara çarşının en güzel esiresini satın al. Sonra da onu hemen Ebu Şamat'ın evine yolla!" demiş.

Cafer o saatte ayağa kalkarak, Ebu Şamat ile esir pazarına gitmiş ve ondan cariyeyi kendisinin seçmesini rica etmiş. O sırada,

12 *Kut-ül-Kulup*: Kalplerin gıdası anlamında. Selami Münir Yurdatap çevirisinde de "Kut-ül-Kulup"; Raif Karadağ çevirisinde "Kuvvet-ül-Kulup" (Kalplerin Gücü), Ahmet Nazif çevirisinde yine "Kut-ül-Kulup", Mardrus çevirisinde "Delice des Coeurs" (Kalplerin Zevki), Powys Mathers çevirisinde de aynı anlamda "Delight of Heart" olarak geçiyor. Biz de "Kut-ül-Kulup" olarak çevirdik (Ç.)

kentin valisi Emir Halit de, ergenlik çağına erişmiş bulunan oğlu için bir cariye satın almak üzere çarşıya inmiş bulunuyormuş. Ancak bu oğlan, hamile bir kadını kusturarak çocuk düşürtecek kadar çirkinmiş. Gövdesi çarpık, bedeni ve ağzı pis kokulu, gözleri şaşlı ve ağzı yaşlı bir ineğin ferici kadar büyükmüş. Bu yüzden ona Habzalam¹³ derlermiş. Bir gece önce Habzalam, tam on dört yaşına girmiş bulunuyormuş ve epey zamandan beri gerçek erkekliğin hiçbir işaretini göstermemesi annesini tedirgin etmekte imiş. Ama o gecenin sabahında, yatak çarşafında, gördüğü bir rüyanın etkisiyle Habzalam'ın en sonunda çiftleşmenin anlamını öğrenmiş bulunduğunu belirten şaşmaz lekeleri görünce yüreği ferahlamış. Bu gözlem, Habzalam'ın annesinin son kertede hoşuna gitmiş ve hemen kocasının yanına koşarak mutlu haberi ona duyurmuş ve onu, oğlunu da yanına alıp çabucak pazara giderek oğlunun beğendiği güzel bir cariye satın almaya zorlamış.

Böylece, sadece Tanrı'nın elleri arasında bulunan Talih, esir pazarında Cafer ve Ebu Şamat'ın, Emir Halit ve oğlu Habzalam ile karşılaşmasını takdir etmiş. Alışlageldik selamlaşmalardan sonra hep birlikte bir topluluk oluşturarak simsarların her birinin sahibi buldukları beyaz, esmer ya da siyah esirelerle önlerinden geçmesini istemişler. Böylece Rum, Habeş, Çinli, İranlı birçok genç kıızı görmüşler ve o gün hiçbiri üzerinde karar veremeyerek çekilmek üzereler iken, sonunda simsarların başı, yüzü açık ve Ramazan ayındaki dolunaydan daha güzel bir genç kıızı elinden tutarak önlerinden geçirmiş.

Onu görünce Habzalam, arzusunu anlatmış olmak için şiddetle fosurdamaya başlamış ve babası Emir Halit'e "İşte bana gerekli olan kız bu!" demiş. Kendi bakımından da Cafer "Nasıl, bu sen-

13 *Habzalam ya da Habzalam Bezaza*: Dağınık, perişan, kılıksız anlamında. Yurdatap, "Habzalam"; Karadağ, "Bezaza"; Lippmann, "Habzalam Bezaza"; Mardrus, "Gros-Bouffi" (Koca Şişko); Mathers, aynı anlamda "Big-Bloat" olarak almış (Ç.).

ce uygun mu?" diye Ebu Şamat'a sormuş. O da "Uygundur!" yanıtını vermiş. Bunun üzerine Cafer kıza "Senin adın ne ey sevimli esire?" diye sormuş. Kız da "Yasemin efendim!" diye yanıt vermiş. O zaman vezir, simsara "Yasemin'e ne gibi bir fiyat koydun?" diye sorunca; o da "Beş bin dinar, efendim!" demiş. Bunu duyan Habzalam "Ben altı bin öneriyorum!" diye haykır-mış.

O anda, Ebu Şamat ileri çıkmış ve "Benden sekiz bin!" demiş. Bunu duyan Habzalam kudurmuş gibi soluyarak "Sekiz bin bir dinar!" demiş. Cafer de "Dokuz bin bir!" demiş. Ama Ebu Şamat "On bin dinar! " demiş. Bunun üzerine simsar, iki taraf arasında bir çatışmadan korkarak, çabucak "On bin dinara esire Yasemin satıldı!" diyerek kızı Ebu Şamat'a teslim etmiş. Bunu gören Habzalam, yere yatıp el ve ayaklarıyla havayı dövmeye başlamış; onun çirkinliğinden ve budalalığından nefret eden ve karısının zoruyla onu pazara getirmiş bulunan Emir Halit çok üzül-müş.

Ebu Şamat'a gelince, Vezir Cafer'e teşekkür ettikten sonra, Yasemin'i alıp götürmüş ve onu sevmiş; o da kendisini sevmiş. Bundan dolayı, onu cana yakın bularak seçiminden dolayı öven karısı Zübeyde ile tanıştırdıktan sonra, kızla ikinci bir eş olarak yasal tarzda yaşamlarını birleştirmiş. Ve hemen o gece onunla yatmış ve öykünün sonunda görüleceği gibi o anda kızı hamile bırakmış.

Habzalam'a gelince, onun durumu şöyleymiş:

Vaatler ve pehpehlemeler yoluyla kandırılıp eve getirilince, yatağa atlamış ve ne yemiş ne de içmiş ve hemen hemen aklını yitirir gibi olmuş. Evin tüm kadınları, üzgün, şaşkınlığın sınırına gelmiş olan Habzalam'ın annesinin yöresinde toplanmış oturur-

larken, tüm Bağdat'ta Güve Ahmet¹⁴ olarak tanınan ve o sırada hüküm giydiğinden hapisanede bulunan ünlü bir hırsızın anası olan yaşlı bir kadın içeri girmiş.

Bu Güve Ahmet, hırsızlık sanatında o denli usta imiş ki, onun için kapıcının gözü önünde bir kapıyı söküp kaldırmak ve göz açıp kapayıncaya kadar sanki onu yutmuşçasına ortadan yok etmek; çiş yapar gibi görünerek sahibinin gözleri önünde bir duvarı delmek; fark etmeden bir kimsenin gözlerinden kirpiklerini sökmek ve duyumsatmadan bir kadının gözündeki sürmeyi silmek onun için çocuk oyunu gibiymiş.

Güve Ahmet'in anası, Habzalam'm annesinin yanına girmiş; selâmlaştıktan sonra, ona "Ey hanımım, derdinin nedeni nedir? Ve benim genç efendim oğlunuz, Allah korusun, ne gibi bir kederle acı çekiyor?" diye sormuş. Bunun üzerine Habzalam'ın annesi, kendisine uzun zamandan beri hizmetçi bulmada aracılık eden yaşlı kadına, onları bu duruma getiren tersliği anlatmış. Güve Ahmet'in anası da "Ey hanımım, sana yaşamım üzerine yemin ederim ki, sizi bu sıkıntıdan kurtaracak oğlum Ahmet'ten başkası yoktur. Onun hapisten çıkmasını sağlarsan, O da güzel Yase-min'i oğlumuz olan genç efendimizin ellerine yollamanın bir yolunu bulur. Çünkü biliyorsun ki benim zavallı oğlum, ayakları bukağılı¹⁵, boynunda üzerinde 'Müebbet' yazılı bir demir laleyle hapiste yatmaktadır. Bütün bunların nedeni de sahte para basması!" diye haykırmış. Habzalam'ın annesi de oğlunu kollayacağını ona vaatmiş.

Gerçekten, akşam olup da kocası vali, eve dönünce, yemekten sonra onu görmeye gitmiş; takıp takıştırmış, kokular sürünmüş

14 Güve Ahmet adlı kişi, aynı anlamda Mardrus'ta, "Ahmet-La-Teigne"; Mathers'te, "Ahmet-the-Moth" olarak geçerken; Lippmann'da, "Ahmet Kamakim"; Yurdatap'da, "Kumakum Ahmet" olarak geçmektedir (Ç.)

15 *Bukağı*: Ağır cezalıların ayaklarına takılıp ucuna pranga bağlanan demir halka.

ve en sevimli tavrını takınmış. Aslında yaradılış itibarıyla iyi olan Emir Halit, karısını görünce içinde kabaran arzuya kapılmaktan kendini alamamış ve ona sahip olmak istemiş; ama kadın "Senden istediğimi benden esirgemeyeceğine nikâhın üzerine yemin et önce!" diyerek karşı durmuş. O da yemin etmiş. Kadın hırsızın yaşlı anasının kaderi üzerinde konuşarak onu acındırmış ve oğlunun salıverilmesi vaadini almış. Bunun üzerine kocasının üzerine çıkmasına izin vermiş.

Böylece, ertesi sabah, Emir Halit, sabah abtestini alıp namaz kıldıktan sonra, Güve Ahmet'in kapalı bulunduğu hapis haneye gelmiş ve ona "Söyle bakayım haydut, geçmişteki kötülüklerinden pişman oldun mu?" diye sormuş; o da "Pişman oldum ve içimden gelerek bunu sana sözle açıklıyorum!" diye yanıt vermiş. Bunun üzerine Vali, onu hapisten çıkarmış ve onun hâlâ hayatta olduğunu görünce şaşırان Halife'nin huzuruna çıkarmış. Halife, Güve Ahmet'e "Nasıl oldu da ey haydut, sen daha ölmedin?" diye sormuş. O da "Vallahi, ey Emir-ül-Müminin! Kötü kişinin yaşamı hapiste uzar!" diye yanıt vermiş. Bunu duyan Halife kaha-kahalarla gülmüş ve "Demirciyi getirin, şunun bukağlarını kır-sın!" diye buyurmuş. Sonra da ona "Senin yaptıklarının farkında olduğumdan, duyduğun pişmanlığı sürdürmen için sana yardım etmek istiyorum ve hırsızları senden iyi hiç kimse bilmediğinden, seni Bağdat'a kollukçubaşı atıyorum" demiş. Ve Halife hemen bir ferman çıkararak Ahmet'i kollukçubaşı atadığını halka duyurmuş. Bunun üzerine Ahmet, Halife'nin elini öpmüş ve hemen görevini uygulamaya başlamış.

Kurtuluşunu ve yeni görevine başlayışını kutlamak için ilkin eskiden yaptıklarının tanığı Yahudi Abraham'ın işlettiği meyhaneye giderek en sevdiği ve tadı olağanüstü olan İyonya şarabından iki üç testi boşaltmış. Anası oraya geldiğinde; onu, yarı sarhoş, eski Güve Ahmet olan şimdiki kollukçubaşının ürkülen görevine

gösterdiği saygıdan dolayı karşı çıkmayan Yahudi'nin sakalını çekiştirip dururken bulmuş. Buna karşın onu, meyhaneden çıkarmayı başarmış ve bir kenara çekerek Habzalam'ın annesi Emir Halit'in karısına minnettar olmasını ve kurtuluşuna yol açan tüm konuşulanları ona aktararak saray komutanı Ebu Şamat'ın esiresini en kısa sürede kaçırmak için bir yol bulması gerektiğini söylemiş.

Bu sözleri duyan Güve Ahmet, anasına "Bu akşam meseleyi hallederim. Bundan kolay şey yok!" demiş. Ve bir düzen hazırlamak için onu terk etmiş.

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Altmış Sekizinci Gece Olunca

Demiş ki:

Ve bir düzen hazırlamak için onu terk etmiş.

Öte yandan, aynı gece Halife Harun Reşit eşinin dairesine gitmiş; çünkü ayın ilk günüymüş; ve her ayın ilk gününü eşini ziyaret ederek onunla günün olaylarını konuşmayı ve ülkesinin genel ve özel sorunları hakkında görüşünü almayı âdet edinmiş bulunuyormuş. Gerçekten, onun kişiliğine sonsuz güven duyuyor ve onu bilgeliği ve her zaman canlı kalan güzelliği için seviyormuş. Ama şunu da bilmek gerekir ki, Halife'nin, karısının dairesine girmeden önce, giriş yerindeki yuvarlak masa üzerine amber ve firuze tanelerin birbirini izlemesinden oluşmuş tespihini, kabzasına güvercin iriliğinde yakutlar kakılmış yeşimden yapılmış kılıcını, Hilafet mührünü ve geceleyin sarayda gizli teftiş-

ler yaptığı sırada aydınlanmak için kullandığı taşlarla zenginleştirilmiş altından yapılmış küçük lambasını bırakmak gibi bir âdeti varmış.

Bu ayrıntıları Güve Ahmet çok iyi bilirmiş. Tasarısını uygulamaya koymak için de bundan yararlanmış. Halife'nin karısının dairesini oluşturan köşkün duvarına ip merdivenini dayamak, yukarı tırmanmak ve bir gölge gibi sessiz giriş bölümüne girmek için geceleyin ortalığın kararmasını ve kölelerin yatmasını beklemiş. Orada göz kapayıp açıncaya kadar geçen bir sürede, dört değerli eşyayı ele geçirmiş; ve geldiği yoldan aşağı inmiş. Sonra doğru Ebu Şamat'ın evine gitmiş ve aynı biçimde avluya girmiş; orada en ufak bir gürültü çıkarmadan, döşemedeki dört köşe mermerlerden birini çıkarmış, çabucak bir çukur kazarak değerli eşyayı oraya gömmüş. Sonra, her şeyi yine yerli yerine koyarak Yahudi Abraham'ın meyhanesinde içmeyi sürdürmek üzere gözden kaybolmuş.

Bununla birlikte, Güve Ahmet, dörtbaşı bayındır bir hırsız olduğundan, dört değerli eşyadan birine sahip çıkma arzusunu yene-memiş. Küçük altın lambayı ötekilerle birlikte çukurun dibine gömecek yerde, cebine atmış ve kendi kendine "Simsarlık bedeli almadan iş tutmak benim kitabımda yazılı değildir. Bu işte de kendi kendime ödüyorum" demiş.

Ama, biz Halife'ye dönersek, ertesi sabah dört değerli eşyayı bıraktığı yerde bulamayınca çok şaşır-mış. Hadımağalarını soruşturmaya kalkınca, bunların kendilerini yere atarak hiçbir şeyden haberleri olmadığını söylemeleri üzerine, Halife sınırsız bir öfkeye kapılmış ve hemen gidip öfkeli olduğu zaman giydiği urbasına bürünmüş. Bu urba, baştan aşağı kızıl ipekten yapılmış imiş; ve Halife, bunu giydiği zaman, bunun anlamı, onun yöresinde olanlar için belirli bir felaketin ve korkunç bir uğursuzluğun söz

konusu olduğu imiş.

Güve Ahmet, Halife'nin Değerli Eşyalarını Çalarken

Halife, bu kızıl giysiye bir kez büründükten sonra, divana gitmiş ve salonda tek başına tahtına oturmuş. Ve tüm mabeyinciler, sapsarı kesildiği halde, başını dik tutup gözlerini Halife'nin ayaklarına yönelten Cafer dışında hepsi öylece kalakalmışlar. Halife, bir saat süren korkunç bir sessizlikten sonra, soğukkanlılıkla karşısında duran Cafer'e bakmış ve ona yavaşça "Kazan kayıyor!" demiş; Cafer de "Allah tüm kötülüklerden korusun!" diye yanıt vermiş. Tam o sırada yanında Güve Ahmet olduğu halde vali içeri girmiş. Halife de ona "Yaklaş bakalım, ey Emir Halit! Ve bana Bağdat'ta kamu güvenliğinin ne âlemde olduğunu söyle!" demiş. Habzalam'ın babası olan vali "Bağdat'ta güvenlik

tamdır, ey Emir-ül-Müminin!" diye yanıt vermiş. Halife "Sen yalan söylüyorsun!" diye haykırmış. Vali şaşırarak bu öfkeyi nasıl açıklayacağını bilemediğinden, yanında bulunan Cafer kulağına eğilerek iki sözcükle Halife'yi öfkeye sürükleyen nedeni fısıldamış. Sonra Halife ona "Eğer geceyarısı olmadan benim için olduğu kadar ülkem için de değerli olan çalınmış eşyayı bulamazsan, kafanı kestirip sarayın kapısına asacağım!" demiş.

Bu sözleri duyan vali, Halife'nin önünde yeri öpmüş ve "Ey Emir-ül-Müminin! Hiç kuşku yok ki, hırsız saraydan biridir; çünkü ekşiyen şarap kendine özgü mayalanır. Ve de kölene, burada tek sorumlu kişinin sarayı da gözetmekle görevli olduğu kadar Bağdat'ın ve tüm ülkenin hırsızlarını da tanıyan kollukçubaşı olduğunu söylemesine izin ver! Kaybolan eşya bulunmadığı takdirde, onun öldürülmesi benimkinden önce yerine getirilmelidir" diye haykırmış.

Bunun üzerine kollukçubaşı Güve Ahmet ilerlemiş ve gerekli, saygıları sunduktan sonra, Halife'ye "Ey Emir-ül-Müminin, hırsız bulunacaktır. Ama Halifem'den tüm sarayda oturanlarla buraya girenler üzerinde: kadı, Büyük Vezir Cafer ve saray komutanı Ebu Şamat dahil, araştırma yapmama izin verilmesini sağlayan bir ferman yazmanı rica ederim!" demiş. Halife de hemen söz konusu fermanı hazırlayıp ona vermiş; ve "Her durumda, birinin kafasını kesmem gerek! Bu ya seninki olur ya da hırsızınki! Kendin seç artık! Ve yaşamım üzerine, atalarımın kabri üzerine yemin ederim ki, hırsız, tahtımın varisi kendi öz oğlum da olsa kararım aynı olacaktır: siyaset meydanında asılarak ölüm!" demiş.

Bu sözleri duyan Güve Ahmet, elinde ferman olduğu halde, araştırma yapmak için kadıya iki muhafız, valiye iki muhafız göndermiş ve hemen Cafer'in, kadının ve valinin evlerini ziyaret

ederek araştırma yapmış. Sonra olup bitenden henüz haberi bulunmayan Ebu Şamat'ın evine ulaşmış. Güve Ahmet, bir elinde ferman, ötekinde ağır bir tunç çubuk olduğu halde evin giriş bölümüne dalmış ve Ebu Şamat'a durumu anlatmış ve ona "Efendim, ben, Halife'nin sadık sırdaşının evinde araştırma yapmaktan çekinirim! Dolayısıyla araştırma yapmış sayılarak ayrılmam için izin ver!" demiş. Ebu Şamat, ona "Ey kollukçubaşı, Tanrı böyle bir şeyden beni korusun! Görevini gereğince yapmanı isterim!" demiş. Bunu duyan Güve Ahmet "Bunu sadece usulen yapacağım!" demiş. Ve ihmalkâr bir tavırla avluya çıkmış ve her bir mermer parçasını ağır tunç çubuğuyla yoklayarak, darbe altında boşluktan ses veren söz konusu parçaya gelinceye kadar dolaşmaya başlamış.

Bu sesi işiten Güve Ahmet "Aman yarabbi! Efendim, bu taşın altında herhalde geçmiş zamanlara ait içinde define gizleyen eski bir mahzen olsa gerek!" diye haykırmış. Ebu Şamat da dört muhafıza "Haydi, şu mermeri kaldırın da altında ne olduğunu görelim!" demiş. Ve hemen muhafızlar elindeki gereçleri mermerler arasındaki aralıklara sokmuşlar ve mermeri kaldırmışlar. Ve herkesin gözleri önünde, çalınmış eşyadan üçü, yani kılıç, mühür ve tespîh belirmiş! Bunu gören Ebu Şamat "Aman yarabbi!" diye haykırarak bayılmış.

Bunun üzerine Güve Ahmet, kadı ile valiyi ve tanıkları çağırarak çabucak bulunan eşya üzerine bir tutanak hazırlatmış; ve hepsi kâğıdı mühürlemişler ve muhafızlar Ebu Şamat'ı gözaltına alırken, kadı bizzat Halife'ye giderek belgeyi ve çalıntı eşyayı kendisine sunmuş.

Halife lamba dışında çalınan üç eşyayı eline alınca, bunların en sadık dostu; kendine yakın bildiği, bunca lütufta bulunduğu ve saray komutanı yaptığı ve sonsuz güven duyduğu kimsenin e-

vinde bulunduğunu öğrenince, bir saat kadar tek bir söz söylemeden kalakalmış; sonra muhafızların komutanına dönerek, ona "Asın onu!" demiş.

Muhafızların komutanı hemen huzurdan çıkararak buyruğu tüm Bağdat sokaklarında duyurmuş; sonra da Ebu Şamat'ın evine giderek, kendisini tutuklamış, karılarını ve mallarını o saat zoralmına uğratmış. Mallar hâzineye mal edilmiş; ve iki kadın esir pazarına götürülerek tellala teslim olunmuş; o zaman, Habzalam'ın babası olan vali, bunlardan birini, Cafer tarafından satın alınan eski esireyi getirmelerini bildirmiş; muhafızların komutanı da güzel sesli Zübeyde'yi kendi evine götürmüş.

Oysa, muhafızların komutanı, Ebu Şamat'ın en iyi dostuymuş, ve ona katıksız bir baba sevgisiyle bağlıymış. Ve halk içinde Halife'nin gazabını üzerine çekmemek için Ebu Şamat'a sert davranıyorsa da, manevi oğlunun başını kesilmekten kurtarmaya da yemin etmiş bulunuyormuş ve kendi evine onun eşlerinden birini, felaketin tükettiği güzel Zübeyde'yi almakla işe başlamış.

O akşam, o anda zincirlenmiş olarak zindanda bulunan Ebu Şamat'ın asılması gerekiyormuş. Ama muhafızların komutanı onu gözetip duruyormuş. Gidip hapishane muhafızlarının komutanını görmüş ve ona "Bu hafta durumu kesinleşmiş idam edilecek ne kadar mahkûm var hapishanede?" diye sormuş. O da "Bir noksanı bir fazlasıyla, kırk kadar!" diye yanıt vermiş. Muhafızların komutanı, "Onları görmek istiyorum" demiş. Ve onları birer birer ve birçok kez gözden geçirmiş; sonunda içlerinden Ebu Şamat'a şaşılacak kertede benzeyen birini seçmiş ve hapishane muhafızına "Bu kişi, bana, oğlu İsmail yerine kurban edilmek üzere daha önce İbrahim'e gönderilen koçun yerini tutmaya yarayacaktır!" demiş.

Ve mahpusu alıp idamın infazı için kararlaştırılan saatte, âdet olmuş gerekli dini işlemlerden sonra, toplanmış olan çok büyük bir halk kitlesi önünde hemen idam edilmek üzere meydana getirmiş; ve düzmece Ebu Şamat'ın boynuna ipi geçirmiş ve bir hareketle onu asılmış olarak havada sallandırmış.

Bunu yaptıktan sonra, muhafızların komutanı, Ebu Şamat'ı hapisten çıkarmak için ortalığın kararmasını beklemiş ve onu oradan gizlice alıp kendi evine götürmüştü. Ve ancak o zaman kendisine ne yapmak istediğini açıklamış ve "Ama, Allah aşkına! Ey oğlum, niye bu değerli eşyayı çalma hevesine kapıldın, sen ki Halifemiz'in büyük güvenini kazanmıştın?" demiş. Bu sözleri duyan Ebu Şamat, heyecandan yeniden bayılmış ve birçok özen gösterilerek kendine geldikten sonra "Tanrı'nın yüce adına ve Peygamber üzerine yemin ederim ki, baba, bu hırsızlığın tümüyle dışındayım, nedenini ve kimin bu işi yaptığını da bilmiyorum!" diye haykırmış. Muhafızların komutanı da ona inanmakta hiç tereddüt etmemiş ve "Oğlum, er ya da geç suçlu bulunacaktır! Sana gelince, artık Bağdat'ta bir an bile kalma, çünkü bir insanın düşmanının hükümdar olması büyük bir beladır. Tanrı yüce bilgeliğiyle bu durumu değiştirinceye kadar karın Zübeyde'yi evimde, eşimin yanında alıkoyarak ben de seninle birlikte geleceğim!" diye haykırmış. Sonra, Ebu Şamat'ı, karısına veda etmek için bile zaman tanımaksızın, alıp götürmüştü ve "Buradan Tuz Denizi üzerinde Ayas limanına gideriz; oradan da İskenderiye'ye! Orada seni sakın bir yaşam bekliyor; çünkü bu İskenderiye kenti, oturmak için çok hoş, yöresi yeşil ve verimlidir!" demiş.

Ve gece olunca, ikisi birden hemen yola koyulmuşlar ve çabucak Bağdat'ın dışına çıkmışlar. Ama binecek hayvanları yokmuş ve bunu nasıl sağlayacaklarını birbirine sorarlarken, Bağdat'ta sarraflık eden, çok zengin ve Halife'nin tanıdığı iki Yahudi gör-

müşler. Muhafızların komutanı kendisini canlı olarak rastladıkları Ebu Şamat ile birlikte gördüklerini gidip anlatırlar diye korkmuş.

Onlara doğru ilerleyerek, kendilerine "Katırlarınızdan inin!" diye haykırmış. Ve iki Yahudi titreyerek bineklerinden inmişler ve muhafızların komutanı, bunların kafalarını kesmiş, paralarını almış; katırlardan birinin üzerine binmiş, ötekini de Ebu Şamat'a vermiş; ikisi birlikte denize doğru yol almaya başlamışlar.

Ayaş'a ulaşınca, katırlarını, onlara iyi bakmasını tembihleyerek, dinlenmek üzere indikleri hanın sahibine emanet etmişler; ve ertesi gün İskenderiye'ye gidecek bir gemi aramışlar; ve sonunda yelkenlerini açıp yola çıkmaya hazırlanmış bir gemi bulmuşlar. O zaman muhafızların komutanı, iki Yahudi'den aldıkları tüm altınları Ebu Şamat'a vermiş ve ona, İskenderiye'de, kendisine Bağdat'tan göndereceği haberleri ve de gerçek suçlu bulunduğu zaman onu yeniden Bağdat'a götürmek üzere kendisinin gelişini sakince beklemesini söylemiş. Sonra ağlayarak onu kucaklamış ve gemi yelkenlerini şişirmiş bulunduğundan yanından ayrılmış. Ve oradan Bağdat'a dönmüş.

Ve de orada şunları öğrenmiş:

Düzmece Ebu Şamat'ın asılmasının ertesi günü, Halife, daha fazla sarsılmış olarak Cafer'i çağırtmış ve ona "Ey vezirim, görüyor musun şu Ebu Şamat bunca iyiliğimi gördükten sonra, nasıl benim güvenimi kötüye kullandı? Nasıl olur da bu kadar güzel bir kişi, bunca çirkin bir ruh taşıyabilir?" demiş. Vezir Cafer, mantığa sığmayan bu eylemin nedenlerini bir türlü kavrayamadığından, hayranlık verici bir bilgelikle "Ey Emir-ül-Müminin, en garip eylemler, nedeni bizim gözümüzden kaçmadıkça, sanıldığı kadar garip değildir. Her durumda, biz, sadece ortaya çıkan olayın etkilerinden başka bir şey düşünemeyiz. Oysa, eyleme gi-

rişen kişi bakımından bu etki, onu idam sehпасına götüreceк kadar kötüdür! Bununla birlikte, ey Emir-ül-Müminin, Mısırlı Ebu Şamat, gözlerinde öyle bir ruhsal güzelliğın yansımalarını taşımaktaydı ki, benim sağduyum, gözlerimin denetlediğı olaya inanmayı kabul etmiyor!" diyerek yanıt vermiş.

Bu sözleri duyan Halife, bir saat kadar düşünmüş; sonra Cafer'e "Gerçekte, ne olursa olsun, gidip suçlunun darağacında sallanan gövdesine bakmak istiyorum!" demiş. Ve kılık değiştirerek Cafer ile birlikte dışarı çıkmış ve düzmece Ebu Şamat'ın yer ile gök arasında asılı bulunduğu yere ulaşmış. Gövde, kendisini bütünüyle saran bir kefene bürülü bulunuyormuş. Halife, Cafer'e "Kefeni aç!" demiş. Cafer de açmış ve Halife asılan kişiye bakınca, birden şaşırarak irkilmiş; ve "Ey Cafer, bu kesinlikle Ebu Şamat değil!" diye haykırmış. Cafer gövdeyi inceleyerek bunun kesinlikle Ebu Şamat'a ait olmadığını saptamış; ama bunu belli etmeyerek, sakın "Ey Emir-ül-Müminin, bunun Ebu Şamat olmadığını neye göre söylüyorsun?" diye sormuş. O da "Onun boyu bundan daha kısaydı, bununki ise uzun" demiş. Cafer "Bu bir kanıt sayılamaz. Asılınca uzamıştır" diye yanıt vermiş. Halife "Sarayın eski komutanının yanaklarında iki ben vardı, bunda bir tane bile yok!" deyince Cafer "Ölüm bünyeyi değiştirir, çehreyi de alt üst eder!" demiş. Ama Halife "Olabilir! Ama Cafer, şu asılmışın ayak tabanlarına bak; aykırı mezhepli Ali yanlılarının âdetlerine uygun olarak, dövmeyle kazınmış iki büyük şeyhin adını taşıyor! Oysa, sen de pekâlâ biliyorsun ki, Ebu Şamat Şii değil, Sünni idi!" diye haykırmış. Bu gözlem üzerine Cafer "Sadece Allah eşyanın sırrını bilir!" diyerek sözünü tamamlamış. Sonra ikisi birden saraya dönmüşler, Halife cesedin gömülmesi emrini vermiş. Ve o günden sonra Ebu Şamat'ın anısını bile belleğinden silip atmış.

Ama, Ebu Şamat'ın ikinci karısı olan esireye gelince, Emir Halit'in buyruğuyla oğlu Habzalam'ın yanına götürülmüş. Satış gününden beri yatağından kıpırdamamış olan oğlan, onu görünce burnundan soluyarak ayağa kalkmış ve ona yaklaşmak, onu kollarına almak istemiş. Ama budalanın görünümünden iğrenmiş ve nefret duymuş olan güzel esire, birdenbire kemerinden bir hançer çıkararak kolunu kaldırmış ve "Uzaklaş benden, yoksa şu hançerle seni öldürür, sonra da kendimi vururum!" diye haykırmış. Bunu gören Habzalam'ın annesi, kolları havada ilerleyip "Sen oğlumun arzusuna nasıl karşı koyarsın, ey küstah esire?" diye haykırmış. Ama genç kadın "Ey yolsuz kadın, bir kadının aynı zamanda iki erkeğe ait olmasına izin veren yasa var mı? Ve söyle bana, ne zamandan beri, köpekler arslanların ininde barınıyor?" demiş.

Bu sözleri duyan Habzalam'ın annesi "Pekâlâ! Madem ki öyledir, burada geçireceğin yaşamın senin için çok zor olduğunu göreceksin!" demiş. Genç kadın da "İster yaşamakta, ister ölmüş olsun; kocamın sevgisini reddetmektense ölmeyi yeğlerim!" demiş. Bunun üzerine valinin karısı onu soyundurmuş ve üzerindeki ipek giysiler ile ziynetleri almış ve üzerine keçi kılından kötü bir aşçı esvabı giydirmiş ve onu "Bundan böyle senin burada köle olarak görevin soğan soymak, tencereleri kaynatmak için ateş yakmak, domatesin suyunu sıkmak ve ekmek hamuru yoğurmaktan ibaret olacak!" demiş. Genç kadın da "Bu tür kölelik görevlerini yapmayı, oğlunun yüzünü görmeye yeğlerim!" demiş. Ve o günden sonra mutfakta çalışmış; ama öteki tüm esirlerin gönlünü kazanmakta gecikmemiş; onlar da, çalışırken onun yerini alarak kendisinin bu işleri yapmasını engellemişler.

Habzalam'a gelince, güzel esire Yasemin'e artık hiç ulaşamayacağı anlaşıncaya yatağa düşmüş ve bir daha da hiç kalkmamış.

Öte yandan da Yasemin'in daha evliliğinin ilk gecesinden Ebu Şamat'tan hamile kalmış bulunduğunu hatırlamak gerek! Bundan dolayı, valinin evine gelmesinden birkaç ay sonra, doğum yaparak ay kadar güzel bir oğlan çocuğu doğurmuş; ve adını Arslan koymuş. Kendisiyle birlikte bütün esirler sıcak gözyaşlarıyla ağlayarak babasının çocuğuna ad koyamamasından dolayı üzüntülerini belirtmişler.

Küçük Arslan, iki yıl boyunca ana sütüyle beslenerek sağlam ve güzel bir çocuk olmuş. Ve artık tek başına yürüyebildiğinden, bir gün, Baht onun, annesinin meşgul bulunduğu bir sırada, mutfağın merdivenlerinden çıkarak, Habzalam'ın babası Vali Emir Halit'in oturup amber tespini çekmekte olduğu salona ulaşmasını istemiş.

Babası Ebu Şamat'a benzerliği besbelli olan küçük Arslan'ı görünce, Emir Halit, gözlerinin yaşardığını duyumsamış; çocuğu çağırıp onu dizlerine alarak okşamaya başlamış ve kendi kendine "Bunca güzel varlıkları yaratan ve onlara can ve yaşam sağlayan şükürler olsun!" demiş.

O sırada, esire Yasemin, çocuğun gözden kaybolduğunu fark etmiş, şaşırarak onu her yerde aramış; sonunda, içeri girmek için uygun bir durumu bulunmamasına karşın, gözleri afallamış, Emir Halit'in bulunduğu salona girmiş; küçük Arslan'ın valinin kucağında oturmakta olduğunu görmüş; çocuk, küçük parmaklarını valinin saygıdeğer sakallarına sokarak eğleniyormuş. Ama, annesini görünce, küçük kollarını ona doğru uzatmış; Emir Halit onu alıkoyarak Yasemin'e, iyi yürekli bir yaklaşımla "Yaklaş bana ey esire! Bu çocuk senin mi?" diye sormuş. O da "Evet, efendim, o benim yüreğimin meyvesidir!" diye yanıt vermiş. Vali "Ya babası kim? Benim hizmetkârlarımdan biri mi?" diye sormuş. O da şelale halinde gözyaşları dökerek "Babası benim ko-

cam olan Ebu Şamat'tır! Ama şimdi, ey efendim, senin oğlundur!" demiş. Vali, bundan çok duygulanarak, esireye "Allah için! İyi söyledin! Bundan böyle benim oğlumdur!" Ve o saat çocuğu evlat edinmiş ve anasına da "Bu durumda, bugünden başlayarak oğlunu benim sayabilirsin, ona da bunu inandırırısın ve her şeyi anlayacak bir yaşa ulaşınca da, benden başka bir babası olduğunu bilmesin!" demiş. Yasemin de "İşittim ve itaat ettim!" diye yanıt vermiş.

Bunun üzerine Emir Halit, Ebu Şamat'ın oğlunun gerçek babası olmayı üstlenmiş; ve onun özenli bir öğrenim görmesini sağlamış, onu çok bilgili birinci sınıf bir hattat olan bir hocanın ellerine teslim etmiş; o da çocuğa güzel yazmayı, Kuran'ı, hendeseyi¹⁶ ve şiir sanatını öğretmiş. Sonunda genç Arslan biraz daha büyüdüğünde, babalığı Emir Halit, ona, ata binmeyi, silah kullanmayı, mızrak atmayı ve yarışmalarda güreşmeyi öğretmiş. Ve böylece çocuk, on dört yaşına ulaşınca vali olan babası gibi dörtbaşı bayındır bir silahşor olmuş ve kendisine Halife tarafından emir ünvanı verilmiş.

Oysa, Baht, bir gün genç Arslan'ın Yahudi Abraham'ın meyhanesinin kapısında Güve Ahmet ile buluşmasını istemiş. Ve Güve Ahmet, Emir'in oğlunu içeri girip bir şeyler içmeye çağırmış. Öylece oturmuşlarken, Güve Ahmet, alışıık olduğu gibi sarhoş oluncaya kadar içmeye koyulmuş. O sırada cebinden bir zamanlar çalmış bulunduğu değerli taşlarla zenginleştirilmiş küçük altın lambayı çıkarmış ve o sırada ortalık kararmaya başladığından onu yakmış. Bunu gören Arslan ona "Ya Ahmet, bu çok güzel bir lamba. Onu bana versene!" demiş. Kollukçubaşı "Allah bundan beni korusun! Birçok canların alınmasına neden olmuş bir eşyayı sana nasıl verebilirim? Bil ki, gerçekten, bu lamba eski saray komutanı olan Ebu Şamat adlı bir Mısırlı'nın ölümüne ne-

16 *Handese*: Geometri.

den olmuştur!" diyerek yanıt vermiş. Arslan da çok ilgilenecek "Anlat bunu bana!" diye haykırmış.

O zaman Güve Ahmet, bütün öyküyü, başından sonuna kadar ona anlatmış ve sarhoşluğu dolayısıyla, bu düzenin kendisi tarafından yerine getirildiğini de övünerek açıklamış.

Genç Arslan, eve dönünce, annesi Yasemin'e Güve Ahmet'ten işitmiş olduğu öyküyü anlatmış ve ona, bu lambanın hâlâ onun elinde bulunduğunu da bildirmiş. Bu sözleri duyan Yasemin, bir çığlık atarak baygın yere düşmüş...

Anlatısının burasında Şehrazat, sabah olduğunu görerek yavaşça susmuş.

Ama İki Yüz Altmış Dokuzuncu Gece Olunca

Demiş ki:

Bu sözleri duyan Yasemin, bir çığlık atarak baygın yere düşmüş. Ve sonra kendine gelince, hıçkırıklarla ağlamaya başlamış ve oğlu Arslan'ın boynuna atılarak ona gözyaşları arasında "Evladım, Allah artık gerçeği ortaya çıkarıyor. Artık senden sırrımı daha fazla saklamayacağım! Bil ki, ey küçük Arslan, Emir Halit senin sadece babalığındır; kan bağıyla bağlı olduğun babana gelince, senin anlayacağın gibi gerçek suçlu yerine cezalandırılmış olan benim sevgili kocam Ebu Şamat'tır. Bu durumda, oğlum, babanın eski ve büyük bir dostu olan Halife'nin muhafızlarının sayın komutanını gidip bulman ve ona öğrendiğin şeyi anlatman gerek! Sonra ona 'Ey büyüğüm, babam Ebu Şamat'ın ölümüne neden olandan öcümü alacağıma Tanrı huzurunda yemin ederim!' dersin!" demiş.

Arslan, Güve Ahmet ile Konuşurken

Ve genç Arslan hemen koşup vaktiyle Ebu Şamat'ın başını da kurtarmış olan muhafızların komutanını bulmaya gitmiş ve ona Yasemin'in kendisinden anlatmasını istediği şeyleri anlatmış. Bunu duyan muhafızların komutanı, şaşkınlığın ve sevincin sınırına ulaşarak, Arslan'a "Örtüleri yırtıp karanlıkları aydınlatan Tanrı'ya şükürler olsun!" demiş. Ve "Yarından tezi yok, ey oğlum, Tanrı senin öcünü alacaktır!" diye eklemiş.

Gerçekten, o gün; Halife, bir yarışma açarak bütün emirleri ve Bağdat'ın en ünlü silahşorlarını katılmaya çağırılmış; bu yarışma sırasında at üzerinde top oynama oyunu da düzenlenmiş. Arslan, oyun için gerekli tulumu giymiş, babalığı Emir Halit'in ahırının en güzel atına binmiş. Ve gerçekten bu haliyle göz kamaştırmakta imiş; Halife de onun duruşundaki zarafetten ve canlı gençliğinden son kertede etkilenmiş. Ve onu kendi takımına seçmek istemiş.

Ve oyun başlamış. Şu yandan, bu yandan oyuncular davranışlarıyla ve ellerindeki tokmaklarla topa vururken gösterdikleri beceriyle dörtnal giden atlarının üstünde büyük bir gösteri sergilemişler.

Ama birdenbire Halife'nin yönettiği takımın karşısındaki takım-daki oyunculardan biri topu doğrudan doğruya Halife'nin yüzüne fırlatmış; bu öylesine ustaca ve şiddetli bir vuruşmuş ki, eğer genç Arslan, hayranlık verici bir beceriyle, elindeki tokmakla topu zamanında uzaklaştırmasa, Halife'nin gözleri, belki de yaşamı için, büyük bir tehlike oluşturacaktı. Arslan, topu karşı tarafa doğru öylesine bir vuruşla geri yollamış ki, topu fırlatmış olan silahşorun sırtına çarpmış ve onu attan düşürmüştü!

Bu parlak eylemi yapan genç Arslan'a bakan Halife, ona "Ey Emir Halit'in oğlu, yaşayasın!" demiş. Sonra da hemen attan inerek ve yarışmaya son verdirerek emirlerini ve oyuna katılan

tüm silahşorları biraraya toplamış; ve de genç Arslan'ı çağırarak orada bulunanların önünde kendisine "Ey Bağdat valisinin yiğit oğlu, seninkine benzer bir oyun çıkarana verilebilecek ödülü yine senin takdir etmeni istiyorum! Ne istersen hemen yerine getirmeye hazırım! Söyle bakalım!" demiş.

Bunun üzerine genç Arslan, Halife'nin önünde yeri öperek, ona "İman ehlinin komutanından intikam diliyorum! Babamın kanı henüz yerde duruyor, oysa katil yaşamakta!" demiş.

Bu sözleri duyan Halife, şaşkınlığın sınırına ulaşmış ve "Ey Arslan, babanın öcünden söz ederek ne demek istiyorsun? Baban, Emir Halit, işte yanında duruyor ve Tanrı'ya şükürler olsun ki canlı!" diye haykırmış. Ama Arslan "Ey Emir-ül-Müminin, Emir Halit beni evlatlık almış olan babamdır ve benim için babalıkların en değerlisidir. Bil ki, aslında ben, kan bağıyla onun değil, senin eski saray komutanın Ebu Şamat'ın oğluyum!" diye yanıt vermiş.

Halife bu sözleri işitince, gözlerinin önünde ışığın karanlığa dönüştüğünü görmüş; ve değişik bir sesle "Oğlum, bilmiyor musun ki, baban, Emir-ül-Müminin'in gözünde bir haindir?" demiş; ama Arslan "Tanrı babamı, bir ihanette bulunmuş olmaktan korusun! Hain senin sol yanında durmaktadır, ey Emir-ül-Müminin! Kollukçubaşı Güve Ahmet'tir suçlu! Onun üstünü yokla, cebinde ihanetinin kanıtını bulacaksın!" diye haykırmış.

Bu sözleri duyan Halife'nin rengi atmış, safran gibi sararmış; ve korkunç bir sesle muhafızların komutanını çağırarak ve ona "Benim önümde kollukçubaşının üzerini ara!" demiş. Bunun üzerine Ebu Şamat'ın eski dostu olan muhafızların komutanı, Güve Ahmet'in yanına yaklaşmış ve göz açıp kapayıncaya kadar geçen bir sürede elini cebine sokup birdenbire oradan Halife'den çalınan küçük altın lambayı çıkarmış.

Bunun üzerine Halife, kendini zor tutarak Güve Ahmet'e "Yaklaş buraya! Bu lamba nereden eline geçti?" demiş; O da "Ey Emir-ül-Müminin, satın aldım!" diyerek yanıt vermiş. Halife de muhafızlara "Hemen onu itiraf edinceye kadar sopalamaya başlayın!" demiş. Ve muhafızlar hemen Güve Ahmet'i yakalamışlar, sırtını soymuşlar ve her şeyi itiraf edip tüm öyküyü başından sonuna anlatıncaya kadar kırbaçlayıp delik deşik etmişler.

Bunu gören Halife, genç Arslan'a dönmüş ve ona "Şimdi sıra sende. Onu senin ellerine teslim ediyorum!" demiş. Ve hemen muhafızlar ipi Güve Ahmet'in boynuna geçirmişler; Arslan da onu iki elleriyle tutmuş ve muhafızların komutanının yardımıyla yarış alanının ortasına dikilmiş darağacının yukarısına çekmiş.

Adalet böylece yerine getirilince, Halife, Arslan'a "Oğlum, gösterdiğin cesaret için benden hâlâ bir şey dilemedin!" demiş. Arslan da "Ey Emir-ül-Müminin, madem ki benden bir dilekte bulunmamı istiyorsun, öyleyse bana babamı geri ver!" demiş.

Onun bu sözlerini duyan Halife, son kertede duygulanmış ve ağlamaya koyulmuş; sonra iç çekerek "Ama bilmiyor musun ki oğlum, senin zavallı baban, haksız yere mahkûm edilmiş ve asılarak ölmüştür? Ya da ölmüş olmalı; ama konu tümüyle açıklık kazanmamıştır. Bundan dolayı sana atalarımın değerli anıları üzerine yemin ederim ki, bana baban Ebu Şamat'ın ölmemiş olduğunu bildiren kimseye ödüllerin en büyüğünü bağışlayacağım!" demiş.

Bunun üzerine muhafızların komutanı ilerlemiş ve Halife'nin önünde yeri öperek "Bana güven sözü ver!" demiş. Halife "Güvenlik üzerine olsun! Konuş!" diye yanıtlamış. Muhafızların komutanı da "Sana hayırlı haberi veriyorum, ey Emir-ül-Müminin: Senin eski sadık hizmetçin Ebu Şamat, hayattadır!" demiş. Halife "Ah, ne diyorsun sen?" diye haykırmış. O da "Başın üzre,

yemin ederim ki söylediğim gerçektir! Ve onun yerine, kendisine bir kardeş kadar benzeyen sıradan bir mahkumu astırarak Ebu Şamat'ı ben kurtardım.

Şimdi kendisi güven içinde, muhtemelen İskenderiye'de bir dükkân sahibi olarak yaşamaktadır!" diye yanıt vermiş. Bu sözleri duyan Halife, sevince kapılmış ve muhafızların komutanına "Senin gidip onu araman ve en kısa sürede bana getirmen gerek!" demiş. Muhafızların komutanı da "İşittim ve itaat ettim!" diye yanıt vermiş. Bunun üzerine Halife, yolculuk harcamaları için ona on bin dinar vermiş ve muhafızların komutanı da hemen İskenderiye'ye gitmek üzere yola çıkmış. Ve orada Allah isterse Ebu Şamat'ı bulacaktı.

Ebu Şamat'ın ne durumda olduğuna gelince, şöyleymiş:

Onu İskenderiye'ye ulaştıracak olan gemi, harika bir yolculuktan sonra, Yüce Tanrı'nın alnına yazmış olduğu gibi Ebu Şamat hemen sahile çıkmış ve kendisi Kahireli olduğu halde ömründe hiç görmediği İskenderiye'nin görünümüyle büyülenmiş. Ve hemen çarşıya gidip orada yeni hazırlanmış ve tellalın satışa çıkarıldığını ilan etmekte olduğu bir dükkânı olduğu gibi tutmuş. Burası, sahibi ansızın ölen bir dükkânmış; hemen kullanılabilir şekilde halılar ve yastıklar; mal olarak da içinde denizciler için yelkenler, halatlar, sağlam sandıklar, işporta malları, her türden ve her fiyattan silahlar ve özellikle önemli bir miktarda, denizdeki kaptanların çok değer verdikleri ve Batı'da bulunanlara satmak üzere aldıkları tahta parçaları ve eski püskü şeyler varmış. Çünkü oradaki kişiler eski zamanlardan kalma döküntü şeyleri pek sever ve bunların karşılığında karılarını ve kızlarını vererek değiş tokuş ederlermiş; örneğin çürümüş bir tahta ya da tılsımlık bir taş ya da paslı bir kılıç gibi...

Böylece, Ebu Şamat'ın Bağdat'tan uzakta uzun yıllar sürgün kaldığı zaman, ticaret hayatında hayran olunacak kadar başarı sağlamasında bire karşı on aldığı bu satışlardan dolayı şaşılacak bir şey yokmuş. Çünkü eski zamanlara ait döküntü şeyleri, örneğin bir dirheme alınan bir malı, meraklılarına, on dinara satmak pekâlâ mümkünmüş.

Dükkânda bulunan her şeyi sattıktan sonra, Ebu Şamat, onu boş olarak yeniden satmak isterken, kesinlikle boşaldığını sandığı raflardan birinde parlak ve kırmızı bir madde bulunduğunu görmüş. Onu eline alarak bunun tılsım değeri yüksek, altı yüzü tıraş edilerek zincire takılmış eski, iri bir mücevher olduğunu görmüş; üzerinde karınca gibi ya da benzeri aynı boydaki böceklere çok benzer harflerle yazılmış isimler varmış. Ebu Şamat bulduğu şeyi dikkatle incelerken ve bunun kendisine ne miktarda kazanç sağlayacağını düşünürken; birdenbire dükkânın önünde elinde tuttuğu şeyi sokaktan geçerken görüp daha yakından incelemek isteyen bir kaptanın durmakta bulunduğunu görmüş.

Kaptan, selam verip aldıktan sonra, Ebu Şamat'a "Üstat bana bu mücevheri satar mısın, yoksa satılık değil mi?" diye sormuş; o da "Burada her şey satılıktır, dükkân bile!" diyerek yanıt vermiş; kaptan da "Öyleyse bu mücevheri bana bin dinara satar mısın?" diye sormuş.

Bu sözleri duyunca, Ebu Şamat; kendi kendine "Aman yarabbi! Bu taş herhalde çok değerli olmalı! Biraz güçlük çıkarmalıyım!" diye düşünmüş. Ve "Herhalde şaka yapıyor olmalısın, ey kaptan! Zira, Allah tanığımdır, ben bunu kendim yüz bin dinara satın aldım!" demiş. Öteki de "Öyleyse yüz bin dinar mı istiyorsun?" diye sormuş. Ebu Şamat da "Öyle olsun! Ama sırf senin hatırın için!" demiş. Kaptan da ona teşekkür edip, kendisine "Üzerimde bu kadar para yok; çünkü İskenderiye'de bu denli çok parayla

dolaşmak çok tehlikelidir. Ama benimle gemiye kadar gelirsen, yalnız malın bedelini değil, fazladan iki parça çuha, iki parça kadife, iki parça da saten kumaş alırsın!" demiş.

Bunun üzerine Ebu Şamat ayağa kalkmış, dükkânının kapısını kilitlemiş ve gemiye giden kaptanı izlemiş. Kaptan da ona güvertede beklemesini rica etmiş ve parayı bulmak üzere oradan uzaklaşmış. Ama bir daha görünmemiş ve yelkenler fora edilerek gemi martı gibi denize açılmış. Ebu Şamat böylece denizde hapsedilmiş olduğunu anlayınca, son kertede şaşırıp kalmış. Ortalıkta kendisinden açıklama isteyebileceği hiçbir gemici göremediğinden, kime başvurabileceğini bilememiş ve gemi deniz üzerinde âdeta uçar gibi, görünmez bir güçle itilircesine yol almış. Böylece şaşkın ve korku içinde dururken, sonunda kaptanın çıkıp geldiğini görmüş, kendisine sakalını sıvazlayarak ve alaycı bir tavırla bakıyormuş; sonunda "Sen Bağdat'ta, Halife'nin sarayında bulunmuş olan tacir Şemseddin'in oğlu Müslüman Ebu Şamat değil misin?" demiş. O da "Şemseddin'in oğlu benim!" diye yanıt vermiş. Kaptan "Pekâlâ! Birkaç gün içinde bizim Hristiyan ülkemizdeki Cenova'ya ulaşmış olacağız. Ve ey Müslüman, orada seni bekleyen bahtı göreceksin!" demiş. Sonra ayrılıp gitmiş.

Ve gerçekten çok mutlu bir deniz yolculuğundan sonra, gemi, Hristiyanlar'ın kenti Cenova limanına ulaşmış. Ve hemen yaşlı bir kadın, yanında iki erkek olduğu halde, nasıl bir serüvenin beklediğini anlayamayan Ebu Şamat'ı bulmaya gelmiş. Bununla birlikte, ister iyi, ister kötüye yöneltsin, diyerek kendini bahtına terk etmiş; kendisini kentin içinden geçirerek bir keşiş topluluğuna ait bir manastırın kilisesine götüren yaşlı kadını izlemiş.

Kilisenin kapısına ulaştınca, yaşlı kadın Ebu Şamat'a dönerek ona "Bundan böyle kendini bu kilisenin ve bu manastırın hizmet-

kârı olarak düşünebilirsin. Hizmetin, her sabah şafak sökerken kalkıp ilkin odun toplamak üzere ormana gitmek, sonra çabucak dönüp kilisenin ve manastırın döşeme taşlarını yıkamak; sonra buğdayı kalburdan geçirmek, öğütmek, unu hamur haline getirmek, ekmeği fırında pişirmek; sonra bir ölçek mercimek alıp öğüterek pişirmektir. Sonra pişirdiğin yemeği üç yüz yetmiş çanağa dolduracak, her birini manastırın üç yüz yetmiş keşişinin önüne birer birer koyacaksın; sonra keşişlerin hücrelerinde bulunan çöp tenekelerini boşaltmaya gideceksin; sonra bahçeyi sulayarak ve dört havuzu ve duvar dibinde sıralanmış fıçıları doldurarak işini bitireceksin! Ve bütün bu günlük işler öğleden önce bitmiş olmalıdır. Çünkü bütün öğleden sonraları, yoldan geçenleri ister istemez kilisede vaizi dinlemeye zorlamakla meşgul olacaksın! Reddederlerse, şurada duran ucuna ağır bir haç eklenmiş demir topuzla, kralın emri gereğince, onları tepelersin! Böylece, kentte sadece buraya gelip keşişlerce kutsanmak isteyen sofı Hristiyanlar kalır. Ve şimdi, işe başla ve sana söylediklerimi aklından çıkarma!" demiş.

Ve ona bu sözleri söyledikten sonra, yaşlı kadın, gözünü kırparak ona bakmış ve uzaklaşmış gitmiş.

Bunun üzerine Ebu Şamat kendi kendine "Vallahi! Bütün bunlar müthiş!" demiş. Ve artık ne karar vereceğini bilemeden, o sırada bomboş olan kiliseye girmiş ve darbe üstüne darbeye gelen bütün bu şeyler üzerinde düşünmeye gayret etmek üzere bir sıraya oturmuş.

Bir saat kadar oturup orada öylece düşünürken, direkler arasından ona kadar ulaşan tatlı bir kadın sesi duymuş; ve hemen tüm üzüntülerini unutarak kendinden geçercesine onu dinlemiş. Ve bu sestən öylesine duygulanmış ki, ruhundaki tüm kuşlar hep bir ağızdan ötmeye başlamışlar; ve üzerine bu musikinin sunduğu

kutsanmış tazeliğın indiğini duyumsamış. Ve kalkıp sesin sahibini aramaya koyulunca, bu ses duyulmaz olmuş.

Ama ansızın, sütunlar arasından başı örtülü bir kadın şeklinin kendisine doğru geldiğini görmüş, kadın, tatlı bir sesle ona, "Ah! Ebu Şamat, çok uzun zamandır seni düşünüyordum! Sonunda Tanrı'ya şükürler olsun ki bizi buluşturdu! İşte! Artık şimdi evlenebiliriz!" demiş.

Bu sözleri duyan Ebu Şamat "Tanrı'dan başka Tanrı yoktur! kuşkusuz, benim başıma gelen, bir rüyadan başka bir şey olamaz! Ve bu rüya dağılınca, ben yine İskenderiye'deki dükkânıma döneceğim!" diye haykırmış. Ama genç kadın ona "Ama, yo! Ey Ebu Şamat, gerçek bu! Seni kentin kralı olan babamın emrindeki deniz kaptanının girişimiyle getirttiğim Cenova kentindesin! Evet, bil ki ben, aslında, bu kentin kralının kızı, Hüsn-Meryem Ece'yim! Daha küçücük çocukken öğrendiğim büyücülük, senin varlığını ve güzelliğini önüme serdi; sana öylesine âşık oldum ki, seni bulması için kaptanı İskenderiye'ye yolladım. Ve işte, dükkânında bulduğun ve kaptanın kendisinin raflardan birine bıraktığı ve bu yoldan seni gemiye çektiği tılsımlı mücevher boynumda. Ve birkaç saniye sonra, bu mücevherin bana sağladığı mucizevi gücü kendi gözünle göreceksin! Ama her şeyden önce, benimle evleneceksin! O zaman tüm arzuların yerine gelecek!" demiş. Ebu Şamat ona "Ey Ece, bana hiç değilse, yeniden İskenderiye'ye geri yollanacağımı vaadedemez misin?" demiş. Kadın da "Bu en kolay şey!" demiş. Bunun üzerine o da kadınla evlenmeye razı olmuş. Ve hemen Meryem Ece, ona "Demek ki çabucak İskenderiye'ye geri dönmek istiyorsun, öyle mi? demiş. O da "Evet, Allah rızası için!" diye yanıt vermiş. Kadın "Haydi gidelim!" deyip kırmızı akiki eline alarak üzerine bir yatak sureti çizilmiş yüzünü göğe çevirerek "Ey akik, Süleyman'ın adına, bana bir yolculuk yatağı sağlamanı senden istiyorum!" demiş.

Bu sözler daha söylenir söylenmez, örtüleri ve yastıklarıyla bir yolculuk yatağı önlerinde belirmiş. İkisi birlikte üzerine binmişler, keyiflerince uzanmışlar. Bunun üzerine Meryem Ece, akiki parmakları arasına almış ve üzerinde kuş sureti olan yüzeylerinden birini göğe çevirmiş ve "Akik, ey akik, Süleyman'ın adını anarak sana emrediyorum: Bizi, en kestirme yolu izleyerek sağ salim İskenderiye'ye götür!" demiş.

Daha bu buyruk ağzından çıkar çıkmaz yatak hiç sarsıntı yapmadan kendiliğinden havalanmış, kubbeye kadar yükselmiş, büyük pencereden dışarı çıkmış, kuşların içinde en hızlı uçandan daha hızlı, hayranlık verici bir biçimde uzaya dalmış, çış yapacak kadar bile gerekmeyen bir zaman içinde onları İskenderiye'ye indirmiş.

Oysa, karaya ayak bastıkları o anda, Bağdat usulünce giyinmiş bir adamın kendilerine doğru geldiğini görmüşler; Ebu Şamat onu hemen tanımış: Bu, muhafızların komutanı imiş. O da, tam o sırada, bir gemiden çıkarak eski hükümlüyü aramak üzere İskenderiye'ye gelmiş imiş. Birbirlerinin kollarına atılmışlar ve muhafızların komutanı Ebu Şamat'a gerçek suçlunun bulunuşunun ve asılışının öyküsünü anlatmış; ayrıca on dört yıldan bu yana Bağdat'ta geçmiş olan tüm olayları da anlatmış; böylece ona oğlu Arslan'ın doğuşunu ve şimdi Bağdat'ın en yakışıklı silahşoru olduğunu açıklamış.

Ebu Şamat da, muhafızların komutanına kendi bakımından, tüm serüvenini, başından sonuna kadar anlatmış. Ve bir kez heyecanı yatıştıktan sonra biraz kendini toparlayan muhafızların komutanı, ona "Emir-ül-Müminin seni en kısa zamanda görmek istiyor!" demiş. O da "Çok doğal! Ama ilkin bana izin verirsen Kahire'ye giderek babam Şemseddin'in ve annemin ellerini öpmek ve onların Bağdat'a bizimle birlikte gelmelerini sağlamak istiyoy-

rum" demiş.

Bunun üzerine muhafızların komutanı onlarla birlikte yatağın üzerine binmiş ve göz açıp kapayasıya kadar geçen bir zamanda Kahire'ye ulaşıp Şemseddin'in evinin bulunduğu Sarı Sokak'a ulaşmışlar. Kapıyı çalmışlar. Kimin çaldığını görmek üzere Ebu Şamat'ın annesi kapıya gelmiş ve "Kim o?" diye sormuş. O da "Ben, oğlun Ebu Şamat!" diye yanıt vermiş.

Anhenin sevinci sonsuz olmuş, uzun yıllardır büründüğü matem elbiseleri içinde oğlunun kollarına bayılarak düşmüş. Saygıdeğer Şemseddin'in de ondan kalır yanı yokmuş.

Evde üç gün dinlendikten sonra, hepsi birden yatağın üzerine oturmuşlar ve Hüsn-Meryem Ece'nin emri üzerine, yatak onları sağ salim Bağdat'a taşımış; orada Halife, Ebu Şamat'ı bir evlat gibi kucaklayarak karşılamış ve onu ve onunla birlikte babası Şemseddin'i, oğlu Arslan'ı armağanlar ve onurlarla donatmış. Bundan sonra Ebu Şamat, servetinin ilk kaynağının, onu saflıkla yolculuğa çıkarmak için düzen kuran, sonra da yarı çıplak bir çeşmenin mermerleri üzerinde yatarken oradan toparlayıp götüren İkiyanlı Mahmut olduğunu hatırlamış. Ve onu hemen her yerde aratmış; ve sonunda bir bahçede, bir genç topluluğunun ortasında yiyip içer ve şarkı söylerken buldurmuş. Ve onu saraya getirtip İkiyanlı da olsa, Güve Ahmet'in yerine kollukçubaşı olarak atanmasını sağlamış.

Bu da olup bittikten sonra, Ebu Şamat, genç Arslan gibi güzel ve yiğit bir oğul bulmaktan mutlu, Tanrı'ya lütuflarından dolayı şükretmiş. Ve Bağdat'ta, mutluluğun sınırında, üç karısı: Zübeyde, Yasemin ve Hüsn-Meryem arasında, zevkleri yikan ve dostları birbirinden ayıran ölüm onu buluncaya kadar yıllarca ve yıllarca yaşamış. Tüm yaratılmışların bir gün kendisine döneceği kesin olan Değişmez Varlığa şükürler olsun!

Ve Şehrazat, bu öyküyü anlatmayı bitirince, kendini biraz yorgun hissetmiş ve susmuş.

Bunun üzerine, onu dikkatle dinlerken hiç kıpırdamamış olan Şah Şehriyar "Bu Ebu Şamat Öyküsü, ey Şehrazat, gerçekten olağandı! Ve İkiyanlı Mahmut ve soğuk yumurtaları ısıtan Samsam, beni hayran bıraktı. Ama bu öyküde pek az şiir bulunduğunu görmekte şaşırduğımı da sana söylemeliyim; oysa sen beni görkemli şiirler dinlemeye alıştırmıştın. Ve dahası şunu da söylemeliyim ki, İkiyanlı'nın davranışları benim için hâlâ pek belirgin değil, bana, elinden geldiğince daha belirgin açıklamalar yapsaydın daha çok hoşlanacaktım!" diye haykırmış.

Şah Şehriyar'ın bu sözlerini duyan Şehrazat hafifçe gülmüş ve son derece eğlenmiş olduğunu gördüğü kızkardeşi Dünyazat'a bakmış; sonra Şah'a "Şimdi, ey bahtıgüzel şah, bu küçüğün her şeyi işitebilmesi için sana ŞAİR EBU NUVAS'IN SERÜVENLERİ'nin bir ya da ikisini anlatmak istiyorum!" demiş.

Küçük Dünyazat da üzerinde büzülmüş olduğu halıdan kalkmış ve kızkardeşinin kollarına atılmış; onu yavaşça öperek "Oh! Lütfen Şehrazat, hemen anlatmaya başla! Ne olursun kardeşim!" demiş.

Şehrazat da ona "Tüm dost yüreğim ve bu yüce ruhlu Şah'a duyduğum saygıyla!" diyerek yanıtlamış.

Ama sabahın belirmediğini görmekte, her zamanki gibi, susarak öykü anlatmayı ertesi geceye bırakmış.

İki Yüz Yetmişinci Gece Olunca

Küçük Dünyazat Şehrazat'ın Şah Şehriyar ile her zaman yaptığı şeyi bitirmesini beklemiş; sonra başını kaldırarak "Ey kızkardeşim, İran'ın ve Arabistan'ın şairlerinin en büyüleyicisi olan Halife'nin dostu harika şair Ebu Nuvas'ın yaşamıyla ilgili serüvenleri şimdi anlatmak için ne bekliyorsun?" diye haykarmış. Şehrazat da, kızkardeşine gülerek bakıp ona "Gerçekten harika bir şair olduğu kadar büyük bir hovarda da olan Ebu Nuvas'ın serüvenlerinden bazılarını anlatmak için Şah'ın izin vermesini bekliyorum!" demiş.

Bunun üzerine küçük Dünyazat sıçramış ve koşup "Oh! Neler yapmış, rica ederim, hemen anlat bize!" diyerek kızkardeşini kucaklamış.

Ama Şah Şehriyar, Şehrazat'a dönerek, ona "Gerçekten, Şehrazat, çok hoş olduğunu düşlediğim bu serüvenlerin birkaçını anlatman bana da zevk verecektir. Ama bu gece kendimi daha yüce düşüncelere doğru yönelmiş buluyorum. Ve de senin ağzından bilgece sözler işitmek istiyorum. Eğer bilgelerin ve bilginlerin tecrübelerinden ruhumun yararlanabileceği ve öğrenmekle beni güçlendirebilecek güzel öğütler içiren öyküler biliyorsan, bunun beni ilgilendirmeyeceğini sanma! Ve de eğer sabrım sonuna erişmemişse Şehrazat, Ebu Nuvas'ın serüvenlerinden de söz edebilirsin!" demiş.

Şah Şehriyar'ın bu sözlerini duyunca Şehrazat, hemen "Ey bah-tıgüzel Şah, ben de gün boyunca hayranlık uyandıran güzel ve bilgili CANAYAKIN adlı bir genç kızın öyküsünü anlatmayı düşündüm, durdum. Onun davranışları ve bildikleri üstüne ne biliyorsam anlatmaya hazırım!" diye cevap vermiş.

Şah Şehriyar da "Allah aşkına! Bu açıkladığın konuda beni aydınlatmak için artık daha fazla gecikme! Çünkü, hiçbir şey, güzel genç kızların söylediği bilgece sözleri dinlemek kadar hoşuma gitmez. Ve dilerim ki, vaadettiğin öykü beni tam anlamıyla doyursun ve aynı zamanda yarar sağlasın; ve de her gerçek Müslüman kızın edinmek istediği eğitimin bir örneğini oluştursun!" demiş.

Bunun üzerine Şehrazat bir an düşünmüş ve bir parmağını havaya kaldırarak demiş ki:

Beşinci Cildin Sonu